

***Základní škola ŠKOLAMYŠL, Hrnčířská 272, Zahájí, 570 01 Litomyšl,
místo poskytování vzdělávání a školských služeb Smetanovo náměstí 15, Litomyšl - Město 570 01***

Školní vzdělávací program Základní školy ŠKOLAMYŠL

Č.j. RED 001 /2017 (podle platného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání)

Vydání první, 1. 9. 2017
(úprava předmětu Přírodní vědy – integrovaný předmět, úprava učebního plánu II. stupně; doplněna část RVP s kódy očekávaných výstupů)

Obsah

Obsah

Školní vzdělávací program.....	0
Základní školy ŠKOLAMYŠL	0
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	6
Školní vzdělávací program.....	6
Údaje o škole.....	6
Zřizovatel	6
Koordinátor tvorby ŠVP	6
Platnost dokumentu od 1. 9. 2017	6
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	7
Souvislosti vzniku školy	7
Stručná charakteristika školy	7
Úplnost a velikost školy, umístění školy	8
Podmínky školy, její vybavení a prostory.....	8
Charakteristika žáků.....	11
Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty	11
Charakteristika pedagogického sboru	13
Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce	14
Vlastní hodnocení školy (oblasti, cíle, kritéria, nástroje, časové rozvržení)	14

1. Cíle autoevaluace	14
2. Kritéria kvality pro sledované oblasti.....	15
3. Nástroje autoevaluace a zdroje informací	15
4. Časové rozvržení autoevaluace	16
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	17
Vize	17
Cíle vzdělávání.....	17
Zaměření školy.....	18
Pilíře vzdělávání v Základní škole ŠKOLAMYŠL.....	19
Model vzdělávání na 1. stupni ZŠ ŠKOLAMYŠL	24
Model vzdělávání na 2. stupni ZŠ ŠKOLAMYŠL	25
Podpora čtenářské gramotnosti prostřednictvím čtenářských dílen.....	26
Výuka matematiky - vyučování orientované na budování schémat metodou prof. Hejného	26
Výchovně vzdělávací strategie na úrovni školy.....	28
Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	32
Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	33
Začlenění průřezových témat	35
Pojetí průřezových témat	35
Osobnostní a sociální výchova (OSV)	35
Výchova demokratického občana (VDO):.....	40
Výchova a myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):.....	42

Multikulturní výchova (MKV).....	44
Environmentální výchova (EV)	46
Mediální výchova (MV).....	49
4. UČEBNÍ PLÁN	53
5. UČEBNÍ OSNOVY	60
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE - ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - 1. stupeň.....	60
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE – ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 2. stupeň	80
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE – ANGLICKÝ JAZYK – 1. stupeň	97
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE – ANGLICKÝ JAZYK – 2. stupeň	108
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE – NĚMECKÝ JAZYK (další cizí jazyk) – 2. stupeň.....	121
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE – MATEMATIKA – 1. stupeň	125
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE – MATEMATIKA – 2. stupeň	143
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE – INFORMATIKA – 1. stupeň.....	160
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE – INFORMATIKA – 2. stupeň.....	165
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	169
ČLOVĚK A SPOLEČNOST – DĚJEPIS	185
ČLOVĚK A SPOLEČNOST – VÝCHOVA K OBČANSTVÍ	198
ČLOVĚK A PŘÍRODA – Fyzika	210
ČLOVĚK A PŘÍRODA – Chemie.....	222
ČLOVĚK A PŘÍRODA – Přírodopis	229
ČLOVĚK A PŘÍRODA – ZEMĚPIS	241

UMĚNÍ A KULTURA – HUDEBNÍ VÝCHOVA – 1. stupeň	255
UMĚNÍ A KULTURA – HUDEBNÍ VÝCHOVA – 2. stupeň	263
UMĚNÍ A KULTURA – VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 1. stupeň.....	275
UMĚNÍ A KULTURA – VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 2. stupeň.....	280
ČLOVĚK A ZDRAVÍ – VÝCHOVA KE ZDRAVÍ.....	289
ČLOVĚK A ZDRAVÍ – TĚLESNÁ VÝCHOVA – 1. stupeň	296
ČLOVĚK A ZDRAVÍ – TĚLESNÁ VÝCHOVA – 2. stupeň	301
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE – PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ	312
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE – PRACOVNÍ ČINNOSTI.....	319
Pracovní činnosti - pěstelské práce, chovatelství.....	319
Pracovní činnosti - volba povolání.....	320
Pracovní činnosti - příprava pokrmů, provoz a údržba domácnosti	322
6. DOPLŇKOVÉ VZDĚLÁVACÍ OBORY	339
ETIKA.....	339
ŠKOLNÍ AKADEMI VĚD – 2. stupeň	351
7. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	357
PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ	358
I. Východiska.....	358
II. Zásady	358
III. Komisionální zkoušky a přezkoušení.....	363
IV. Výchovná opatření	363

V.	Pravidla pro výchovná opatření.....	363
VI.	Hodnocení chování.....	364
	Pravidla pro hodnocení žáků – přílohy ŠVP	364

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Školní vzdělávací program

ŠVP ZV Základní škola ŠKOLAMYŠL, č.j. RED 001/2017 (podle PLATNÉHO rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání), 1. vydání

Údaje o škole

- se sídlem: Hrnčířská 272, Zahájí, 570 01 Litomyšl
- místo poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb: Smetanovo náměstí 15, Litomyšl - Město 570 01
- jméno ředitele: Mgr. Daniel Janata
- telefon ředitel: 775612258
- e-mail kontaktní: skola@skolamysl.cz ; e-mail ředitel: reditel@skolamysl.cz
- IČO: 04840704; IZO: 181077701; RED-IZO: 691009317

Zřizovatel

- název: Školamyšl, z.s.
- se sídlem: Hrnčířská 272, Zahájí, 570 01 Litomyšl
- telefon: 776 011742
- e-mail kontaktní: spolek@skolamysl.cz
- IČO 02951037; Identifikátor právnické osoby 691 006 474; IZO: 181 055 481

Koordinátor tvorby ŠVP

Mgr. Daniel Janata

Platnost dokumentu od 1. 9. 2017

Mgr. Daniel Janata (ředitel školy)

Datum projednání v radě školské právnické osoby: 30.8.2017

Datum projednání v pedagogické radě: 28.8.2017

podpis ředitele:

razítko školy:

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Souvislosti vzniku školy

Základní škola ŠKOLAMYŠL vznikla z iniciativy skupiny rodičů z Litomyšle a blízkého okolí, kteří se v roce 2014 sdružili do spolku Školamyšl, z.s. Jejich cílem bylo zajistit pro své děti základní vzdělávání odpovídající principům „na dítě orientované pedagogiky“. V souladu s tímto záměrem a v součinnosti s nestátní Základní školou Mozaika Rychnov nad Kněžnou, o.p.s. (dále jen Mozaika) uskutečnil rodičovský spolek Školamyšl kroky ke vzniku odloučeného pracoviště této školy v Litomyšli. Odloučené pracoviště Mozaiky zahájilo svoji činnost 1.9. 2014 a existovalo v Litomyšli po dobu tří let, až do 31.8. 2017. Spolek Školamyšl, z.s. partner Mozaiky, sdružoval rodiče žáků, podporoval chod odloučeného pracoviště školy na provozně organizační a materiálně technické úrovni, zajišťoval kontakt a komunikaci s novými rodiči a veřejností v otázkách vzdělávání, prezentoval metodiku práce školy. Zkušenosti s fungováním pracoviště Základní školy Mozaika v Litomyšli (zajišťování každodenního chodu školy „na dálku“ z Rychnova nad Kněžnou) vedly k požadavku osamostatnit pracoviště v Litomyšli do podoby samostatného právního subjektu (základní školy). Spolek Školamyšl uskutečnil kroky k založení „vlastní“ školy.

Základní škola ŠKOLAMYŠL (školská právnická osoba) zřízená spolkem Školamyšl, z.s. zahájila činnost 1.9.2017. „Převzala“ činnost odloučeného pracoviště ZŠ Mozaika, které bylo k 31.8.2017 ve školském rejstříku zrušeno. Základní škola ŠKOLAMYŠL staví na zkušenostech, které v uplynulých letech získala v souvislosti se zajišťováním vzdělávání žáků na odloučeném pracovišti ZŠ Mozaiky v Litomyšli, je školou realizující inovativní přístupy ve vzdělávání, o které doplňuje a rozšiřuje vzdělávací nabídku ve městě Litomyšl i v širším regionu.

Zřízení a podporu rozvoje školy chápe její zřizovatel jako projev přijetí zodpovědnosti za vzdělávání dětí, na němž se chce aktivně podílet, a to díky úzké spolupráci všech zúčastněných stran (rodičů, dětí, učitelů a vedení školy).

Stručná charakteristika školy

Základní škola ŠKOLAMYŠL je malou školou rodinného a komunitního typu vytvářející podmínky pro vzájemné poznání, úzké osobní vazby, spolupráci a hlubší poznání individualit všech spolupracujících členů „školní“ komunity. Žáci se zde vzdělávají ve věkově smíšených studijních skupinách/třídách. Na prvním stupni školy se jedná o

dvě kmenové třídy, do nichž jsou zařazeni žáci z více než jednoho ročníku prvního stupně. Na druhém stupni školy se v souladu s platnými právními předpisy¹ žáci rovněž vzdělávají ve věkově smíšených skupinách/třídách, nejčastěji dvojročnících. Škola není spádovou školou, je otevřena zájemcům z města Litomyšl i dalších měst a obcí mikroregionu.

Úplnost a velikost školy, umístění školy

Základní škola ŠKOLAMYŠL je plně organizovanou školou zajišťující základní vzdělávání dětí 1. až 9. ročníku. Ve školním roce 2017/2018 škola otevřela 1.-7. ročník. V letech následujících předpokládáme v souvislosti s postupem žáků do vyšších ročníků otevření všech 9 ročníků. Nejvyšší povolený počet žáků školy (kapacita) je 68 žáků. Místo poskytovaného vzdělávání školy je Smetanovo nám. 15, Litomyšl. Škola se nachází v historickém centru města ve druhém nadzemním podlaží zrekonstruované budovy České pošty. Má bezbariérový přístup, v budově je výtah.

Podmínky školy, její vybavení a prostory

Učebny

Každá třída má svoji kmenovou univerzální učebnu vybavenou víceúčelovým a funkčním zařízením. Učebny jsou z části pokryty kobercem sloužícím k realizaci komunitních kruhů a k odpočinku. Učebny jsou vybaveny jednomístnými lavicemi, které lze snadno uspořádat pro skupinovou výuku i pro individuální činnosti dětí. Děti mají místo k uložení svých osobních věcí (prostor pro portfolia, aktovky). Učebny jsou vybaveny tabulemi a skříňkami/regály, které rozdělují prostory na centra aktivity (učební kouty). Centra aktivit jsou vybavena tematicky a oborově zaměřenými pomůckami. Skladba center aktivit poskytuje komplexní podmínky pro vzdělávání dětí každého ročníku. Některé z pomůcek užívaných ve výuce jsou vyráběny rodiči a dětmi během výuky a různých projektů. Žáci ve výuce pracují s různými médii a zdroji informací (nejen s učebnicemi).

V současné době není žádná učebna ve škole vedena jako odborná pracovna. Pro výuku vzdělávacích oborů se specifickými obsahy (zejména na 2. stupni ZŠ) využívá škola kmenové učebny upravené pro výuku: cizího jazyka, ICT, přírodovědných a společenských věd, pro výuku hudební výchovy, výtvarné výchovy a pracovní činnosti. K výuce specializovaných činností slouží také prostory mimo školu nabízející podmínky v souladu se vzdělávacím obsahem školy (galerie, muzeum, prostory „Školy na zámku“, lesopark, park, zahrady...).

¹ **Vyhláška č. 48/2005 Sb. § 5, odst. 3)** V souladu se školním vzdělávacím programem lze na výuku některých předmětů dělit třídy na skupiny, vytvářet skupiny žáků ze stejných nebo různých ročníků nebo spojovat třídy.

Prostory pro uložení pomůcek a přípravné práce pedagogů

Ve škole jsou místa vyhrazená pedagogům pro jejich přípravné a plánovací práce včetně prostor, do nichž ukládají učební pomůcky (kabinet, pracovní stoly s kontejnery, úložné skříně – regály, úložné boxy). Kabinet je využíván jako místo k realizaci pedagogických rad, k individuálním konzultacím s rodiči a s návštěvníky školy, místo pro relaxaci pedagogů.

Prostory pro nenáročné pohybové aktivity v průběhu vyučování

Učebny – součástí učeben je kobercová plocha, která slouží k realizaci nenáročných pohybových aktivit v průběhu vyučování (jógové prvky, dechová cvičení, protahovací a uvolňovací cviky...). Učebny jsou vybaveny sedáky, které děti využívají při práci na koberci. Sedáky umožňují přirozené polohování těla. K relaxačním aktivitám v průběhu vyučování žáci využívají i prostor herny, která slouží školní družině.

Herna - k nenáročným pohybovým aktivitám v průběhu vyučování a k relaxačním činnostem o přestávkách využívají žáci také prostor herny, která slouží školní družině.

Chodba školy – její součástí je malá kuchyňka, kopírka, knihovna s literaturou pro děti i dospělé, relaxační pohovky, konferenční stolek. Chodba je multifunkčním prostorem. Slouží pro relaxaci dětí o přestávkách, např. hraní deskových her, prohlížení časopisů a knih, pro prezentaci výstupů dětských prací, k přijímání návštěv, prostor ke komunikaci rodičů mezi sebou, ke komunikaci rodičů s pedagogy atp. Chodba je příležitostně využívána také k výuce (např. při čtenářských dílnách).

Prostory pro hromadné setkávání žáků celé školy

Prostory pro hromadné setkávání žáků si škola pronajímá v městských objektech (Rodinné centrum, Zámecké návrší, Veselka atp.). Uvedené prostory umožňují shromažďování celé školy a pořádání společenských akcí za účasti rodičů a veřejnosti.

Prostory pro odkládání oděvu a obuvi (šatny)

Část přístupové chodby je vyhrazena jako šatna. Děti i pedagogové mají k dispozici šatní skříňky, do kterých si ukládají obuv, venkovní oblečení a věci na tělesnou výchovu. Pro hosty školy je k dispozici samostatný věšák k odložení oděvu.

Prostory pro osobní hygienu žáků a učitelů

Prostory pro osobní hygienu žáků a učitelů ve škole jsou vybavené dostatečným počtem hygienických zařízení (počet WC, umyvadel), odpovídají příslušným normám.

Prostory pro společné stravování

Stravování žáků a pedagogů škol je v Litomyšli řešeno externími službami společnosti SCHOLAREST - zařízení školního stravování spol. s r. o. Škola má smluvní vztah se společností Scholarest a využívá stejně tak jako ostatní základní školy jejich stravovacích služeb. Ze strany školy je zajištěn doprovod mladších dětí do jídelny v rámci

organizace školní družiny.

Prostory určené k ošetření úrazu a ke krátkodobému pobytu zraněného

Prostorem určeným k ošetření úrazu, krátkodobému pobytu zraněného či k poskytnutí další pomoci při zdravotních problémech je kabinet pedagogů. Je vybaven lékárníčkou.

Učebnice, didaktické pomůcky, informační a komunikační technika a další potřeby a pomůcky umožňující efektivní vyučování a podporující aktivitu a tvořivost žáků.

Škola je vybavena tematicky a oborově zaměřenými pomůckami v souladu se vzdělávacím obsahem školy. Skladba učebních pomůcek a materiálů poskytuje komplexní podmínky pro vzdělávání dětí každého ročníku. Pomůcky a materiály umístěné v učebnách jsou dětem volně dostupné, mohou si je samostatně brát (dle předem stanovených pravidel). Zdrojem učení jsou učebnice a pracovní sešity schválené MŠMT ČR, stejně tak jako autentické materiály vztahující se k obsahu vzdělávání (odborná literatura, encyklopedie, slovníky, mapy...). Ve vzdělávání žáků jsou využívány audiovizuální pomůcky a informační technologie (dotykové notebooky, tablety s konektivitou na internet). Některé z pomůcek používaných ve výuce jsou vyráběny rodiči a dětmi během výuky a různých projektů. Škola využívá učení se v reálných situacích, v „terénu“, kde mají žáci příležitost setkat se s autentickými nástroji a předměty.

Venkovní prostory – škola nemá vlastní zahradu. Pro účely trávení přestávek může využívat hřiště u Smetanova domu (vzdálené 3 minuty chůze od školy) nebo smluvně zajištěný prostor dolní zahrady Mateřské školy, Jiráskova ul., Litomyšl. Zájmová činnost po vyučování se v rámci činnosti školní družiny odehrává na veřejných hřištích – hřiště u Smetanova domu, hřiště nad domem Naděje, v městských parcích – zámecká zahrada, klášterní zahrady, v lesoparku Černá hora atp., s cílem zajistit, aby děti pobývaly co nejvíce venku, byl podpořen dostatek jejich přirozeného pohybu.

Prostory pro zajištění tělesné výchovy

K realizaci tělesné výchovy využívá škola s ohledem ke vzdělávacím obsahům tělesné výchovy možností, které nabízejí městská a veřejná sportoviště v Litomyšli.

Tělesná výchova venku:

- *městský stadion Černá hora*
Umožňuje využívat atletický ovál a přidružená sportoviště se zaměřením na atletické disciplíny. Po dohodě se správcí areálu je pro odpovídající aktivity zajištěn přístup do areálu a jeho využívání.
- *lesopark Černá hora*
Otevřené přírodní prostředí umožňující realizovat mnoho aktivit využívajících volného terénu (cross běh, vytrvalostní disciplíny, pohybové hry v otevřeném prostoru).

Základní škola ŠKOLAMYŠL, Hrnčířská 272, Zahájí, 570 01 Litomyšl, místo poskytování vzdělávání a školských služeb Smetanovo nám. 15, Litomyšl - Město 570 01

- *hřiště u Smetanova domu, hřiště nad domem Naděje, hřiště v ulici Končinská*
Prostory hřišť disponují plochami velikosti cca volejbalového hřiště, přidruženými herními a sportovními prvky. Jsou svým vybavením vhodné pro pohybové aktivity typu posilování, rozvoj obratnosti, gymnastika, míčové hry.

Tělesná výchova ve vnitřních prostorách:

- *tělocvična Sokolovny*
Tělocvična Sokolovny je standardně vybavena nářadím a náčiním pro všestranné pohybové činnosti i specializovaná gymnastická cvičení. Součástí jejího zázemí jsou prostory pro převlékání žáků a hygienu.
- *zimní stadion:*
Krytý zimní stadion využívá škola sezónně k výuce bruslení.
- *městský plavecký bazén*
Škola využívá nabídky plaveckých kurzů vedených externími instruktory - „plaveckou školou“ nebo realizuje výuku plavání pod vedením pedagogů školy.

Charakteristika žáků

Škola se zaměřuje na vzdělávání žáků ve věku 6-15 let. Přestože jsme škola soukromá (financovaná kromě příspěvku MŠMT zejména díky příspěvkům na vzdělávání od rodičů, dobrovolným a sponzorským darům, příspěvkům od zřizovatele), postupujeme ve spolupráci se zřizovatelem tak, abychom zajistili maximální dostupnost pro žáky všech sociálních vrstev, aby příspěvek na vzdělávání nebyl překážkou jejich přístupu ke vzdělávání. Naši žáci a jejich rodiče tvoří komunitu s velmi pestrou směsicí zájmů, talentů, oborů i profesí. Všechny spojuje zájem se aktivně a pravidelně zajímat o vzdělávání, spoluvytvářet kulturu a jedinečnost školy, podílet se na jejím rozvoji, být její součástí, respektovat její pravidla a základní hodnoty, což je také důležitým kritériem pro přijetí žáků do školního vzdělávání, (kromě ověření nezbytných předpokladů školní zralosti).

Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty

V Základní škole ŠKOLAMYŠL má spolupráce s rodiči intenzivní podobu díky samotnému faktu, že jsou to právě rodiče, kteří prostřednictvím rodičovského spolku vznik školy iniciovali, jsou jejími zřizovateli. Spolupráce rodičů se školou je z velké části koordinována právě rodičovským spolkem. Škola má komunitní charakter, o jeho zachování a další rozvoj ve spolupráci se zřizovatelem usiluje i do budoucna, považuje ho za jednu ze svých nejsilnějších stránek.

Rodiče se školou spolupracují na různých úrovních.

Podílejí se na:

- zajišťování provozně technického zázemí školy (pravidelná údržba a opravy v budově školy, malování, velký úklid školy realizovaný většinou 2x ročně, průběžné doplňování čistících prostředků, hygienických potřeb; vybavování školy nábytkem, pomůckami, drobným spotřebním materiálem, dekorování tříd, výroba pomůcek tzv. „Pomůckodraní“...);
- zajišťování publicity o škole, informování veřejnost o práci školy (vydávání školního časopisu od redakční činnosti až po jeho vytištění a distribuci, podíl na grafice školy, webových stránkách, zajišťování publikační činnosti v litomyšlském zpravodaji i dalších periodických, sdílení příspěvků prostřednictvím sociálních sítí- Facebook, zajišťování osvětové činnosti pro rodiče a pedagogy jiných škol s cílem předat zkušenosti, které v souvislosti se „školamyšlí iniciativou“ získali);
- přípravách i samotné organizaci společných akcí dětí, rodičů, pedagogů (Slavnost zahájení školního roku tzv. „Společná školamyšlí snídaně“; Vánoční slavnost a dílny; Jarní velikonoční dílny; Slavnost ukončení školního roku; Akce v rámci Dne Země – „Litomyšl bez obalu“; Víkendový pobyt pro rodiny s dětmi a pedagogy ve Vranicích);
- výukových aktivitách školy v roli asistentů – rodičovské asistence ve výuce (zejména při práci dětí v centrech aktivit), vypomáhají při lyžařském pobytu, plaveckém výcviku, bruslení, výletech a exkurzích
- výukových aktivitách v roli expertů, kdy dětem zprostředkovávají témata odrážející jejich profese, koníčky, dovednosti (např. nácvik první pomoci s rodičem záchranářem, beseda s prarodičem žijícím ve Skotsku...).

Kromě výše zmíněných aktivit nabízí škola rodičům následující formáty spolupráce:

- pravidelné konzultace v podobě tzv. triád (učitel, rodič, dítě) zaměřené na prezentaci pokroků v učení dítěte a stanovení dalších cílů a postupů v jeho vzdělávání (3x ročně);
- individuální konzultace mezi rodiči a pedagogy realizované operativně dle potřeby;
- informování prostřednictvím webových stránek, e-mailů či telefonicky (rodiče jsou zařazeni do e-mailových skupin dle ročníků, který navštěvují jejich děti, mohou komunikovat nejen s pedagogy, ale i mezi sebou navzájem ve svých skupinách, včetně komunikace na celoškolské úrovni se všemi ostatními rodiči na adrese rodice@skolamysl.cz);
- asistence rodičů ve výuce, na které se rodiče zapisují do sdílené tabulky, což umožňuje hladkou koordinaci tohoto způsobu spolupráce;
- kavárny pro rodiče zaměřené na představení jednotlivých oblastí koncepce školy (např. na metody aktivního učení, čtenářské dílny, metodu Hejného v matematice, slovní hodnocení aj.). Rodiče jsou tak informováni o způsobech vzdělávání, roste jejich erudice a porozumění tomu, co se ve škole děje. Témata školních kaváren volí škola také na základě podnětů rodičů (výstupů z rodičovských evaluačních dotazníků);
- rodičovskou sobotu – den kdy se spolu s dětmi výuky účastní i jejich rodiče/prarodiče s cílem umožnit jim prožít si „na vlastní kůži“ způsob vzdělávání, kterým procházejí jejich děti. Probíhá 1x ročně v sobotu, kdy mají rodiče daleko větší prostor zúčastnit se, než by tomu bylo v běžný pracovní den.

Škola se od svého vzniku spolupracuje také s jinými organizacemi a veřejností (s Městskou knihovnou Litomyšl, Rodinným centrem, Mateřskou školou Jiráskova, Domem dětí a mládeže, jinými školami „našeho“ typu, s nimiž si vyměňuje zkušenosti – např. se ZŠ Hučák v Hradci Králové, Základní školou Jedna radost v Poděbradech apod., nadále pak také se Základní školou Mozaika Rychnov nad Kněžnou). Společně s dalšími školami ve městě se účastníme společných akcí pořádaných městem Litomyšl a místními organizacemi (divadla, výstavy, sportovní a vzdělávací akce).

Jsme školou otevřenou veřejnosti. Po předchozí domluvě si mohou zájemci o naši práci dohodnout u nás návštěvu. Jednorázové dny tzv. „otevřených dveří“ s ohledem na kapacitu prostor i zachování přirozeného chodu školy neorganizujeme. Otevřeno máme po celý školní rok.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogové, kteří pracují v Základní škole ŠKOLAMYŠL, jsou součástí školní komunity složené z žáků, rodičů a dalších příznivců školy. Při budování pedagogického sboru hledáme učitele, kteří se dokáží ztotožnit se zaměřením školy. Jsme si vědomi, že najít kvalifikované a vnitřně motivované učitele, kteří budou tvořit stabilní tým školy, je dlouhodobější proces i vzhledem ke skutečnosti, že se naše škola profiluje jako „inovativní“ a klade na pedagogy specifické požadavky nejen na úrovni jejich kvalifikace a pedagogických dovedností, ale také v rovině jejich osobnostních charakteristik a předpokladů.

Pedagogický sbor školy tvoří pedagogové I. stupně ZŠ, pedagogové II. stupně ZŠ, vychovatel školní družiny/pedagog volného času, asistent pedagoga a ředitel školy. Odborné vzdělávání může být zajištěno i externími pedagogy. Tým je složen z mladších i zkušenějších pedagogů. Na jejich výběru se společně s vedením školy podílejí zástupci zřizovatele školy (rodiče). Pedagogický sbor je podporován odbornými konzultanty (interní nebo externí), jejichž znalosti a zkušenosti přispívají ke zvyšování kvality pedagogické práce.

Pedagogové školy:

- jsou kvalifikovaní (splňují podmínky stanovené zákonem č. 563/2004 Sb.); pedagogové, kteří nesplňují kvalifikaci, studují
- pracují v souladu se současnými pedagogicko-didaktickými trendy;
- spolupodílejí na utváření školy, jejího dobrého jména;
- pracují jako tým (učitelé, vychovatelé, vedení školy...), každý z pedagogů přispívá svými schopnostmi a zkušenostmi k rozvoji celé školy;
- otevřeně mezi sebou komunikují a spolupracují při plánování i samotné realizaci vzdělávání;
- zapojují rodiče do chodu školy, dávají jim příležitost spolupracovat na postupech vhodných k podpoře učení a rozvoje jejich dětí, zapojují je do výuky, do spolurozhodování o věcech souvisejících s životem třídy/školy;
- spolupracují s ostatními pedagogy a odborníky zajišťujícími pro školu speciální služby;
- nabízejí rodičům a žákům konzultační služby

- navazují kontakty a vytvářejí přátelské vztahy s lidmi, organizacemi a institucemi, které mohou obohatit vzdělávání dětí, získávají od nich odbornou i materiální podporu, umožňují dětem v rámci výuky vstoupit s těmito lidmi do kontaktu (exkurze, návštěva ve třídě);
- průběžně reflektují a vyhodnocují efektivitu své práce (získávají zpětnou vazbu od dětí, rodičů i dalších osob, které se o školu zajímají);
- sledují trendy ve vzdělávání a reagují na ně při koncipování vzdělávání
- vzdělávají se (studium literatury, semináře, webináře, náslechy...).
- k podpoře profesního rozvoje využívají další nástroje jako je mentoring, koučink, supervize, videotrénink, vzájemné náslechy.
- spolupracují s jinými školami, s nimiž si vyměňují zkušenosti, inspirují se příklady dobré praxe odjinud.

Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Škola je v začátcích své existence, dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráci zatím nerealizuje.

Vlastní hodnocení školy (oblasti, cíle, kritéria, nástroje, časové rozvržení)

Cílem tohoto hodnocení je získat analýzu školy, zjistit naše silné a slabé stránky, odhadnout nebezpečí a příležitosti za použití dotazníku pro rodiče a zákonné zástupce dětí, ale i pro pracovníky školy. Jako zdroj informací poslouží i hodnocení vlastní práce učitelů, soulad školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem a další přístupné informace.

1. Cíle autoevaluace

- Průběžně hodnotit naplňování ŠVP.
- Plánovat výuku tak, aby nabízela vzdělávací prostředí respektující individualitu žáků.
- Maximalizovat využívání materiálních podmínek (pomůcky, PC) k realizaci ŠVP.
- Zajistit formy vzdělávání podporujících kompetence deklarované v ŠVP a profil absolventa školy.
- Využívat metody výuky umožňující a stimulující aktivní a efektivní učení žáků.
- Aplikovat metody a formy výuky, které jsou optimální k cílům výuky, obsahu učiva, účastníkům učebního procesu, k daným časovým i materiálním podmínkám.
- Posilovat spolupráci a komunikaci mezi žáky, žáky a učiteli a podporovat týmovou práci.
- Zvyšovat odpovědnost žáků za jejich vzdělávání.

2. Kritéria kvality pro sledované oblasti

- Přiměřenost cílů ŠVP vůči možnostem žáků, organizaci výuky a podmínkám školy.
- Efektivita individuálních vzdělávacích programů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Propojenost jednotlivých obsahových částí ŠVP.
- Nastavení časové dotace výuky ve vazbě na naplňování jednotlivých částí ŠVP.
- Kriteriaální systém hodnocení a sebehodnocení ve vazbě na realizaci ŠVP.
- Užívané metody výuky vůči vymezeným cílům a obsahu vzdělávání.
- Efektivita využívání učebních pomůcek, učebnic, didaktické techniky a jejich další potřebnost.
- Míra odpovědnosti žáka za své učení.
- Aktivita a zapojení žáků ve výuce.
- Využívání samostatné a týmové práce žáků
- Využívání sebehodnocení žáků

3. Nástroje autoevaluace a zdroje informací

Zdroje informací čerpají ze dvou skupin – tým pracovníků školy a rodičovská skupina. Pro získání informací z první skupiny, jsou užívány individuální osobní hovory, průběžné informace v rámci organizace života a evaluační dotazníky. Podobné formy zdroje informací platí i pro druhou skupinu – osobní setkávání v rámci rodičovských kaváren a v rámci setkávání spolku Školamyšl,z.s., který je zřizovatelem školy. Další formou jsou evaluační dotazníky. Jejimi hlavními výhodami je sběr většího vzorku informací, poskytnutí speciálních dat a anonymita respondentů. Mezi nevýhody však patří neadresnost, některé otázky mohou být nepřesně interpretovány respondentem včetně nejasných odpovědí. Pokud z dotazníkových šetření vyplývá potřebnost hlubší analýzy, využíváme možnosti individuálních a skupinových rozhovorů a setkávání. Osobní setkávání pak mohou odhalit skutečné postoje a postřehy zkoumaných dotazů a problematiky. Nevýhodou ovšem zůstává náročné časové plánování a náročná administrace, sepsání i analýza. Skupina může být ovládána jedním nebo dvěma jednotlivci, dotazovatel může ovlivňovat dotazovaného v osobním kontaktu.

Další významnou oblastí pro poskytování informací je aktivní sledování a pozorování všech činností ve škole – výuky, účast v kruzích, žakovský sněm. Analýza tohoto druhu informací poskytuje užitečný a také průběžný přehled - záznam, zaznamenání událostí v daném časovém období. Analýza těchto informací poskytuje rychlý přehled a pomáhá při evaluaci cílových aspektů a napomáhá porozumění obsahu, protože je možné vše diskutovat a vyjasňovat. Zároveň má průběžná práce působit preventivně.

Výše uvedené zdroje zatím plně postačují a dávají dostatek informací pro autoevaluaci práce školy.

4. Časové rozvržení autoevaluace

- Přiměřenost cílů ŠVP vůči možnostem žáků, organizaci výuky a podmínkám školy.
 - evaluace pedagogů na konci školního roku
- Efektivita individuálních vzdělávacích programů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
 - debata s pedagogy v době hlavního hodnocení – pololetí a závěr školního roku
- Propojenost jednotlivých obsahových částí ŠVP.
 - evaluace pedagogů na konci školního roku
- Nastavení časové dotace výuky ve vazbě na naplňování jednotlivých částí ŠVP.
 - evaluace pedagogů na konci školního roku
- Kriteriační systém hodnocení a sebehodnocení ve vazbě na realizaci ŠVP.
 - debata s pedagogy v době hlavního hodnocení – pololetí a závěr školního roku
 - rodičovský dotazník na konci školního roku
- Užívané metody výuky vůči vymezeným cílům a obsahu vzdělávání.
 - evaluace pedagogů na konci školního roku
- Efektivita využívání učebních pomůcek, učebnic, didaktické techniky a jejich další potřebnost.
 - evaluace pedagogů na konci školního roku
- Míra odpovědnosti žáka za své učení.
 - evaluace pedagogů na konci školního roku
 - rodičovský dotazník na konci školního roku
 - debaty na rodičovských kavárnách
- Aktivita a zapojení žáků ve výuce.
 - evaluace pedagogů na konci školního roku
 - analýza s rodiči během triád (setkání děti, rodičů a pedagogů)
- Využívání samostatné a týmové práce žáků
 - evaluace pedagogů na konci školního roku
 - analýza s rodiči během triád (setkání děti, rodičů a pedagogů)
- Využívání sebehodnocení žáků
 - debata s pedagogy v době hlavního hodnocení – pololetí a závěr školního roku

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Vize

Základní škola ŠKOLAMYŠL je otevřený bezpečný prostor pro vzdělávání, ve kterém žáci zažívají úspěch, rozvíjejí se v rámci svého osobního maxima. Učitelé a rodiče rostou spolu se žáky, tvoří učící se komunitu, která ovlivňuje i širší veřejnost.

Cíle vzdělávání

Základní vzdělávání směřujeme k rozvoji klíčových kompetencí žáků a k poskytnutí základu všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a praktické jednání. Vytváříme podmínky k tomu, aby na konci základního vzdělávání měl náš absolvent kvality, které mu umožní pokračovat ve studiu, během celého života se dále vzdělávat, podílet se podle svých možností na životě společnosti a prožít spokojený život.

Vzdělávání směřujeme tak, aby absolvent Základní školy ŠKOLAMYŠL:

- ovládal základní strategie učení;
- byl motivovaný pro celoživotní vzdělávání;
- byl schopen tvořivého myšlení, logického úsudku a řešení problémů;
- účinně a otevřeně komunikoval;
- dovedl spolupracovat v týmu;
- respektoval druhé, jejich odlišnosti;
- projevoval se jako svébytná, svobodná a zodpovědná osobnost;
- dokázal uplatňovat svá práva a plnit své povinnosti;
- znal své silné a slabé stránky a věděl, jak s nimi pracovat;
- dovedl vyjádřit své myšlenky, názory a pocity;
- byl vnímavý ve vztahu k lidem, prostředí i k přírodě;

- rozvíjel a chránil své fyzické, duševní a sociální zdraví, byl za ně odpovědný;
- byl tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám;
- kompetence, které rozvinul a získal, uplatňoval v souladu se svými reálnými možnostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Zaměření školy

Vzdělávání v Základní škole ŠKOLAMYŠL vychází z **osobnostně orientovaného modelu vzdělávání** podporujícího jedinečnost každého z dětí. Na prvním stupni realizuje škola vzdělávání v souladu s metodikou **vzdělávacího programu Začít spolu** (v mezinárodním označení Step by Step), na druhém stupni na principy tohoto programu navazuje a adaptuje je na potřeby žáků staršího školního věku. Škola se inspiruje také postupy užívanými v jiných alternativních a inovativních programech „zaměřených na dítě“ (Montessori, Waldorf, Dalton, Jenský plán, Čtením a psaním ke kritickému myšlení...). Užívá výchovně vzdělávacích strategií, metod a forem práce, které jsou v souladu se soudobými vědeckými poznatky o efektivním učení a nejnovějšími pedagogicko-didaktickými trendy. Tyto poznatky a trendy průběžně implementuje do vzdělávání dětí. ŠKOLAMYŠL je školou, která pracuje na svém rozvoji.

Pilíře vzdělávání v Základní škole ŠKOLAMYŠL

Na základě požadavků Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, mezinárodního rámce kvality ISSA (standardů práce učitele v programu Step by Step) a v souladu s naší představou o kvalitním vzdělávání formulujeme pro naši školu 1. i 2. stupeň tyto společné klíčové pilíře:

Respektujeme jedinečnost každého dítěte:

- Projevujeme **vstřícnost, vřelost, zájem a respekt** každému dítěti.
- Vytváříme pro každé dítě **rovné příležitosti** k zapojení se do života třídy a školní komunity.
- Stavíme na **silných stránkách** každého dítěte.
- Podporujeme děti v rozvoji a učení, tak aby každý mohl dosáhnout **svého osobního maxima**.
- Vzdělávání přizpůsobujeme **věkovým zvláštěnostem i individuálním dispozicím** jednotlivých dětí (jejich stylu učení, temperamentu, schopnostem, osobnímu tempu...).
- Přizpůsobujeme prostředí třídy a učební aktivity tomu, aby se na většině z nich mohly podílet i děti se **speciálními vzdělávacími potřebami**.
- **Oceňujeme rozmanitost**, která existuje mezi dětmi a rodinami v rámci komunity a snažíme se ji do výuky začlenit.
- Pracujeme ve **věkově smíšených skupinách**, které jsou svým složením blízké prostředí rodiny - komunity (sousedským vztahům), v nichž dítě přirozeně vyrůstá a žije. Věkově smíšené třídy přispívají tomu, že děti postupují ve vzdělávání dle svých dispozic a úrovně dovedností (mladší děti, které jsou ve svých dovednostech pokročilejší, mohou postupovat ve vzdělávání se staršími dětmi, a naopak starší děti s nižší úrovní dovedností se mohou v některých oblastech přidat k dětem mladším).

Vedeme děti k samostatnosti, odpovědnosti a spolupráci:

- Vedeme děti ke **slušnému, poctivému a respektujícímu chování** vůči ostatním a v očekávání téhož chování od druhých.
- Klademe důraz na **seberegulaci/sebeovládání**. Usilujeme o to, aby nahrazovala vnější ukázkování dětí, byla dětmi pochopena a přijata jako jejich individuální odpovědnost. Důležitá jsou v tomto ohledu **pravidla chování**, která **vytváříme společně dětmi**. Práce s pravidly je součástí každodenní práce ve škole.
- Vedeme děti k tomu, aby si **stanovovaly vzdělávací cíle**, formulovaly očekávání od své vlastní práce a prováděly **sebehodnocení** (týdenní plány, „smlouva o cíli“, sebehodnotící archy, portfolia). Sebehodnocení směřuje k větší samostatnosti a nezávislosti dítěte na osobě učitele.
- Podporujeme děti v **samostatnosti** (samostatná práce dětí převládá nad výukou přímo řízenou učitelem).
- Vedeme děti k **sebekontrolě** (pracujeme s kritérii, která jsou dětem předem známá a ve vztahu k nimž děti samy svoji práci vyhodnocují).
- Vytváříme dětem pravidelný **prostor vyjádřit vlastní názor** (ranní kruh, závěrečný kruh, individuální rozhovory).
- Dáváme dětem **možnost volby** (např. vybrat si způsob, jakým budou řešit úkol, zvolit si informační zdroje, materiály, které k jeho řešení využijí, způsob zpracování – výkres, plakát, koláž...);
- **Zapojujeme děti do rozhodování** o věcech, které se jich týkají.
- Podporujeme dovednost dětí **ocenit se navzájem**, zaujmout a objasnit vlastní stanovisko.
- Vedeme děti k **osobní zodpovědnosti za péči o životní prostředí** a vytváříme příležitosti, v nichž děti mohou tuto osobní zodpovědnost prožívat v praktických situacích;

- Připravujeme pro děti činnosti, které vyžadují jejich **vzájemnou spolupráci**, interakci, rozdělení rolí ve skupině.
- Vzdělávací aktivity plánujeme tak, aby mezi dětmi docházelo ke **komunikaci a spolupráci napříč ročníky** (na společném zadání spolupracují starší a mladší děti).

Užíváme efektivní vzdělávací strategie

- Využíváme širokého spektra **metod aktivního učení** s důrazem na **konstruktivistické metody** (žáci si konstruují poznání prostřednictvím vlastní činnosti). V souladu s konstruktivistickým přístupem užíváme třífázového modelu učení (evokace – uvědomění významu – reflexe).
- Děti se nejlépe učí prostřednictvím vlastní praktické činnosti. Proto věnujeme maximum času ve škole **činnostnímu prožitkovému učení, samostatným aktivitám dětí** (individuálním i skupinovým), kdy jako učitelé přecházíme do role pomocníka, pozorovatele, facilitátora učebního procesu.
- Uplatňujeme **integrovanou tematickou výuku/projektové vyučování**. Jedná se o model vzdělávání, který slučuje poznatky z více oborů, propojuje je s praktickými zkušenostmi a produktivními činnostmi dětí. Východiskem je společné téma, kterému se věnujeme po delší čas (týdenní téma, měsíční témata), které zkoumáme z různých úhlů pohledů a k němuž připravujeme vzdělávací nabídku vedoucí děti k dosahování očekávaných výstupů (vědomostí, dovedností, kompetencí). Umožňujeme tak dětem učit se v souvislostech, rozumět tématu do hloubky, získávat globálnější, srozumitelnější a reálnější pohled na svět.
- Vzdělávání probíhá ve **vyučovacích blocích**, které mají různý rozsah (většinou 60 minut, 90 minut).
- Užíváme **metod kooperativního učení**, kdy děti na řešení úkolů **spolupracují v různých seskupeních** (ve dvojicích, malých i větších skupinách), čímž dětem umožňuje dívat se na problém z různých úhlů pohledů, vyměňovat si myšlenky, nápady, posilovat dovednost argumentovat i přijmout jiný názor a podřídit se.
- S ohledem na výukové cíle užíváme **individuální formu výuky**, kdy každé dítě pracuje samostatně na zadání odpovídajícím jeho úrovni dovedností a potřebám, stejně tak jako **hromadné formy výuky** (instruktáž, krátká prezentace k tématu), kdy pod vedením učitele pracuje společně celá třída.
- Pravidelně užíváme **organizační formu „kruh“** (ranní kruh, hodnotící kruh, komunitní kruh), v němž děti mají příležitost učit se dovednostem jako je naslouchání, vyjadřování vlastního názoru, pocitů, prezentací vlastní práce a dalším komunikativním kompetencím.
- Vytváříme učební situace, v nichž se **děti nebojí riskovat a dělat chyby**. Chybu chápeme jako nezbytnou a důležitou součást učení, za kterou dítě netrestáme. Chyba je příležitost vidět, jak příště postupovat jinak.
- Nabízíme dětem aktivity podporující **objevování, experimentování, kladení otázek a tvořivost**;
- Užíváme vzdělávací metody podněcující u dětí myšlení vyššího řádu a tzv. **problémové vyučování**;
- Užíváme vzdělávací metody, v nichž mohou děti uplatnit své rozmanité styly učení a typy inteligence a vyjádřit se **prostřednictvím pohybu, hudby, dramatizace, graficky, slovně – ústně/písemně**.
- Do vzdělávání zapojujeme **informační technologie**, prostřednictvím nichž děti vyhledávají, zpracovávají a prezentují informace.
- Užíváme rozmanité **techniky práce s textem** směřující ke čtenářské gramotnosti (třídění informací, vyhledávání údajů v textu, dovednost vyjádřit text vlastními slovy, tvořivé psaní...). Čtenářskou gramotnost rozvíjíme napříč vyučovacími předměty.

Systematicky plánujeme a vyhodnocujeme

Plánování:

- Při plánování výuky **vycházíme z cílů stanovených v kurikulárních dokumentech** (školním vzdělávacím programu), zohledňujeme vývojovou úroveň dětí a jejich individuální potřeby, kterým konkrétní **plánované aktivity přizpůsobujeme**.
- Při plánování vzdělávacích obsahů **pedagogický tým spolupracuje** s cílem zajistit **kontinuitu vzdělávací nabídky a tematickou provázanost** (podporujeme tím učení se v souvislostech a zajištění návaznosti aktivit z hlediska jejich náročnosti).
- Plánujeme aktivity, při nichž mohou **spolupracovat děti napříč všemi ročníky** (celoškolní projekty).
- Do vzdělávacích plánů **začleňujeme** také **aktivity navržené dětmi a rodiči**.
- Plánujeme učební situace vyžadující **individuální práci žáků, spolupráci žáků v menších skupinách a společnou práci celé skupiny** tak, aby tyto organizační formy byly **vyváženě** zastoupeny.

Hodnocení:

- Hodnocení v naší škole stavíme na tzv. **individuální normě v hodnocení**; děti nejsou porovnávány mezi sebou (kdo je horší x lepší); každý je hodnocen na základě porovnání vlastních současných a předchozích výsledků práce (zda se v učení posunul a jak konkrétně).
- Seznamujeme děti s **kritérii hodnocení** (děti vědí, co se hodnotí a jakou mají jednotlivá kritéria váhu v celkovém hodnocení).
- Užíváme **slovní hodnocení** namísto známek .
- **Průběžné slovní hodnocení** zaznamenáváme do **elektronické žákovské knížky**.
- Učení každého z dětí dokumentujeme prostřednictvím **portfolií** (souboru žákovských prací);
- Vedeme děti k **sebehodnocení**, ve kterém každé dítě posuzuje kvalitu své práce a na základě toho si plánuje cesty ke zlepšení (ústní sebehodnocení, sebehodnotící archy, portfolio).
- Zpětnou vazbu zaměřenou na průběh či výsledek činnosti podáváme dětem **popisným jazykem bez hodnotících soudů** (jako věcnou informaci, která dítě nezahanbuje, netrestá ani neodměňuje).
- Do procesu hodnocení a plánování, je-li to potřebné a v zájmu dítěte, zapojujeme i další odborníky.

Vytváříme podnětné učební prostředí:

- Vytváříme učební prostředí, které je pro děti fyzicky **bezpečné, přehledně strukturované, navozuje pocit bezpečí a atmosféru „domova“**, odpovídá jejich **věku, individuálním potřebám** a umožňuje jim pracovat na **široké škále aktivit**.
- Prostředí tříd je uspořádáno tak, aby umožňovalo **společnou práci celé skupiny** (prostor pro společné setkávání v kruhu na koberci) i **práci skupinovou a individuální** (učební kouty, tzv. centra aktivit);

- Škola je vybavena **dostatečným množstvím pomůcek a materiálů**, vztahujícím se ke vzdělávacím obsahům. Zdrojem učení nejsou jen učebnice a pracovní sešity, využíváme odbornou literaturu, encyklopedie, slovníky, dalších média a autentické zdroje.
- Prostředí tříd vybízí děti k činnostem, pomůcky a materiály jsou jim **dostupné**, děti si je mohou **samostatně brát a pracovat s nimi** (v souladu s předem domluvenými pravidly).
- Využíváme **učení se v reálných situacích, v „terénu“**. Každé větší téma, kterým se zabýváme, spojujeme se životem (tematická exkurze, přírodovědná expedice, návštěva muzea, galerie...).
- **Stěny tříd a chodeb** maximálně využíváme **k prezentaci výsledků práce dětí**. Při vstupu do třídy je zcela patrné, o čem se učíme, které téma zpracováváme. Takto doplněné prostředí poskytuje spoustu podnětů k **nezáměrnému učení**, děti mají neustále na očích produkty práce vlastní i práce druhých.

Spolupracujeme s rodinou a komunitou:

- **Zapojujeme rodiče do chodu školy** nejen v otázkách spojených se samotným **obsahem vzdělávání a jeho metodikou**, ale také z hlediska jejího **řízení, organizace a financování**.
- Rodiče, kteří si vybrali pro vzdělávání dětí naši školu se **zavazují k aktivní spolupráci** (nabízíme jim **různé formy spolupráce** a zapojení do života školy, z nichž si **rodiče vybírají** ty formy, které odpovídají jejich možnostem).
- Dáváme rodičům příležitost **spolurozhodovat o postupech vhodných k podpoře učení a rozvoje jejich dětí**, zapojujeme je do rozhodování o věcech souvisejících s životem třídy/školy.
- Rodiče i další členové rodiny a komunity se mohou **podílet na průběhu vyučování v roli asistentů**.
- Jsme v **pravidelném kontaktu s rodiči** dětí, průběžně je **informuje o pokrocích dítěte** (průběžné slovní hodnocení v elektronické žákovské knížce, konzultace: učitel x rodič x dítě, operativní řešení situací prostřednictvím telefonických rozhovorů, e-mailu...).
- Zachováváme **důvěrnost informací** týkajících se rodin a dětí.
- **Informujeme** rodiče, komunitu a veřejnost **o metodice výuky** (co, proč a jak ve výuce děláme).
- **Informujeme** rodiče, komunitu a veřejnost o **životě třídy/školy** a to prostřednictvím osobních setkání i písemných materiálů (školní kavárny, zprávy na webových stránkách školy a sociálních sítích...).
- **Vytváříme příležitosti**, v nichž se rodiny mohou od sebe **učit navzájem, vzájemně se poznat a podporovat**.
- Do vzdělávání začleňujeme obsahy a témata, která **korespondují se zkušenostmi dětí ze života ve vlastní rodině/komunitě**.
- **Navazujeme kontakty a vytváříme přátelské vztahy** s lidmi, organizacemi a institucemi, které mohou obohatit vzdělávání dětí, získáváme od nich odbornou i materiální podporu, umožňuje dětem v rámci výuky vstoupit s těmito lidmi do kontaktu (exkurze, návštěva ve třídě).
- **Dveře naší školy jsou otevřené** nejen rodičům dětí, ale také všem dalším zájemcům o naši práci, každý je ve škole vítán.

Pečujeme o růst a profesní rozvoj:

- Průběžně **reflektujeme a vyhodnocujeme efektivitu své práce** (získáváme zpětnou vazbu od dětí, rodičů i dalších osob, které se o naši školu zajímají).
- Na zjištěné slabé stránky reagujeme, **plánujeme a realizujeme kroky k jejich zlepšení**.
- **Pracujeme jako tým** (učitelé, vychovatelé, vedení školy...), každý z pedagogů přispívá svými schopnostmi a zkušenostmi k rozvoji celé školy.
- Pravidelně **sdílíme své zkušenosti, poskytujeme si vzájemně zpětnou vazbu**.
- Sledujeme **trendy ve vzdělávání** a reagujeme na ně při koncipování vzdělávání v naší škole.
- **Vzděláváme se** (studium literatury, semináře, webináře, náslechy...).
- K podpoře profesního rozvoje užíváme **mentoring, koučink, supervizi, videotrénink., vzájemné náslechy**.
- **Spolupracujeme s jinými školami** (zejména se školami podobného typu), s nimiž si vyměňujeme zkušenosti, **inspirujeme se příklady dobré praxe** odjinud.

Model vzdělávání na 1. stupni ZŠ ŠKOLAMYŠL

Na prvním stupni vycházíme z metodiky vzdělávacího programu Začít spolu, kterou adaptujeme s ohledem na konkrétní podmínky naší školy (prostory tříd, velikost studijních skupin, věkově smíšené třídy).

Rámcová struktura dne v programu Začít spolu:

Ranní kruh (asi 15 minut)

Školní den začíná ranním kruhem, je místem pro společné setkání všech. Ranní kruh je prostorem pro cílené budování sociálních vztahů, udržování rituálů ve třídě, přináší informace organizačního charakteru (co je na dnešní den plánováno). Tyto informace bývají dětem zprostředkovány prostřednictvím ranních dopisů, tzv. **ranních zpráv**.

I. BLOK Společná práce - TRIVIUM (asi 60–90 minut)

Po ranním kruhu následuje společná práce. Učitel má pro děti připravené aktivity směřující k dosahování očekávaných výstupů z českého jazyka, matematiky, cizího jazyka. Děti pracují samostatně nebo kooperativně ve dvojicích či malých skupinách.

Přestávka (asi 20–30 minut)

II. BLOK Práce v centrech aktivit (asi 60-90 minut)

Po přestávce nastává práce dětí v centrech aktivit. Úlohy v centrech se vztahují k tématu projektu, na kterém třída pracuje (téma projektu vychází nejčastěji z učiva prvouky, vlastivědy, přírodovědy; podle RVP ZV ze vzdělávací oblasti „Člověk a jeho svět“). K tématu projektu se vztahují i aktivity v „ranním kruhu“ nebo jím bývají motivovány i aktivity realizované při „společné práci“.

Děti si volí centrum, v němž chtějí pracovat, dle daných pravidel. Tato pravidla zajišťují podmínky k tomu, aby každé dítě mohlo v rámci tematického projektu projít všemi tzv. základními (povinnými) úkoly, které jsou plánovány s ohledem k očekávaným výstupům. Za jejich splnění nese dítě odpovědnost. Úlohy do centrech aktivit jsou zadány většinou kooperativně tak, aby vedly děti ke spolupráci, vzájemné pomoci, k přemýšlení a praktické činnosti zároveň. V průběhu tohoto učebního bloku se děti většinou v centrech nestřídají. Následující den si volí další centrum. Při práci v centrech aktivit nastává ve třídě situace, v níž se paralelně odehrávají různé činnosti. V každém centru aktivity pracuje skupina dětí na jiném úkolu. To, co úkoly v jednotlivých centrech spojuje, je téma projektu, k němuž se úlohy vztahují a jímž se třída po určité období zabývá. V době, kdy děti pracují v centrech, přechází učitel do role pozorovatele a pomocníka. Tento čas poskytuje učiteli rovněž prostor pro individuální pomoc a péči dětem, které ji potřebují.

Hodnotící (reflexní) kruh (asi 20–30 minut)

Na závěr dne se všichni schází v kruhu. V hodnotícím (reflexním) kruhu děti prezentují výsledky své práce, hodnotí, co a jak se jim dařilo, nedařilo a proč. Zároveň si tak vyměňují zkušenosti, vzájemně se inspirují a učí od svých vrstevníků. Děti jsou v kruhu vedeny nejen k reflexi výsledků vlastní práce, ale také k vyhodnocování samotného postupu, který při řešení úkolů uplatnily. Jsou vedeny k sebehodnocení i poskytování zpětné vazby a ocenění ostatním.

Model vzdělávání na 2. stupni ZŠ ŠKOLAMYŠL

Vzdělávání na druhém stupni navazuje na principy vzdělávacího programu Začít, je adaptováno na potřeby dětí staršího školního věku a přizpůsobeno požadavkům Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Vzdělávání na 2. stupni budujeme na širokém rozvoji zájmů dětí, na vyšších učebních možnostech dětí staršího školního věku a na provázanosti školy s praktickým životem. Takový přístup umožňuje využít náročnější metody práce, začlenění nových zdrojů informací a způsobů poznávání, zadávat a pracovat s komplexnějšími a dlouhodobějšími úkoly či projekty a přenášet na děti větší míru odpovědnost za své vzdělávání i organizaci života školy.

Vyučování na 2. stupni organizujeme prostřednictvím:

- vzdělávacích bloků, které nemusí odpovídat běžné učební jednotce (45 minutové vyučovací hodině); nejčastěji se jedná o bloky v délce 90 minut;
- tematických projektů, které propojují jednotlivé předměty do logických celků, čímž podporujeme globální vnímání tématu a učení se v souvislostech;
- vzdělávání ve věkově smíšené skupině alespoň dvou ročníků (pokud to odborná problematika, kterou se děti mají zabývat, dovoluje);

- samostatného matematického a jazykového bloku, ve kterém zprostředkováváme dětem vzdělávací obsahy z oblasti matematiky, českého jazyka a cizího jazyka, které lze jen problematicky integrovat do tematických projektů;
- výuky probíhající v odborných centrech - pracovištích (odborná centra umožňují realizovat vzdělávací obsahy ze všech oblastí RVP ZV - Člověk a příroda zaměřené na fyziku, chemii, přírodopis a zeměpis; Člověk a společnost zaměřené na dějepis, výchovu k občanství; Člověk a svět zdraví zaměřené na tělesnou výchovu, výchovu ke zdraví; Jazyk a jazyková komunikace zaměřené na český a cizí jazyk; Matematika a její aplikace, Člověk a svět práce a Umění a kultura);
- výuku výtvarné výchovy, hudební výchovy, pracovních činností, informačních a komunikačních technologií v maximální míře propojujeme s tématy projektové výuky.
- tematických exkurzí vázaných na obsah projektu, na němž pracujeme.

Podpora čtenářské gramotnosti prostřednictvím čtenářských dílen

Dílna čtení je celoročním systémem práce, který pomáhá žákům v tom, aby se stali skutečnými čtenáři. Využíváme ji na prvním i druhém stupni školy. Jedná se o „metodu“ vycházející z programu **RWCT (Čtením a psaním ke kritickému myšlení)**, která nabízí možný způsob, jak rozvíjet čtenářské dovednosti, jak „rozečíst“ děti, které se dosud čtení vyhýbaly, a vytvořit ve třídě čtenářské společenství. Dílny čtení mají svůj typický průběh a pravidla. Pro zajištění funkčnosti a efektivitu dílen čtení zajišťujeme na úrovni školy následující podmínky:

- žáci mají pravidelně alespoň 1x týdně přímo v hodinách českého jazyka prostor 20-30 minut na samostatné souvislé čtení
- žáci čtou beletristické knihy, které si sami vybírají
- v případě, že žáci nemají vlastní knihu, mohou volit z připravené nabídky vhodných a přitažlivých knih ve školní knihovně

Výuka matematiky - vyučování orientované na budování schémat metodou prof. Hejného

Na prvním i druhém stupni školy uplatňujeme ve výuce matematiky Hejného metodu - vyučování orientované na budování schémat, které je založeno na respektování 12 základních principů tvořících ucelený koncept, v němž dítě objevuje matematiku samo a s radostí. Principy metody prof. Hejného:

1.1. Budování schémat

Dítě ví i to, co jsme ho neučili. Schémata, která mají žáci z vlastní zkušenosti v hlavě, Hejného metoda **posiluje, napojuje na sebe a vyvozuje z nich konkrétní úsudky.**

1.2. Práce v prostředích

Učíme se opakovanou návštěvou. Když děti znají prostředí, ve kterém se dobře cítí, nerozptylují je neznámé věci. Plně se soustředí jen na daný úkol a neobtěžuje je neznámý kontext. Každé ze zhruba 25 použitých prostředí funguje trochu jinak (rodina, cesta autobusem, prosté krokování...). Systém prostředí je motivačně nastaven tak, aby zachytil všechny styly učení se a fungování dětské mysli. Ta je pak **motivována k dalším experimentům.**

1.3. Prolínání témat

Matematické zákonitosti neizolujeme. Informace nepředáváme dítěti samostatně, ale vždy jsou uloženy ve známém schématu – které si dítě kdykoli vybaví. Neodtrháváme od sebe matematické jevy a pojmy, ale zapojujeme při nich různé strategie řešení. Dítě si pak **samo vybere, co mu lépe vyhovuje** a je mu více přirozené.

1.4. Rozvoj osobnosti

Podporujeme samostatné uvažování žáků. Jednou z hlavních motivací profesora Hejného při vytváření nové metody byl důraz na to, aby se děti nenechaly v životě manipulovat. Proto učitel ve výuce nepředává hotové poznatky, ale učí děti především argumentovat, diskutovat a vyhodnocovat. **Děti pak samy o sobě vědí, co je pro ně správné, respektují druhého a umí se rozhodovat.**

1.5. Skutečná motivace

Když „nevím“ a „chci vědět“... Všechny matematické úlohy jsou v Hejného metodě postaveny tak, aby jejich řešení děti „automaticky“ bavilo. Správná motivace je ta, která je vnitřní, ne nucením zvenčí. Děti přichází na řešení úkolů díky své vlastní snaze. **Neokrádáme děti o radost z vlastního úspěchu.** Díky atmosféře ve třídách se tak kolegiálně tleská všem – i těm, kteří na daný jev či řešení přijdou později.

1.6. Reálné zkušenosti

Stavíme na vlastních zážitcích dítěte. Využíváme vlastní zkušenost dítěte, kterou si samo vybudovalo od prvního dne svého života – doma, s rodiči, při objevování světa venku před domem či na pískovišti s ostatními dětmi. **Stavíme na přirozené konkrétní zkušenosti**, ze které pak dítě dokáže udělat obecný úsudek.

1.7. Radost z matematiky

...výrazně pomáhá při další výuce. Zkušenosti mluví jasně: ta nejúčinnější **motivace přichází z dětského pocitu úspěchu**, z jeho upřímné radosti, jak dobře vyřešilo přiměřeně náročný úkol. Je to radost z vlastních pokroků i z uznání spolužáků i učitele. Děti tak neznají „blok z matiky“, o kterém v českém školství již kolují legendy.

1.8. Vlastní poznatek

... má větší váhu než ten převzatý. Když má prvňák poskládat ze dřívěk čtverec, vezme jedno dřívko, pak druhé, třetí... Stále mu to nestačí, vezme tedy čtvrté dřívko a poskládá čtverec. Pak se rozhodne poskládat větší čtverec. Vezme další dřívka a složí větší čtverec. Už začíná tušit, že bude-li chtít složit ještě větší čtverec, potřebuje k tomu vždy další čtyři dřívka. **Je na cestě k objevu vzorce** pro výpočet obvodu čtverce.

1.9. Role učitele

Průvodce a moderátor diskuzí. Běžná společenská představa učitele je obraz někoho, kdo ví, umí a přednáší. **V našem chápání výuky je role učitele i dítěte zcela jiná.**

1.10. Práce s chybou

Předcházíme u dětí zbytečnému strachu. Analýza chyby vede k hlubší zkušenosti, díky které si děti daleko lépe pamatují dané poznatky. **Chyby využíváme jako prostředek k učení.** Podporujeme děti, aby si chyby našly samy, a učíme je vysvětlovat, proč chybu udělaly. Vzájemná důvěra mezi dítětem a učitelem pak podporuje radost žáků z odvedené práce.

1.11. Přiměřené výzvy

.. pro každé dítě zvlášť podle jeho úrovně. Učebnice obsahují úlohy všech obtížností. Tím, že slabší žáci vždy nějaké úlohy vyřeší, **předcházíme pocitům úzkosti**

a **hrůzy** z dalších hodin matematiky. Těm nejlepším žákům zároveň neustále předkládáme další výzvy, aby se nenudili. Učitel je nepřetěžuje úkoly, ale zadává takové, aby děti neustále motivoval. Rozděluje úlohy v rámci třídy podle toho, co které dítě potřebuje.

1.12. Podpora spolupráce

Poznatky se rodí díky diskuzi. Děti nečekají, až se výsledek objeví na tabuli. Pracují ve skupinkách, po dvojicích nebo i samostatně. Každý žák je tak schopen říci, jak k výsledku došel, a umí to vysvětlit i druhým. **Výsledek se rodí na základě spolupráce.** Učitel zde není konečnou autoritou, která jen řekne, kde je pravda – a otočí se další list učebnice. Žáci si budují vlastní plnohodnotný poznatek, o kterém neustále přemýšlí.

Zdroj dostupný: <http://www.h-mat.cz/>

Výchovně vzdělávací strategie na úrovni školy

Pro vytvářejí vzdělávacích příležitostí, při kterých žáci budují a rozvíjejí klíčové kompetence, využívají všichni pedagogové školy následující upřednostňované postupy, metody a formy práce:

KOMPETENCE K UČENÍ

vést žáky k zodpovědnosti za své učení, pomoci jim zažít úspěch a dosáhnout jejich maxima, a tím je motivovat k dalšímu učení, osvojit si různé strategie učení

- hodnotíme úspěšnost ne chyby
- slovním hodnocením motivujeme žáky a klademe důraz na úspěchy
- upřednostňujeme tvořivé postupy ve výuce
- velký důraz při zadáních klademe na samostatnost, schopnost rozhodnout se a zodpovědnost za výsledek práce
- ve výuce využíváme co největší počet zdrojů informací
- práce s internetem a vyhledávání informací jsou běžnou součástí výuky ve všech vyučovaných předmětech
- učíme žáky vlastního sebehodnocení a objektivnímu hodnocení práce druhých
- používáme různé způsoby hodnocení individuální i skupinové práce a vedeme žáky ke kritickému hodnocení metod a forem práce
- žáci pracují s různými kritérii hodnocení
- upřednostňujeme osvojování učiva propojeného s praktickým životem
- ve vyučování umožňujeme žákům používat podpůrné zdroje informací (pravidla, slovníky, mapy)
- ve výuce diferencujeme, pracujeme s možnostmi žáka.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

podněcovat žáky k vlastním hledání cest a řešení problémů, vést je k schopnosti rozhodnout se a nést za svá rozhodnutí zodpovědnost

- problém vnímáme jako běžnou součást života
- pracujeme projektovými metodami různého rozsahu
- do řešení problémových situací ve škole zapojujeme školní parlament i celé shromáždění školního společenství
- připouštíme různé cesty vedoucí k cíli
- oceňujeme originalitu
- velký prostor dáváme ve výuce tvořivým aktivitám
- učíme děti prezentovat výsledky své práce co nejrozličnějšími způsoby
- děti mají často možnost vybrat si ze způsobů práce, postupu, zdroje informací, spolupracovníků.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

naučit žáky naslouchat a účinně komunikovat s okolním světem

- vedeme žáky k naslouchání
- učíme žáky různým typům prezentací už od první třídy
- pracujeme se všemi dostupnými zdroji informací
- posilujeme výuku anglického jazyka - od první třídy vyučujeme anglický jazyk povinně, na druhém stupni v každém ročníku čtyři hodiny týdně
- komunikujeme s dětmi i rodiči prostřednictvím internetu
- děti pracují ve škole od první třídy s elektronickou žákovskou knížkou a elektronickou poštou
- velký důraz klademe na práci s textem a informacemi
- každý den na prvním stupni začíná ve třídách komunitním kruhem
- v předmětu etická výchova se žáci učí základním principům smysluplné vzájemné komunikace
- běžně v hodinách pracujeme ve skupinách, kde se žáci musí domluvit, diskutovat a vhodně reagovat na vzniklé situace
- diskuse je jednou ze základních forem práce při řešení problémových úkolů v hodinách
- řešení problémů v chodu školy, které se týkají dětí, projdou celoškolské diskusí
- žáci se mohou kdykoliv kultivovaně vyjádřit k práci učitelů a vedení školy
- žáci jsou vedeni k otevřenosti a zdravé kritice
- v celoškolských projektech a projektech jednotlivých ročníků spolu komunikují a spolupracují žáci různého věku.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

naučit žáky spolupracovat v týmu a respektovat ostatní spolupracovníky

- žáci se od první třídy učí pracovat v různorodých skupinách
- vedeme žáky k soudržnosti a důvěře ve školním společenství
- podporujeme inkluzivní vzdělávání a vedeme žáky k toleranci a pomoci handicapovaným
- průběžně pracujeme se sociálními vztahy ve třídách i celé škole
- vzájemná komunikace mezi pedagogy a žáky je velice otevřená
- žáci se podílejí na vytváření všech pravidel, která se jich týkají
- vyzdvihujeme pozitivní chování
- v etické výchově i mimo ni jsou učitelé i žáci vedeni k prosociálnosti
- učíme žáky zastávat a rozlišovat různé role v týmu
- bojujeme proti šikaně a učíme děti jak se těmito situacím bránit a pomáhat druhým při bezpráví.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

vychovávat svobodné, zodpovědné a angažované občany

- vedeme žáky i učitele ke vzájemné pomoci
- společně vytváříme pravidla, na jejichž dodržování pracujeme
- zajímáme se o patologické chování dětí a otevřeně spolu s odborníky, rodiči a dětmi situace řešíme
- realizujeme setkávání školního sněmu, který podporuje žáky v přijímání zodpovědnosti za řešení společných celoškolních otázek a problémů
- o zásadních otázkách rozhodujeme společně, demokraticky
- udržujeme společné školní rituály posilují společenství – společné zahájení školního roku, školní Vánoce, závěrečnou školní slavnost
- vedeme žáky k aktivnímu trávení volného času nabídkou školní družiny a školního klubu
- ve vyučování a tematických projektech se zabýváme aktuálními společenskými problémy
- vedeme žáky k ekologickému chování ve škole i mimo ni.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

vést žáka k pozitivnímu vztahu ke své práci i práci druhých, dbát o svou bezpečnost a směřovat ke své pracovní budoucnosti

- všechny zadané práce mají jasný účel a smysl, se kterým jsou žáci seznámeni
- žáci jsou vedeni k dodržování vymezených pravidel a plnění si povinností a závazků
- při práci na projektech se učí samostatně pracovat s informacemi a adaptovat se na nové pracovní podmínky
- při skupinových a projektových pracích si žáci rozvíjejí praktické dovednosti, mohou uplatnit své individuální schopnosti, a tím se rozvíjí a utváří jejich profesní zaměření
- žáci jsou zapojeni do výzdoby školy, realizace výstav, prezentací pro veřejnost
- svou prací se podílejí žáci na zlepšování školního prostředí a drobné údržbě
- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních pravidel a sebekázně při tvůrčích činnostech
- nabízíme žákům pohled na různé profese a jejich uplatnění na trhu práce prostřednictvím úřadu práce, filmových materiálů a exkurzí
- učí se sestavovat drobné projekty a poté je realizovat.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci s podpůrnými opatřeními – tzn. žáci se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, vadami řeči a vývojovými poruchami učení nebo chování), žáci se zdravotním znevýhodněním (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehkými zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování), či žáci se sociálním znevýhodněním (pocházející z odlišného sociálního, kulturního nebo jazykového prostředí), jsou v naší škole vzdělávání formou individuální integrace do běžné třídy. Garantem vzdělávání těchto žáků je školní speciální pedagog ve spolupráci s ředitelem školy a školským poradenským zařízením.

Na základě vyjádření a doporučení odborného pracoviště, které podklady pro integraci vydává, je žákům upravován v souladu se školním vzdělávacím programem, jejich individuální vzdělávací plán (dále IVP) včetně metod práce, způsobů hodnocení výsledků vzdělávání a formulování očekávaných výstupů vzdělávacích oborů tak, aby byly z hlediska jejich možností reálné a splnitelné. Pro výuku žáků se SVP vytváříme podnětné a vstřícné prostředí. Důraz není kladen pouze na obsah učiva, zvládnutí učebních osnov, ale zejména na rozvoj celé osobnosti žáka, jeho sociální integraci.

V péči o žáky se SVP budujeme školní systém podpory. Vedle podpůrných programů, které nastavujeme v případě selhávání žáka ve výuce, tj. při podezření na vývojovou poruchu učení, máme rozvinutý systém speciální péče. Tito žáci mají sestavený individuální vzdělávací plán, který zohledňuje jejich speciální vzdělávací potřeby ve výuce a dle doporučení poradenského pracoviště je jim poskytována péče formou práce asistenta pedagoga, který je po celou dobu vyučování přítomen ve třídě a věnuje se aktuálním individuálním potřebám žáků. Pro integraci vytváří škola vhodné podmínky také menším počtem žáků ve třídách. Součástí systému péče o žáky s vývojovou poruchou učení je i úzká spolupráce s rodiči žáků, kteří jsou pravidelně informováni a instruováni, jak mají v domácích podmínkách na školu navázat.

Hlavním principem péče o žáky se sociálním znevýhodněním (dále jen SZn) je individuální přístup k žákům, znalost sociokulturního prostředí, ze kterého žáci pocházejí, jejich podpůrné vedení přispívající k vytvoření podpůrného prostředí. Pomáháme žákům při zvládnutí školních nároků, posilujeme motivaci pro školní práci, sledujeme školní výkony, oceňujeme jejich pokrok, snažíme se o vytvoření pozitivního vztahu k učení a ke škole. Pomáháme žákovi při porozumění sociálním situacím, při navazování sociálních kontaktů, začlenění do vrstevnického kolektivu. Snažíme se podporovat pozitivní projevy v chování, vycházíme ze situací z praktického – školního života, vytváříme prostor pro rozhovor o problémech, pomáháme jim se zvládnutím pravidel a společenských norem chování a dodržování těchto pravidel vyžadujeme. Vedeme žáky k odpovědnosti za své jednání. Podporujeme jejich sebevědomí, sebepojetí.

Škola trvale spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou Pardubického kraje v Ústí nad Orlicí, která zajišťuje odbornou diagnostiku žáků s výukovými či výchovnými obtížemi, při řešení závažnějších výchovných problémů spolupracujeme se Střediskem výchovné péče ALFA Svitavy či využíváme spolupráce různých organizací zabývajících se odbornými intervencemi přímo ve škole. V rámci prevence a včasné pomoci žákům poskytujeme individuální podporu externí školní psycholožky.

Odbornou metodickou pomoc poskytuje speciální pedagog krajské metodičky projektu Systémová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR. Dále využíváme Katalogy podpůrných opatření pro žáky se zdravotním postižením a sociálním znevýhodněním, včetně metodické podpory sítě asistentů pedagoga a možností dalšího vzdělávání v

Základní škola ŠKOLAMYŠL, Hrnčířská 272, Zahájí, 570 01 Litomyšl, místo poskytování vzdělávání a školských služeb Smetanovo nám. 15, Litomyšl - Město 570 01
oblasti inkluzivního vzdělávání.

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci s podpůrnými patřeními mají v souladu se školním vzdělávacím programem sestaven IVP, který respektuje jejich individuální vzdělávací potřeby a upravuje cíle, obsah, formy, vhodné metody práce a individuálně též způsoby a kritéria hodnocení výsledků vzdělávání.

Smyslem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu o vlastním vývoji, zda dosáhl cíle, zda postupuje efektivně, v čem se zlepšil, v čem ještě chybuje, současně by měl být motivován k dalšímu učení. K tomu účelu úspěšně využíváme školní kritériální hodnocení.

Hodnocení je zaměřeno na žáka, hodnotíme vzhledem k žákovu výchozímu stavu, jeho individuální pokrok. Volíme takové způsoby prověřování znalostí a dovedností žáka, ve kterých má předpoklady podat optimální výkon, nezkrácený poruchou.

U žáků s diagnostikovanou specifickou vývojovou poruchou učení (dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie) přihlížíme k charakteru postižení nebo znevýhodnění. Hodnocení není zaměřeno jen na výsledek práce, počet chyb, ale zohledňujeme celkovou aktivitu žáka, pracovní nasazení, vynaložené úsilí; hodnotíme to, co žák zvládl.

Při hodnocení žáků s vývojovou poruchou učení

- preferujeme takové způsoby prověřování znalostí a dovedností žáka, které mu vzhledem k jeho postižení nebrání podávat výkon odpovídající jeho předpokladům;
- využíváme jiné formy hodnocení (slovní hodnocení, hodnocení s uvedením počtu zvládnutých jevů či chyb, bodové hodnocení apod.)
- hodnotíme to, co žák zvládl, dle potřeby redukuje množství úkolů;
- respektujeme individuální tempo žáka; pamatujeme na větší časovou dotaci při zpracování úkolu (přečtení textu, písemné zpracování apod.);
- hodnotíme i dílčí kroky postupů, nejen výsledek, oceňujeme snahu, zájem;
- využíváme alternativní formy písemného prověřování, diktátů (diktát s přehnanou výslovností, zkrácené formy diktátů, doplňovací cvičení, cvičení na PC);
- umožňujeme využívat kompenzační pomůcky (tabulky, přehledy, apod.)
- nehodnotíme chyby ovlivněné vývojovou poruchou učení (např. plynoucí z nedokonalého přečtení textu - u žáků s dyslexií);
- využíváme možnosti širšího slovního hodnocení v předmětech, do kterých se vývojová porucha učení nejvíce promítá.

Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Důležitou součástí naší pedagogické práce je včasné rozpoznání a podchycení talentu a zájmu žáků, navázání spolupráce s rodiči a jejich získání pro podporu rozvoje talentu i v domácích podmínkách. U nadaných a mimořádně nadaných žáků využíváme IVP, který umožní maximální rozvoj konkrétního nadání žáka v jeho vývojové etapě.

Pro žáky mimořádně nadané a žáky se zvýšeným zájmem o vzdělávání vytváříme ve škole tyto podmínky

- uplatňujeme princip individualizace a vnitřní diferenciacce ve výuce;
- pamatujeme na potřebu zvýšené motivace k prohlubování základního učiva;
- rozšiřujeme učivo do hloubky, v předmětech ve kterých se reprezentuje nadání žáka (není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný);
- zadáváme individuální a samostatné úkoly (referáty, problémové úlohy, kvízy, rébusy), které dávají žákům prostor pro hlubší bádání a zkoumání;
- nabízíme výuku pomocí různých projektů, podporujících kreativitu a myšlení;
- respektujeme speciální výukové potřeby žáků, např. vlastní pracovní tempo;
- zajišťujeme prostupnost předmětů a integraci učiva z vyššího ročníku do nižšího, možnost akcelrace;
- nabízíme nepovinné předměty, školní kroužky (např. práce na PC), případně doporučíme kroužky, které jsou vhodné a dosažitelné mimo školu;
- nabízíme možnost uplatnění mimo školu (soutěže, olympiády, tvorba webových stránek, prezentace);
- učíme žáky pracovat v týmu, domlouvat se spolu, navzájem se respektovat, společně plánovat, vyhodnocovat;
- pěstujeme u nich toleranci a ochotu pomáhat při práci žákům méně nadaným, nebo s menším zájmem o učení;
- dbáme na to, aby u těchto žáků nedocházelo k výkyvům v chování, k porušování dohodnutých pravidel a řádů;
- taktně, ale důsledně usměřňujeme chování žáků;
- věnujeme pozornost osobnostní a sociální výchově žáků.

Začlenění průřezových témat

Vzdělávání ve škole formuje osobní postoje žáků na základě získaných vědomostí, dovedností a schopností, spolu s osobními zkušenostmi žáka. Důležitým formujícím prvkem jsou průřezová témata. Nejedná se o pouhé mezipředmětové vztahy, ale o pojetí výuky založené na komplexním pedagogickém působení na žáky. Průřezová témata přispívají zejména k rozvoji klíčových kompetencí a k vytváření žádoucích postojů a návyků žáků v dané oblasti.

Pojetí průřezových témat

Průřezová témata jsou na naší škole pojata formou projektové výuky, kdy děti s tématy pracují jeden týden v centrech aktivity na I. stupni a na II stupni formou jednodenního projektu. Načasování projektu je společné, tzn. je možné využít projekt napříč školou, či postavit systém společných reflexí a prezentací jedné studijní či pracovní skupiny druhé. V každém roce se tak vystřídají všechna průřezová témata ve všech ročnících.

Tabulka rámcového plánu rozložení projektů průřezových témat

průřezové téma	rámcový termín projektu				
Výchova demokratického občana	říjen				
Výchova a myšlení v evropských a globálních souvislostech		prosinec			
Multikulturní výchova			únor		
Environmentální výchova				duben	
Mediální výchova					červen

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Postavení osobnostní a sociální výchovy je specifické. Protože na škole realizujeme průřezová témata formou projektové výuky, ve které naše děti plánují, reflektují, spolupracují v pracovních skupinách, vyhodnocují svou práci, sebehodnotí, hodnotí práci jiných na bázi stanovených kritérií a další, ocitá se osobnostní a sociální výchova jako nedělitelná součást projektu, jako integrovaná součást jednotlivých forem práce a částí, ze kterých se každý projekt skládá. Rozložení osobnostní a sociální výchovy nalezneme v příslušné tabulce, kde jsou jednotlivé dovednosti a činnosti dětí rozloženy do I. a II. stupně ZŠ a do jednotlivých studijních skupin.

Zároveň se díky nástrojovému pojetí ocitá osobnostní a sociální výchova jako nedělitelná součást každého projektu – následujícího průřezového tématu.

- vede k porozumění sobě samému a druhým;
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování;
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni;
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti;
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci;
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů);
- formuje studijní dovednosti;
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny;
- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým;
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci;
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování;
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování.

A - Osobnostní a sociální výchova

Tematické okruhy	1.-2. ročník	3.,4.,5 ročník	6.-7. ročník	8.-9. ročník
Rozvoj schopností poznávání: A1 - zažívá smyslové vnímání a posiluje jej; A2 - trénuje svou pozornost a soustředění; A3 - cvičí svou dovednost zapamatování; A4 - řeší problémy; A5 - získává dovednost pro své učení a studium	A1 - zažívá smyslové vnímání a posiluje jej; A2 - trénuje svou pozornost a soustředění; A3 - cvičí svou dovednost zapamatování; A4 - řeší problémy; A5 - získává dovednost pro své učení a studium	A1 - zažívá smyslové vnímání a posiluje jej; A2 - trénuje svou pozornost a soustředění; A3 - cvičí svou dovednost zapamatování; A4 - řeší problémy; A5 - získává dovednost pro své učení a studium	A1 - zažívá smyslové vnímání a posiluje jej; A2 - trénuje svou pozornost a soustředění; A3 - cvičí svou dovednost zapamatování; A4 - řeší problémy; A5 - získává dovednost pro své učení a studium	A1 - zažívá smyslové vnímání a posiluje jej; A2 - trénuje svou pozornost a soustředění; A3 - cvičí svou dovednost zapamatování; A4 - řeší problémy; A5 - získává dovednost pro své učení a studium
Sebepoznání a sebepojetí: A6 - vnímá sebe jako zdroj informací o sobě; A7 - vnímá druhé jako zdroj informací o sobě; A8 - poznává své tělo, svou psychiku (temperament, postoje, hodnoty); A9 - posiluje vědomí, co o sobě vím a	A6 - vnímá sebe jako zdroj informací o sobě; A7 - vnímá druhé jako zdroj informací o sobě; A10 - vnímá své chování; poznává svůj vztah k sobě samému; A11 -	A6 - vnímá sebe jako zdroj informací o sobě; A7 - vnímá druhé jako zdroj informací o sobě; A10 - vnímá své chování; poznává svůj vztah k sobě samému; A11 -	A6 - vnímá sebe jako zdroj informací o sobě; A7 - vnímá druhé jako zdroj informací o sobě; A10 - vnímá své chování; poznává svůj vztah k sobě samému; A11 -	A6 - vnímá sebe jako zdroj informací o sobě; A7 - vnímá druhé jako zdroj informací o sobě; A10 - vnímá své chování; poznává svůj vztah k sobě samému; A11 -

co ne; A10 - vnímá své chování; pozývá svůj vztah k sobě samému; A11 - poznává procesy svého učení; A12 - naplňuje vztahy k druhým lidem; A13 - učí se zdravému a vyrovnanému sebepojetí	poznává procesy svého učení; A12 - naplňuje vztahy k druhým lidem; A13 - učí se zdravému a vyrovnanému sebepojetí	poznává procesy svého učení; A12 - naplňuje vztahy k druhým lidem; A13 - učí se zdravému a vyrovnanému sebepojetí	poznává procesy svého učení; A12 - naplňuje vztahy k druhým lidem; A13 - učí se zdravému a vyrovnanému sebepojetí	poznává procesy svého učení; A12 - naplňuje vztahy k druhým lidem; A13 - učí se zdravému a vyrovnanému sebepojetí
Seberegulace a sebeorganizace: A14 - posiluje cvičením svou sebekontrolu; A15 - svým sebeovládáním reguluje vlastní jednání i prožívání včetně vůle; A16 - organizuje vlastní čas, plánuje své učení a studium; A17 - stanovuje osobní cíle a kroky k jejich dosažení	A14 - posiluje cvičením svou sebekontrolu; A15 - svým sebeovládáním reguluje vlastní jednání i prožívání včetně vůle	A14 - posiluje cvičením svou sebekontrolu; A15 - svým sebeovládáním reguluje vlastní jednání i prožívání včetně vůle	A16 - organizuje vlastní čas, plánuje své učení a studium; A17 - stanovuje osobní cíle a kroky k jejich dosažení	A16 - organizuje vlastní čas, plánuje své učení a studium; A17 - stanovuje osobní cíle a kroky k jejich dosažení
Psychohygiena: A18 - aplikuje dovedností pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; A19 - rozvíjí sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; A20 - organizuje čas; A21 - rozvíjí dovednosti pro zvládání stresových situací (rozumově zpracuje problém, uvolní/relaxuje, efektivně komunikuje atd.); A22 - umí hledat pomoc při potížích	A18 - aplikuje dovedností pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; A20 - organizuje čas; A21 - rozvíjí dovednosti pro zvládání stresových situací (rozumově zpracuje problém, uvolní/relaxuje, efektivně komunikuje atd.); A22 - umí hledat pomoc při potížích	A18 - aplikuje dovedností pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; A20 - organizuje čas; A21 - rozvíjí dovednosti pro zvládání stresových situací (rozumově zpracuje problém, uvolní/relaxuje, efektivně komunikuje atd.); A22 - umí hledat pomoc při potížích	A18 - aplikuje dovedností pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; A20 - organizuje čas; A21 - rozvíjí dovednosti pro zvládání stresových situací (rozumově zpracuje problém, uvolní/relaxuje, efektivně komunikuje atd.); A22 - umí hledat pomoc při potížích	A18 - aplikuje dovedností pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; A20 - organizuje čas; A21 - rozvíjí dovednosti pro zvládání stresových situací (rozumově zpracuje problém, uvolní/relaxuje, efektivně komunikuje atd.); A22 - umí hledat pomoc při potížích
Kreativita: A23 - cvičí rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, originalitu, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost dotahovat nápady do reality), tvoří v rámci mezilidských vztahů	A23 - cvičí rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, originalitu, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost dotahovat nápady do reality), tvoří v rámci mezilidských vztahů	A23 - cvičí rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, originalitu, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost dotahovat nápady do reality), tvoří v rámci mezilidských vztahů	A23 - cvičí rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, originalitu, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost dotahovat nápady do reality), tvoří v rámci mezilidských vztahů	A23 - cvičí rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, originalitu, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnost dotahovat nápady do reality), tvoří v rámci mezilidských vztahů
Poznávání lidí: A24 - vzájemně poznává ostatní ve skupině/třídě; A25 - rozvíjí pozornost vůči odlišnostem a hledá v nich výhody; A26 - odlišuje chyby při poznávání lidí	A24 - vzájemně poznává ostatní ve skupině/třídě; A25 - rozvíjí pozornost vůči odlišnostem a hledá v nich výhody	A24 - vzájemně poznává ostatní ve skupině/třídě; A25 - rozvíjí pozornost vůči odlišnostem a hledá v nich výhody	A24 - vzájemně poznává ostatní ve skupině/třídě; A25 - rozvíjí pozornost vůči odlišnostem a hledá v nich výhody	A24 - vzájemně poznává ostatní ve skupině/třídě; A25 - rozvíjí pozornost vůči odlišnostem a hledá v nich výhody
Mezilidské vztahy: A27 - pěstuje o dobré	A27 - pěstuje o dobré vztahy; A28 -	A27 - pěstuje o dobré vztahy; A28 -	A29 - bere lidská práva jako	A29 - bere lidská práva jako

vztahy; A28 - svým chováním podporuje dobré vztahy, empatii a pohled na svět očima druhého, respektuje, podporuje a pomáhá; A29 - bere lidská práva jako regulativ vztahů; A30 - staví na vztazích v naší skupině/třídě (precuje s přirozenou dynamikou dané třídy a sociální skupiny)	svým chováním podporuje dobré vztahy, empatii a pohled na svět očima druhého, respektuje, podporuje a pomáhá	svým chováním podporuje dobré vztahy, empatii a pohled na svět očima druhého, respektuje, podporuje a pomáhá	regulativ vztahů; A30 - staví na vztazích v naší skupině/třídě (precuje s přirozenou dynamikou dané třídy a sociální skupiny)	regulativ vztahů; A30 - staví na vztazích v naší skupině/třídě (precuje s přirozenou dynamikou dané třídy a sociální skupiny)
Komunikace: A31 - posiluje význam řeči těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; A32 - cvičí pozorování a empatické a aktivní naslouchání; A33 - rozvíjí dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); A34 - získává specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); A35 - vede dialog (jeho pravidla a řízení, typy dialogů); A36 - komunikuje v různých situacích (informuje odmítá, omluvá se, pozdraví, poprosí, přesvědčuje, řeší konflikty, vyjednává, vysvětluje, žádá apod.); A37 - učí se efektivní a asertivní strategie komunikace; A38 - rozvíjí dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci; A39 - otevřeně a pozitivně komunikuje; A40 - pravda, lež a předstírání v komunikaci	A31 - posiluje význam řeči těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; A32 - cvičí pozorování a empatické a aktivní naslouchání; A33 - rozvíjí dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); A39 - otevřeně a pozitivně komunikuje	A31 - posiluje význam řeči těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; A32 - cvičí pozorování a empatické a aktivní naslouchání; A33 - rozvíjí dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); A39 - otevřeně a pozitivně komunikuje	A35 - vede dialog (jeho pravidla a řízení, typy dialogů); A36 - komunikuje v různých situacích (informuje odmítá, omluvá se, pozdraví, poprosí, přesvědčuje, řeší konflikty, vyjednává, vysvětluje, žádá apod.); A39 - otevřeně a pozitivně komunikuje	A35 - vede dialog (jeho pravidla a řízení, typy dialogů); A36 - komunikuje v různých situacích (informuje odmítá, omluvá se, pozdraví, poprosí, přesvědčuje, řeší konflikty, vyjednává, vysvětluje, žádá apod.); A39 - otevřeně a pozitivně komunikuje
Kooperace a kompetice: A41 - rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního	A41 - rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost	A41 - rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost	A41 - rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost	A41 - rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost

nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); A42 - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); A43 - rozvíjí individuální a sociální dovednosti pro etické zvládání situací soutěže a konkurence	odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); A42 - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)	odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); A42 - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)	odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); A42 - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)	odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); A42 - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: A44 - zvídá dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí; A45 - vnímá problémy v mezilidských vztazích; A46 - zvládá učební problémy vázané na látku předmětů; A47 - zvládá problémy v seberegulaci	A44 - zvídá dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí;	A44 - zvídá dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí;	A46 - zvládá učební problémy vázané na látku předmětů; A47 - zvládá problémy v seberegulaci	A46 - zvládá učební problémy vázané na látku předmětů; A47 - zvládá problémy v seberegulaci
Hodnoty, postoje, praktická etika: A48 - analyzuje vlastní i cizí postoje a hodnoty a jejich projevy v chování lidí; A49 - vytváří povědomí o kvalitách typů odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; A50 - pomáhá a prosociálně se chová (člověk neočekává protislužbu); A51 - posiluje dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne	A48 - analyzuje vlastní i cizí postoje a hodnoty a jejich projevy v chování lidí; A49 - vytváří povědomí o kvalitách typů odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; A50 - pomáhá a prosociálně se chová (člověk neočekává protislužbu); A51 - posiluje dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne	A48 - analyzuje vlastní i cizí postoje a hodnoty a jejich projevy v chování lidí; A49 - vytváří povědomí o kvalitách typů odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; A50 - pomáhá a prosociálně se chová (člověk neočekává protislužbu); A51 - posiluje dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne	A48 - analyzuje vlastní i cizí postoje a hodnoty a jejich projevy v chování lidí; A49 - vytváří povědomí o kvalitách typů odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; A50 - pomáhá a prosociálně se chová (člověk neočekává protislužbu); A51 - posiluje dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne	A48 - analyzuje vlastní i cizí postoje a hodnoty a jejich projevy v chování lidí; A49 - vytváří povědomí o kvalitách typů odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; A50 - pomáhá a prosociálně se chová (člověk neočekává protislužbu); A51 - posiluje dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Výchova demokratického občana (VDO):

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod;
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti;
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím důsledků;
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti;
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování;
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení;
- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě;
- vychovává k úctě k zákonu;
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku;
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti;
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost;
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů;
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším;
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze);
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností;
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu.

V tématu VDO hraje významnou roli školní sněm – pravidelné setkávání všech „školamyšlanů“. Na sněmu se projednávají, diskutují různá témata s celoškolským významem. Zároveň se na bázi demokratických principů schvalují např. pravidla, postupy či diskuzí vytvářené závěry. Školní sněm tak naplňuje VDO v praxi a vytváří pravidelnou možnost tématu VDO smysluplně aplikovat.

B - Výchova demokratického občana

Tematické okruhy	1.-2. ročník	3.,4.,5 ročník	6.-7. ročník	8.-9. ročník
Občanská společnost a škola: B1 - vnímá školu jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, ví, co je demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; B2 - uplatňuje demokratické principy a hodnoty v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); B3 - zažívá formy participace žáků na životě místní komunity; B4 - učí se, jak může vypadat spolupráce školy se správnými orgány a institucemi v obci	B1 - vnímá školu jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, ví, co je demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; B2 - uplatňuje demokratické principy a hodnoty v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); B3 - zažívá formy participace žáků na životě místní komunity;	B4 - učí se, jak může vypadat spolupráce školy se správnými orgány a institucemi v obci	B3 - zažívá formy participace žáků na životě místní komunity; B4 - učí se, jak může vypadat spolupráce školy se správnými orgány a institucemi v obci	
Občan, občanská společnost a stát: B5 - má povědomí, že občan je odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); B6 - pracuje s Listinou základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; B7 - seznamuje se s úlohou občana v demokratické společnosti; chápe základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); B8 - pracuje s principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)		B5 - má povědomí, že občan je odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku);	B6 - pracuje s Listinou základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; B7 - seznamuje se s úlohou občana v demokratické společnosti; chápe základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost)	B8 - pracuje s principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
Formy participace občanů v politickém životě: B9 - pracuje s volebním systémem a demokratickými volbami a politikou (parlamentní, krajské a	B10 - obec jako základní jednotka samosprávy státu;		B9 - pracuje s volebním systémem a demokratickými volbami a politikou	B11 - společenské organizace a hnutí

komunální volby); B10 - obec jako základní jednotka samosprávy státu; B11 - společenské organizace a hnutí			(parlamentní, krajské a komunální volby);	
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: B12 - rozlišuje demokracii jako protiváhu diktatury a anarchie; B13 - orientuje se v principech demokracie; B14 - je si vědom fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); B15 - vnímá význam ústavy jako základního zákona země; B16 - pracuje s demokratickými způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti	B16 - pracuje s demokratickými způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti	B14 - je si vědom fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka)		B12 - rozlišuje demokracii jako protiváhu diktatury a anarchie; B13 - orientuje se v principech demokracie; B15 - vnímá význam ústavy jako základního zákona země;

Výchova a myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS):

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy;
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech;
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv;
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech;
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru;
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu;
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání;
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory;
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv;
- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky;

- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi;
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života;
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti;
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám;
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost.

C - Výchova a myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematické okruhy	1.-2. ročník	3.,4.,5 ročník	6.-7. ročník	8.-9. ročník
Evropa a svět nás zajímá: C1 - poznává některé rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; C2 - poznává místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; C3 - zná naše sousedy v Evropě; vnímá život dětí v jiných zemích; C4 - orientuje se v lidové slovesnosti, zvycích a tradicích národů Evropy	C1 - poznává některé rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; C4 - orientuje se v lidové slovesnosti, zvycích a tradicích národů Evropy	C3 - zná naše sousedy v Evropě; vnímá život dětí v jiných zemích	C2 - poznává místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu	
Objevujeme Evropu a svět: C5 - pracuje s tématem naše vlast a Evropa; C6 - vnímá jiné evropské krajiny; C7 - vnímá téma Evropa a svět; C8 - uvědomuje si význam mezinárodních setkávání; C9 - zná některé státní a evropské symboly; C10 - ví, co je to Den Evropy; C11 - rozlišuje život Evropanů a styl života v evropských rodinách; C12 - má povědomí o životním stylu a vzdělávání mladých Evropanů	C5 - pracuje s tématem naše vlast a Evropa;	C12 - má povědomí o životním stylu a vzdělávání mladých Evropanů	C9 - zná některé státní a evropské symboly; C10 - ví, co je to Den Evropy	C7 - vnímá téma Evropa a svět; C8 - uvědomuje si význam mezinárodních setkávání;
Jsme Evropané: C13 - vnímá kořeny a zdroje evropské civilizace; C14 - orientuje se v klíčových meznících evropské historie; C15 - má povědomí o významu evropské integrace; C16 - zná některé instituce Evropské unie a jejich fungování; C17 - pracuje se čtyřmi svobodami a jejich dopadem na život jedince; C18 - vnímá, co Evropu spojuje a co ji rozděluje; C19 - pozná některé mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže	C13 - vnímá kořeny a zdroje evropské civilizace	C16 - zná některé instituce Evropské unie a jejich fungování	C18 - vnímá, co Evropu spojuje a co ji rozděluje	C14 - orientuje se v klíčových meznících evropské historie; C15 - má povědomí o významu evropské integrace

Multikulturní výchova (MKV)

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti;
 - rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých;
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých;
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné;
 - rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
 - rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie;
 - učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání;
 - poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.;
 - pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je;
 - napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí;
 - stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu;
 - pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
 - vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu;
 - učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

D - Multikulturní výchova

Tematické okruhy	1.-2. ročník	3.,4.,5 ročník	6.-7. ročník	8.-9. ročník
Kulturní difference: D1 - vnímá jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; D2 - poznává člověka nejen jako nedílnou jednotu tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; D3 - poznává vlastní kulturní zakotvení; D4 - respektuje zvláštnosti různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik	D1 - vnímá jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti;	D4 - respektuje zvláštnosti různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy);	D2 - poznává člověka nejen jako nedílnou jednotu tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; D3 - poznává vlastní kulturní	D5 - orientuje se v základních problémech sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

žijících v místě školy); D5 - orientuje se v základních problémech sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě			zakotvení;	
Lidské vztahy: D6 - vnímá právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; D7 - udržuje tolerantní vztahy a rozvíjí spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; D8 - vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); D9 - vnímá možné předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); D10 - má povědomí o důležitosti integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; D11 - uplatňuje principy slušného chování (základní morální normy); D12 - vnímá význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; D13 - formuje svou toleranci, empatii, schopnost umět se vžít do role druhého; D14 - vnímá význam lidské solidarity, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy	D10 - má povědomí o důležitosti integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; D11 - uplatňuje principy slušného chování (základní morální normy); D12 - vnímá význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti;	D6 - vnímá právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; D7 - udržuje tolerantní vztahy a rozvíjí spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost;	D13 - formuje svou toleranci, empatii, schopnost umět se vžít do role druhého;	D14 - vnímá význam lidské solidarity, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
Etnický původ: D15 - vnímá význam rovnocennosti všech etnických skupin a kultur; D16 - uvědomuje si odlišnost lidí, ale i jejich vzájemnou rovnost; D17 - rozlišuje postavení národnostních menšin; D18 - má základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; D19 - vnímá různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; D20 - pozná projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku	D16 - uvědomuje si odlišnost lidí, ale i jejich vzájemnou rovnost;	D20 - pozná projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku	D18 - má základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; D19 - vnímá různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa;	D15 - vnímá význam rovnocennosti všech etnických skupin a kultur;
Multikulturalita: D21 - vnímá multikulturalitu současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; D22 - uvědomuje si multikulturalitu jako prostředek vzájemného obohacování; D23 - ponává specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; D24 - naslouchá druhým, vnímá komunikaci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, formuje si vstřícný postoj k odlišnostem; D25 - vnímá význam užívání cizího jazyka jako nástroje	D22 - uvědomuje si multikulturalitu jako prostředek vzájemného obohacování	D24 - naslouchá druhým, vnímá komunikaci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, formuje si vstřícný postoj k odlišnostem;	D25 - vnímá význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání	D21 - vnímá multikulturalitu současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti;

dorozumění a celoživotního vzdělávání				
Princip sociálního smíru a solidarity: D26 - poznává odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; D27 - vnímá význam nekonfliktního života v multikulturní společnosti; D28 - uvědomuje si význam aktivního spolupodílení na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; D29 - vnímá význam otázky lidských práv, základní dokumenty	D26 - poznává odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám	D27 - vnímá význam nekonfliktního života v multikulturní společnosti	D28 - uvědomuje si význam aktivního spolupodílení na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin	D29 - vnímá význam otázky lidských práv, základní dokumenty

Environmentální výchova (EV)

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí;
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování;
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa;
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí;
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí;
- ukazuje modelové příklady jednání, která jsou žádoucí i nežádoucí z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje;
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni;
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.;
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů;
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska;
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti;
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí;
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí;
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;

- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

E - Environmentální výchova

Tematické okruhy	1.-2. ročník	3.,4.,5 ročník	6.-7. ročník	8.-9. ročník
Ekosystémy: E1 - vnímá les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); E2 - vnímá pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); E3 - vnímá vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); E4 - vnímá moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); E5 - vnímá lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); E6 - vnímá kulturní krajinu (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)	E1 - vnímá les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa)	E2 - vnímá pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); E5 - vnímá lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky)	E3 - vnímá vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii);	E4 - vnímá moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás);
Základní podmínky života: E7 - vnímá vodu (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); E8 - vnímá ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); E9 - vnímá půdu (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině); E10 - vnímá ochranu biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); E11 - vnímá ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); E12 - vnímá energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); E13 - vnímá přírodní zdroje (zdroje	E8 - vnímá ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás)	E9 - vnímá půdu (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině); E13 - vnímá přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními	E7 - vnímá vodu (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); E11 - vnímá ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás)	E10 - vnímá ochranu biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); E13 - vnímá přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)		zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí: E14 - vnímá zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); E15 - vnímá průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); E16 - vnímá odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); E17 - vnímá ochranu přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); E18 - vnímá změny v krajině (krajinu dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); E19 - vnímá dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)	E16 - vnímá odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); E17 - vnímá ochranu přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV)	E14 - vnímá zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace);	E18 - vnímá změny v krajině (krajinu dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); E19 - vnímá dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)	E15 - vnímá průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti);
Vztah člověka k prostředí: E20 - vnímá naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); E21 - vnímá náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); E22 - vnímá prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví);	E20 - vnímá naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé)	E22 - vnímá prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví)	E21 - vnímá náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby	E23 - vnímá nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

E23 - vnímá nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)			řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace)	
--	--	--	---	--

Mediální výchova (MV)

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace;
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich;
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů;
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských);
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu);
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě);
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci;
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu;
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu;
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu;
- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení;
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace.

F - Mediální výchova

Tematické okruhy	1.-2. ročník	3.,4.,5 ročník	6.-7. ročník	8.-9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: F1 - vytváří si kritický přístup ke zpravodajství a reklamě; F2 - rozlišuje	F4 - hledá rozdíly mezi informativním, zábavním a	F1 - vytváří si kritický přístup ke zpravodajství a reklamě;	F3 - hodnotí prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); F4 -	F5 - chápe podstatu mediálního sdělení,

zábavní („bulvární“) prvky ve sdělení od informativních a společensky významných; F3 - hodnotí prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); F4 - hledá rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; F5 - chápe podstatu mediálního sdělení, objasňuje jeho cíle a pravidla; F6 - identifikuje základní orientační prvky v textu	reklamním sdělením		hledá rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením	objasňuje jeho cíle a pravidla; F6 - identifikuje základní orientační prvky v textu
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: F7 - vnímá různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; F8 - pozná rozdíly mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; F9 - rozlišuje hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médií jako reprezentace reality); F10 - rozpozná vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezájatého postoje); F11 - identifikuje společensky významné hodnoty v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; F12 - identifikuje zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)	F7 - vnímá různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce	F8 - pozná rozdíly mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem	F10 - rozpozná vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezájatého postoje); F11 - identifikuje společensky významné hodnoty v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá	F12 - identifikuje zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
Stavba mediálních sdělení: F13 - pracuje s příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); F14 - pracuje s principy sestavování zpravodajství a jejich identifikací, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); F15 - pozná příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)		F13 - pracuje s příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií)	F15 - pozná příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)	F14 - pracuje s principy sestavování zpravodajství a jejich identifikací, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost)
Vnímání autora mediálních sdělení: F16 - identifikuje		F16 - identifikuje postoje a	F17 - pozná výrazové	F18 - pracuje s prvky

postoje a názory autora v mediovaném sdělení; F17 - pozná výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; F18 - pracuje s prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu		názory autora v mediovaném sdělení	prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci	signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
Fungování a vliv médií ve společnosti: F19 - vnímá organizaci a postavení médií ve společnosti; F20 - vnímá faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; F21 - chápe způsoby financování médií a jejich dopady; F22 - uvědomuje si vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; F23 - vnímá roli médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; F24 - vnímá roli médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); F25 - vnímá roli médií v politických změnách	F20 - vnímá faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování	F23 - vnímá roli médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování	F21 - chápe způsoby financování médií a jejich dopady; F22 - uvědomuje si vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy	F24 - vnímá roli médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); F25 - vnímá roli médií v politických změnách
Tvorba mediálních sdělení: F26 - uplatňuje a vybírá výrazové prostředky a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; F27 - tvoří mediální sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení		F27 - tvoří mediální sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení	F26 - uplatňuje a vybírá výrazové prostředky a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení	
Práce v realizačním týmu: F28 - spolupracuje v redakci školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; F29 - utváří tým a chápe význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; F30 - stanovuje si cíle, časový harmonogram a deleguje úkoly a zodpovědnosti; F31 - chápe	F29 - utváří tým a chápe význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu	F28 - spolupracuje v redakci školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média;	F32 - vnímá pravidelnost mediální produkce	F30 - stanovuje si cíle, časový harmonogram a deleguje úkoly a zodpovědnosti; F31 - chápe faktory ovlivňující práci v týmu;

faktory ovlivňující práci v týmu; F32 - vnímá pravidelnost mediální produkce				
--	--	--	--	--

4. UČEBNÍ PLÁN

UČEBNÍ PLÁN - I. STUPEŇ										
RVP Oblast	RVP Obor	RVP	ŠVP předmět	Disp.	ŠVP hod.	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	33	Český jazyk a literatura	6	39	9	8	8	7	7
	Cizí jazyk	9	Anglický jazyk	3	12	1	2	3	3	3
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	20	Matematika	2	22	4	4	4	5	5
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	1	Informatika	2	1	0	0	1	1	1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	12	Člověk a jeho svět		12	2	2	2	3	3
Umění a kultura	Hudební výchova	12	Hudební výchova	0,5	5	1	1	1	1	1
	Výtvarná výchova		Výtvarná výchova		7	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	Tělesná výchova		10	2	2	2	2	2
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	5	Pracovní vyučování		5	1	1	1	1	1
Etická výchova	Etická výchova	0	Etika	2,5	2,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Disponibilní hodinová dotace		16		16						
Celkem hodin v 1. - 5. ročníku		118			118	22	22	24	25	25

Poznámky k učebnímu plánu pro I. stupeň:

- Český jazyk a literatura – časová dotace předmětu je posílena o šest hodin z důvodu posílení dovedností v 1. - 3. ročníku.
- Anglický jazyk – předmět je realizován od 1. ročníku, z disponibilní časové dotace je posílen celkem o 3 hodiny (1 hodina v 1. ročníku a 2 hodiny ve 2. ročníku), aby byla zajištěna kontinuita výuky angličtiny, se kterou se většina žáků setkala již v mateřské škole.
- Matematika a její aplikace – časová dotace předmětu je posílena o 2 disponibilní hodiny zajišťující rovnoměrné rozložení ve všech ročnících a vzhledem k činnostnímu stylu výuky matematiky podle systému prof. Hejného.
- Informatika – časová dotace předmětu je posílena ve 3. – 5. ročníku o jednu disponibilní hodinu. Průběžně se žáci neformálně setkávají s obsluhou počítače již

v dřívějším věku včetně integrace technologií do výuky

- Výtvarná výchova – je posílena o 0,5 hodiny s důvodu srovnání ve všech ročnících I. stupně, kdy je výtvarná výchova aplikována v centrech aktivity.
- Etika - vzdělávací obsah předmětu je sestaven dle doplňujícího vzdělávacího oboru etická výchova a jeho očekávaných výstupech v objemu 0,5 vyučovací hodiny týdně, která se naplňuje formou komunitních a hodnotících kruhů, které jsou součástí organizačních forem výuky.

Pozn. Škola realizuje ve vzdělávání konstruktivistický přístup – model učení: evokace, uvědomění si významu informací a reflexe. Přínosy tohoto přístupu pro žáky lze využít, pokud je zachována smysluplná struktura všech tří fází modelu učení. Ty lze realizovat na delší než 45 minutové dotaci vyučovací hodiny. Proto je většina předmětů (s vyšší týdenní dotací hodin) realizována jako vyučovací bloky v délce trvání 90 minut se zařazenými relaxačními přestávkami, které se řídí podle potřeb žáků.

Integrovaná výuka na I. stupni – 1. a 2. ročník:

Na I. stupni je výuka naplňována formou center aktivit typických pro vzdělávací program Začít spolu. První vyučovací blok (2 vyučovací hodiny) se tak skládá z části zvané trivium, které je složené z vyučovacích předmětů matematika a český jazyk.

Počet vyučovacích hodin u 1. a 2. ročníku činí:

- matematika 3 vyučovací hodiny
- český jazyk 7 vyučovacích hodin

Následující vyučovací blok je tvořen tzv. centrem aktivit, které je realizováno na principu tematicky – integrované výuce postavené převážně na tématech vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět:

Skladba vyučovacích předmětů s počtem vyučovacích hodin činí:

- matematika 1 vyučovací hodina
- člověk a jeho svět 1,5 vyučovací hodiny
- pracovní vyučování 1 vyučovací hodina
- český jazyk 1 vyučovací hodina
- výtvarná výchova 1,5 vyučovací hodiny

Detaily jsou v následující tabulce:

INTEGRACE VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ ŠVP do CENTER AKTIVIT 1. A 2. ROČNÍKU					
	Trivium - celkem	10 vh			
	Český jazyk 1. ročník	8 vh			
	Český jazyk 2. ročník	7 vh			
	Matematika 1. a 2. ročník	3 vh			
lichý týden			sudý týden		
Integrované celky (3 centra týdně ŠVP předměty)		int.hodiny	Integrované celky (3 centra týdně ŠVP předměty)		int.hodiny
Centrum matematiky	Matematika	 1	Centrum vědy	Člověk a jeho svět	 0,37
	Člověk a jeho svět	 0,37		Matematika	 1
	Pracovní vyučování	 0,5		Pracovní vyučování	 0,5
	Výtvarná výchova	 0,13		Výtvarná výchova	 0,13
Centrum jazyka	Člověk a jeho svět	 0,63	Centrum čtení a tvořivého psaní	Člověk a jeho svět	 0,63
	Český jazyk	 1		Český jazyk	 1
	Výtvarná výchova	 0,37		Výtvarná výchova	 0,37
Centrum tvořivá dílna	Člověk a jeho svět	 0,5	Centrum ateliér	Člověk a jeho svět	 0,5
	Výtvarná výchova	 1		Výtvarná výchova	 1
	Pracovní vyučování	 0,5		Pracovní vyučování	 0,5
Integrované předměty:	Matematika	1	Integrované předměty:	Matematika	1
	Člověk a jeho svět	1,5		Člověk a jeho svět	1,5
	Pracovní vyučování	1		Pracovní vyučování	1
	Český jazyk	1		Český jazyk	1
	Výtvarná výchova	1,5		Výtvarná výchova	1,5

Integrovaná výuka na I. stupni – 3., 4. a 5. ročník:

Na I. stupni je výuka naplňována formou center aktivit typických pro vzdělávací program Začít spolu. První vyučovací blok (2 vyučovací hodiny) se tak skládá z části zvané trivium, které je složené z vyučovacích předmětů matematika a český jazyk.

Počet vyučovacích hodin u 3., 4. a 5. ročníku činí:

- matematika 3 + 1 (4. a 5. ročník) vyučovací hodiny
- český jazyk 6 + 1 (3. ročník) vyučovacích hodin

Následující vyučovací blok je tvořen tzv. centrem aktivit, které je realizováno na principu tematicky – integrované výuce postavené převážně na tématech vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět:

Skladba vyučovacích předmětů s počtem vyučovacích hodin činí:

- matematika 1 vyučovací hodina
- člověk a jeho svět 2 vyučovací hodiny
- pracovní vyučování 1 vyučovací hodina
- etika 0,5 vyučovací hodiny
- český jazyk 1 vyučovací hodina
- výtvarná výchova 1,5 vyučovací hodiny
- hudební výchova 1 vyučovací hodina

Detaily jsou v následující tabulce:

INTEGRACE VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ ŠVP do CENTER AKTIVIT 3. AŽ 5. ROČNÍKU					
	Trivium - celkem	10 vh			
	Český jazyk 3. ročník	7 vh			
	Český jazyk 4. a 5. ročník	6 vh			
	Matematika 3. ročník	3 vh			
	Matematika 4. a 5. ročník	4 vh			
lichý týden			sudý týden		
Integrované celky (4 centra týdně)	ŠVP předměty	int.hodiny	Integrované celky (4 centra týdně)	ŠVP předměty	int.hodiny
Centrum matematiky	Matematika	 1	Centrum vědy	Člověk a jeho svět	 0,37
	Člověk a jeho svět	 0,37		Matematika	 1
	Pracovní vyučování	 0,5		Pracovní vyučování	 0,5
	Infomatika	 0,13		Infomatika	 0,13
Centrum jazyka	Člověk a jeho svět	 0,43	Centrum čtení a tvořivého psaní	Člověk a jeho svět	 0,43
	Český jazyk	 1		Český jazyk	 1
	Výtvarná výchova	 0,26		Výtvarná výchova	 0,26
	Infomatika	 0,31		Infomatika	 0,31
Centrum tvořivá dílna	Člověk a jeho svět	 0,35	Centrum ateliér	Člověk a jeho svět	 0,35
	Výtvarná výchova	 0,87		Výtvarná výchova	 0,87
	Pracovní vyučování	 0,5		Pracovní vyučování	 0,5
	Etika	 0,28		Infomatika	 0,28
Centrum hudby a dramatiky	Hudební výchova	 1	Centrum Duha	Člověk a jeho svět	 0,35
	Člověk a jeho svět	 0,35		Výtvarná výchova	 0,37
	Výtvarná výchova	 0,37		Hudební výchova	 1
	Infomatika	 0,28		Infomatika	 0,28
	Matematika	1		Matematika	1
	Člověk a jeho svět	1,5		Člověk a jeho svět	1,5
	Pracovní vyučování	1		Pracovní vyučování	1
	Infomatika	1,0		Infomatika	1,0
	Český jazyk	1		Český jazyk	1
	Výtvarná výchova	1,5		Výtvarná výchova	1,5
	Hudební výchova	1		Hudební výchova	1

UČEBNÍ PLÁN - II. STUPEŇ									
RVP Oblast	RVP Obor	RVP	ŠVP předmět	disp.	ŠVP h	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	15	Český jazyk a literatura	1	16	4	4	4	4
	Cizí jazyk	12	Anglický jazyk	0	12	3	3	3	3
	Další cizí jazyk	6	Německý /Ruský jazyk	0	6	0	0	3	3
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	15	Matematika	1	16	4	4	4	4
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	1	Informatika	1	2	1	1	0	0
Člověk a společnost	Dějepis	11	Dějepis	1	8	2	2	2	2
	Výchova k občanství		Výchova k občanství		12	4	1	1	1
Člověk a příroda	Fyzika	21	Fyzika	5	26	8	2	2	2
	Chemie		Chemie		4	0	0	2	2
	Přírodopis		Přírodopis		7	2	2	2	1
	Zeměpis		Zeměpis		7	2	2	1	2
Umění a kultura	Hudební výchova	10	Hudební výchova	0	10	4	1	1	1
	Výtvarná výchova		Výtvarná výchova		6	2	2	1	1
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	10	Výchova ke zdraví	0	10	2	0	0	1
	Tělesná výchova		Tělesná výchova		8	2	2	2	2
Člověk a svět práce		3	Pracovní činnosti	1	4	1	1	1	1
			Volitelné předměty	8					
			Školní akademie věd			1	1	1	1
			Etika			1	1	1	1
Disponibilní časová dotace			Posílení dotace	18	8	2	2	2	2
Celkem hodin v 6. - 9. ročníku		104			122	29	29	32	32

Poznámky k učebnímu plánu pro II. stupeň:

- Český jazyk a literatura – předmět je posílen o jednu hodinu z disponibilní dotace z důvodů vyrovnání hodinové dotace ve všech ročnících.
- Další cizí jazyk – volíme jazyk podle převládajícího zájmu žáků, zpravidla realizujeme Německý jazyk nebo Ruský jazyk. Realizujeme je ve formátu 3 vyučovací hodiny v 8. ročníku a 3 vyučovací hodiny v 9. ročníku. Tento způsob jsme zvolili z organizačních důvodů, ale také proto, abychom zajistili častější setkávání žáků s používáním cizího jazyka, které je při tříhodinové dotaci intenzivnější.
- Matematiku a její aplikace jsme posílili o jednu disponibilní hodinu vzhledem k vyvážené čtyřhodinové dotaci v každém ročníku.
- Informatika je posílena o 1 hodinu z disponibilní dotace. Na žáky je kladem čím dál větší nárok nejen jako na uživatele kancelářských programů (jako např. MS Word, Excel, PowerPoint), ale také jako uživatele online aplikací, cloudových technologií a týmové kooperace na sdílených dokumentech. Zároveň jsou ICT přirozeně integrovány do ostatních vzdělávacích oborů.
- Člověk a společnost – hodinová dotace je doplněna disponibilní hodinou z důvodu rovnoměrného rozložení integrovaných předmětů do vzdělávací oblasti.
- Člověk a příroda – se skládá ze vzdělávacích obsahů vzdělávacích oborů Fyzika, Přírodopis, Zeměpis od 6. ročníku a dále vzdělávacího obsahu Chemie od 8. ročníku. Škola klade velký důraz na smysluplnou provázanost jednotlivých disciplín, aby je žáci mohli uchopovat v souvislostech. Vzdělávací obory jsou obsahem pravidelných projektů realizovaných na II. stupni. Celkové posílení oblasti je o 5 disponibilních hodin.
- Pracovní činnosti jsou posíleny o jednu hodinu disponibilní časové dotace, aby byl zajištěn kontakt s praktickými činnostmi a praktickým světem v každém ročníku.
- Volitelné předměty - realizuje škola v podobě Školní akademie věd, Etika. Školní akademie věd – jedna hodina týdně z disponibilních hodin - dává dětem možnost sestavovat malé projekty, větší práce, prezentace se zacílením na témata, která děti zajímají a chtějí se v nich rozvíjet. Etika – jedna hodina týdně z disponibilních hodin – umožňuje rozvíjet témata doplňujícího vzdělávacího oboru etická výchova, který se začal vyučovat na I. stupni.

5. UČEBNÍ OSNOVY

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE - ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících v rámci trivia a zároveň je částečně integrován do center aktivit. Má následující časovou dotaci:

1. ročník – 9 hodin
2. ročník – 8 hodin
3. ročník – 8 hodin
4. ročník – 7 hodin
5. ročník – 7 hodin

Vzdělávání v předmětu směřuje

- k osvojování a rozvíjení čtenářských dovedností (čtení s porozuměním)
- k osvojení základních hygienických návyků spojených s psaním
- k rozvoji vyjadřovacích schopností žáků a jejich uplatnění v ostatních předmětech
- k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- k respektování základních komunikačních pravidel v rozhovoru
- k využívání různých zdrojů informací – např. slovníky, encyklopedie, katalogy, internet pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj

Cíle výuky Českého jazyka jsou naplňovány

- psaním
- jazykovou výchovou
- čtením a literární výchovou
- komunikační a slohovou výchovou

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. Při vhodné příležitosti je možné složky českého jazyka zpestřit dramatickou

výchovou. V předmětu se realizují tematické okruhy průřezového tématu osobnostní a sociální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení kompetence k učení

- učitel podporuje čtení s porozuměním
- využívá žákovských zkušeností ve výuce
- nechá žáky vyjadřovat se k přečtenému textu a stručně vyprávět jeho obsah
- vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- motivuje žáky k aktivnímu zapojení do vyučovacího procesu
- hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- klade na žáky v učivu přiměřené nároky a vede je k ovládnutí základního učiva
- vede žáky k sebehodnocení a pochopení, proč se danému učivu učí
- pomáhá vytvářet návyky k pozdějšímu samostatnému učení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k úvahám o problému, k vyjádření a zdůvodnění svých závěrů, k dokončení úkolů, ke znovuobjevování poznatků
- učitel postupuje od jednoduchých problémů ke složitějším
- na základě pochopení žáci sami navrhnou a provádějí obměny činností, vzájemně si radí a pomáhají
- učitel umožňuje žákům vyhledávat nové informace, třídit je a propojovat s učivem

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- nechá žáky hovořit o pozorovaném jevu nebo o vlastním způsobu řešení problému
- umožní žákům vyjádřit své myšlenky a názory
- učí žáky naslouchat názorům spolužáků, diskutovat o nich, navzájem se respektovat
- umožní žákům vymýšlet úkoly, otázky, vzájemně se vyvolávat a radit se, poradit druhým

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci vzájemně spolupracovali, domlouvali se a učili se navzájem respektovat
- umožní žákům podílet se na stanovení pravidel pro práci ve skupinách a dbá na jejich dodržování
- vede žáky k vzájemné toleranci a zodpovědnosti za plnění dílčích úkolů

- vede žáky k tomu, aby v případě potřeby dokázali požádat o pomoc a sami byli ochotni pomoc nabídnout

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení kompetence občanské

- učitel vede žáky prostřednictvím literatury k vytváření správných postojů k přírodě, k životnímu prostředí, k péči o zdraví
- učí žáky zvládnout komunikaci i ve vyhraněných situacích
- vede žáky k vzájemnému slušnému chování bez hrubostí a násilí
- pro integrované žáky jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení kompetence pracovní

- učitel dbá na udržování pořádku na pracovním místě
- vede žáky k organizování a plánování učení
- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce, postupů, termínů
- zajímá se, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky

Období – ročník: 1. období - 1. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČJL-3-2-01	-člení slova na hlásky -definuje odlišnost písmene a hlásky -odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Rozvoj fonemického sluchu První písmeno ve slově, písmeno uprostřed a na konci slova Skládání písmen (první čtení a psaní) Zraková a sluchová diferenciacce Délka samohlásek	Využití počítačových programů pro český jazyk
ČJL-3-1-02	-rozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti -ovládá přiměřeně svým možnostem techniku čtení -orientuje se v textu	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Čtení – praktické čtení (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu) Čtení – věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací) Zážitkové čtení	Kritické čtení (analytické, hodnotící) Čtení různých druhů písma (Comenia Script, psací vázané písmo)
ČJL-3-1-05	-v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Nácvik dýchání při mluveném projevu Nácvik přiměřeného tempa řeči	
ČJL-3-1-04	-pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost -pozná a respektuje základní pravidla rozhovoru -naslouchá druhým a je si vědom důležitosti naslouchání při komunikaci s ostatními -vypráví jednoduchý příběh na základě svých zážitků	Mluvený projev - základy techniky mluveného projevu, základní komunikační pravidla Artikulační cvičení Nácvik správného tempa a frázování řeči Vyjadřování závislé na komunikační situaci: pozdrav, oslovení, omluva, prosba Aktivní naslouchání	

ČJL-3-1-08 ČJL-3-1-09	- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic - spojuje písmena ve slova, slova do vět - kontroluje vlastní písemný projev	Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku Uvolňovací cviky Technika psaní Nácvik sebekontroly	Vlastní tvořivé psaní Psaní na počítači
ČJL-3-1-10	- dokáže přiměřeným způsobem zaznamenat jednoduché sdělení	Žánry písemného projevu: dopis, přání, pozdrav z prázdnin	
ČJL-3-1-11	- dokáže seřadit obrázky či věty dle dějové posloupnosti a vyprávět podle nich příběh	Vypravování podle obrázků (kamínků, kostek, pexesa) Dějová posloupnost LITERÁRNÍ VÝCHOVA Přednes básní Tvořivé činnosti s literárním textem	
ČJL-3-3-01	- učí se přednášet - vnímá a hodnotí literární text	Vyprávění vlastního příběhu Sdílení, diskuse	Dramatizace povídek, pohádek, vlastních příběhů a témat Loutkové divadlo
ČJL-3-3-02	- podělí se o své pocity s ostatními (mluvená či písemná forma)	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes, rytmická říkadla, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu	
ČJL-3-3-04	- pracuje s textem dle pokynů učitele přiměřeně svému věku	Poslech literárních textů Zážitkové čtení a naslouchání	Práce s textem (metody RWCT) Záznamy do pracovních čtenářských listů (deníků) Návštěva knihovny

Období – ročník: 1. období - 2. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČJL-3-2-01	- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, hlásky a písmena - člení slova na hlásky, slabiky - rozděluje správně slovo na konci řádku - učí se využívat abecedu k uspořádání dat a informací	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Zvuková stránka jazyka – hláska/písmeno, slabika, slovo Třídění hlásek Abeceda	Využití počítačových programů pro český jazyk
ČJL-3-2-02	- uvědomuje si význam slov - vyhledá, určí a tvoří slova významem nadřazená, podřazená a souřadná, antonyma, synonyma, slova vícevýznamová a slova citově zabarvená	Slovní zásoba a tvoření slov – význam slova Slova nadřazená, podřazená, souřadná Slova opačného významu (antonyma) Slova s podobným významem (synonyma) Slova mnohoznačná (homonyma) Slova s citovým zabarvením Slova příbuzná, kořen slova	
ČJL-3-2-05	- rozpozná podstatná jména, slovesa a jejich tvary, předložky a některé spojky - vnímá v psaném i mluveném projevu postavení předložky ve větě	Slovní druhy - podstatná jména, slovesa, předložky, spojky	
ČJL-3-2-04	- seznámí se s názvy ostatních slovních druhů	Slovní druhy	
ČJL-3-2-06	- určí hranici větného celku (věta jednoduchá, souvětí)	Věta jednoduchá a souvětí	

ČJL-3-2-07	- ve větě identifikuje jednotlivá slova - rozliší druhy vět podle postoje mluvčího v mluveném i písemném projevu - používá správně interpunkční znaménka na konci věty - rozlišuje a vyjmenovává samohlásky, měkké, tvrdé a obojetné souhlásky	Druhy vět Otazník, vykřičník, tečka za větou Velké písmeno na začátku věty Dělení hlásek	
ČJL-3-2-08	- poznává a učí se využívat vybraná pravopisná pravidla (psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách v českých slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě mě mimo morfologický šev; velkých písmen na začátku věty, vlastních jmen osob a zvířat a jednoslovných místních pojmenování, o psaní znělých a neznělých souhlásek na konci a někdy i uvnitř slov) - pozná vlastní jméno osoby, zvířete a jednoslovného místního pojmenování	Tvrdé souhlásky Měkké souhlásky Pravopis ú/ů Slova s dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě Párové souhlásky Vlastní jména	
ČJL-3-1-01	- čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti nahlas i potichu	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Čtení – praktické čtení (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu) Čtení – věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací) Žážitkové čtení	Kritické čtení (analytické, hodnotící)
ČJL-3-1-02	- dbá na správnou intonaci - pracuje přiměřeně s textem dle zadání (písemná i ústní forma zadání) - rozezná některé orientační prvky v textu		Čtení různých druhů písma (Comenia Script, psací vázané písmo)
ČJL-3-1-03	- pozná a respektuje základní pravidla rozhovoru	Mluvený projev - základy techniky mluveného projevu, základní komunikační pravidla	
ČJL-3-1-04	- naslouchá druhým a je si vědom důležitosti naslouchání	Naslouchání - praktické a věcné naslouchání	
ČJL-3-1-05	při komunikaci s ostatními		

ČJL-3-1-06 ČJL-3-1-07	- vypráví jednoduchý příběh na základě svých zážitků - spisovně se vyjadřuje ve větách, rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk	Vyjadřování závislé na komunikační situaci: pozdrav, oslovení, omluva, prosba	
ČJL-3-1-08 ČJL-3-1-09	- uvědomuje si při psaní důležitost hygienických návyků - píše správné tvary písmen abecedy, číslic - kontroluje vlastní písemný projev	Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku Technika psaní Nácvik sebekontroly	Vlastní tvořivé psaní Psaní na počítači
ČJL-3-1-10	- tvoří jednoduchý vzkaz, blahopřání, dopis (ovládá základní náležitosti psaní dopisu)	Žánry písemného projevu: dopis, popis, přání, pozdrav z prázdnin, vypravování	
ČJL-3-1-11	- vypráví jednoduchý příběh - dokáže pracovat s ilustrací daného textu - dokáže seřadit obrázky či věty dle dějové posloupnosti a vyprávět podle nich příběh - je schopen sdílet přečtené/vyslechnuté s ostatními, je schopen diskuse - vyjadřuje svůj názor, pocity	Vypravování podle obrázků (kamínků, kostek, pexesa) Dějová posloupnost Sdílení, diskuse Vyprávění vlastního příběhu	
ČJL-3-3-03	- zná základní pojmy: verš, rým, báseň, přirovnání - zná základní žánry a vybrané texty: říkadla, hádanky, pohádky, povídky, komiksy, bajky - doplňuje do básně výrazy ve shodě jejím metrem	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Základní literární pojmy – literární druhy a žánry	
ČJL-3-3-01	- čte a přednáší z paměti básně - odpovídajícím způsobem dramatizuje příběh, báseň	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes básní, dramatizace	Dramatizace povídek, pohádek, vlastních příběhů a témat Loutkové divadlo

ČJL-3-3-02	- je schopen podělit se o své pocity s ostatními (mluvená či písemná forma), sdílí je ve dvojici i skupině - dokáže porovnat své vlastní zkušenosti s obsahem přečteného textu - uvažuje o textu, o myšlence, kterou autor vyjádřil a zaujímá k němu svůj vlastní postoj - reflektuje záměr vlastního čtení, sleduje a vyhodnocuje vlastní porozumění čteného textu	Sdílení, diskuze Poslech literárních textů Žážitkové čtení a naslouchání Kritické čtení	
ČJL-3-3-04	- dokáže reprodukovat text s pomocí obrázkové osnovy i bez ní - předvídá, domýšlí příběhy, doplňuje chybějící výrazy - přiřazuje text k obrázku, dokáže text ilustrovat a dramatizovat - porovnává texty, vyhledává souvislosti - pracuje s textem dle pokynů učitele přiměřeně svému věku	Tvořivé činnosti s literárním textem – volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Dramatizace, vlastní výtvarný doprovod Poslech literárních textů Žážitkové čtení a naslouchání	Práce s textem (metody RWCT) Záznamy do pracovních čtenářských listů (deníků) Návštěva knihovny

Období – ročník: 1. období - 3. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČJL-3-2-01	- učí se pozorně sledovat různé významy slov, vět a dalších jazykových/výrazových prostředků - upevňuje si dovednost práce se seznamy řazenými podle abecedy	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Zvuková stránka jazyka Abeceda	Využití počítačových programů pro český jazyk
ČJL-3-2-02	- pro chápání významů využívá vědomosti	Slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy,	

ČJL-3-2-03	o jazykovém systému i dovednosti zacházet s jeho jednotkami - porovnává a třídí slova podle jejich zobecněného významu, zachází s významovými vztahy ve slovní zásobě, - využívá především budující se dovednosti rozlišit kořen, předponovou a příponovou část slova	význam slov Slova příbuzná Kořen, část předponová a příponová	
ČJL-3-2-04	- začíná rozlišovat některé gramatické kategorie jmen a sloves		
ČJL-3-2-05	- využívá různých typů větných celků - získává povědomí o skladebních dvojicích	Tvarosloví – slovní druhy	
ČJL-3-2-06	- rozliší druhy vět podle postoje mluvčího v mluveném i písemném projevu		
ČJL-3-2-07	- používá správně interpunkční znaménka na konci věty	Skladba – věta jednoduchá a souvětí Druhy podle postoje mluvčího	
ČJL-3-2-08	- upevňuje si dovednost využívat dříve osvojená pravopisná pravidla a přidává užívání pravidel dalších, především pravopis i/y po obojetných souhláskách uvnitř slova - určuje jejich významy v diskusi i s pomoci slovníků a jiných pramenů - upevňuje si dovednost práce se seznamy řazenými podle abecedy, využívá pro svou potřebu rejstřík v učebnici, Slovník spisovné češtiny a Pravidla českého pravopisu, popř. další zdroje	Pravopis - po tvrdých, měkkých i obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech Pravopis ú/ů, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě Vlastní jména osob, zvířat a místních pojmenování	

ČJL-3-1-01	- osvojuje základní pojmové nástroje pro uvažování a diskuse o jazyku, zvláště o jeho sémantice	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Čtení – praktické čtení Čtení – věcné čtení Mluvený projev - základy techniky mluveného projevu, základní komunikační pravidla Naslouchání – praktické a věcné naslouchání Vyjadřování závislé na komunikační situaci Komunikační žánry Písemný projev – základní hygienické návyky, technika psaní Osnova Žánry písemného projevu: dopis, e-mail, jednoduché tiskopisy (příhláška)	Dramatizace pohádek a povídek, vlastních příběhů, tvořivé vyprávění s kartami, loutkové divadlo
ČJL-3-1-02	- začíná si uvědomovat, že rozumět textu není samozřejmost - využívá dovednosti pozorného naslouchání i čtení při školní i mimoškolní komunikaci - při porozumění textu využívá vědomosti o jeho kompozici (odstavce, osnova)		
ČJL-3-1-03	- při tvorbě vlastních souvislých textů (především vypravování a popisu předmětu i jednoduché činnosti)		
ČJL-3-1-04	- zvažuje situaci a adresáta projevu		
ČJL-3-1-05	- všímá si pozorně toho, co znamenají slova, věty, texty,		
ČJL-3-1-06	- obrazová a jiná sdělení		
ČJL-3-1-07	- pracuje pozorně s pokyny (psanými i mluvenými), které jsou mu určeny		
ČJL-3-1-08	- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev		
ČJL-3-1-09	- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním		
ČJL-3-1-10	- při tvorbě osnovy dokáže vyhledat v textu podstatné; - zná základní náležitosti dopisu a e-mailu - s pomocí dokáže vyplnit přihlášku na aktivity určené jeho věku		
ČJL-3-1-11	- poznává další žánry krásné literatury, prohlubuje svůj zážitek z ní základním vhladem do její výstavby		

ČJL-3-3-03	- při porozumění uměleckým textům dokáže využívat svých vědomostí z oblastí kompozice textu - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Vypravování Dějová posloupnost Sdílení, diskuse LITERÁRNÍ VÝCHOVA Základní literární pojmy – literární druhy a žánry	
ČJL-3-3-01	- zná základní pojmy: verš, rým, báseň, přirovnání, metafora, zosobnění (personifikace) - dovede doplňovat výrazy do básně ve shodě s jejím metrem - dovede vyčlenit u prozaického textu úvod a závěr - určí a formuluje hlavní myšlenku textu nebo odstavce - zná z vlastní zkušenosti vybrané literární žánry a texty, které j prezentují: říkadla, hádanky, pohádky, povídky, komiksy, bajky, pověsti - dovede s pomocí učitele určit některé vyznačené rysy probraných žánrů		
ČJL-3-3-02	- výrazově čte - umí si připravit veršovanou roli při dramatizaci básně a odpovídajícím způsobem ji přednést či zahrát		
ČJL-3-3-04	- dovede a je ochoten mluvit o svém prožitku z přečteného textu - učí se vztáhnout jeho obsah ke své osobní zkušenosti - vyhledá zřetelně vyjádřenou myšlenku v textu a učí se o ní uvažovat, popř. debatovat - dovede text reprodukovat s oporou o obrázkovou osnovu i volně, domýšlet	Tvořivé činnosti s literárním textem – přednes, dramatizace Poslech literárních textů Zážitkové čtení a naslouchání	

ČJL-5-2-02	jazykových/výrazových prostředků v textu se zřetelem k záměru autora a komunikační situaci, brát je v úvahu při interpretaci; - dokáže se orientovat v kratším textu i knihách různých stylů – ovládá některé orientační prostředky - začíná odlišovat fakta od názorů a domněnek - píše správně i/y v kořeni - začíná psát i/y v příponách		
ČJL-5-2-03	- začíná psát i/y v koncovkách podstatných jmen a zakončeních sloves - určuje mluvnické kategorie a vzory podstatných jmen (pád, číslo, rod) a mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, způsob, čas)	Stavba slova Kořen, předpona, přípona Tvarosloví – slovní druhy	
ČJL-5-2-05	- vyhledává skladební dvojice, určí základ věty - píše správně interpunkční čárky v jednoduchých souvětích		
ČJL-5-2-06	- využívá vhodně vět jednoduchých a souvětí, v nich vhodné spojovací výrazy		
ČJL-5-2-07	- analyzuje souvětí za pomoci vzorců	Skladba – věta jednoduchá a souvětí	
ČJL-5-2-08	- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách		
ČJL-5-2-09	- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas		
ČJL-5-1-01			
ČJL-5-1-02	- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu		

ČJL-5-1-03	vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	Pravopis – po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	Dramatizace rozhovorů, vytváření pravidel pro diskusi
ČJL-5-1-04	- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Čtení – praktické a věcné čtení	
ČJL-5-1-05	- začíná si uvědomovat, že každé sdělování je souhra dvou partnerů v určité situaci		
ČJL-5-1-06	- dokáže vést rozhovor, uplatnit se v diskusi, naslouchat,		
ČJL-5-1-07	- ovládá různé možnosti realizování omluvy a prosby	Mluvený projev - základy techniky mluveného projevu, základní komunikační pravidla	
ČJL-5-1-08	- učí se rozpoznávat postavení, zájmy a záměry autora a adresáta, rozlišovat různé funkce vyjádření, mj. s ohledem na partnera a situaci	Naslouchání – praktické a věcné naslouchání	
ČJL-5-1-09	- při mluvené komunikaci uplatňuje vhodně své vědomosti o větné melodii, přízvuku i tempu a pauzách	Vyjadřování závislé na komunikační situaci	
ČJL-5-1-10	- začíná odhalovat manipulaci	Komunikační žánry	
ČJL-5-1-09	- dokáže řešit jednoduché konflikty		
ČJL-5-1-09	- dokáže vypravovat a popisovat (i činnost) ústně i písemně s ohledem na adresáta a situaci		
ČJL-5-1-09	- poznává další žánry krásné literatury a pokouší se o vlastní tvorbu		
ČJL-5-1-10	- dokáže vypravovat a popisovat (i činnost) písemně s ohledem na adresáta a situaci		
ČJL-5-1-10	- dovede a je ochoten mluvit o svém prožitku z přečteného textu, dovede o něm uvažovat, vztáhnout ho ke svým osobním zkušenostem		
ČJL-5-3-01	- porovnává svůj čtenářský zážitek se zážitkem svých spolužáků a debatuje o něm	Žánry písemného projevu Osnova	Vytváření a prezentování referátů o oblíbených spisovatelích

ČJL-5-3-02	- učí se zaznamenávat pravidelně základní údaje o své četbě a dalších kulturních zážitcích	Vypravování Dějová posloupnost Sdílení, diskuse	Pravidelné psaní kulturního deníku
ČJL-5-3-03	- učí se vyhledat základní myšlenku textu nebo jeho části - dovede zaznamenat podstatné prvky obsahu a jeho kompoziční strukturu - dovede s oporou o tento záznam i bez něj text reprodukovat	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Zážitkové čtení Sdílení čtenářského zážitku, naslouchání	
ČJL-5-3-04	- učí se doplňovat chybějící části textu, text dotvářet, obměňovat - vytváří samostatné krátké texty na známé téma - poznává další druhy textů krásné i věcné literatury, zvl. Lyrické básně, prózu s dětským a zvířecím hrdinou, žánr fantasy a sci-fi literatury pro děti, populárně naučnou literaturu, encyklopedické texty pro děti atd. - všímá si jejich význačných znaků a učí se toho využívat při volbě četby - zná základní pojmy potřebné pro jednoduchý rozbor literárních textů a při rozboru literárního díla jich užívá	Poslech literárních textů Tvořivé činnosti s literárním textem Základní literární pojmy – literární druhy a žánry	Autorské čtení v knihovně, beseda se spisovatelem

Období – ročník: 2. období - 5. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČJL-5-2-01	- uvědomuje si účelnost pravidel a norem užívání jazyka i jiných	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Zvuková stránka jazyka	
ČJL-5-2-04	kódů (včetně pravidel pravopisných a výslovnostních) - rozlišuje slova spisovná (a jejich nespisovné tvary) a nespisovná a účelně je používá	Slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov	

ČJL-5-2-02	- využívá slovtvorný rozbor i rozbor stavby slova mj. pro pochopení a vysvětlení významu slova -využívá vztahů ve slovní zásobě při produkci i recepci textu - uvědomuje si hodnoty, které může mít vyjádření v různých situacích, snaží se je sledovat ve vlastním projevu a vyžadovat od druhých - ve zvýšené míře věnuje pozornost kladným i záporným hodnotám veřejného dorozumívání a vytváří si postupně povědomí o žádoucích kvalitách veřejného projevu mluveného i psaného (a také jeho formy)	Stavba slova Kořen, předpona, přípona	On - line programy na procvičení
ČJL-5-2-03			
ČJL-5-2-08	-určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Tvarosloví – slovní druhy	
ČJL-5-2-05	- v psaném projevu uplatňuje vědomosti o psaní souhláskových skupin, předložek a předpon s- a z-, o koncovkách přídavných jmen a shodě přísudku s podmětem téměř ve všech případech	Pravopis – po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech Předložka, předpona s-, z- Koncovky přídavných jmen	
ČJL-5-2-09	- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně	Shoda přísudku s podmětem Skladba – věta jednoduchá, souvětí	
ČJL-5-2-05	změní větu jednoduchou v souvětí	Základní skladební dvojice	
ČJL-5-2-06	- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Souvětí, interpunkce	
ČJL-5-2-07	- ovládá interpunkci v jednoduchých souvětích		

ČJL-5-1-01	- uvědomuje si, že sdělování se řídí pravidly a normami, respektuje je při vlastním sdělování a vyžaduje jejich dodržování od druhých	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Čtení – praktické a věcné čtení	Tvořivá práce s odborným textem, vytváření referátů pro ostatní spolužáky, počítačové prezentace
ČJL-5-1-02	- orientuje se v textu přiměřené obtížnosti, rozliší podstatné a okrajové informace, fakta a názory, vytipuje klíčová slova		
ČJL-5-1-03	- funkci konkrétního textu odhaluje při pozorném čtení i naslouchání, staví na ni porozumění, zvláště ve zprávě, oznámení, inzerátu, reklamě (dokáže vysledovat manipulaci)		
ČJL-5-1-04	- učí se brát v úvahu funkce textů, hodnotit je podle jejich funkčnosti a kvality, nacházet jejich vady a všimnout si postojů, které se v nich jasně projevují		
ČJL-5-1-05	- tvoří mluvené i psané vypravování, popis, krátký referát i text úvahového charakteru a funkčně k zoomu využívá osnovu		
ČJL-5-1-06	- při mluvených projevech využívá i mimojazykové prostředky		
ČJL-5-1-07	- využívá vhodně spisovnou a nespisovnou slovní zásobu češtiny		
ČJL-5-1-08	- tvoří mluvené i psané vypravování, popis, krátký referát i text úvahového charakteru a funkčně k zoomu využívá osnovu		
ČJL-5-1-09	- poznává další žánry krásné literatury, hodnotí je, vytváří si vlastní čtenářský profil a pokouší se o vlastní tvorbu		
ČJL-5-1-10	- píše správně po stránce obsahové i formální		
ČJL-5-3-01		Mluvený projev - základy techniky mluveného projevu, základní komunikační pravidla Naslouchání – praktické a věcné naslouchání Vyjadřování závislé na komunikační situaci Komunikační žánry Žánry písemného projevu Osnova Vypravování Dějová posloupnost	projekt Mediální výchova zaměřený na reklamu Dramatizace a cílené zkoušení a objevování nonverbální komunikace Vytváření referátů o oblíbených spisovatelích

	jednoduché komunikační žánry - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	Sdílení, diskuse	
ČJL-5-3-02	- dovede a je ochoten mluvit o svém prožitku z přečteného textu, dovede o něm uvažovat, vztáhnout ho ke svým osobním zkušenostem, porovnat svůj čtenářský zážitek se zážitkem svých spolužáků a debatovat o něm - učí se zaznamenávat si pravidelně základní údaje o své četbě a dalších kulturních zážitcích - učí se rozpoznávat záměr autora, hodnotit ho a adekvátně na něj reagovat	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Zážitkové čtení Sdílení čtenářského zážitku, naslouchání	Pravidelné psaní kulturního deníku
ČJL-5-3-03			
ČJL-5-3-04	- učí se vyhledat hlavní myšlenku textu nebo jeho části - dovede si zaznamenat podstatné prvky obsahu a jeho kompoziční strukturu - dovede s oporou o tento záznam i bez něj text reprodukovat - učí se doplňovat chybějící části textu, text dotvářet, obměňovat - vytváří samostatně krátké texty na známé téma - poznává další druhy textů krásné i věcné literatury, zvl. Lyrické básně, prózu s dětským a zvířecím hrdinou, žánr fantasy a sci-fi literatury pro děti, populárně naučnou literaturu, encyklopedické texty pro děti atd. - všímá si jejich význačných znaků a učí se toho využívat při volbě četby	Poslech literárních textů Tvořivé činnosti s literárním textem Základní literární pojmy – literární druhy a žánry	Beseda se spisovatelem, workshop ve Škole na zámku, v knihovně

	-učí se postupně rozpoznávat základní funkce, které texty plní a hodnotit texty z tohoto hlediska -zná základní pojmy potřebné pro jednoduchý rozbor literárního textu a při rozboru literárního díla jich užívá		
--	--	--	--

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE – ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný vyučovací předmět ve dvouhodinových blocích.

Má následující časovou dotaci:

- 6. ročník – 4 hodiny
- 7. ročník – 4 hodiny
- 8. ročník – 4 hodiny
- 9. ročník – 4 hodiny

Očekávané výstupy a učivo jsou naplňovány ve třech spojených vyučovacích hodinách 6. a 7. ročníku a v 8. a 9. ročníku. Zároveň má každý ročník jednu samostatnou vyučovací hodinu, ve které se výuka zaměřuje ryze na zpracované očekávané výstupy a učivo pro daný ročník.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- vyjádření reakcí a pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- využívání různých zdrojů informací pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Vyučování probíhá částečně v kmenové učebně a ve školní knihovně, kde jsou žákům k dispozici pracovní materiály a knihy. Pravidla českého pravopisu, slovníky a jiné doplňkové materiály využívají žáci v elektronické podobě na svých tabletech. Výuka je obohacována o videoprojekce a audioukázky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání a třídění informací, k užívání správné terminologie

- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- vede žáky k využívání výpočetní techniky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k plánování postupů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- dbá na porozumění různým typům textů a záznamů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- motivuje žáky k zájmu o tradice, kulturní a historické dědictví
- zapojuje žáky do kulturního dění, podněcuje vytváření pozitivního postoje k uměleckým dílům

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi, k propojování poznatků v ostatních vyučovacích předmětech
- vede žáky k dodržování hygieny práce a využívání svých znalostí v běžné praxi

Období – ročník: 6. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČJL-9-2-01	- správně třídí slovní druhy, chápe jejich funkci při tvorbě vyšších jazykových celků, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Tvarosloví – opakování slovních druhů Druhy podstatných jmen (hromadná, látková, pomnožná, obecná, vlastní, konkrétní, abstraktní) Stupňování přídavných jmen Druhy zájmen – tvary zájmen osobních a přivlastňovacích Druhy číslovek – pravopis základních a řadových Tvary číslovek dva, oba, tři, čtyři Slovesa – časování; gramatické kategorie	
ČJL-9-2-02	- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Spisovná a nespisovná výslovnost	
ČJL-9-2-03	- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Věta jednoduchá; souvětí Větné členy Psaní interpunkce v souvětí	
ČJL-9-2-04	- v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický	Psaní interpunkce v souvětí	
	- umí aplikovat při tvorbě vlastního jazykového projevu zásady spisovné výslovnosti, chápe vztah mezi zvukovou a grafickou podobou jazyka	Zvuková stránka slova a věty	
	- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu	Rozvrstvení národního jazyka	

ČJL-9-2-05	- orientuje se základním způsobem v jazykovědných disciplínách - uvědomuje si důležitost jazykové kultury	Jazykověda a její složky	
ČJL-9-2-06	- dokáže rozlišit spisovný a nespisovný projev a vhodně užít spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Spisovná a nespisovná výslovnost	
ČJL-9-2-08	- ovládá tvorbu jazykových projevů v jednoduchých komunikačních žánrech	Jednoduché komunikační sdělení Inzerát, vzkaz, zpráva, oznámení	
ČJL-9-2-07	- v mluveném a psaném projevu vhodně užívá verbálních i nonverbálních komunikačních prostředků - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě vlastních dispozic a osobních zájmů	Vypravování Volné psaní; tvořivé psaní Dopis osobní a úřední Popis pracovního postupu Vyplňování jednoduchých tiskopisů	
ČJL-9-1-01		Kladení otázek k textu Vyhledávání odpovědí	
ČJL-9-1-02	- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Líčení	
ČJL-9-1-04		Zásady mluveného projevu	
ČJL-9-1-05	- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá	Vypravování mluvené a psané	

ČJL-9-1-06	spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Diskuze	
ČJL-9-1-07	- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních	Pravidla komunikace	
ČJL-9-1-08	i paralingválních prostředků řeči-zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Výpisky	
ČJL-9-3-01	- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, -formuluje hlavní myšlenky textu	Výtah	
ČJL-9-3-02	- vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Přednes literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu	
ČJL-9-3-03	- uceleně reprodukuje (parafrázuje) přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Jazyk literárního díla – obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie (rým, rytmus, verš)	
ČJL-9-3-04	- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	Volné psaní Podvojný deník	
ČJL-9-3-05	- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Vytváření vlastních textů	
ČJL-9-3-06	- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie	Interpretace literárního textu	
	- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor		

ČJL-9-3-08	doloží argumenty - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Záznam a reprodukce hlavních myšlenek Poezie – lyrická, epická Próza – beletristické žánry Drama – divadelní a filmový scénář Podobnosti a rozdíly ve zpracování námětu Orientace v prostředí knihovny Klíčová slova	
ČJL-9-3-09	- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v knihovně i v dalších informačních zdrojích		

Období – ročník:		7. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČJL-9-2-01	- uvědomuje si rozdíl mezi gramatickým a věcným významem slova, umí vyhledávat informace ve výkladovém slovníku, identifikuje vztahy ve slovní zásobě, rozpoznává přenesená pojmenování, pracuje s frazémy	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Význam slova Homonyma, synonyma, antonyma Slovní zásoba a její jednotky	
ČJL-9-2-02	- rozlišuje a umí doložit nejvýznamnější způsoby obohacování slovní zásoby, uvědomuje si zásady tvoření českých slov	Tvoření slov – odvozování, skládání, přejímání	
ČJL-9-2-04	- správně třídí slovní druhy, chápe jejich funkci při tvorbě vyšších jazykových celků, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační	Slovní druhy – příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce	

ČJL-9-2-05	situaci	Mluvnické významy a tvary slov	
ČJL-9-2-06	- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Pravopis lexikální, morfologický	
ČJL-9-2-07	- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Stavba věty, pořádek slov ve větě Základní a rozvíjející větné členy	
ČJL-9-2-03	- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický	Pravopis lexikální, morfologický, slovotvorný	
ČJL-9-2-08	- umí aplikovat při tvorbě vlastního jazykového projevu zásady zápisu slov, chápe vztah mezi zvukovou a grafickou podobou jazyka	Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný)	
ČJL-9-1-01	- dokáže rozlišit spisovný a nespisovný projev a vhodně užít spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) Nářečí v regionech, koncovky obecné češtiny	
ČJL-9-1-02	- rozlišuje nářečí, obecnou češtinu	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Praktické čtení – znalost orientačních prvků v textu Věcné čtení – vyhledávací; zdroj informací Líčení Praktické, věcné, kritické naslouchání	
ČJL-9-1-04	- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji		
ČJL-9-1-05	- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Zásady mluveného kultivovaného projevu Diskuze	
ČJL-9-1-06	- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Základní mluvené žánry podle komunikační situace Referát	
	- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá		

ČJL-9-1-07	spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Vypravování Pravidla komunikace	
ČJL-9-1-08	- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	Řízená diskuze	
ČJL-9-1-09	- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	Výpisky Výtah Referát	
ČJL-9-1-10	- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Popis pracovního postupu Žádost Životopis Objednávka Dopis Charakteristika osoby Volné psaní; tvořivé psaní Úvaha	
ČJL-9-3-01	- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Přednes literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu	
ČJL-9-3-02	- uceleně reprodukuje (parafrázuje) přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla		
ČJL-9-3-03	- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního	Jazyk literárního díla – obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie (rým, rytmus, verš)	

ČJL-9-3-04	stylu autora	Volné psaní Podvojný deník	
ČJL-9-3-05	- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo		
ČJL-9-3-06	- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie	Vytváření vlastních textů – autorské psaní	
ČJL-9-3-08	- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	Interpretace literárního textu Záznam a reprodukce hlavních myšlenek Komiks	
ČJL-9-3-09	- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Poezie – lyrická, epická (balada, óda) Beletristické žánry : pověst, pohádka, báje, legenda, bajka, cestopis, non-sens, sci-fi, Drama – divadelní a filmový scénář	
	- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Podobnosti a rozdíly ve zpracování námětu	
	- vyhledává informace v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Orientace v prostředí knihovny Klíčová slova	

Období – ročník:		8. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČJL-9-2-01	- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - uvědomuje si funkčnost užívání cizích slov, užívá	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slova přejatá	

ČJL-9-2-03	náležitě přejatá slova, u nichž zná význam, pravopisnou a výslovnostní podobu - umí vyhledávat informace ve slovníku cizích slov a ve výkladovém slovníku	Skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen Užití cizích vlastních jmen v textu	
ČJL-9-2-02	- rozlišuje a umí doložit nejvýznamnější způsoby obohacování slovní zásoby, uvědomuje si zásady tvoření českých slov - identifikuje vztahy ve slovní zásobě, rozpoznává přenesená pojmenování, pracuje s frazémy	Nauka o tvoření slov Odvozování, skládání, zkracování, přejímání	
ČJL-9-2-04	- správně třídí slovní druhy, chápe jejich funkci při tvorbě vyšších jazykových celků, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - umí aplikovat při tvorbě vlastního jazykového projevu zásady zápisu slov, chápe vztah mezi zvukovou a grafickou podobou jazyka, opakuje si již zažitá pravopisná vědomosti, umí je aplikovat v jazykovém projevu - ovládá formální tvarosloví vybraných typů obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen	Rčení, přísloví Slovní druhy ohebné a neohebné Tvoření vět s využitím schématu slovních druhů	
ČJL-9-2-05	- uvědomuje si podstatu slovesného vidu, ovládá náležité určení a užití dokonavého a nedokonavého slovesa	Pravopis i/y v koncovkách Předpony s-,z-,vz-, a předložky s/se, z/ze Skupiny bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně	
ČJL-9-2-06	- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Vlastní a obecná podstatná jména – psaní velkých písmen Slovesa – slovesný vid	
ČJL-9-2-07		Útvary českého jazyka a jazyková kultura Jazyková norma a kodifikace Příručky	

ČJL-9-2-08	- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický	Významové poměry mezi větami hlavními a větnými členy Souvětí souřadné a podřadné Spojovací výrazy v souvětí, interpunkce Jazykové rozbory , složitější souvětí	
ČJL-9-1-01	- uvědomuje zařazení češtiny mezi jazyky slovanské, chápe současnou podobu jazyka jako výsledek předchozího historického vývoje, poznává jednotlivé útvary národního jazyka, rozlišuje jazyk spisovný a nespisovný, poznává zásady jazykové kultury,	Slovanské jazyky Skupiny jazyků – slovenština, menšinové jazyky Nářečí, obecná čeština – způsob užívání	
ČJL-9-1-02		KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Praktické čtení – znalost orientačních prvků v textu Věcné čtení – vyhledávací; zdroj informací Líčení Praktické, věcné, kritické naslouchání	
ČJL-9-1-04	- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji		
ČJL-9-1-05	- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Zásady mluveného kultivovaného projevu Diskuze	
ČJL-9-1-06	- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Základní mluvené žánry podle komunikační situace	
ČJL-9-1-07	- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Referát Vypravování Pravidla komunikace	
ČJL-9-1-08	- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	Řízená diskuze	

ČJL-9-1-09	-zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	Výpisky Výtah Výklad Referát Žádost	Metoda I.N.S.E.R.T
ČJL-9-1-10	- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Dopis osobní a úřední Charakteristika literární postavy – přímá, nepřímá Volné psaní; tvořivé psaní Úvaha – obhajoba, argumenty	
ČJL-9-3-01	- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Praktické a prožitkové čtení Biblické příběhy Hrdinský epos	Antické báje – E. Petiška Staré pověsti české – A. Jirásek; I. Olbracht Epigramy – K.H. Borovský Povídky Malostranské – J. Neruda
ČJL-9-3-02	- uceleně reprodukuje (parafrázuje) přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	Podvojný a Trojdílný deník Volné psaní Diskuze	
ČJL-9-3-03	- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Dopis autorovi Tvořivé (autorské) psaní	
ČJL-9-3-04		Beletrie zábavná, populárně naučná, umělecká	

ČJL-9-3-06	- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Argumentace, diskuze Charakteristické znaky žánrů : mýtus, báje, cestopis, hrdinský epos, životopisná literatura Charakteristické znaky poezie lyrické, epická (balada) <i>epické žánry</i>: hrdinský epos, rytířský epos, rytířský román, mýtus, pověst, kronika, legenda, pohádka v autorské adaptaci, fantasy literatura, povídka, román – biografický, historický, dobrodružná a sci-fi literatura, horor; <i>dramatické žánry</i>: antická tragédie, dramatická adaptace rytířského románu, lidová vánoční hra; <i>lyrické žánry</i>: epigram, trubadúrská lyrika, milostná lyrika, lidová píseň a říkadlo, nonsensová poezie, limeriky, písňový text; <i>lyricko-epické žánry</i>: balada lidová kouzelná, balada autorská, romance, básnická povídka; <i>literatura faktu</i>: biografická literatura faktu, cestopis, memoáry, deník, dopis; <i>publicistické žánry</i>: esej, fejeton, komiks,	
ČJL-9-3-07			Středověká literatura – Kosmova a Dalimilova kronika; Dobrodružství Marka Pola; Král Artuš
ČJL-9-3-08	- uvede základní literární směry a jejich významné	Dramatizace vybraného díla/ tématu Studijní čtení – čtení jako zdroj informací, vyhledávací	Romantismus – K.H.Mácha; osobnosti Národního obrození

ČJL-9-3-09	představitele v české a světové literatuře - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v knihovně i v dalších informačních zdrojích		Sběratelé lidové slovesnosti – K.J.Erben, B.Němcová, K.J. Erben - Kytic, B.Němcová - Babička
------------	---	--	---

Období – ročník:		9. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČJL-9-2-02	- dokáže rozlišit a příklady v textu doložit nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznat přenesená pojmenování	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovní zásoba aktivní/ pasivní Slovo a sousloví Slova nadřazená a podřazená Homonyma, antonyma, synonyma – významové vztahy mezi slovy Význam a výslovnost slov cizích a přejatých Rozvrstvení slovní zásoby Slova ohebná a neohebná Podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa – mluvnické kategorie, druhy, souvislost s větnými členy	
ČJL-9-2-01	- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova		
ČJL-9-2-03	- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami		
ČJL-9-2-04	- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci		

ČJL-9-2-05	- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	příslovce – stupňování , souvislost s Pu	
ČJL-9-2-06	- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	předložky - vlastní, nevlastní	
	- dokáže se orientovat i ve složitých souvětích	spojky – souřadící, podřadící	
ČJL-9-2-07	- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	citoslovce – užití ve větě, slovní ekvivalent	
ČJL-9-2-08	- umí aplikovat při tvorbě vlastního jazykového projevu zásady českého pravopisu a spisovné výslovnosti	Věta a výpověď	
	- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu	Věta podle postoje mluvčího	
	- orientuje se v jazykovědných disciplínách	Věta a souvětí	
	- uvědomuje si důležitost jazykové kultury	Skladební dvojice	
ČJL-9-1-03	- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	Samostatný větný člen (oslovení, vsuvka)	
ČJL-9-1-05	- dokáže rozlišit spisovný a nespisovný projev a vhodně užít spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Souvětí souřadné – významové poměry	
		Souvětí podřadné – druhy vedlejších vět	
ČJL-9-1-07		Věta řídící a závislá	
		Řeč přímá a nepřímá – psaní uvozovek	
		Pořádek slov ve větě	
		Pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební	
		Projev mluvený a psaný	
		Jazykověda a její disciplíny – vývoj jazyků	Nářečí, obecná čeština – užití v médiích
		Jazyková kultura, normy, příručky	
		KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	

ČJL-9-1-06	- vhodně se zapojuje do diskuse, řídí ji a ve svých výstupech využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Kritické čtení – analytické, hodnotící Argumentace	
ČJL-9-1-10	- v mluveném a psaném projevu vhodně užívá verbálních i nonverbálních komunikačních prostředků	Referát Proslov Výklad	
ČJL-9-1-04	- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě vlastních dispozic a osobních zájmů		Řízená diskuze Pravidla komunikace Dialog
ČJL-9-3-01	- komunikuje kultivovaně, výstižně volí vhodné jazykové prostředky		Funkční styly uplatněné vzhledem ke komunikačnímu záměru – úvaha, dopis, žádost, životopis
ČJL-9-3-02	- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla		Popis Charakteristika postavy
ČJL-9-3-03	- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora		Vypravování Fejeton
ČJL-9-3-04	- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo		Základní mluvené žánry vzhledem ke komunikačnímu záměru
ČJL-9-3-05	- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie		
ČJL-9-3-06	- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Parafráze textu Jazykové a literární prostředky	J.Hašek; B. Hrabal; K.Čapek – vybraná díla
	- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele		

ČJL-9-3-07	- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře		J.Hašek – Dobrý voják Švejk B.Hrabal – Ostře sledované vlaky
ČJL-9-3-08	- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Dadaismus, poetismus – tvorba vlastního literárního textu, koláže Charakteristické znaky umělecké (hodnotné) literatury Diskuze Renesanční literatura – milostná lyrika, drama Klasicismus, romantismus - román, poezie (lyrická, epická, lyricko-epická) Prokletí básníci – anarchistická poezie Symbolismus, dekadence - poezie Renesance, klasicismus, romantismus, literární směry 20. století – poetismus, dadaismus, surrealismus, symbolismus, dekadence, civilizmus	
ČJL-9-3-09	- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Studijní čtení – čtení jako zdroj informací, vyhledávací	Shakespeare, Puškin, Tolstoj, Hálek, Neruda, Halas, Březina, Bodlaire, Hašek, Hrabal, Čapek Osvobozené divadlo; Divadlo Semafor Tvorba Voskovce a Wericha, J. Suchý

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE – ANGLICKÝ JAZYK – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět od prvního ročníku. Výuka je realizována v kmenových učebnách.

Předmět má následující časovou dotaci:

- 1. ročník – 1 hodina
- 2. ročník – 2 hodiny
- 3. ročník – 3 hodiny
- 4. ročník – 3 hodiny
- 5. ročník – 3 hodiny

Anglický jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě. Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Při výuce jsou využívány jednoduché říkanky, písně, nacvičování dialogů a konverzace. Angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dětí. S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem. Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci tří vyučovacích hodin týdně od 3. ročníku do 5. ročníku. Učebnice obsahuje nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z různých oblastí života dětí daného věku, seznamuje je s životem, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníků v anglicky mluvících zemích všech světadílů. Ve vyučovací hodině kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a samostatné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé krátkodobé projekty. Žákům nabízíme možnost výjezdů do zahraničí, mohou se účastnit olympiád a konverzačních soutěží.

Očekávané výstupy a učivo je naplňováno v 1. a 2. ročníku v jedné spojené vyučovací hodině a v jedné samostatné hodině v 2. ročníku. Dále výuka probíhá ve třech samostatných hodinách ve 3. ročníku a dále ve třech hodinách spojeného 4. a 5. ročníku – jedné studijní skupině.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení kompetence k učení

- učitel nabízí vhodné způsoby a metody práce přiměřené věku žáků a jejich schopnostem
- seznamuje žáky se smyslem a cílem učení
- používá vhodné učební materiály, didaktické hry, dramatizaci

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
- vyhledává s žáky nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině
- vede žáky k ověřování výsledků

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení kompetence k řešení problémů

- učitel předkládá problémové úkoly, dbá, aby se žáci v úkolu orientovali
- klade otevřené otázky
- umožní žákům vyhledávat vhodné informace a poskytuje jim přístup k informačním zdrojům
- vede žáky, aby byli schopni pochopit problém
- podporuje žáky, aby se nebáli mluvit anglicky s cizím člověkem

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vytváří dostatek příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- vede žáky, aby uměli naslouchat promluvám druhých a vhodně na ně reagovat
- vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, či skupině
- snaží se, aby dovednosti, které si žáci osvojili v anglickém jazyce, využívali k navázání kontaktů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení kompetence sociální a personální

- učitel zařazuje skupinovou práci
- dbá na to, aby se žáci podíleli na stanovení pravidel pro práci ve skupinách, aby je respektovali
- vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcuje žáky k argumentaci, rozvíjí u žáků sebekontrolu a sebehodnocení
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- společně s žáky se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- vede žáky k tomu, aby si v jednoduchých situacích vyžádali pomoc a dovedli poskytnout radu
- podněcuje žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení kompetence občanské

- učitel vede žáky ke snaze vzájemně si pomáhat, uznávat se a oceňovat druhé, vybízí žáky, aby respektovali názory ostatních
- seznamuje žáky se zvyky v anglicky mluvících zemích a společně je porovnávají se zvyky našimi
- učitel vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů, k diskusi, ke vzájemnému naslouchání
- napomáhá žákům rozhodnout se zodpovědně podle dané situace

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení kompetence pracovní

- učitel napomáhá při cestě ke správnému řešení
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

	Období – ročník: 1. období - 1. ročník		
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
CJ-3-1-01 CJ-3-1-04 CJ-3-1-05	- rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozliší grafickou a mluvenou podobu slova - reaguje souhlasně a nesouhlasně - přiřadí názvy předmětů ke správným obrázkům - prezentuje jednoduché básničky a písničky - pojmenuje jednotlivé členy své rodiny - namaluje domácího mazlíčka a pojmenuje ho - přiřadí k obrázkům pocity a nálady odpovídající dané situaci - správně vysloví jednotlivé části obličeje - pojmenuje své oblíbené hračky - česky vypráví o rozdílech mezi českými a anglickými Vánocemi; zná potřebnou slovní zásobu	Pokyny učitele Pozdravy - Pozdraví učitele a spolužáka Barvy - Pojmenuje základní barvy Čísla 1-6 Souhlas, nesouhlas Školní pomůcky, zařízení třídy Názvy oblíbených potravin, oblečení Členové rodiny Domácí zvířata Nálady, pocity Části hlavy, barvy vlasů Názvy hraček a přístrojů Svátky /Vánoce/	Počítá do deseti Další barvy. Tvary. Méně známé názvy školních pomůcek. Názvy vzdálenějších příbuzných - teta, strýc, sestřenice, bratranec. Dopravní prostředky Cizokrajná zvířata. Části těla - podrobněji. Oblečení. Slovní zásoba spojená s dalšími svátky - Halloween, Thanksgiving, Easter.

--	--	--	--

Období – ročník: 1. období - 2. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
CJ-3-1-01 CJ-3-1-04 CJ-3-1-05	- rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozliší grafickou a mluvenou podobu slova - reaguje souhlasně a nesouhlasně - přiřadí názvy předmětů ke správným obrázkům - prezentuje jednoduché básničky a písničky - pojmenuje jednotlivé členy své rodiny - namaluje domácího mazlíčka a pojmenuje ho - přiřadí k obrázkům pocity a nálady odpovídající dané situaci - správně vysloví jednotlivé části obličeje - pojmenuje své oblíbené hračky - česky vypráví o rozdílech mezi českými a anglickými Vánocemi; zná potřebnou slovní zásobu	Pokyny učitele Pozdravy - Pozdraví učitele a spolužáka Barvy - Pojmenuje základní barvy Čísla 1-10 - Počítá do deseti Souhlas, nesouhlas Školní pomůcky, zařízení třídy Oblečení Členové rodiny Domácí zvířata Nálady, pocity Ovoce, zelenina, jídlo Části hlavy, těla, barvy vlasů Názvy hraček a přístrojů Svátky /Vánoce/	Další barvy. Tvary. Další méně známé názvy školních pomůcek, oblečení. Názvy vzdálenějších příbuzných - teta, strýc, sestřenice, bratranec. Dopravní prostředky Cizokrajná zvířata. Části těla - podrobněji. Slovní zásoba spojená s dalšími svátky - Halloween, Thanksgiving, Easter.

Období – ročník:		1. období - 3. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
CJ-3-1-01 CJ-3-1-02 CJ-3-1-04 CJ-3-1-03 CJ-3-1-05 CJ-3-1-06	- rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - přiřadí názvy předmětů ke správným obrázkům - prezentuje jednoduché básničky a písničky - časuje sloveso být v přítomném čase prostém - správně použije neurčitý člen - namaluje domácího mazlíčka a pojmenuje ho - pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob (s dostatkem času pro porozumění) - řeší v angličtině jednoduché situace - přiřadí k obrázkům pocity a nálady odpovídající dané situaci - vyslovuje a čte správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby,	Pozdravy - Pozdraví učitele a spolužáka Barvy - Pojmenuje základní barvy Čísla 1-10 - Počítá do deseti Pokyny učitele Rozliší grafickou a mluvenou podobu slova Souhlas, nesouhlas - reaguje souhlasně a nesouhlasně Čísla 10 – 20 - počítá do dvaceti Školní pomůcky, zařízení třídy Sloveso být, mít Členy neurčité A/AN Domácí zvířata Nálady, pocity Části hlavy, barvy vlasů Sloveso mít 3. os.č.j. Můj dům, byt	Další barvy. Čísla do 100. Další méně známé názvy školních pomůcek, oblečení, jídel, domácích zvířat, povolání. Názvy vzdálenějších příbuzných - teta, strýc, sestřenice, bratranec. Cizokrajná zvířata. Části těla - podrobněji. Přídavná jména. Slovní zásoba spojená s dalšími svátky - Halloween, Thanksgiving, Easter.

	ovládá správnou výslovnost - formuluje otázky a odpoví na ně - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy - napíše a správně vysloví jednotlivé části obličeje - doplní do textu správný tvar slovesa - tvoří správné tvary sloves být, mít - píše jednoduchá slova a věty - s porozuměním zvládne poslech jednoduchých textů - pojmenuje místnosti domu a pojmenuje různý nábytek - pojmenuje jednotlivé členy své rodiny - pojmenuje svátky, vnímá kulturní rozdíly ve zvycích - používá abecední slovník učebnice - k obrázku lidského těla přiřadí správné pojmy - tvoří správně množné číslo jednoduchých podstatných jmen - správně vysloví všechna písmena abecedy - pojmenuje části svého oblečení - popíše obrázky jídel - vyhledá názvy povolání svých rodičů ve slovníku, správně je vysloví - vyjmenuje alespoň 10 zvířat - vybere si jedno zvíře a u něj popíše části těla - k obrázkům přiřadí správné názvy - pojmenuje své oblíbené hračky - vypráví o rozdílech mezi českými a anglickými vánoci; zná slovní zásobu	Členové rodiny (základní předložky) Části lidského těla, vzhled člověka Množné číslo podstatných jmen Rozumí názvům čísel do 100 Anglická abeceda Oblečení Názvy jídel Povolání rodičů Domácí zvířata Části těl zvířat Názvy hraček a přístrojů Svátky /Vánoce/	Povolání
--	---	--	-----------------

Období – ročník: 2. období - 4. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
CJ-5-1-01	- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - počítá do stovky - doplní k obrázkům názvy hudebních nástrojů - udrží pozornost nutnou pro porozumění obsahu sdělení - přeloží do češtiny jednoduché věty se slovesem „can“ - vyjmenuje alespoň pět sportů	Čísla 1-100 Názvy hudebních nástrojů Názvy dní Sloveso umět, moci Názvy sportů Sloveso být Předložky místa a času Sloveso mít	Názvy měsíců. Další méně známé názvy hudebních nástrojů, sportů, koníčků, školních pomůcek, oblečení, jídel, zvířat, povolání. Méně známá slovesa. Minulý čas sloves. Nepravidelné množné číslo. Určování času - celkově.
CJ-5-3-01	- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci - doplní do textu správný tvar slovesa - doplní do textu správné předložky		
CJ-5-2-01	- se zapojí do jednoduchých rozhovorů - řeší jednoduché situace související se seznamováním, se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru - doplní do textu správné tvary slovesa - formuluje otázky a odpovídá na ně - písemně obměňuje krátké probrané texty - reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikrodialogy - užívá správně vzhledem k situaci přítomný čas prostý a	Přítomný čas průběhový Sloveso být Sloveso umět, moci Zaměstnání Svátky /Velikonoce/	Slovní zásoba spojená se svátky v anglicky mluvících zemích - Halloween, Thanksgiving a další. Pohádky v anglickém jazyce. Země, národnosti, jazyky. Řadové číslovky.

CJ-5-2-02	průběhový - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	There is/are Sloveso mít Přítomný čas prostý Spojení I like, I don't like Záliby a volný čas	Přídavná jména a jejich stupňování.
CJ-5-3-02	- napíše pohled a krátký dopis - čte přiměřené texty v učebnici a v časopise - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Množné číslo podstatných jmen	
	- rozumí přiměřeně obtížným nahrávkám z učebnice - zná názvy zaměstnání a správně je vysloví - pojmenuje svátky, vnímá kulturní rozdíly ve zvycích - přeloží věty s vazbami there is, there are - používá dvojjazyčný slovník	Potraviny Určování času - celé hodiny, čtvrt, pul, třičtvrtě Roční období 3. os. Jednotného č. -s Školní předměty Oblečení	
CJ-5-4-01	- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - tvoří jednoduché věty v přítomném čase prostém - používá při komunikaci vazbu I like, I don't like - napíše krátký text o svých zálibách, vyjmenuje 5 zálib - rozliší v textu jednotné a množné číslo		
CJ-5-3-02	- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - popíše obrázky potravin - zná roční období a popíše počasí - tvoří správné tvary sloves		

	- vyjmenuje školní předměty - zná názvy oblečení - vyjádří kolik je hodin		
--	---	--	--

Období – ročník: 2. období - 5. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
CJ-5-1-01	- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - vhodně pozdraví dospělého i spolužáka - doplní do textu vhodné pozdravy - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí známým slovům se vztahem k osvojovaným tématům - pochopí obsah a smysl jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá jich při práci - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - popis činnosti v různých vyučovacích předmětech. - otázka v přítomném čase prostém (+ zápor) - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - čte nahlas plynule foneticky správně jednoduché texty	Pozdravy	Další méně známé názvy hudebních nástrojů, sportů, koníčků, školních pomůcek, oblečení, jídel, zvířat, povolání zemí, národností, jazyků, nábytku.
CJ-5-1-02		Školní předměty Použití who?, what?	Méně známá slovesa.
CJ-5-2-03		Předložky místa a času Povolání Sloveso WANT Sloveso být, mít, moci Domácí zvířata	Nepravidelné množné číslo. Slovní zásoba spojená se svátky v anglicky mluvících zemích - Halloween, Thanksgiving a další.
CJ-5-3-02		Divoká zvířata	Pohádky v anglickém jazyce. Vyjádření budoucího času pomocí "going to" a "will"

CJ-5-2-01	obsahující známou slovní zásobu - sestaví gramaticky a formálně jednoduché písemné sdělení, krátký text - popis povolání - vyjádří plány do budoucna pomocí slovesa WANT - písemně odpoví na anglický text - zná domácí zvířata a citoslovce zvuků, která vydávají - zná divoká i exotická zvířata a názvy oblastí, kde žijí - dokáže se zeptat na cenu, kolik co stojí. Anglické peníze - zná fráze při nakupování /I would like/ - umí vyjádřit datum. Zná řadové číslovky. - zná měsíce - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, porozumí se v běžných situacích - vysvětlí použití časů	Přídavná jména a jejich stupňování Nakupování I would like Řadové číslovky Názvy měsíců Přítomný čas prostý a průběhový Minulý čas slovesa být Minulý čas slovesa CAN Minulý čas slovesa TO HAVE	Město - orientace Kontinenty, země, národnosti a jazyk
CJ-5-4-01	- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - sestaví jednoduchý písemný i mluvený projev za použití daných časů - umí vést rozhovor s využitím minulých tvarů slovesa Být - vyjádří, co uměl, když byl malý - vede rozhovor o tom, co dříve měl a neměl.	Město - dopravní prostředky Určování času Množné číslo podst. jmen There is/are Dům, byt	

CJ-5-4-02	- srozumitelně popíše cestu na dané místo - použije přítomný čas průběhový pro vyjádření plánované budoucnosti a pro vyjádření záměrů. - vyplní osobní údaje do formuláře - vyjádří, odkud kdo pochází, jakým jazykem mluví a jaké je národnosti - napíše krátký text o svém domě, bytě - hovoří o svém domově a bydlení - pojmenuje anglické svátky, vnímá kulturní rozdíly v českých a anglických zvycích - bezpečně a rychle pracuje s dvojjazyčným slovníkem	Průběžné aktivity – projekty, písničky, kultura anglicky mluvících zemí, státy Evropy	
-----------	---	---	--

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE – ANGLICKÝ JAZYK – 2. stupeň

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících. Výuka je realizována v kmenových učebnách. Žákům je poskytována individualizovaná výuka napříč ročníků, kdy výuka probíhá 2 hodiny ve spojeném 6. a 7. ročníku (resp. 8. a 9. ročníku) a zároveň má každý ročník jednu samostatnou vyučovací hodinu, ve které se výuka zaměřuje ryze na zpracované očekávané výstupy a učivo pro daný ročník.

Předmět má následující časovou dotaci

- 6. ročník – 3 hodiny
- 7. ročník – 3 hodiny
- 8. ročník – 3 hodiny
- 9. ročník – 3 hodiny

Výchovně vzdělávací cíle:

- poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi v různých částech světa a také pro práci s počítačem, Internetem, atd.
- získat zájem o studium cizího jazyka a vytvořit si pozitivní vztah k tomuto předmětu
- osvojit si potřebné jazykové znalosti a dovednosti k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získat schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumět přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- seznámit se s kulturou zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledat nejdůležitější informace o zemích studovaného jazyka a pracovat s nimi
- pochopit význam znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi lidmi, osvojit si respekt a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

V předmětu se uplatňuje:

skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem, časopisem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty, jazykové soutěže, výjezdy do zahraničí, apod.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel vybírá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- dbá na to, aby žáci rozpoznali smysl a cíl učení
- vyhledává s žáky nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině
- vede žáky k ověřování výsledků
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky, aby byli schopni pochopit problém
- umožní žákům vyhledávat vhodné informace
- podporuje žáky, aby se nebáli mluvit anglicky s cizím člověkem
- klade vhodné otázky
- umožní volný přístup k informačním zdrojům

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel zařazuje aktivity, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích
- vede žáky, aby komunikovali na odpovídající úrovni
- zařazuje do výuky poslech a vede žáky, aby naslouchali promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovali
- vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky, umožní žákům diskutovat
- vede žáky ke vzájemnému naslouchání
- snaží se, aby dovednosti, které si žáci osvojili v anglickém jazyce, využívali k navázání kontaktů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel zařazuje skupinovou práci
- společně s žáky se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- rozvíjí u žáků sebekontrolu a sebehodnocení
- vede žáky k tomu, aby si v jednoduchých situacích vyžádali pomoc a dovedli poskytnout radu
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

- podněcuje žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupinách
- vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů, podněcuje diskusi
- vede žáky ke vzájemnému naslouchání, k respektování názorů druhých
- napomáhá žákům se zodpovědně rozhodnout podle dané situace
- seznamuje žáky se zvyky v anglicky mluvících zemích a společně je porovnávají se zvyky našimi

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel pomáhá žákům efektivně organizovat svou práci
- vede žáky ke správnému řešení
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků
- používá různé techniky učení opakovaně a pravidelně, střídá formy práce tak, aby si žáci zvykali na změnu prostředí, různé zdroje informací, včetně Internetu a na různé typy členů pracovní skupiny

Období – ročník:		6. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
CJ-9-1-01	- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - vytvoří jednoduché věty - vyjádří, že někdo něco umí nebo neumí. Požádá o svolení, zda smí něco udělat	Přítomný čas prostý a průběhový Sloveso can, to have, to be There is/ There are Představování	Vyjádření budoucího času pomocí „going to“ Vyjádření budoucího času pomocí “will”
CJ-9-1-02	- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - vyjádří, že se někde něco vyskytuje, nebo nevyskytuje. - představí sebe a ostatní a klade jiné osobě otázky	Bydliště Město, Orientace ve městě Dům, byt	Česká republika, Praha, moje město, návštěvy

CJ-9-2-02	- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - popíše bydliště - dokáže něco přikázat, nebo rozkázat	Rozkazovací způsob Naše škola, mimoškolní aktivity Nakupování, Oblečení Doprava a dopravní prostředky. Minulý čas prostý u sloves být, mít	Počitatelná a nepočitatelná pods. jména. Some a any.
CJ-9-2-03	- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - mluví o opakujících se činnostech; popíše běžné zvyky; mluví o svých zálibách a zálibách ostatních - zná názvy oblečení, mluví o nakupování; vyjádří názor na vzhled něčeho nebo někoho - řekne, co dělal v minulosti; mluví o zážitcích a o počasí	Množné číslo podstatných jmen Zájmena osobní Zvířata, krajina, příroda	Popis zvířat, domácí mazlíčci Zkratky v sms zprávách.
CJ-9-4-02	- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace - sestaví gramaticky a formálně jednoduché písemné sdělení, krátký text - vytvoří písemnou odpověď na přečtené sdělení - vyplní osobní údaje do formuláře - rozliší minulý a přítomný čas v psaném i mluveném textu - tvoří minulé tvary od pravidelných i nepravidelných sloves, ty následně zakotví do vět - obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či	Minulý čas prostý (slovesa pravidelná, nepravidelná) Přítomný čas prostý a průběhový Přítomný čas průběhový pro vyjádření plánované budoucnosti a pro vyjádření záměrů. Průběžné aktivity – projekty, písničky, kultura anglicky mluvících zemí	Zvolené okruhy slovní zásoby. Méně známé zvyky či svátky v anglicky mluvících zemích. Literatura a historie anglicky mluvících zemí. Znalost pojmů či slovní zásoby z jiných školních předmětů v angličtině.

CJ-9-1-02	konverzace, který se týká osvojovaných témat - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, dorozumí se v běžných situacích - zdůvodní užití správného času v daném kontextu - poskytne požadovanou informaci - písemně obměňuje krátké probrané texty - vyhledá informace v textu, čte přiměřené texty v učebnici a v časopise - píše krátké gramaticky správné texty (dopis, pohled) - rozumí přiměřeně obtížným nahrávkám z učebnice - pojmenuje svátky, vnímá kulturní rozdíly ve zvycích - používá dvojjazyčný slovník		
-----------	--	--	--

Období – ročník: 7. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
CJ-9-1-02	- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - vytvoří jednoduché věty - bezpečně rozliší přítomné časy, správně je použije - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - konverzuje na dané téma	Přítomný čas prostý a průběhový Množné číslo podstatných jmen Slovesa to be, to have, can Minulý čas prostý, sloveso to be, to have Slovesa pravidelná a nepravidelná	Zkratky v sms zprávách. Zvolené okruhy slovní zásoby. Méně známé zvyky či svátky v anglicky mluvících zemích.
CJ-9-2-03	- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Budoucí čas s going to Budoucí čas s WILL	Literatura a historie anglicky mluvících zemí.

CJ-9-4-02	- souvisle vypravuje na dané téma - popíše situaci v minulosti - reprodukuje obsah jednoduchých mluvených i psaných textů - vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky - přeloží do češtiny věty s „going to“ - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - vyjádří, co se stane v budoucnosti - zřetelně vyslovuje promluvy a konverzační fráze	Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména Otázky: How much? How many? Množství, Jídlo a pití Stupňování přídavných jmen Město - orientace ve městě, doprava, dopravní prostředky	Členy – určité, neurčité Znalost pojmů či slovní zásoby z jiných školních předmětů v angličtině.
CJ-9-3-01	- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - rozliší od sebe oba druhy podstatných jmen - gramaticky správně obměňuje jednoduché věty a krátké texty - mluví o množství a rozlišuje počitatelná a nepočitatelná podstatná jména - produkuje gramaticky správné písemné sdělení - tvoří všechny tři stupně známých přídavných jmen - umí říci, že někdo musí, nebo nemusí něco udělat - zeptá se a řekne, co kdo může udělat - mluví o nehodách a přírodních katastrofách - vyplní správně jednoduchý dotazník - doplní do psaného textu správná příslovce	Trávení volného času. Povinnosti. Nehody, bezpečnost na silnici, přírodní katastrofy Osobní informace Svátky Zvířata, krajina, příroda Životní prostředí Způsobové sloveso muset/nemuset	Životní prostředí Tvoření příslovčí s „ly“ Frázová slovesa.

CJ-9-4-03	- zná anglické svátky - mluví o životním prostředí; vyjádří, jak někdo něco dělá nebo jak se něco děje - vyjádří myšlenky o tom, co se stane, nebo nestane - samostatně tvoří jednoduché věty - reaguje na jednoduché písemné sdělení - převede krátký text z přítomného času do budoucího - reprodukuje krátký mluvený projev - poskytne požadovanou informaci - písemně obměňuje krátké probrané texty - vyhledá informace v textu, čte přiměřené texty v učebnici a v časopise - píše krátké gramaticky správné texty (dopis, pohled) - rozumí přiměřeně obtížným nahrávkám z učebnice - pojmenuje svátky, vnímá kulturní rozdíly ve zvycích - česky vystihne specifika anglicky mluvících zemí - používá dvojjazyčný slovník	Průběžné aktivity – projekty, písničky, kultura anglicky mluvících zemí	
-----------	--	---	--

Období – ročník: 8. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
CJ-9-1-02	- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - vhodně zdraví spolužáka, rodiče, učitele - v mluveném projevu představí sebe i svou rodinu	Pozdravy, představování	Zvolené okruhy slovní zásoby. Méně známé zvyky či svátky v anglicky mluvících zemích.

CJ-9-2-02	- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu, rozumí jejich obsahu	Minulý čas prostý	Recepty a jídla v anglicky mluvících zemích.
CJ-9-2-03	- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - převede souvislý text do minulého času - vypravuje o tom, co zažil - reprodukuje obsah jednotlivých textů v učebnicích a obsah autentických materiálů s využitím vizuální opory - v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky - hovoří o sportech; vyhledává informace v textu. - popíše Londýnské pamětihodnosti a turistické atrakce; popíše někomu cestu, hovoří o prostředcích hromadné dopravy. - zřetelně vyslovuje při čtení i při konverzaci - předvede dialog se spolužákem	Sport, televize, trávení volného času Londýn, pamětihodnosti, život ve městě, doprava, orientace ve městě, pokyny při udání cesty Vyjádření žádosti, prosby (can you, could you) Rozdílnost kultur, jazyky	Osobnosti anglicky mluvících zemí. Literatura a historie anglicky mluvících zemí. Znalost pojmů či slovní zásoby z jiných školních předmětů v angličtině. Idiomy. Frázová slovesa.
CJ-9-1-01	- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - na základě poslechu reprodukuje v češtině obsah krátkého sdělení - doplňuje do kontextu anglické věty - odvodí pravděpodobný význam nových slov na základě kontextu - hovoří o různých národnostech; dokáže někoho představit a popsat - sestaví jednoduché sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině - převede text do času minulého i budoucího	Přítomný čas prostý Like/likes + přídělní přítomné významového slovesa (tvar s koncovkou – ing) Going to – plány do budoucnosti	Předpřítomný čas.

CJ-9-2-01	- souvisle vypravuje o svých zájmech a zálibách - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - ovládá vazbu s like/likes - vyžádá si jednoduchou informaci - používá s porozuměním vazbu s „going to“ při komunikaci - přesně přeloží složitější věty s vazbou „going to“ - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	Přítomný čas průběhový Budoucí čas (will) Telefonování Vyjádření návrhu, pobídky, rozhodnutí	
CJ-9-4-02	- bezpečně překládá do češtiny věty - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - sestaví krátký písemný text - konverzuje na dané téma - bezpečně přeloží do češtiny složitější věty - dokáže telefonovat a zanechat zprávu. - vybídne komunikačního partnera k činu - při komunikaci vhodně reaguje na danou komunikační situaci - zajímá se o život mladých lidí v USA; hovoří o jídle v USA; vnímá americkou angličtinu; příroda, tradice - přeloží do češtiny psaný text - čte s porozuměním obtížnější text	USA Minulý čas prostý a průběhový Průběžné aktivity – projekty, písničky, kultura	

CJ-9-1-02	- za pomoci slovníku přeloží do češtiny i krátký text s neznámou slovní zásobou - vypravuje na dané téma - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - přeloží poslechnutý text přiměřené obtížnosti - diskutuje o daných problémech, hájí svůj názor	anglicky mluvících zemí	
-----------	--	-------------------------	--

Období – ročník:		9. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
CJ-9-2-02	- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - správně užívá členy určité a neurčité - mluví o turistických atrakcích a aktivitách pro volný čas v New Yorku; naplánuje si pobyt v New Yorku; mluví o oslavách svátků - používá slovník	Členy New York	Zvolené okruhy slovní zásoby a témata.
CJ-9-1-02	- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - reprodukuje v češtině obsah poslechu - přeloží správně psaný anglický text do češtiny - čte plynule a foneticky správně jednoduché texty se známou slovní zásobou		Méně známé zvyky či svátky v anglicky mluvících zemích.
CJ-9-2-02	- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech		Osobnosti anglicky mluvících zemí.
		Život ve škole	Literatura a historie anglicky mluvících zemí.
			Znalost pojmů či slovní zásoby z jiných školních předmětů v angličtině.
			Idiomy.

CJ-9-3-01	- popíše a porovná české a americké školství; hovoří o tom, co bylo nebo uděláno, popřípadě co se s kým stalo; hovoří o možných nebezpečích; dokáže někomu poradit - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřené obtížnosti - vyhledá v přiměřeně obtížném textu potřebnou informaci - hovoří o předsudcích; dokáže vyjádřit, co říkají či si myslí druzí; pokládá zdvořilé otázky	Nepřímá řeč Time clauses	Méně známá frázová slovesa. Předminulý čas. Trpný rod.
CJ-9-3-02	- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - za použití slovníku zjistí obsah a smysl jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály)	Povolání a činnosti.	
CJ-9-2-03	- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - mluví o sobě a svých plánech do budoucna; domluví si schůzku - pojmenuje povolání a činnosti a hovoří o nich - reprodukuje, co řekli druzí - chápe rozdílnost kultur - popíše význam slova - hovoří o různých představách života v budoucnosti; vyjádří domněnky o budoucnosti; diskutuje na téma rodina - vysvětlí, kdy lze použít předpřítomný čas	Australia Názvy zemí, národností. Vyjadřování budoucnosti Předpřítomný čas+since, for,...	

CJ-9-4-02	- používá předpřítomný čas v mluveném i psaném projevu - rozumí souvislému mluvenému projevu (monolog i dialog) rodilého mluvčího, odvodí význam neznámých slovíček z kontextu	Škola, školní pravidla	
CJ-9-4-03	- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení - vytvoří a sepíše gramaticky správně třídní pravidla - diskutuje o právech a povinnostech žáků i učitelů ve škole - formuluje otázky a odpoví na ně - přiřadí ke způsobovým slovesům správné významy - přeloží do češtiny věty se způsobovými slovesy - tvoří gramaticky správné věty se způsobovými slovesy a využije je při komunikaci	Způsobová slovesa - must, should, can, might, shall, would	
CJ-9-2-01	- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - pohotově, přirozeně a jazykově správně reaguje v dialogických situacích každodenního života - hovoří o generačních i vrstevnických problémech, navrhuje různá řešení - vnímá svoji roli ve společnosti, jmenuje její výhody a nevýhody - vyjádří vlastní názor	Vztahy v kolektivu, v rodině	
CJ-9-1-01	- vyhledá význam neznámého frázového slovesa - používá s porozuměním alespoň 10 frázových sloves - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Frázová slovesa	
		Průběžné aktivity – projekty, písničky, kultura anglicky mluvících zemí	

	- reprodukuje vyslechnutý nebo přečtený text - souvisle hovoří na známá témata (včetně základních reálií)		
--	---	--	--

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE – NĚMECKÝ JAZYK (další cizí jazyk) – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Německý jazyk se vyučuje jako další cizí jazyk v 8. a 9. ročníku.

Předmět má následující časovou dotaci:

8.ročník – 3 hodiny

9.ročník – 3 hodiny

Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků a tomu je podřízena i výuka gramatiky. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných komunikačních situacích. Proto jsou do výuky zařazeny simulační a modelové situace. Učitel vede žáky k porozumění slyšenému textu, osvojení správné výslovnosti a intonace mluveného projevu, využívá různé textové materiály a slovníky k porozumění psanému projevu odpovídajícímu slovní zásobou jejich jazykové úrovni. Pozornost je věnována poslechu textů namluvených rodilými mluvčími. Výuka seznamuje žáky s realitami země, kde je spisovným jazykem němčina. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi. Výuka probíhá v klasické učebně .

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel vede žáky k osvojení mluvené i psané podoby cizího jazyka, k návykům správné výslovnosti s využitím audio a video nahrávek
- vede hodinu a zadává pokyny v cizím jazyce, sleduje porozumění a hodnotí pokrok žáků
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace, vede žáky k ověřování výsledků práce a k sebehodnocení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel zadává problémové úkoly a umožní žákům hledat různé způsoby řešení a obměny problému
- klade přiměřené, srozumitelné otázky a podněcuje žáky k diskuzi
- umožní žákům vyhledávat informace z různých informačních zdrojů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel zadává úkoly, při kterých umožní žákům komunikovat na odpovídající úrovni
- vede žáky k tomu, aby uměli naslouchat promluvám druhých a vhodně na ně reagovat
- podněcuje žáky k obměnám nabízených situací, využívá dramatizaci
- vede žáky k výstižnému a souvislému projevu, k soustavnému rozšiřování slovní zásoby a postupnému

- přechodu na myšlení v cizím jazyce

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel zapojuje žáky do skupinových úkolů
- podněcuje žáky k vzájemné spolupráci, pomoci a sebekontrolě
- vede žáky k tomu, aby na základě stanovených kritérií hodnotili své činnosti a výsledky práce

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel umožňuje žákům prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vede žáky k vzájemnému naslouchání a k diskuzi, respektování názoru ostatních
- umožní žákům podílet se na stanovení pravidel chování a dbá na jejich dodržování
- vede žáky k toleranci a respektování historických a kulturních hodnot jiných národů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel nabízí žákům možnosti, jak si efektivně zorganizovat svou práci
- napomáhá žákům při cestě ke správnému řešení, využívá práce s chybou
- zohledňuje rozdíly ve znalostech, schopnostech a pracovním tempu žáků

Období – ročník:		8. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
DCJ-9-1-01	- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - vyslovuje foneticky správně, přiměřeně k úvodu do jazyka - přiměřeně reaguje na jednoduché pokyny a fráze	Vstupní fonetický kurz, pozdravy, rozloučení	
DCJ-9-2-02	- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - sdělí základní údaje o sobě	Základní osobní údaje Přítomný čas sloves Číslovky 0 - 100 Slovosled v oznamovací, tázací větě	

DCJ-9-4-01	- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - vyplní jednoduchý formulář - sestaví jednoduchý dopis	Způsobové sloveso Přivlastňovací zájmena Přídavné jméno v přísudku	
DCJ-9-2-03	- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá - představí členy své rodiny, kamarády	Vazba von Časové údaje, předložka um Nepřímý pořádek slov v oznamovací větě Vyjádření rád/ nejraději	
DCJ-9-1-02	- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - popíše rodinnou fotografii - vypráví příběh podle obrázků - porozumí krátkému textu - ptá se a odpovídá na časové údaje - jednoduše popíše kamarády	Člen určitý, neurčitý Zápor „kein“ Rozkazovací způsob Časování pravidelných sloves v přítomném čase Sloveso „sein“ Časové údaje s „am“ Sloveso „haben“ Časování dalších pravidelných sloves v přítomném čase	
DCJ-9-2-01	- se zapojí do jednoduchých rozhovorů - vyjádří, co rád/ nerad - pojmenovává předměty, školní potřeby a ptá se na ně - popíše jednoduše věci, osoby, zvířata - rozumí obsahu jednoduchého textu, kratšího jednoduchého rozhovoru - přikáže něco, posoudí správnost - představí své koníčky a hobby svých kamarádů - popíše své činnosti během týdne - domluví si telefonicky program, napíše jednoduchý e-mail	4.pád podstatných jmen Zápor „kein“ Vídeň	

	- popíše práci na PC - představí svého domácího mazlíčka - napíše dopis o sobě		
--	--	--	--

Období – ročník:		9. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
DCJ-9-1-03	- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat - poskytne informace o časových údajích	Předložka in ve 3. pádu Určování času Množné číslo některých podstatných jmen Předložky “im, um” Vazba – chtěl bych Předložky „nach, in“ Sloveso „fahren“ Evropské země, EU	
DCJ-9-4-02	- počítá do sta a využívá základní matematické úkony		
DCJ-9-2-02	- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - napíše pozvánku na oslavu		
DCJ-9-2-02	- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - popíše své město		
DCJ-9-4-03	- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - naplánuje si cíl cesty (zajištění jízdenky a ubytování)		
DCJ-9-3-03	- rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - napíše krátký pozdrav z dovolené		

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE – MATEMATIKA – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících v rámci trivia a zároveň je částečně integrován do center aktivit. Výuka vychází z koncepce „vyučování orientovaného na budování schémat metodou prof. Hejného“.

Má následující časovou dotaci:

- ročník – 4 hodin
- ročník – 4 hodin
- ročník – 4 hodin
- ročník – 5 hodin
- ročník – 5 hodin

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

Čísla a početní operace

- osvojení aritmetických operací
- dovednost provádět operaci
- algoritmické porozumění
- významové porozumění
- získávání číselných údajů, seznámení s pojmem proměnná

Závislosti, vztahy a práce s daty

- rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů

Geometrie v rovině a prostoru

- určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života

Žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel uplatňuje činnostní metody k dosažení aktivity žáků a jejich spoluúčasti při učení, využívá rozmanité pomůcky
- vede žáky k užívání matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit, poskytuje žákům zpětnou vazbu
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- vede žáky k ověřování výsledků

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků; klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti, žáci navrhnou různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- vede žáky k plánování úkolů a postupů; zařazuje metody, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení; dodává žákům sebedůvěru

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů; vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky; vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni prostřednictvím řešení matematických problémů ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci, ke kolegiální radě a pomoci

- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch; podněcuje žáky k argumentaci; hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se vnímat složitosti světa
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů, a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede žáky ke správnému a bezpečnému způsobu užití nástrojů, techniky a pomůcek
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

Období – ročník: 1. období - 1. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
M-3-1-01	- rozumí číslu v různých sémantických i strukturálních modelech	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Numerace v oboru do 20 Modelování situací v prostředí (např. předmětů, kroků, trojúhelníků, šipek, neposedů, hadů, číselných trojic...)	Využití počítačových programů pro matematiku Různé způsoby vnímání množství
M-3-1-02	- má vhled do různých prezentací malých čísel - porovnává čísla	Čtení a psaní čísel Porovnávání čísel	Komutativnost sčítání
M-3-1-03	- orientuje se na číselné ose - sestrojí číselnou osu v oboru přirozených čísel - intuitivně zakreslí celé záporné číslo	Rytmus Propedeutika číselné osy (krokování, uspořádání podle počtu, velikosti, doplňování počtu / čísel) Propedeutika cyklické adresy (ciferník)	Sčítání a odčítání s přechodem přes desítku
M-3-1-04	- používá aditivní triádu také v kontextu	Paměťové řešení situací v dynamických prostředích (např. krokování, busů, trojúhelníků, neposedů, číselných trojic, hadů...)	
M-3-1-05	- řeší úlohy (i s antisignálem) - tvoří analogické úlohy	Řešení slovních úloh Řešení situačních úloh ve všech použitých prostředích Tvorba úloh	Grafický záznam slovních úloh Tvorba vlastních úloh
M-3-2-01	- dokáže číst a nastavit celé hodiny, zná strukturu	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Týden	Modelování časových jevů

M-3-2-02	týdne, má představu věku - eviduje statické i dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek i tabulek	Hodiny Věk Prostředí busu i krokování , dále nestandardní úlohy. Organizace souboru jevů (doplňování tabulky, cesta v grafu, řešení grafu) GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Orientace v prostoru (krychlové stavby, dřívkové tvary, papírové tvary)	
M-3-2-03	- doplní tabulku, použije ji i jako nástroj organizace souboru objektů - orientuje se ve schématech - vyjádří slovně jednoduchou prostorovou situaci. Vytvoří a přestaví krychlovou stavbu podle plánu a zaznamená těleso v plánu - má intuitivní představu tvaru čtverce a trojúhelníku také v prostředí sirkových obrazců i origami - vyparketuje daný obdélník		Tabulková evidence hry Bus a šipková evidence krokování i schodů Tvorba plánů staveb i záznamů postupu jejich konstrukcí

Období – ročník: 1. období - 2. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
M-3-1-01	- orientuje se v zápisu desítkové soustavy do 100 - sčítá a odčítá v oboru do 100. - získává porozumění pro násobení jednomístným číslem - aritmetické operace i vztahy mezi čísly poznává v různých jazycích, různých kontextech sémantických i	Numerace v oboru do 100 Násobky 2-10 Modelování situací v prostředí (např. krokování, busů, Dědy Lesoně, součtových trojúhelníků, neposedů, neposedů v kombinaci s jiným prostředím,	Využití počítačových programů pro matematiku Různé způsoby vnímání množství

	strukturálních	sčítacích tabulek, hadů, pavučin, číselných trojic, sousedů, peněz, výstavišť...)	
M-3-1-02	- rozumí slovům polovina, čtvrtina, osmina, třetina, šestina a pětina	Propedeutika kmenových zlomků Ikonický jazyk v celém prostředí Dědy Lesoně	
M-3-1-03	- rozšiřuje počítání v číselném oboru do 100 - zapisuje a čte čísla v oboru do 100 - chápe rovnost a nerovnost i v různých sémantických kontextech, např. délka, obsah, čas, peníze	Porovnávání čísel v početních úlohách, ve slovních úlohách (rovnost v prostředí kroků, rovnost a nerovnost v celém prostředí Dědy Lesoně)	
M-3-1-04	- porovnává čísla a užívá číselnou osu do 100 k modelování adresy, stavu, ale i změny a porovnání	Pravidelnosti Propedeutika číselné osy včetně celého prostředí schodišť Propedeutika cyklické adresy Úlohy o věku	Schopnost poznat pravidelnost a doplnit ji Řešení úloh na číselné ose včetně šipkových rovnic
M-3-1-05	- řeší násobení formou opakovaného sčítání - dělí v oboru probraných násobílek; dělí na části, dělí po částech	Násobení a dělení (propedeutika násobení, dělení na části, dělení po částech, násobky)	Schopnost abstrahovat opakující se manuální činnost vedoucí k násobení i dělení
	- umí řešit slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek a slovní úlohy se dvěma různými početními úkony - umí tvořit analogické úlohy	Řešení úloh sémantických z prostředí (např. krokování, busů, peněz, Dědy Lesoně), strukturálních z prostředí (např. součtových trojúhelníků, pavučin, sčítacích tabulek, barevných trojic, hadů, výstavišť, rozkladů, sousedů, neposedů) a dalších slovních úloh.	Poznávání různých strategií řešení úloh Tvorba vlastních úloh

M-3-2-01	- rozumí kombinatorickému kontextu násobení	Tvorba slovních úloh Kombinatorické situace.	Modelování časových jevů Prostředí rodokmenu
M-3-2-02	- umí číst minuty, orientuje se v kalendáři (den, měsíc, rok)	Čas (hodiny, kalendář, den, měsíc, rok; úlohy o věku, modelování časových jevů)	
M-3-2-03	- umí evidovat složitější statické i dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek, tabulky a grafu	Celé prostředí kroků, busů, cyklotras, Dědy Lesoně včetně dalších úloh, při nichž se data evidují v tabulce a grafem (jejich výčet viz níže).	
M-3-3-01	- umí vytvořit z náhodných jevů statistický soubor - používá tabulku jako nástroj organizace souboru objektů do 100 - umí vybrat objekty podle zadaných vlastností - umí třídit soubor objektů - pracuje s orientovaným i neorientovaným grafem a s grafem ohodnoceným	Propedeutika statistiky Doplňování tabulky včetně celého prostředí busů. Cesta v grafu včetně celého prostředí výstavišť. Řešení grafu v celém prostředí pavučin. Výběr objektu jistých vlastností, třídění.	Tabulková evidence hry Bus a šipková evidence krokování i schodů Organizace souboru jevů, doplňování tabulek, orientace v grafech
M-3-3-02	- umí pracovat s krychlovými tělesy a umí je zapisovat; vytvoří síť krychle a vztahu krychle; její síti porozumí prostřednictvím metaforického jazyka	Krychlové stavby (jejich plány a proces konstrukce krychlových staveb, stříhy na krychle, síť krychle)	Modelování těles ve 3D
M-3-3-03	- pozná jednotky délky 1 cm a 1 m, jednotku objemu 1 l	Orientace v rovině (prostředí cyklotras, parkety, tvary ze dřevěk, obvod, obsah, čtverečkovaný papír, geoboard)	Měření délky, obsahu a objemu

	- má intuitivní představu měření obsahu mřížového čtyřúhelníku - získává zkušenosti se základními rovinnými útvary a některými jejich vlastnostmi včetně souměrnosti - orientuje se na čtverečkováném papíru a využívá jej		
--	--	--	--

Období – ročník: 1. období - 3. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
M-3-1-01	- orientuje se v zápisu desítkové soustavy do 1000 - sčítá a odčítá v oboru do 1000 - získává porozumění pro násobení jednomístným číslem - poznává aritmetické operace i vztahy mezi čísly v různých jazycích, různých kontextech sématických i strukturálních - rozumí slovům polovina, čtvrtina, osmina, třetina, šestina a pětina - užívá závorky	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Numerace v oboru do 1000 Násobky Modelování situací v prostředí (průběžně) rodiny, busu, kroků, kostkových her (náhoda), schodiště, Dědy Lesoně, součtových trojúhelníků, neposedů Propedeutika kmenových zlomků Propedeutika dvojkové soustavy v prostředí bilandských peněz Ikonický jazyk v celém prostředí Děda Lesoň Porovnávání čísel v početních úlohách, při měření Rovnost v prostředí kroků, rovnost a nerovnost v celém prostředí Děda Lesoň Pravidelnosti	- kombinace různých prostředí, sčítacích tabulek, násobilkových tabulek, hadů, pavučin, číselných trojic, sousedů, peněz, násobilkových obdélníků, číselných tabulek, výstavišť, cyklotras, algebrogramů, indického násobení
M-3-1-02	- rozšiřuje počítání v číselném oboru do 1000		úlohy o věku - časová osa

M-3-1-03	- zapisuje a čte čísla v oboru do 1000 - chápe rovnost a nerovnost i v různých sémantických kontextech (např. délka, obsah, čas, peníze)	Propedeutika číselné osy včetně celého prostředí schodiště	
M-3-1-04	- porovnává čísla a užívá číselnou osu do 1000 jak na modelování adresy, stavu, tak změny i porovnání - porovnává trojciferná čísla pomocí číselné osy	Násobení (násobky) Dělení na části, dělení po částech , včetně některých úloh z prostředí Dědy Lesoně	kombinatorické situace
M-3-1-05	- orientuje se v situacích s násobením i dělením - umí násobit vícemístná čísla a dělit trojmístné číslo jednomístným - dělí v oboru probraných násobílek - dělí na části, dělí po částech	Řešení úloh sémantických z prostředí kroky/schodiště, bus, peníze, Děda Lesoň strukturálních z prostředí součtové trojúhelníky, pavučiny, sčítací tabulky, číselné tabulky, barevné trojice, hadi, výstaviště, rozklad, sousedé, neposedové, násobílkové obdélníky a dalších slovních úloh	
M-3-2-01	- umí řešit slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek (i s antisignálem) i slovní úlohy se dvěma různými početními výkony - umí tvořit analogické úlohy - rozumí kombinatorickému kontextu násobení - buduje řešitelské strategie – řetězení od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podlohy	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Hodiny, kalendář včetně úloh o věku	- evidence dat v tabulce, vizualizace grafem
M-3-2-02	- prohlubuje si znalosti o měření času - užívá ciferník i jako stupnici - umí evidovat složitější statické i dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek, tabulky a grafu. - umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor - pracuje s daty, eviduje je tabulkou i grafem,	Celé prostředí kroků/schodiště, busu, cyklotras, Dědy Lesoně včetně dalších úloh Propedeutika statistiky Prostředí rodiny	

M-3-2-03	organizuje soubor dat - nabývá vzhledu do statistického souboru - vytváří (ne)orientovaný graf, grupuje	Doplňování tabulky, celé prostředí bus Cesta v grafu, včetně celého prostředí výstaviště Řešení grafu - celé prostředí pavučin Tvorba grafu Výběr objektu jistých vlastností, třídění	
M-3-3-01	- používá tabulku jako nástroj organizace souboru objektů do 1000 - pozná některé obecné jevy z kombinatoriky, pravděpodobnosti, statistiky, z pravidelností a závislostí	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Rovinné útvary Geoboard a čtverečkovaný papír, mřížový bod Orientace v rovině v prostředí cyklotras	
M-3-3-02	- umí pracovat s krychlovými tělesy ve třech různých jazycích - pozná různé trojúhelníky a čtyřúhelníky (i nekonvexní), kružnici, dále kvádr, hranol, jehlan, válec, kužel a kouli. -zná pojmy vrchol, hrana, stěna, úhlopříčka, střed, obvod, povrch, obsah, objem a vlastnosti (rovinná souměrnost)	Krychlové stavby, jejich plány a proces konstrukce krychlové stavby Parkety Dřívkové tvary Měření	
M-3-3-03	- umí narýsovat rovinné útvary - seznamuje se s relací kolmost a rovnoběžnost ve 2D i 3D (modeluje) - využívá čtverečkovaného papíru, jazyka šipek k propedeutice souřadnic v 2D	Obvod a obsah Stříhy na krychle (sítě krychle)	

Období – ročník: 2. období - 4. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
M-5-1-01	- počítá (sčítá, odčítá, násobí, porovnává a	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Numerace v oboru do 1000 000	

	zaokrouhluje) v číselném oboru do 1 000 000 - využívá početní operace k modelování sémantických situací - umí řešit vizualizované úlohy se zlomky typu $1/n$ pro malá n - nabývá zkušenosti s pojmem parametr	Pořadí početních operací Modelování situací v prostředích a) sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, peníze, Biland, výstaviště b) strukturálních: stovková tabulka, hadi a pavučiny Kmenové zlomky v kontextu části (počtu, veličiny včetně času, úsečky, rovinného obrazce)	
M-5-1-02	- buduje koncept vícemístných přirozených čísel a operací s nimi - dělí dvoumístným číslem (se zbytkem) - má vytvořenu představu záporného čísla jako adresy umí účelně propojovat písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulačky) - seznamuje se s jazykem písmen.	Pamětné i písemné sčítání, odčítání, násobení Písemné dělení dvoumístným číslem (se zbytkem) Pohyb po číselné ose – propedeutika záporných čísel. Algebragramy, hadi, pavučiny	- písemné odčítání obvyklým i modifikovaným způsobem, písemné násobení obvyklým i indickým způsobem
M-5-1-03	- provádí složitější operace na číselné ose (zahušťování, zvětšování, zmenšování, fragmentace, změna měřítka - nabývá zkušenosti relací na zlomcích a operací se zlomky	Porovnávání čísel v různých prostředích Číselné řady Zaokrouhlování Měření a zaokrouhlování získaných údajů Číselné rytmy a pravidelnosti Sémantické modely čísel osy (horizontální i vertikální) Trojí role čísla na číselné ose (adresa, změna, vzdálenost)	
M-5-1-04	- řeší slovní úlohy (i dynamické) včetně úloh s antisignálem - umí tvořit analogické úlohy. - rozumí kombinatorickému pojetí násobení	Využití aritmetických operací k modelování situací a procesů v prostředích a) sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, peníze, Biland, b) strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky, hadi a pavučiny, stovková tabulka, sčítací tabulky, neposedy v kombinaci s jiným prostředím,	

M-5-1-05		algebrogramy, sousedé, číselné trojice, číselná kouzla, algebrogramů, indického násobení, ... Kombinatorické situace	
M-5-2-02	- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - rozvíjí si algoritmické myšlení (program a podprogram) - rozumí jednoduchým kombinatorickým a pravděpodobnostním situacím	Zlomky ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Evidence souboru dat tabulkou Doplňování scházejících údajů do strukturované tabulky (např. bus, stovková tabulka) Využití tabulky k porozumění pravděpodobnostních jevů Diagramy různých typů Organizační principy	- evidence dat v tabulce, vizualizace grafem
M-5-2-01	- používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací - tvoří obdobné úlohy - pracuje s daty - umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor, eviduje soubor dat a organizuje je tabulkou i grafem - nabývá vhled do statistického souboru	Závislosti v různých prostředích aritmetických a) sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, peníze, Biland, cyklotrasy a autobusové linky, výstaviště, rodina b) strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky, hadi a pavučiny, stovková tabulka, sčítací tabulky, algebrogramy, sousedé, číselné trojice, číselné řady, číselná kouzla, c) geometrických: cesty po čtvercové mříži, mřížové i nemřížové objekty, parkety, dřívka, krychlové stavby a krychlová tělesa Propedeutika statistiky a pravděpodobnosti Práce s parametrem jak propedeutika funkčního myšlení	(vývojové, výstaviště, cyklostezky, pavučiny)

M-5-3-01	- rozšiřuje zkušenosti s dalšími rovinnými útvary (např. úhel, nekonvexní mnohoúhelník) a tělesa i v prostředí čtverečkovaného papíru - umí sestavit 2D i 3D útvary daných vlastností (jednoduché konstrukce). - aktivně používá některé geometrické jazyky	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Rovinné útvary: čtverec, obdélník, čtyřúhelník, pěti- a šestiúhelník, trojúhelník – rovnoramenný, rovnostranný, pravoúhlý, kruh a kružnice v různých prostředích Šipkový zápis rovinného útvaru. Chirurgie. Sova. Krychlové stavby, jejich plány Koule, kužel, válec, kvádr, jehlan Sítě těles Měření a poměrování Evidence údajů Kmenové zlomky v kontextu části (úsečky, rovinného obrazce) Vzájemná poloha dvou přímek Popis konstrukce kolmic a rovnoběžek Konstrukce čtverce a obdélníku pomocí jejich úhlopříček Parkety, dřívková geometrie Geodeska a čtverečkovaný papír, mřížový útvar Určování obsahu útvaru metodou rámování Měření: obvod, obsah, objem Středová i osová souměrnost	- půdorys a nárys, proces konstrukce a přestavby krychlové stavby - reprezentace úhlů pomocí hodin NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ
M-5-3-02			
M-5-3-03	- získává zkušenosti s měřením v geometrii včetně některých jednotek - pozná různé jednoduché mnohoúhelníky		
M-5-3-04	- rozvíjí představy o kolmosti, rovnoběžnosti, shodnosti, podobnosti, posunutí, otočení - seznamuje se s relací kolmost a rovnoběžnost ve 2D i 3D (modeluje)		
M-5-3-05	- rozvíjí představy o obvodu, obsahu a objemu prostřednictvím čtvercové sítě - prohlubuje své zkušenosti s analýzou a syntézou skupiny rovinných útvarů - uvědoměle pracuje s jednotkami - rozvíjí představy o středové i osově souměrnosti		

M-5-4-01	- využívá čtverečkováného papíru, jazyka šipek k propedeutice souřadnic v 2D - ovládá některé řešitelské strategie jako: pokus-omyl, řetězení, od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy, simplifikace - objevuje zákonitost jako cestu k urychlení řešení úlohy	Symetrie v různých geometrických prostředích: výstaviště, cesty, mřížové i nemřížové objekty, parkety, dřívka, krychlové stavby a krychlová tělesa	ÚLOHY A PROBLÉMY Úlohy v různých prostředích a) sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, peníze, Biland, výstaviště, rodina b) strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky, hadi a pavučiny, stovková tabulka, sčítací tabulky, algebrogramy, sousedé, číselné trojice, číselné řady, číselná kouzla c) geometrických: parkety, dřívka
----------	---	--	---

Období – ročník: 2. období - 5. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
M-5-1-01	- počítá v číselném oboru přes 1 000 000 - umí řešit jednoduché úlohy s parametrem a zobecňovat získaná poznání - umí řešit jednoduché úlohy se zlomky, desetinnými čísly a procenty	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Numerace i v oboru přes 1 000 000 Pořadí početních operací Modelování situací v prostředích a) sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, Biland; b) strukturálních: stovková tabulka, hadi a pavučiny Zlomky (počet, veličina, úsečka, rovinný obrazec)	- desetinná čísla - obdélníková čísla, dělitelnost, grafy dělitelů

M-5-1-02	- počítá v některých jiných číselných soustavách (souvislost mezi písemnými algoritmy) - řeší jednoduché rovnice a soustavy rovnic, přičemž využívá i jazyk písmen - umí pomocí modelů řešit úlohy se závorkami v oboru celých čísel - dělí dvoumístným číslem (se zbytkem) - umí účelně propojovat písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulačky)	Pamětné i písemné sčítání, odčítání, násobení Písemné dělení dvoumístným číslem (se zbytkem) Pohyb po číselné ose včetně záporných čísel Násobilkové obdélníky, šipkové grafy, hadi Rovnice v různých prostředích (Lesoň, hadi, Myslím si číslo.).	- Bilandská a ciferníková aritmetika, triády
M-5-1-03	- provádí složitější operace na číselné ose (zahušťování, zvětšování, zmenšování, fragmentace, změna měřítka) - provádí operace se zlomky - rozumí číslu se dvěma desetinnými místy v některých sémantických kontextech a umí s nimi operovat	Porovnávání čísel v různých prostředích a jejich zaokrouhlování Číselné řady, číselné rytmy a pravidelnosti Figurální čísla Uspořádání desetinných čísel	- zlomky a jejich znázornění na číselné ose
M-5-1-04	- řeší slovní úlohy (i dynamické) včetně úloh s antisignálem - umí tvořit analogické úlohy - buduje řešitelské strategie založené na použití simplifikace, izomorfizmu, zobecnění a substituce	Využití aritmetických operací k modelování situací a procesů v prostředích a) sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, Biland, b) strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky, hadi a pavučiny, stovková tabulka, sčítací tabulky, neposedové v kombinaci s jiným prostředím, algebrogramy, sousedé, algebrogramy, indické násobení, ... Kombinatorické situace, pravděpodobnost	

M-5-1-06	- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	a náhoda Zlomky Desetinná čísla	
M-5-1-07	- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty		
M-5-1-08	- porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose		
M-5-2-02	- používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací - pracuje s daty: umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor - eviduje soubor dat a organizuje je tabulkou i grafem	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Evidence souboru dat tabulkou, organizační principy Doplňování scházejících údajů do strukturované tabulky Sloupcový graf	
M-5-2-01	- vytváří projekty orientované ke statistice (sběr dat a jejich základní zpracování) - v některých situacích umí použít písmeno ve funkci čísla - zapisuje proces, tvoří program pro situaci s jedním parametrem - umí řešit jednoduché kombinatorické a pravděpodobnostní situace	Závislosti v různých prostředích aritmetických (sémantických i strukturálních) Propedeutika statistiky a pravděpodobnosti Průměr	- využití tabulky k porozumění pravděpodobnostních jevů: Vennovy diagramy, vývojové diagramy
M-5-3-01	- rozšiřuje zkušenosti s dalšími rovinnými útvary (např. úhel, nekonvexní mnohoúhelník) a tělesy (čtyřstěn) - umí sestavit 2D i 3D útvary daných vlastností (jednoduché konstrukce) - aktivně používá některé geometrické jazyky	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Rovinné útvary: čtverec, obdélník, čtyřúhelník, trojúhelník (rovnoramenný, rovnostranný, pravoúhlý), kruh a kružnice Pravidelné mnohoúhelníky a jejich úhlopříčky Konvexní a nekonvexní	

M-5-3-02	- umí řešit jednoduché výpočtové i konstrukční úlohy o trojúhelníku i o některých čtyřúhelnících a pravidelných mnohoúhelnících - prohlubuje zkušenosti s měřením v geometrii - poznává pravidelné mnohoúhelníky, určuje jejich obvod, seznamuje se s jejich konstrukcí	Mnohoúhelníky Klasifikace útvarů Šipkový i souřadnicový zápis rovinného útvaru Krychlové stavby, jejich plány, půdorys a nárys	- popis konstrukce a přestavba krychlové stavby - koule, kužel, válec, kvádr, jehlan, čtyřstěn
M-5-3-03	- upevňuje představy o kolmosti, rovnoběžnosti, hodnosti, podobnosti, posunutí, otočení - má představu o vzájemné poloze přímk a rovin ve 3D - upevňuje představy o obvodu, obsahu a objemu - prohlubuje své zkušenosti s analýzou a syntézou skupiny rovinných útvarů - uvědoměle pracuje s jednotkami	Měření a zaokrouhlování získaných údajů Evidence údajů Zlomky v kontextu části (úsečky či rovinného obrazce)	
M-5-3-05	- rozvíjí představy o středové i osově souměrnosti - pracuje se souřadnicemi v 2D s využitím čtverečkovaného papíru	Popis konstrukce kolmic a rovnoběžek Konstrukce čtverce a obdélníku pomocí jejich úhlopříček Parkety, čtverečkovaný papír, mřížový útvar Určování obsahu útvaru metodou rámování Jednotky délky, obsahu a objemu, včetně nestandardních jednotek Určování obvodu a obsahu 2D útvarů Určování objemu, povrchu a kostry krychle a hranolu Sítě krychle, kvádra,	- síť tetraedru, trojbokého hranolu
M-5-4-01	- ovládá některé řešitelské strategie jako: pokus-omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy, simplifikace	Středová i osová souměrnost Symetrie v různých geometrických prostředích: vystaviště, cesty, mřížové i nemřížové objekty,	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY Úlohy v různých prostředích

	- objevuje zákonitost jako cestu k urychlení řešení úlohy	parkety, dřívka, krychlové stavby a krychlová tělesa Osa úhlu	a) sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, peníze, Biland, výstaviště, rodina; b) strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky, hadi a pavučiny, stovková tabulka, sčítací tabulky, algebrogramy, sousedé, číselné trojice, číselné řady, číselná kouzla; c) geometrických: parkety, dřívka
--	---	---	---

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE – MATEMATIKA – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících podle konceptu „vyučování orientované na budování schémat metodou prof. Hejného“. Výuka navazuje na dovednosti získané na nižším stupni s tímto konceptem. Důraz je kladem jak na obsahovou část výuky, tak na osvojování nových přístupů a metod. V 8. ročníku je výuka vedená podle tradičního konceptu.

Výuka Matematika má následující časovou dotaci:

- 6. ročník – 4 hodiny
- 7. ročník – 4 hodiny
- 8. ročník – 4 hodiny
- 9. ročník – 4 hodiny

Výuka probíhá v kmenové třídě.

Očekávané výstupy a učivo jsou naplňovány ve třech spojených vyučovacích hodinách 6. a 7. ročníku a v 8. a 9. ročníku. Zároveň má každý ročník jednu samostatnou vyučovací hodinu, ve které se výuka zaměřuje ryze na zpracované očekávané výstupy a učivo pro daný ročník.

Vzdělávání je zaměřeno na

- užití matematiky v praxi
- osvojení matematických pojmů a postupů
- rozvoj abstraktního a logického myšlení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel vede žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- k využívání prostředků výpočetní techniky
- zařazuje metody, při kterých docházejí žáci k řešení a závěrům sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k ověřování výsledků

- žáci jsou vedeni k provádění rozboru problému a plánu řešení, k odhadování výsledků
- jsou vybízeni volit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- ke zdůvodňování matematických postupů, k vytváření hypotéz
- ke komunikaci na odpovídající úrovni
- pomáhá podle potřeby žákům

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat ve skupině
- vede žáky k utváření příjemné atmosféry v týmu
- podněcuje žáky k věcné argumentaci, diskuzi, ke schopnosti sebekontroly
- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel vede žáky k tomu, aby respektovali názory ostatních, brali ohled na druhé
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- motivuje žáky ke zdokonalování grafického projevu
- vede žáky k efektivitě při organizování vlastní práce
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů

Období – ročník:		6. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
M-9-1-01 M-9-1-02	- provádí početní operace v oboru přirozených (celých) a racionálních čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	Přirozená čísla (rozšířené opakování) a desetinná čísla čtení a zápis přirozených čísel v desítkové soustavě, početní operace - čtení a zápis v desítkové soustavě, zobrazení na číselné ose, porovnávání, zaokrouhlování, početní operace s desetinnými čísly Prostředí Hejného matematiky : Sousedé - operace sčítání a odčítání v Q^+ , perioda Součtové trojúhelníky - operace sčítání a odčítání s racionálními čísly, průprava řešení soustavy dvou lineárních rovnic v oboru racionálních čísel. Pavučiny - aritmetické posloupnosti a řady, procvičování operací s racionálními a celými čísly. Nakupování – zaokrouhlování, slevy Indické násobení - písemné násobení Součtové čtverce - operace násobení a dělení v oboru nezáporných racionálních čísel Desetinná čísla Číselná osa - desetinné číslo a zlomky na číselné ose	Poznámka: V Hejného matematice nastává moment, kdy žák přejde z řešení úloh z metody pokus omyl do odvozování vztahů a vazeb mezi jednotlivými jevy. V tuto chvíli se už jedná o rozšiřující učivo neboť objevil vztahy a často i posloupnost, s kterou se úlohy ubírají.
M-9-1-04	- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem)	Zlomky – rozšíření pojmu zlomek z 5. ročníku Prostřední Hejného matematiky: Egyptské dělení - kmenové zlomky, vyjadřování	- dělení co nejméně řezy - složená čísla

		nekmenových zlomků jako součet kmenových zlomků Zlomky - zlomek jako část celku, nekmenové zlomky, Nekmenový zlomek jako část celku i jako racionální číslo	- mnohočleny se závorkami - odstranění závorek
M-9-1-07	- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných		- slovní úlohy na určování věk sourozenců
M-9-1-08	- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Rovnice Prostředí v Hejného matematice: Mnohočleny - provádí rozklad mnohočlenu Mince - lineární rovnice v přirozených číslech v sémantickém prostředí	- krokování s otočkou a odstranění závorek za znaménkem mínus
M-9-1-09	- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru přirozených (celých) a racionálních čísel	Krokování - lineární rovnice a záporná čísla v sémantickém prostředí, operace s celými čísly, lineární rovnice v prostředí Krokování Hvězdičkogramy - číslo v desítkové soustavě a lineární rovnice Tabulka 100 - operace sčítání a lineární rovnice v N. Váhy - lineární rovnice v prostředí vah Šipkové grafy - operace na množině $\mathbb{Q}^+$, lineární rovnice s parametrem Autobus - řešení jednoduchých lineárních rovnic a odhalování vztahů mezi daty v sémantickém prostředí	- soustavy rovnic
M-9-2-01	- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data		- určování oborů řešení daných úloh
M-9-2-02	- porovnává soubory dat	Závislosti a data – nákresy, schémata, aritmetický průměr Funkce – pravoúhlá soustava souřadnic	

M-9-2-04	- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem		
M-9-2-05	- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů		
M-9-3-01	- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	Geometrie v rovině a v prostoru – rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníku) Metrické vlastnosti v rovině- druhy úhlů, výpočet a měření velikosti úhlu, obsah čtverce a obdélníku, jednotky délky a obsahu Konstrukční úlohy – množiny bodů dané vlastnosti, osa úsečky, osa úhlu Prostředí Hejného matematiky: Vennovy diagramy - množiny a množinové operace, Vennovy diagramy jako nástroj řešení úloh o množinách Dřívka - poznávání rovinných útvarů a jejich vlastností, příprava pojmů obvod a obsah rovinných útvarů, vyvozování závislostí; matematická symbolika	- určování velikosti úhlů ve složitějších obrazcích nebo tělesech
M-9-3-02	- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary		
M-9-3-03	- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem		
M-9-3-04	- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů		- odvozování obvodů a obsahů útvarů
M-9-3-05	- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh		
M-9-3-06	- načrtne a sestrojí rovinné útvary		- odvození střední příčky, středu úsečky, těžnice a výšky
M-9-3-07	- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků		

M-9-3-09	- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	Parkety - poznávání rovinných tvarů, obsah rovinného útvaru v prostředí čtvercových polymin, Mříž - výpočet obsahu a obvodu základních rovinných útvarů, výpočet a měření úhlů Mříž - poznávání rovinných útvarů, jejich vlastností, míra úsečky Mříž – shodnost a podobnost Origami - manipulativní geometrie: Poznávání vlastností trojúhelníků, základních konstrukcí a shodností Věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků Mříž - propedeutika vektorů: šipkový zápis mřížových útvarů, vlastnosti rovinných útvarů, střed úsečky a jeho konstrukce, shodnost úseček	
M-9-3-10	- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	Eukleidovké konstrukce - čtverec, trojúhelník (sss, sus, usu), zápis konstrukce, grafický součet úseček, měření úhlů, střední příčka Logické úlohy	
M-9-3-11	- načrtne a sestrojí síť základních těles		
M-9-3-12	- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině		
M-9-3-13			
M-9-4-01	- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Prostorové útvary Prostředí Hejného matematiky: Krychlová tělesa - geometrie v prostoru - rozvoj prostorové představivosti, 2D obrazy 3D situace. Příprava pojmů povrch a objem krychle, kvádrů , jednotky objemu	
M-9-4-02	- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Krychlová tělesa II - vlastnosti a pravoúhlé průměty těles Úlohy na prostorovou představivost	

	- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí		
--	--	--	--

Období – ročník:		7. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
M-9-1-01	- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, seznámí se s periodicitou	Zlomky, desetinná čísla, racionální čísla – převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek	- smíšená čísla, počítání se zlomky a desetinnými čísly bez převodu
M-9-1-02	- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	Prostřední Hejného matematiky: Racionální čísla - zlomky a desetinná čísla a operaci s nimi, násobení desetinných čísel Pavučiny - aritmetické posloupnosti a řady, procvičování operací s racionálními a celými čísly. Nakupování – zaokrouhlování, slevy Součinnové čtverce - operace násobení a dělení v oboru Desetinná čísla - zavedení desetinných čísel pomocí veličin, sčítání, odčítání, násobení i dělení desetinného čísla číslem přirozeným. Desetinné číslo na číselné ose. nezáporných racionálních čísel Dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný	

M-9-1-03	- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti	- aplikace procent v praxi
M-9-1-04	- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	Prostředí Hejného matematiky: Dělení se zbytkem , průprava pro kritéria dělitelnosti Ciferný součet; dělitelnost 2, 5, 10, dělitelnost 3 a 4 Algebrogramy - práce s písmeny, hlubší vhled do vztahů v desítkové soustavě, do dělitelnosti, největší společný dělitel, Nejmenší společný násobek. Čísla složená, soudělná a nesoudělná, prvočísla	
M-9-1-05	- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	Poměr - měřítky map a plánů Procenta – procento, základ, procentová část, počet procent	
M-9-1-06	- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	Prostředí Hejného matematiky: Vyjádření procent desetinným číslem, zlomkem, řešení úloh z praxe, slovní úlohy	
M-9-1-07	- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním		
M-9-1-08	- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Výrazy - Mnohočleny , provádí rozklad mnohočlenu	
M-9-1-09	- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický	Rovnice – lineární rovnice, soustavy rovnic	

	aparát v oboru celých a racionálních čísel	Prostředí Hejného matematiky: Mince - lineární rovnice v přirozených číslech v sémantickém prostředí Krokování - lineární rovnice a záporná čísla v sémantickém prostředí, operace s celými čísly, lineární rovnice v prostředí Krokování Hvězdičkogramy - číslo v desítkové soustavě a lineární rovnice Tabulka 100 - algebraizace - popis vazeb ve struktuře čísel stovkové tabulky lineárními rovnicemi, dělitelnost číslem 3 Váhy - lineární rovnice v prostředí vah Šipkové grafy - průprava algebry - úpravy výrazů, rovnice, číselné výrazy. Autobus - tvorba harmonogramu jízdy autobusem, evidence dat dynamických situací a práce s nimi, popis reálné situace rovnicí Schody Práce s číslem jako adresou, řešení lineárních rovnic v sémantickém prostředí Rodina - binární relace v sémantickém prostředí Rodina, jejich vlastnosti, skládání relací, relace navzájem inverzní Želví závody - lineární závislost, vztah dráha, čas, rychlost Závislosti, vztahy a práce s daty – funkce – přímá a nepřímá úměrnost Prostředí Hejného matematiky: Součinnové čtverce, Součinnové grafy	- nalezení vazeb v grafu
M-9-2-01	- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data		
M-9-2-02	- porovnává soubory dat		
M-9-2-03	- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti		
M-9-2-04	- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem		
M-9-2-05	- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů		

M-9-3-01	- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	Autobus – vyhodnocení souboru dat Dřívka Geometrie v rovině a v prostoru – trojúhelníky – střední příčky, těžnice, rovnoběžníky – lichoběžník, konstrukční úlohy Prostředí Hejného matematiky: Konstrukce kolmic v prostředí mříže -propedeutika kolmých vektorů, porovnávání délek úseček, vazba mezi délkou strany čtverce a jeho obsahem, rovnoběžnost přímek v rovině Poznávání mnohoúhelníků, relace rovnoběžnost dvou přímek v rovině, konstrukce rovnoběžek a kolmic, konstrukce čtverce, obsah čtverce a trojúhelníku v mříži, kartézská soustava souřadnic Měření úhlů , vztahy mezi úhly v trojúhelnících a čtyřúhelnících Mříž - výpočet obsahu a obvodu základních rovinných útvarů Mříž - poznávání rovinných útvarů, jejich vlastností, míra úsečky Střední příčky, těžnice v prostředí skládání papíru, v mříži. Krychle, kvádr - objem a povrch Eukleidovké konstrukce – rovnoběžník, lichoběžník zápis konstrukce, střední příčka Osová a středová souměrnost, osově a středově	- výpočet obsahu útvarů dopočítáním z mříže pomocí těžnice
M-9-3-02	- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary		
M-9-3-04	- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů		
M-9-3-05	- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh		
M-9-3-06	- načrtne a sestrojí rovinné útvary		
M-9-3-07	- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků		
M-9-3-08	- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar		
M-9-3-09	- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti		
M-9-3-10	- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles		

M-9-3-11	- načrtne a sestrojí síť základních těles	souměrné útvary - osově souměrné útvary, manipulace s nimi, konstrukce - středově souměrné útvary, manipulace, krokování na číselné ose, konstrukce Prostorové útvary – hranol a jehlan - síť hranolu a jehlanu, - povrch a objem hranu Řešení kombinatorických situací v různých souvislostech - sestavování víceciferných čísel při dělitelnosti, řešení algebrogramů Úlohy na prostorovou představivost	- modelace těles v 3D - hlubší vhled do úloh na kombinatoriku
M-9-3-12	- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině		
M-9-3-13	- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu		
M-9-4-01	- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací		
M-9-4-02	- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí		

Období – ročník:		8. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
M-9-1-01	- rozlišuje pojmy umocňování a odmocňování;	Druhá mocnina a odmocnina	Rozšiřující učivo:

	- určuje z paměti druhou mocninu čísel 1 – 20 a odmocninu těchto mocnin, určuje druhou mocninu a odmocninu přirozených a desetinných čísel pomocí tabulek a kalkulačtoru; - ovládá pravidla pro umocňování a odmocňování zlomku a součinu dvou čísel; - určuje hodnotu číselného výrazu s druhou mocninou a odmocninou; - využívá geometrický význam druhé mocniny v praxi;		- mocniny s přirozeným mocnitelem - zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti, ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $a < 10$ Další náměty do výuky: - propedeutika využití parametru v matematice
M-9-1-07	- vysvětlí pojem proměnná, výraz s proměnnou, člen výrazu, jednočlen, mnohočlen, rovnost dvou výrazů; - zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými (a naopak), vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných; - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s mnohočleny, výsledný mnohočlen je nejvýše druhého stupně; - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vytýkání; - umocní dvojčleny a rozloží dvojčleny na součin pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$; - využívá tabulkový kalkulačtor;	Výrazy s proměnnou Mnohočleny maximálně druhého stupně Vzorce v tabulkovém kalkulačtoru	
M-9-1-08	- řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a provádí zkoušku správnosti řešení rovnice; - rozhodne, jestli má rovnice jedno řešení, nekonečně mnoho řešení, nebo nemá řešení; - sestaví rovnici ze zadaných údajů slovní úlohy;	Lineární rovnice Výpočet neznámé ze vzorce	

	-vyjádří neznámou ze vzorce;		
M-9-1-09	- matematizuje reálné situace využitím vlastností rovnic, při řešení úloh označí neznámou a sestaví rovnici; - posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou.	Matematizace reálné situace s použitím proměnné	
M-9-3-01	- vysvětlí pojmy odvěsna a přepona v pravoúhlém trojúhelníku; - používá Pythagorovu větu pro výpočet třetí strany pravoúhlého trojúhelníku; - vypočítá délku hrany, tělesovou a stěnovou úhlopříčku krychle a kvádrů; - řeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty, situaci načrtne, odhadne výsledek a ověří jeho reálnost, využívá potřebnou matematickou symboliku;	Pravoúhlý trojúhelník Pythagorova věta	Rozšiřující učivo: - vzorce a jejich geometrické zobrazení - elipsa - goniometrické funkce pro pravoúhlý trojúhelník Další náměty do výuky: - propedeutika důkazů matematických vět
M-9-3-02	- definuje a sestaví kružnici a kruh, vysvětlí vztah mezi poloměrem a průměrem; - určí vzájemnou polohu kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímká), vzájemnou polohu dvou kružnic (body dotyku) a narýsuje je;	Kruh, kružnice	Poznámka: Učitel využívá v hodinách grafické geometrické programy.
M-9-3-04	- účelně používá tvar zápisu Ludolfova čísla (desetinné číslo, zlomek); - vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců;	Obvod a obsah kruhu Délka kružnice	
M-9-3-05	- pomocí množiny všech bodů dané vlastnosti charakterizuje osu úhlu, osu úsečky a sestaví je; - využívá Thaletovu kružnici při řešení úloh, sestaví tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice;	Množiny bodů dané vlastnosti Thaletova kružnice a věta	

M-9-3-06	- sestrojí rovinné útvary dle zadaných prvků; - při řešení konstrukční úlohy provádí rozbor úlohy, náčrt, diskusi o počtu řešení, zapisuje postup konstrukce s využitím matematické symboliky (případně ji kombinuje se slovním vyjádřením); - narýsuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku;	Konstrukce rovinných útvarů: trojúhelníku, čtyřúhelníku (rovnoběžníku, lichoběžníku), kružnice	
M-9-3-09	- charakterizuje válec a kouli; - pracuje s půdorysem a nárysem válce a koule;	Válec Koule	
M-9-3-10	- odhaduje a vypočítá objem a povrch válce a koule;	Objem a povrch válce a koule	
M-9-3-11	- načrtne a sestrojí síť válce, válec vymodeluje;	Síť válce	
M-9-3-12	- načrtne obraz rotačního válce v rovině;	Volné rovnoběžné promítání	
M-9-3-13	- řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o válci a kouli, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; - účelně využívá kalkulátor;	Postup při řešení aplikační slovní úlohy	
M-9-4-01	- řeší kombinatorické úlohy úsudkem a vysvětlí způsob řešení;	Kombinační úsudek v úlohách	Rozšiřující učivo: - kombinatorika (permutace, variace, kombinace)
M-9-4-02	- využívá při řešení netradičních geometrických úloh prostorovou představivost.	Prostorová představivost	

Období – ročník:		9. ročník	
Očekávané	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo

výstupy RVP			
M-9-1-06	- objasní a používá základní pojmy finanční matematiky (jistina, úroková míra, úrok, úrokovací doba, daň, inflace); - vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku; - získá základní informace o půjčkách a úvěrech; - řeší aplikační úlohy na procenta;	Základy finanční matematiky Peníze: inflace Finanční produkty: úročení	Rozšiřující učivo: - lomený výraz - složené úrokování - produkty bank a peněžních ústavů (bankovní karty, mince, bankovky, měna) - grafické řešení soustavy dvou rovnic
M-9-1-07	- určí hodnotu výrazu s využitím tabulkového kalkulátoru;	Tabulkový kalkulátor	
M-9-1-08	- řeší soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací; - řeší slovní úlohy z praxe, provede rozbor úlohy, pro řešení zvolí známý algoritmus nebo řeší úlohu úsudkem, provede zkoušku správnosti řešení;	Soustavy lineárních rovnic o dvou neznámých	
M-9-2-01	- vysvětlí základní statistické pojmy (statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, statistické šetření) a používá je; - určí četnost, aritmetický průměr, modus, medián; - provede jednoduché statistické šetření, zapíše jeho výsledky a zvolí vhodný diagram k jejich znázornění; - účelně využívá tabulkový kalkulátor, výpočty provádí pomocí vzorců a funkcí, jež nabízí tabulkový kalkulátor - v tabulkovém kalkulátoru vytváří grafy, k reprezentaci dat volí vhodný typ grafu;	Základy statistiky Typy diagramů	ČJL: Rozpoznání manipulativní komunikace v masmédiích. AJ: Vyhodnocení výsledků portfolia grafem. Rozšiřující učivo: - kvadratická funkce
M-9-2-04	- rozhodne, zda je daná závislost mezi dvěma	Funkce	

	veličinami funkcí, uvede příklady z běžného života; - určí definiční obor funkce, obor hodnot, funkční hodnotu; - vyjádří lineární funkci, konstantní funkci, přímou a nepřímou úměrnost tabulkou, rovnicí, grafem; - účelně využívá tabulkového kalkulátoru k vyjádření funkce;	Grafy funkcí	
M-9-2-05	- odhalí funkční vztah v textu úlohy; - využívá znalostí o funkcích k řešení praktických úloh;	Funkční vztah	
M-9-3-07	- rozlišuje shodné a podobné rovinné útvary; - určí poměr podobnosti z rozměru útvaru a naopak (na základě poměru podobnosti určí rozměry útvarů); - využívá věty o podobnosti trojúhelníků (věta sss, uu, sus);	Podobnost Věty o podobnosti trojúhelníků	Rozšiřující učivo: - orientovaný úhel, jednotková kružnice - goniometrické funkce (sinus, kosinus, tangens a kotangens), včetně jejich vztahů - trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku - využití trigonometrie a goniometrie k řešení rovinných úloh a úloh z praxe
M-9-3-09	- charakterizuje jehlan a kužel; - pracuje s půdorysem a nárysem jehlanu a kužele; - využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti jehlanu a kuželu;	Jehlan a rotační kužel	
M-9-3-10	- odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu a kužele; - využívá Pythagorovu větu při řešení metrických úloh v rovině a prostoru;	Objem a povrch jehlanu a kužele	
M-9-3-11	- narýsuje síť jehlanu a kužele, vymodeluje tato tělesa;	Sítě jehlanu a kužele	
M-9-3-12	- načrtne a sestrojí jehlan ve volném rovnoběžném promítání; - načrtne kužel ve volném rovnoběžném promítání;	Volné rovnoběžné promítání	

M-9-3-13	- využívá podobnost při řešení slovních úloh, využívá měřítko mapy (plánu) k určení skutečných rozměrů a naopak; - řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o tělesech (jehlan, kužel), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; - účelně využívá kalkulátor;	Podobnost v úlohách z praxe	
M-9-4-01	- řeší úlohy různým způsobem, zdůvodní optimální řešení;	Optimalizace řešení úloh	Další náměty do výuky: - rozvoj podnikatelských kompetencí a strategického myšlení
M-9-4-02	- řeší úlohy na prostorovou představivost s využitím poznatků a dovedností z jiných tematických a vzdělávacích oblastí.	Aplikovaná Matematika	

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE – INFORMATIKA – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časové vymezení

Předmět se vyučuje ve třetím až pátém ročníku s časovou dotací jedna vyučovací hodina týdně. Hodiny jsou součástí bloku trivia. Přirozenou součástí je integrace předmětu do jiných forem výuky a ostatních vzdělávacích oborů.

Obsahové vymezení

Žáci získají dovednosti z oblasti základů práce na počítači a dalších informačních a komunikačních technologiích, informatického myšlení, které vedou k přirozenému využívání informačních technologií v životě člověka. Základní okruh dovedností umožní žákům samostatnou práci a využití UCT technologií ve vzdělávání a v domácí přípravě.

Konkrétně si žáci osvojí

- práci s programy skupiny „office“ ať již to sada MS Office, Libre či Open Office nebo cloudových technologií při řešení studijních úkolů;
- užívání moderních technologií k získání informací, vyhodnocení informací, či následného řešení daného problému a vyhodnocení výsledků;
- zpracování informací v elektronické podobě pro další efektivní komunikaci a spolupráci;
- dovednost poskytnout a sdílet vytvořenou informaci pomocí různých typů médií;
- používání současných aplikací k usnadnění komunikace s lidmi, kterým tyto informace sdílíme.

Informační a komunikační technologie (ICT) se stávají přirozenou součástí školy. Oblast jejich využití je široká a prostupuje napříč vzdělávacími obory.

Žáci získají nejen základní dovednosti při práci s počítačem, ale zejména schopnost spolupracovat, komunikovat a efektivně využívat informace. Tyto schopnosti lze označit jako schopnosti nutné pro 21. století.

Organizační vymezení – zejména integrovaná tematická výuka (ITV) a projektové vyučování.

Častou formou využívání ICT technologií je ITV a projektové vyučování, kde jsou žáci vedeni k řešení komplexních problémů. Výuka je založena na propojení teorie a praxe a vede žáky k vlastním aktivním činnostem, jako je např. vyhledávání informací, jejich zpracování, experimentování, interpretace výsledků a vyhodnocení.

Podporuje individuální aktivitu, tvořivost, vzájemnou komunikaci, zodpovědnost, schopnost začlenit daný problém do více různých oblastí. Na začátku projektu je vždy stanoven cíl a hlavním úkolem žáků je najít cestu nebo cesty, jak se k němu dostat (buď samostatně nebo za asistence či pomocí vhodné spolupráce s učitelem). Velmi důležitá je vzájemná komunikace žáků třídy a spolupráce v pracovní skupině. Součástí výsledku práce je prezentace a diskuze nad finálním produktem.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel navozuje problémové úkoly

- podporuje u žáků plánování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úlohy a projekty, které vedou k tvořivému přístupu při jejich řešení

- podporuje týmovou práci

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k týmové spolupráci

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke kolegiální radě či pomoci, při projektech se žáci učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel seznamuje žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...)

- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami

- vede žáky k toleranci, schopnosti pomoci s řešením problémů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidla pro práci s výpočetní technikou

- k dodržování termínů

Období – ročník: 1. období - 3. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšíření učivo
ICT-5-1-01 ICT-5-3-01	- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie - pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM Základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce Struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení Operační systémy a jejich základní funkce, seznámení s formáty souborů Seznámení s formáty souborů (doc, gif)	obsluhuje počítačové technologie; umí je zapnout, vypnout, spustit program či aplikaci; umí zařízení restartovat, připojit k wifi; ukládá data do příslušného souboru či do cloudu

ICT-5-1-02	- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	Multimediální využití počítače	
ICT-5-1-03	- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	Jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software	ví, jak chránit počítačové zařízení; je si vědom, kam ukládá svá „data“; respektuje základy bezpečnosti práce
ICT-5-2-01	- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	zná možnosti vyhledávání informací ve vyhledávačích; užívá principy klíčových slov; rozlišuje vyhledané informace – obrázky, videa, další zdroje informací, ...
ICT-5-2-02	- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE	
ICT-5-2-03	- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	Formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	
ICT-5-3-01	- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	Metody a nástroje vyhledávání informací	umí použít vyhledané informace – texty a obrázky; zkopíruje a vloží vybrané části vyhledaných informací
		ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ	
		Základní funkce textového a grafického editoru	

Období – ročník: 2. období - 4. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšíření učivo
ICT-5-1-01	- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie - pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM Základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce Struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení	pokročile obsluhuje počítačové technologie; umí je zapnout či restartovat, rozlišuje vypnutí a „standby“ stav; spustí program či aplikaci a využívá multitasking či

ICT-5-1-02	- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	Operační systémy a jejich základní funkce, seznámení s formáty souborů Seznámení s formáty souborů (doc, gif) Multimediální využití počítače	práci s více okny; připojí zařízení k wifi – zadá heslo AP; ukládá data do příslušného umístění či do cloudu
ICT-5-1-03	- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	Jednoduchá údržba počítače, Postupy při běžných problémech s hardware a software	
ICT-5-2-01	- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	ví, jak chránit počítačové zařízení; je si vědom, kam ukládá svá „data“; respektuje základy bezpečnosti práce
ICT-5-2-02	- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE Formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	zná možnosti vyhledávání informací ve vyhledávačích; užívá principy klíčových slov; rozlišuje vyhledané informace – obrázky, videa, další zdroje informací, ...
ICT-5-2-03	- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	Metody a nástroje vyhledávání informací	
ICT-5-3-01	- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ Základní funkce textového a grafického editoru	umí uživatelsky zpracovat vyhledané informace – texty a obrázky; zkopíruje a vloží vybrané či jejich části

Období – ročník:		2. období - 5. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšíření učivo
		ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM	obsluhuje různé druhy

ICT-5-1-01	- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie - pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	Základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce Struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení Operační systémy a jejich základní funkce, seznámení s formáty souborů Seznámení s formáty souborů (doc, gif) Multimediální využití počítače	počítačových technologií; umí je zapnout či restartovat, rozlišuje vypnutí a „standby“ stav; spustí program či aplikaci a využívá multitasking či práci s více okny; připojí zařízení k wifi – zadá heslo AP; ukládá data do příslušného umístění či do cloudu
ICT-5-1-02	- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady		
ICT-5-1-03	- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	Jednoduchá údržba počítače, Postupy při běžných problémech s hardware a software	
ICT-5-2-01	- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty		ví, jak chránit počítačové zařízení
ICT-5-2-02	- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	– neznámý soubor v mailu, cizí flash a další; je si vědom, kam ukládá svá „data“ – vyhledává je; respektuje základy bezpečnosti práce
ICT-5-2-03	- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE Formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy Metody a nástroje vyhledávání informací	zná možnosti vyhledávání informací ve vyhledávačích; užívá principy klíčových slov a rozšířeného vyhledávání; rozlišuje vyhledané informace – obrázky, videa, další zdroje informací, ...
ICT-5-3-01	- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ Základní funkce textového a grafického editoru	umí uživatelsky zpracovat vyhledané informace – texty a obrázky; zkopíruje a vloží vybrané či jejich části

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE – INFORMATIKA – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časové vymezení

Předmět se vyučuje v 6. a 7. ročníku, časovou dotaci má jednu vyučovací hodinu týdně. Výuka probíhá ve spojeném 6. a 7. ročníku – jedné studijní skupině.

Obsahové vymezení

Konkrétně si žáci osvojí:

- využívat programy typu „office“, např. MS Word, MS Excel, MS PowerPoint, MS Outlook při řešení zadaných úkolů;
- používat moderní technologie k získání informací, jejich rozboru a vyhodnocení, shrnutí a následného navržení řešení daného problému, vyhodnocení výsledků;
- vytvořit informaci v elektronické podobě pro další efektivní komunikaci;
- poskytnout takto vytvořenou informaci pomocí různých typů médií;
- používat moderní aplikace k usnadnění komunikace s lidmi, kterým tyto informace sdělujeme.

Informační a komunikační technologie (ICT) se staly běžnou součástí školy. Oblast jejich využití je velmi široká včetně integrace do dalších vzdělávacích oborů.

Žáci získají nejen základní dovednosti při práci s počítačem, ale zejména schopnost spolupracovat, komunikovat a efektivně využívat informace. Tyto schopnosti lze označit jako schopnosti nutné pro 21. století.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel navozuje problémové úkoly
- podporuje u žáků plánování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úlohy a projekty, které vedou k tvořivému přístupu při jejich řešení
- podporuje týmovou práci

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k týmové spolupráci

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke kolegiální radě či pomoci, při projektech se žáci učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel seznamuje žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami
- vede žáky k toleranci, schopnosti pomoci s řešením problémů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidla pro práci s výpočetní technikou
- k dodržování termínů

Období – ročník: 6. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšíření učivo
ICT-9-1-01	- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost - respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady - využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE Vývojové trendy informačních technologií Hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování internet	- různé formy vyhledávání
ICT-9-2-01	- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ Péče o PC, závady poruchy, bezpečnost práce na PC, struktura PC Základní pojmy, struktura, popis funkce PC, vstupní a výstupní zařízení, klávesnice, práce s klávesnicí, myš, práce s myší, složky, soubory a operace s nimi	- nástrojové využití v průřezových tématech napříč školou – zpracování dat, výstupů apod.
ICT-9-2-02	- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - zpracuje na uživatelské úrovni informace v textové a obrazové formě, využívá jednoduché grafiky	textový editor jednoduché i složitější úpravy textu, kopírování textu, práce se soubory, referáty, zpracování tématu, tabulka	

ICT-9-2-03	- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví		
ICT-9-2-04	- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji - ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů	Ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika Webové stránky, internetové vyhledávače, web školy, email	- licence, wiki
ICT-9-2-05	- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové formě	Prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)	

Období – ročník: 7. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšíření učivo
ICT-9-1-01	- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE Vývojové trendy informačních technologií Hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování internet Hygiena práce u PC	- pokročilé metody vyhledávání
ICT-9-2-01	- ovládá práci s textovými a grafickými editory a využívá vhodných aplikací - respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady - využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ Druhy médií pro přenos dat mezi PC, nabídka START, klávesnice, příslušenství a systémové nástroje textového editoru - nápovědný systém, práce s hlavním panelem, jednoduché i složitější úpravy textu, kopírování, vkládání, zobrazení textu, práce se soubory, referáty, zpracování tématu, vkládání a úprava obrázků,	- nástrojové využití v průřezových tématech napříč školou – zpracování dat, výstupů apod.

ICT-9-2-02	- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem	Tabulkový editor – principy práce „chytrými tabulkami“, vzorce, možnosti zpracování a zobrazení dat...	
ICT-9-2-03	- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů	Estetická pravidla, ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika Internetové vyhledávače, práce s informacemi na webu	- cestovní kancelář, jízdní řády, telefonní seznam ...
ICT-9-2-04	- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji		
ICT-9-2-05	- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové	Internet, vyhledávání informací Práce s informacemi, studentské stránky na internetu	- např. výlet, lyžařský kurz (příprava, informace o místě, kalkulace)

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vychází z tematických okruhů Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví. Tyto okruhy se promítají do deseti projektových témat, které jsou rozděleny do jednotlivých měsíců školního roku. Témata projektů se každoročně opakují, ale pojetí projektu je vždy jiné - žáci si upevní poznatky z minulého roku a zároveň získávají nové poznatky, dívají se na téma z jiného úhlu pohledu než v předchozím roce. Jednotlivé projekty se realizují v rámci center aktivit, ale vybraná témata mohou být zpracována i formou celoškolního projektu.

Projektová témata center aktivit:

- 1. Místo, kde žiji**
- 2. Lidé v minulosti a dnes**
- 3. Příroda, podzim**
- 4. Vánoce, rodina, mezilidské vztahy**
- 5. Lidské tělo, zdraví**
- 6. Kultura, společnost**
- 7. Planeta Země**
- 8. Příroda, jaro**
- 9. Cestování**
- 10. Celoškolní projekty**

Mezi hlavní formy práce patří práce ve skupinách (kooperativní učení), rozhovor na dané téma. Děti se učí vyhledávat informace z různých zdrojů, informace třídit a přehledně zpracovávat, zjištěné informace sdělovat ostatním. Do výuky jsou často zařazovány pokusy, pozorování, měření, vycházky, exkurze, ankety, dramatizace a další typy a formy práce.

Vzdělávací obor je v rozsahu 1 vyučovací hodiny integrován do center aktivit, která na uvedených tématech předmětu staví. 0,5 vyučovací hodiny je vyučováno samostatně v propojení s etickou výchovou Výjimku činí 4. a 5. ročník, kdy je týdenní hodinová dotace 3 vyučovací hodiny týdně, a proto je jedna hodina vyučována samostatně.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět se vyučuje jako samostatný předmět v prvním až pátém ročníku.

Má následující časovou dotaci:

- 1. ročník – 2 hodiny
- 2. ročník – 2 hodiny
- 3. ročník – 2 hodiny
- 4. ročník – 3 hodiny
- 5. ročník – 3 hodiny

V 1. období je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání krajiny v místě bydliště a blízkém okolí (městská část) a na získávání přímých zkušeností žáků,

Lidé kolem nás

- upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se základními právy a povinnostmi, poznávání lidí a jejich činností

Lidé a čas

- orientace v dějích a čase

Rozmanitost přírody

- poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměn a rozmanitostí živé a neživé přírody

Člověk a jeho zdraví

- základní znalosti o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci, první pomoci, bezpečném chování v různých životních situacích
- poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel předkládá žákům názorné pomůcky, nechává je individuálně s nimi manipulovat, pozorovat, třídit a rozlišovat
- klade důraz na porozumění učivu a návaznost mezi jednotlivými poznatky
- dává příležitost k využívání žákovských zkušeností ve výuce
- podporuje tvořivou činnost žáků
- vytváří návyky k pozdějšímu samostatnému učení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- při předkládání problémů a úkolů ke konkrétnímu řešení postupuje učitel od jednoduchých ke složitějším
- vede žáky, aby podle svého uvážení nacházeli shodné, podobné nebo naopak odlišné znaky pozorovaných jevů
- povzbuzuje žáky, případný nezdar by je neměl odradit při hledání řešení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel dává žákům prostor k vyjádření vlastního názoru
- hovoří se žáky o zkušenostech z jejich života
- vyjadřuje uspokojení nad správnými závěry žáků
- učí žáky naslouchat názorům spolužáků, vybízí je k diskuzi
- vede žáky k vlastnímu pozorování v přírodě

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci, vzájemné domluvě a respektování druhého
- učí žáky pracovat ve dvojicích i ve skupinách
- učí je vzájemné toleranci a zodpovědnosti za plnění dílčích částí společného úkolu
- dbá na to, aby vzájemná komunikace byla vedena v příjemné atmosféře

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel způsobem výuky (vzájemný rozhovor, dotazy, diskuze o řešení problémů, sdělování zkušeností) vede
- žáky ke slušnému chování bez hrubostí, k ohleduplnosti a toleranci
- vede žáky ke snaze si mezi sebou pomáhat, uznávat se a oceňovat nápady druhých

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel vede žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- zaměřuje se na poznávání různých oborů lidské činnosti, jejich výsledků a významu pro ostatní lidi
- dbá na dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při pracovních činnostech

Ve 2. období je členěn předmět Člověk a jeho svět do sedmi tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí
- pochopení organizace života v obci, ve společnosti

- praktické poznávání místních, regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu
- postupné rozvíjení národního cítění, vztahu k vlasti, kultuře

Lidé kolem nás

- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, principy demokracie
- základní globální problémy, problémy konzumní společnosti, globální problémy přírodního prostředí
- upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se základními právy a povinnostmi, problémy ve společnosti i ve světě směřování k výchově budoucího občana demokratického státu

Lidé a čas

- orientace v čase - kalendáře, letopočet, režim dne
- současnost a minulost v našem životě
- orientace v čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- vyvolání zájmu u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti
- žáci pracují ve třídě různými metodami práce s využitím dostupných vyučovacích pomůcek

Rozmanitost přírody

- Země jako planeta sluneční soustavy
- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky rovnováha v přírodě
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- péče o zdraví, první pomoc
- odpovědnost člověka za své zdraví
- situace hromadného ohrožení při mimořádných událostech

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu

- učitel nechává žáky individuálně s názornými pomůckami manipulovat, pozorovat, rozlišovat, vyznačovat v jednoduchém plánu, pracovat s mapou
- klade důraz na porozumění učivu a návaznost mezi jednotlivými poznatky
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- srozumitelně žákům vysvětluje, co se mají naučit

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- učitel s žáky třídí, rozlišuje, seskupuje určité pojmy, připravuje pomůcky a různý materiál s údaji vzhledem k tomu, co mají sledovat
- vede žáky k vymýšlení obdobných situací, kde objevené poznatky aplikují a využívají své dosavadní dovednosti a zkušenosti
- různé závěry, řešení a rozhodnutí nechává žáky obhajovat

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel umožňuje žákům poznávat základní symboly a značky a vede žáky k používání správné terminologie
- nabízí žákům dostatek možností k porozumění textům a obrazovým materiálům
- umožní žákům, aby pojmenovali pozorované skutečnosti, zachytili je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- učitel vede žáky k vyjadřování svých myšlenek, poznatků a dojmů, umožní jim reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných
- učitel nechává žáky při každé činnosti hovořit o pozorovaném jevu nebo o vlastním způsobu řešení
- umožní žákům hovořit o poznaných souvislostech a zkušenostech z jejich života
- vybízí žáky k hovoru o pozorováních v přírodě, o zajímavých poznatcích z četby nebo sledování naučných pořadů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- zajímá se o náměty, názory a zkušenosti žáků
- učitel navozuje situace, které vedou žáky ke schopnosti rozlišit vztahy mezi lidmi, národy
- dává žákům příležitost poznat význam a potřebu různých povolání a pracovních dovedností
- při práci žáků ve dvojicích nebo ve skupinách podporuje potřebnou spolupráci, vzájemnou domluvu a respektování se navzájem

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel vede žáky ke snaze si pomáhat, uznávat se, oceňovat nápady druhých, k dodržování pravidel slušného chování
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel probouzí u žáků pocit sounáležitosti s třídním kolektivem

- při vzájemném hovoru, dotazech a diskuzích vede žáky ke vzájemnému slušnému chování bez hrubostí a s respektem
- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení jejich činností nebo výsledků
- vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- učitel se zaměřuje na provádění činností a pokusů
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- podporuje samostatnou přípravu jednoduchých pomůcek pro výuku žáků
- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků

Období – ročník: 1. období - 1. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČJS-3-1-01	- popíše cestu do školy a zpět, ví, kde bydlí - řekne název školy, její umístění - orientuje se ve školním prostředí, zná denní režim školy - připraví si pomůcky do školy - uspořádá si pracovní místo a respektuje uspořádání v centru	Místo, kde žijeme Domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště, osobní bezpečí Škola - prostředí školy, okolí školy, bezpečná cesta do školy, osobní bezpečí, třídní pravidla	Život ve městě a na vesnici
ČJS-3-5-01	- rozlišuje čas k práci a odpočinku - dodržuje základní hygienické návyky - vysvětlí základy správné životosprávy – výživa, vitamíny,	Člověk a jeho zdraví Péče o zdraví, zdravá výživa	Vesmír, planeta Země Kultura a společnost -

ČJS-3-5-02	odpočinek, spánek, pitný režim, apod. - vysvětlí zásady správného chování u lékaře - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle	Osobní bezpečí	společenské události, společenská pravidla, kultura v cizích zemích
ČJS-3-5-03	- projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných		
ČJS-3-5-01	- uplatňuje základní pravidla účastníka silničního provozu - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná - v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě - pojmenuje části lidského těla - pojmenuje běžná onemocnění - seznámí se s první pomocí v případě úrazu	Lidské tělo	Péče o zdraví, zdravý životní styl
ČJS-3-3-01		Lidé a čas Orientace v čase a časový řád - denní režim, roční období, kalendář, určování času	
	- orientuje se v čase – rok, měsíc, týden, den, hodina - vyjmenuje dny v týdnu, pracuje s kalendářem - vyjmenuje čtvero ročních období a charakterizuje je - vyjmenuje měsíce jednotlivých ročních období - popíše změny v přírodě podle ročního období	Současnost a minulost v našem životě	
ČJS-3-3-03		Lidé kolem nás	Třídní vánoční besídka Vánoční školní slavnost Velikonoční tvořivá dílna s rodiči
	- časově zařadí Vánoce a Velikonoce - má přehled o některých vánočních a velikonočních zvycích a tradicích	Zvyky a tradice	
ČJS-3-2-02	- popíše vztahy mezi rodinnými příslušníky (rodiče, děti, bratr, sestra, teta, apod.), mezigenerační vztahy	Rodina, vzájemné soužití lidí Povolání	

ČJS-3-4-02 ČJS-3-4-01	- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - vypráví o svém domově, bydlišti a okolí – les, pole, potok, apod. - charakterizuje domácí zvířata a jejich mláďata - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny ročních období v jednotlivých ekosystémech - hodnotí některé konkrétní činnosti v přírodě a rozlišuje aktivity, které prostředí i zdraví člověka podporují nebo poškozují	Domov, bydlení, obec, místní krajina Rozmanitost přírody Živočichové, péče o zvířata Proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích a ekosystémech Listnaté a jehličnaté stromy Ochrana prostředí	Den Země Rostliny Třídíme odpad Uklidíme Česko
--------------------------	--	---	--

Období – ročník:		1. období - 2. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČJS-3-1-01 ČJS-3-1-02 ČJS-3-2-01 ČJS-3-2-02	- orientuje se v místě svého bydliště - užívá správně svoji adresu (určí ji) - orientuje se v síti obchodů a služeb v nejbližším okolí - ukáže a pojmenuje některé regionální památky - zná a respektuje pravidla v rodině a ve společnosti - vysvětlí práva a povinnosti členů rodiny - popíše vztahy v rodině – příbuzní (sestřenice, bratranec, apod.) - popíše profesi svých rodičů - vysvětlí, v čem spočívají některá povolání (lékař, učitel,	Místo, kde žijeme Domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa Prostředí a okolí domova Lidé kolem nás Rodina Chování a soužití lidí Povolání	Život ve městě a na vesnici

	řidič, apod.) - vnímá hodnotu práce a jejích výsledků - požádá o pomoc a poděkuje - rozlišuje a vysvětlí pojmy: vyučovací předměty, ředitel, učitel, učební pomůcky - řídí se stanoveným rozvrhem hodin - řídí se pravidly třídy, školy a dalšími - orientuje se v prostorách školy - respektuje mezilidská pravidla ve společenstvu lidí pohybující se ve škole	Škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, třídní pravidla	Vesmír, planeta Země
ČJS-3-5-04	- zná některé signály mimořádných událostí a dokáže se řídit	Člověk a jeho zdraví Situace hromadného nebezpečí Pravidla silničního provozu	Kultura a společnost - společenské události, společenská pravidla, kultura v cizích zemích
ČJS-3-5-02	pokyny dospělých při mimořádných situacích - dodržuje základní pravidla pro chodce - správně přechází vozovku - pojmenuje vybrané dopravní značky - rozlišuje a pojmenovává dopravní prostředky – auto, vlak, apod.	Osobní bezpečí	
ČJS-3-5-03	- předvídá, co může být v jeho okolí nebezpečné, nebezpečí se snaží vyhýbat	Lidské tělo, péče o zdraví	
ČJS-3-5-01	- pojmenuje části lidského těla - pojmenuje běžná onemocnění - seznámí se s první pomocí v případě úrazu		
ČJS-3-3-01	- vysvětlí pojmy: kalendářní rok, školní rok, roční období, měsíce, týdny, dny, hodiny, minuty	Lidé a čas Orientace v čase a časový řád - denní režim, roční období, kalendář, určování času Současnost a minulost v našem životě	

ČJS-3-3-02	- rozvrhne si svůj denní režim (práce a odpočinek)		
ČJS-3-4-01	- pozoruje, popíše a porovná proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích	Rozmanitost přírody Proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích Listnaté a jehličnaté stromy Ekosystémy	Živá a neživá příroda Třídíme odpad
ČJS-3-4-02	- rozliší a vysvětlí charakteristické znaky pojmů: les, park, louka, zahrada, pole, potok, řeka - má povědomí o významu životního prostředí pro člověka - pojmenuje běžně pěstované pokojové rostliny - pravidelně pečuje o pokojové rostliny - rozlišuje stromy jehličnaté a listnaté - pojmenuje běžně se vyskytující stromy, keře, byliny a zemědělské plodiny - pojmenuje domácí čtyřnohá zvířata - pojmenuje živočichy chované pro radost a chápe potřebu pravidelné péče o ně (krmení, čistota, apod.) - pojmenuje volně žijící zvířata a ptáky	Ochrana prostředí Podmínky pro život, voda, vzduch, půda Rostliny, péče o rostliny Živočichové, péče o zvířata	
ČJS-3-4-03	- učí se šetřit vodou, chrání lesy a životní prostředí	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	

Období – ročník: 1. období - 3. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČJS-3-1-03	- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	Místo, kde žijeme Domov, Obec, místní krajina	evropské státy (tradice, zvyky, typická jídla...)
ČJS-3-3-02	- popíše základní údaje z historie a současnosti obce	Lidé a čas	pravidla slušného chování
ČJS-3-3-03	- vysvětlí některé lidové a místní zvyky a tradice - orientuje se v plánu obce	regionální památky, báje, mýty, pověsti	zvířata a rostliny žijící na jednotlivých kontinentech
ČJS-3-1-01	- najde muzeum, divadlo, radnici, nádraží, apod.		běžně se vyskytující jedovaté rostliny
ČJS-3-4-03	- pozoruje, rozlišuje a popisuje některé vlastnosti a změny	Rozmanitost přírody	

ČJS-5-2-01	přírodní zajímavosti ve svém regionu - popíše vznik půdy, význam půdy, její využití a princip ochrany - popíše význam vody v přírodě a princip ochrany vodních zdrojů - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy v přírodě - charakterizuje přírodní společenstva – společenstvo lesa, louky a řeky - správně zařadí běžně se vyskytující živočichy a rostliny do jednotlivých společenstev, popíše jejich způsob života - zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí - nachází souvislost mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - vysvětlí, co jsou rostlinná patra, jak se máme chovat v přírodě (např. v lese) - zná základní pravidla ochrany před povodněmi - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí, sestaví a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	společenstva) Poznáváme přírodu (horniny a minerály, voda, podnebí a počasí, živá a neživá příroda) Ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody (živelné pohromy a ekologické katastrofy)	
ČJS-5-4-02	- vysvětlí na základě základních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Lidé kolem nás Poznáváme vesmír a Zemi Stavba Země, práce s globusem	
ČJS-5-5-02	- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	Poznáváme člověka a lidské tělo	
ČJS-5-4-04	- uvědomuje si, čím se lišíme od živočichů, a co máme společné		

ČJS-5-5-01	- popíše základní funkce dýchací, trávicí, vylučovací, oběhové, kosterní, svalové, rozmnožovací a nervové soustavy	Člověk a jeho zdraví Situace hromadného ohrožení Osobní bezpečí (bezpečné zacházení s elektrickými spotřebiči)	
ČJS-5-5-07	- uvědomuje si základní příčiny nemocí (viry, bakterie; nemoci vrozené)		
ČJS-5-5-06	- uvědomuje si rizika špatné hygieny a nevhodné životosprávy; řídí se zásadami péče o zdraví, popíše význam sportování, správné výživy		
ČJS-5-5-07	- umí ošetřit drobná poranění a přivolat lékařskou pomoc		
ČJS-5-5-04	- má přehled a zjistí telefonní čísla tísňového volání (pro přivolání první pomoci, hasičů a policie) - vysvětlí, co je evakuace obyvatel a evakuační zavazadlo - vysvětlí, co je terorismus a anonymní oznámení - pojmenuje běžně užívané elektrické spotřebiče - dodržuje zásady manipulace s elektrickými spotřebiči		

Období – ročník:		2. období - 5. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČJS-5-1-04 ČJS-5-1-05	- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Místo, kde žijeme regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování Rozmanitost přírody Země ve vesmíru	dopravní značky, pravidla pro chodce a cyklisty
ČJS-5-1-06	- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam		
ČJS-5-4-01	- vysvětlí pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice, zemská přitažlivost		
ČJS-5-4-02	- vysvětlí na základě poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času, střídáním dne a noci a střídáním ročních období		

ČJS-3-4-02	- vyjmenuje základní rozdělení živočichů – savci, ptáci, plazi, obojživelníci, ryby, hmyz - uvede hlavní rozlišovací znaky a popíše stavbu těla - popíše způsoby rozmnožování jednotlivých skupin - pojmenuje části rostlin - popíše projevy života rostlin - pojmenuje vybrané druhy plodů a semen - vysvětlí význam semen	Život na Zemi, rovnováha v přírodě (vzájemné vztahy mezi organismy)	
ČJS-5-4-03	- pozoruje živočichy a rostliny ve svém regionu, zformuluje a zapíše výsledek pozorování	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	
ČJS-5-4-04	- prakticky třídí organismy do hlavních skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy		
ČJS-5-4-05	- uvědomuje si různorodost životních podmínek na Zemi a přizpůsobivost rostlin a živočichů těmto podmínkám (klíma, podnebné pásy) - vysvětlí pojem potravní řetězec a pyramida a uvede příklad - vysvětlí, co znamená rovnováha v přírodě, a uvede důsledky jejího porušení	Člověk a jeho zdraví	
ČJS-5-4-06	- vysvětlí význam zdravého životního prostředí pro člověka - vyjmenuje hlavní znečišťovatele vody, vzduchu, půdy atd. - vysvětlí prospěšnost a škodlivost zásahů člověka do přírody a krajiny a uvede příklad - popíše původ člověka jako druhu	Lidské tělo (základy lidské reprodukce, vývoj jedince, lidské orgány)	
ČJS-5-5-01	- charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka		
ČJS-5-5-02	- pojmenuje části lidského těla - důležité orgány a vysvětlí jejich funkci; umí je najít na modelu lidského těla - vysvětlí, co je kostra, pojmenuje hlavní části - vysvětlí, co je kůže a svalstvo a jaký je jejich význam - prohlubuje znalost zásad první pomoci (dýchání z úst do	Návykové látky a zdraví	

	úst, stabilizovaná poloha atd.), zná telefonní čísla tísňového volání	Lékařská pomoc	
ČJS-5-5-03	- ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	Ohleduplné chování k druhému pohlaví	
ČJS-5-5-04	- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech		
ČJS-5-5-05	- vysvětlí škodlivost kouření, užívání drog a alkoholu, gamblerství	Lidé a čas kulturní památky	
ČJS-5-5-06	- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou		
ČJS-5-5-07	- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc		
ČJS-5-5-08	- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	Současné a minulé	
ČJS-5-3-01	- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy		
ČJS-5-3-04	- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	Lidé kolem nás Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy Právo a spravedlnost (právní ochrana občanů a majetku, základní lidská práva) Základní globální problémy (sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi)	
ČJS-5-3-02	- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek		
ČJS-5-3-03	- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	Člověk a technika	
ČJS-5-3-05	- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů		

	- vysvětlí své postavení v rámci rodiny i ve společnosti		
ČJS-5-2-02	- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení		
ČJS-5-2-03	- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy		
ČJS-5-2-03	- vysvětlí význam pojmů terorismus, rasismus, uvede příklad, sdělí svůj názor		
ČJS-5-2-05	- vysvětlí rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými přírodními zdroji		
ČJS-5-4-07	- popíše základní poznatky o využití elektrické energie; vyjmenuje další zdroje energie - sestrojí jednoduchý elektrický obvod - popíše základní princip výroby skla, papíru a plastů; uvědomuje si význam třídění odpadu		

ČLOVĚK A SPOLEČNOST – DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Dějepis se vyučuje jako samostatný předmět ve dvouhodinovém vyučovacím bloku ve věkově smíšených studijních skupinách (dvojiročnících). Očekávané výstupy a učivo jsou naplňovány ve spojených vyučovacích hodinách studijních skupin 6. a 7. ročníku a v 8. a 9. ročníku. Aby bylo zajištěno naplnění očekávaných výstupů a učiva u žáků v obou ročnících, řídí se výuka v prvním roce „obsahem A resp. C“ jednoho „ročníku“ a v následujícím roce „obsahem B resp. D“ druhého „ročníku“.

Model střídání vzdělávacího obsahu, učiva a očekávaných výstupů: (cykly se každé dva roky opakují)

1. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – A
2. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – B
1. rok	studijní skupina 8. a 9. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – C
2. rok	studijní skupina 8. a 9. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – D

Má následující časovou dotaci

- 6. ročník – 2 hodiny
- 7. ročník – 2 hodiny
- 8. ročník – 2 hodiny
- 9. ročník – 2 hodiny

Výuka celých tříd probíhá v kmenové učebně nebo ve školní knihovně. Do výuky jsou vhodně zařazovány ukázky z dokumentárních i uměleckých filmů.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Dějepis směřuje k

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství
- utváření vědomí sounáležitosti k evropské kultuře
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa

- utváření pozitivního hodnotového systému
- úctě k národu vlastnímu i národům ostatním
- rozvíjení respektu ke kulturním či národnostním odlišnostem lidí a skupin

V předmětu se realizují následující projekty:

Pravěk, nebo staroorientální státy

- vyhledávání a třídění informací, zpracování na flipový papír, prezentace pro žáky prvního stupně (6. ročník)

Objevy a vynálezy

- vyhledání informací o daném vědci, popis jeho vynálezu/objevu, vytvoření jeho tabla, prezentace pro veřejnost

Beseda s pamětníky II. světové války a její následná reflexe (9. ročník)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů, a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, počítač, DVD)
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešení, vede žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskuzi, vede žáky k věcnému argumentování
- v hodinách uplatňuje skupinové učení, žáci proto mají prostor pro vzájemnou komunikaci nad daným tématem
- usměrňuje práci skupiny požadovaným směrem
- vede žáky k práci s různými typy textů, k využívání informačních a komunikačních prostředků

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby pomáhá žákům v činnostech

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel vede žáky k tomu, aby respektovali různé názory, aby brali ohled na druhé
- navozuje situace, při kterých je zapotřebí vzájemná spolupráce a empatie

- vyžaduje po žácích slušné chování, které je v souladu se společenskými normami a se školním řádem
- jde svým chováním žákům příkladem
- pomocí zajímavých příkladů probouzí v žácích zájem o historii a její kulturní dědictví
- reflektuje při výuce aktuální společenské i přírodní dění

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat si při některých aktivitách
- společně se žáky vytváří závazná pravidla pro hodiny Dějepisu, společně dbají na jejich dodržování
- poskytuje v hodinách příležitost k uplatnění vlastních znalostí a dovedností žáků
- výuka je zaměřena na to, aby byli žáci schopni využít své znalosti a dovednosti v praxi

Období – ročník:		Obsah A	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
D-9-1-01	- objasní důležitost historického poznání - uvede Dějepisné poznatky z místa svého bydliště	Historie, Dějepis	Herodotos
D-9-1-02	- popíše, čím se zabývá archeolog a archeologie - uvede příklady hmotných pramenů - vysvětlí význam muzeí pro příští generace - popíše, co je úkolem archivů - uvede příklady archiválií - vyjmenuje instituce, které slouží k ukládání písemností Shrne, odkud pocházejí informace o historii	Hmotné prameny, archeologie, muzea, archivy, knihovny	Co archeologie je a co není (archeologie, paleontologie) Různé typy materiálů, na něž se psalo Vybrané pojmy z pomocných věd historických (paleografie, heraldika, numismatika, popř. další)
D-9-1-03	- popíše vliv jevů na obloze na měření času - uvede různé druhy kalendářů - uspořádá hlavní historické epochy	Historický čas a prostor, kalendáře, časová přímka	Pohyby nebeských těles, čas cyklický a čas lineární, různé druhy letopočtů (křesťanský, islámský,

	- používá časovou přímku		židovský)
D-9-2-01	- popíše výrobu kamenných nástrojů - najde rozdíly a shody mezi pravěkým a dnešním člověkem - uvede důkazy o životě lidí starší doby kamenné na našem území	Rod Homo, pravěký člověk, kamenné nástroje, sošky, obydlí, obživa	Pojmy paleolit, mezolit, neolit, eneolit Paleolitické umění v západní Evropě (nástěnné malby), umění ve střední Evropě
D-9-2-02	- vysvětlí, jak přechod k zemědělství změnil život lidí - popíše s pomocí mapy šíření zemědělství do Evropy - popíše vlastními slovy život zemědělců - uvede výhody využití tažné síly dobytka - zdůvodní rozvoj řemesel - popíše způsoby zpracování mědi - zdůvodní, proč byl bronz vhodnější k výrobě nástrojů než kámen a měď - popíše výrobu bronzových nástrojů - uvede příklady nálezů bronzových předmětů - zdůvodní výhody železných nástrojů oproti bronzovým a kamenným	Počátky zemědělství, řemesla, tkalcovství, zpracování mědi, výroba bronzů, oradlo, výroba železa	Dopad zemědělství na život tehdejších lidí Rozdílné způsoby zpracování kamene (broušení, štípání) Ložiska mědi a cínu v Evropě a zdroje železa v přírodě
D-9-2-03	- vyjmenuje příklady archeologických kultur - diskutuje s využitím obrázků o životě lidí v pozdní době kamenné - popíše život Keltů na našem území	Archeologické kultury, Keltové, Bójové	Nové věci, kterými Keltové obohatili kulturu na našem území (oppida, mince, hrnčířský kruh, sapropelit aj.), oppida na území ČR
D-9-3-01	- objasní, jak Nil ovlivňoval život Egyptanů - posoudí, proč řeku Nil Egyptané uctívali - vyjmenuje možnosti využití papyru - popíše přeměnu krajiny v Mezopotámii v úrodnou oblast - objasní, jak poloha Foinikie napomohla rozvoji této země	Egypt, papyrus, Nil, zavlažovací kanály, kočovníci	V jakých oblastech vznikají nejstarší státy a proč zrovna zde (vazba na klimatické podmínky,

D-9-3-02	- zdůvodní, proč Číňané tajili výrobu hedvábí - vysvětlí, jak ovlivňovaly přírodní podmínky oblasti život kočovníků - dá do souvislostí touhu Egypťanů po nesmrtelnosti se stavební činností a s mumifikací - uvede nejvýznamnější památky starověkého Egypta - zdůvodní vliv písma a používání číslic na rozvoj společnosti - objasní, proč Číňané dodnes používají znakové písmo - zaujme stanovisko k vybraným myšlenkám hinduismu nebo buddhismu - uvede příklady památek starověkého Řecka - vyhledá příklady památek starověké římské kultury	Stavby, pyramidy, náboženství, balzamování, písmo, číslice	vodní toky), proč ne u nás Egyptské náboženství Polyteismus Propojení stavitelství a náboženství ve starověkém Egyptě Budhismus Přínos starověké Číny do světové kultury (porcelán, hedvábí aj.)
D-9-3-03	- porovná, čím se lišila náboženská víra Židů od víry ostatních národů - vybere základní myšlenky spojené s judaismem - vyjmenuje odlišnosti mezi starověkým a současným Řeckem - připraví vyprávění o vybraném hrdinovi z dějin starověkého Řecka - navrhne za pomoci učebnice rodokmen olympských bohů - popíše na příkladech druhy antických sloupů - vysvětlí aktuálnost vybraných myšlenek antické filozofie pro dnešního člověka - uvede důkazy o vyspělosti Etrusků - posoudí, jak řecká kultura ovlivnila kulturu římskou		Monoteismus Starověké báje a pověsti Řecké náboženství Řecké stavební slohy Sedm divů světa Filozofie, vybrané myšlenky řeckých filozofů Olympijské hry

D-9-3-04	- zdůvodní, proč nacházíme římské stavební památky nejen v dnešní Itálii ale i v jiných zemích Evropy - dá do souvislostí antickou a evropskou kulturu - posoudí, proč se křesťanství stalo nejrozšířenějším náboženstvím v Evropě - popíše za pomoci obrázků jednotlivé vrstvy egyptské společnosti ve starověku - posoudí z pohledu dnešního člověka Chammurapiho zákoník - popíše s pomocí učebnice rozdělení starověké indické společnosti do kast - vysvětlí, jak Řekové řešili přelidněnost městských států - rozhodne, které události vedly k oslabení starověkého Řecka - popíše vlastními slovy zrod demokracie v Athénách - vyhledá rozdíly mezi Spartou a Athénami - uvede příklady práv a povinností římského občana v době republiky - vyhledá rozdíly mezi demokracií a samovládou - vybere z učebnice myšlenky a činy římských císařů, které hodnotí kladně, a které naopak odmítá - popíše příčiny, které urychlily zánik římské říše	Zákoník, společenské skupiny, demokracie, městské státy, římská republika	Vznik Říma a legendy s tím spojené Etruskové a jejich přínos Různé způsoby uspořádání společnosti (mimo demokracii tyranie, teokracie, diktatura) Hinduismus Velká řecká kolonizace Královské, republikánské a císařské období v římských dějinách
----------	--	---	--

Období – ročník:		Obsah B	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
D-9-4-01	- vysvětlí důsledky rozpadu římské říše - vyjmenuje nová evropská etnika - zdokonalí dovednost čtení z mapy při vysvětlování pohybu nového obyvatelstva - porovná odlišnosti způsobu organizace života nových obyvatel evropského regionu s uspořádáním v římské říši - charakterizuje úlohu církve v souvislosti s utvářením nových státních útvarů - posoudí vliv Vikingů na utváření raně středověkých státních útvarů - zhodnotí podíl církve na utváření Franské říše - konkretizuje přínos karolinské kultury	Nový etnický obraz Evropy, utváření států a jejich specifický vývoj, Franská říše	Vliv antiky na dějiny Evropy Organizace raně středověké společnosti na příkladu Franské říše Organizace církve Karel Veliký Život Vikingů, vikingské cesty (Grónsko, Kanada)
D-9-4-02	- shrne hlavní etapy vývoje Byzantské říše - objasní základní znaky byzantské kultury na konkrétních příkladech - popíše vliv byzantské kultury na okolní země - objasní pojmy spojené s islámskou vírou a arabskou kulturou - porovná shodné a odlišné rysy islámu a křesťanství - zhodnotí přínos arabské kultury pro kulturu evropskou	Islám a islámské říše ovlivňující Evropu	Byzantská kultura a její vliv na evropskou kulturu (Rusko) Pět pilířů islámu
D-9-4-03	- vyjmenuje slovanské národy a přiřadí je k jednotlivým slovanským větvím - shrne poznatky o Sámově říši a zhodnotí její význam	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě	Sámová říše Panovníci Velké Moravy

D-9-4-04	- dá do souvislostí sjednocení slovanských kmenů s nutností obrany před kočovnými kmeny - vyhodnotí důležitost příchodu Cyrila a Metoděje pro další vývoj našeho národa - popíše kulturní přínos velké Moravy - reprodukuje nejznámější pověsti a báje o prvních Přemyslovcích - rozliší legendy a historická fakta - objasní vnitřní vývoj českého státu v evropských souvislostech a dopady jeho christianizace - charakterizuje výjimečnost osoby Svatého Václava	Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy	Význam cyrilometodějské mise první Přemyslovci, sv. Václav Český stát v širších souvislostech (Polsko, Uhry, postavení Čech ve Svaté říši římské) Soupeření papežské a císařské moci, boj o investituru
D-9-4-05	- posoudí vliv církve na každodenní život tehdejších lidí - popíše organizaci světské a církevní moci - zhodnotí důvody a důsledky křížových výprav do Svaté země - posoudí události stoleté války a vyhledá souvislosti s naší historií		Průběh křížových výprav, ovlivňování křesťanské a islámské kultury Středověké vojenství Změny v zemědělství, trojpolní a dvoupolní systém Středověké město
D-9-5-01	- uvede znaky románského slohu a příklady stavebních památek (i regionálních) - popíše změny v zemědělské výrobě - popíše život ve středověkém městě (obchod, práva, řemesla) - zhodnotí přínos vlády Karla IV. - rozpozná znaky gotiky na příkladech významných gotických památek	Struktura středověké společnosti, kultura středověké společnosti, románské a gotické umění a vzdělanost	Středověká profánní a sakrální architektura, prvky názvosloví (Jaroslav Herout: Jak poznávat kulturní památky), hrady
	- zhodnotí vliv Jana Husa na počátky reformace - uvede příklady reformních hnutí (reformátoři a místa jejich	Renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou	V čem se odlišuje katolicismus a nově vzniklé reformační

	působení) - objasní propojenost antiky s renesancí a humanismem a jejich projevy v kultuře, myšlení a životě lidí		konfese Italská renesance, renesance v českých zemích Husitské válečnictví a jeho srovnání s vrcholně středověkým válečnictvím Stoletá válka a postava Jany z Arku (aneb ženy v evropských dějinách)
D-9-5-02	- popíše vliv panovníků a velitelů na výsledky husitských válek - popíše způsob boje (taktiku) husitů - zdůvodní výsledky husitských válek	Husitské války	
D-9-5-03	- uvede důvody zámořských plaveb - ukáže na mapě důležité zámořské výpravy - shrne význam objevných plaveb a jejich důsledky	Zámořské objevy	
D-9-5-04	- popíše český stát v období poděbradském a jagellonském v evropských souvislostech - uvede důvody nástupu Habsburků na český trůn - objasní pojem absolutní monarchie - uvede významné osobnosti rudolfínské doby	Český stát a velmoci	Jiří z Poděbrad a jeho role Pozdní gotika Konfesionální spory v českém státě jejich urovnání
D-9-5-05	- vysvětlí úlohu českých stavů - popíše průběh a důsledky stavovského povstání - uvede zlomové události třicetileté války - zhodnotí osobnost J. A. Komenského a význam jeho díla	Český stát a velmoci v 17. století	Hospodářské soupeření českých měst a šlechty, Vladislavské zřízení zemské Osmanské nebezpečí

Období – ročník:		Obsah C	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
D-9-5-07	- vymezí oblasti vzniku a šíření barokní kultury - rozpozná projevy barokní kultury - zhodnotí nové myšlenky doby a jejich hlavní představitele - uvede významné památky a osobnosti baroka a českého baroka - aplikuje poznatky o baroku na české baroko - jmenuje barokní památky z okolí svého bydliště	Baroko a životní styl české baroko (malířství, sochařství, literatura, hudba, školství,...)	
D-9-5-06	- vysvětlí rozdíl mezi pojmy absolutismus, konstituční monarchie a parlamentarismus - popíše situaci v českých zemích po třicetileté válce - porovná vývoj v českých zemích a vybraných evropských zemí - zhodnotí vliv osvěcenství na politický vývoj v českých zemích, v Evropě a na americkém kontinentu - objasní pojem osvícenský absolutismus - popíše vliv osvěcenství na rozvoj vzdělanosti, vědy, techniky a umění - uvede příklad boje za nezávislost, který vedl ke vzniku občanské společnosti	Občanská válka v Anglii Reformy Marie Terezie a Josefa II. Osvícenství Vznik USA	
D-9-6-02	- vyhledá příčiny vzniku francouzské revoluce - popíše stručně průběh francouzské revoluce - zhodnotí význam a důsledky francouzské revoluce a napoleonských válek na evropský vývoj	Francouzská revoluce a napoleonské války Vznik Belgie	

D-9-6-01	- popíše uspořádání Evropy po Vídeňském kongresu - porovná hospodářskou vyspělost států - uvede příklady nerovnoměrného vývoje států - zhodnotí různé způsoby řešení sociálních otázek - popíše vliv rozvoje průmyslu na změny ve společnosti - analyzuje dopad rozvoje průmyslu na životní prostředí	Průmyslová revoluce Socialismus, kapitalismus Romantismus	
D-9-6-03	- popíše příčiny a průběh českého národního obrození - jmenuje některé významné obrozenecké osobnosti - posoudí souvislost mezi emancipačním hnutím českého národa a obecnými rysy dané doby	Národní a obrozenecké hnutí v Evropě České národní obrození Palacký	
D-9-6-04	- rozliší politické programy a cíle v jednotlivých zemích - určí příčiny neúspěchu snah o sjednocení Německa a Itálie v roce 1848	Rok 1848 v Evropě a v Čechách (Metternich)	
D-9-6-05	- porovná Havlíčka a Palackého jako představitele politických proudů	Politické proudy, politické strany Občanská práva	
D-9-6-06	- určí příčiny vzniku občanské války v USA - analyzuje její výsledky a vliv na další vývoj USA - zhodnotí význam sjednocení Německa a Itálie - popíše vztahy mezi velmocemi - vyhledá rozpory a lokální střety mezi velmocemi - uvede příklady sociálních dopadů kolonialismu - uvede příklady emancipace žen - jmenuje některé vědecké a technické vynálezy 19. a počátku 20. století	Občanská válka v USA Vznik Německa a Itálie Kolonialismus Secese Věda a technika	

	- popíše charakteristické znaky secese - jmenuje hlavní představitele klasicismu a secese - zdůvodní kulturní různorodost doby	Rozvoj tělovýchovy (novodobé OH)	
--	--	----------------------------------	--

Období – ročník:		Obsah D	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
D-9-7-02	- zhodnotí vývoj v Československu ve 20. a 30. letech - porovná vývoj v Československu s vývojem v Evropě - popíše vývoj kultury, vědy a umění	Evropské demokratické systémy První republika Vznik Československa	
D-9-7-03	- vyhledá příčiny nastolení totalitních systémů v politických a ekonomických souvislostech - rozpoznává znaky totalitní společnosti - jmenuje zlomové události let 1945-1948 v Československu - popíše na příkladech období totality u nás	Itálie, Německo, Španělsko, Habeš, SSSR, Třetí říše Komunismus Fašismus, nacismus Důsledky pro Československo a svět	
D-9-7-04	- uvede příklady antisemitismu a rasismu v historii - porovná projevy rasismu v historii a v dnešním světě - sestaví přehled hlavních událostí a doloží důsledky těchto událostí	Druhá světová válka Norimberské zákony Křišťálová noc Holocaust	
D-9-7-01	- posoudí závislost ČSR na SSSR a vyhledá důsledky této závislosti	Důsledky zneužití techniky ve světových válkách	
D-9-7-05	- zdokumentuje na příkladech situaci v Československu v roce 1968	Druhá republika Washingtonská deklarace Malá dohoda Poválečný vývoj	

D-9-8-01	- vysvětlí pojem studená válka - uvede příklady střetávání v oblasti kulturní a sportovní	Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989 Studená válka Supervelmoci Znárodnování Sametová revoluce Vznik České republiky NATO, RVHP, Evropská unie	
D-9-8-02	- posoudí důvody začlenění ČR do integračního procesu - uvede možnosti předcházení hrozbám terorismu		
D-9-8-03	- s pomocí mapy uvede změny související s rozpadem koloniálního systému po světových válkách - vyhledá odlišnosti rozvojových zemí od ekonomicky vyspělých - prokáže na příkladech propojenost jejich problémů s okolním světem	Kolonie Afrika, Asie Třetí svět Problémy současnosti	
D-9-8-04	- popíše globální problémy lidstva - vyhledá příčiny jejich vzniku - propojuje poznatky z jiných předmětů - navrhne možné způsoby řešení	Globální problémy lidstva Terorismus Integrace	

ČLOVĚK A SPOLEČNOST – VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výchova k občanství se vyučuje jako samostatný předmět v úzké spojitosti s Etickou výchovou ve věkově smíšených studijních skupinách (dvojočnických). Očekávané výstupy a učivo jsou naplňovány ve spojených vyučovacích hodinách studijních skupin 6. a 7. ročníku a v 8. a 9. ročníku. Aby bylo zajištěno naplnění očekávaných výstupů a učiva u žáků v obou ročnících, řídí se výuka v prvním roce „obsahem A resp. C“ jednoho „ročníku“ a v následujícím roce „obsahem B resp. D“ druhého „ročníku“.

Model střídání vzdělávacího obsahu, učiva a očekávaných výstupů: (cykly se každé dva roky opakují)

- 3. rok studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – A
- 4. rok studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – B
- 3. rok studijní skupina 8. a 9. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – C
- 4. rok studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – D

Má následující časovou dotaci:

- 6. ročník – 1 hodina
- 7. ročník – 1 hodina
- 8. ročník – 1 hodina
- 9. ročník – 1 hodina

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství směřuje k:

- postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků
- orientaci ve významných okolnostech společenského života
- utváření vztahu žáků k realitě
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života
- formování vědomí odpovědnosti za vlastní život
- sebepoznávání

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje při řešení volbu různých postupů
- vede žáky ke spoluúčasti na výuce, přibližuje výuku skutečnému životu
- předkládá učivo tak, aby žáci mohli využívat získané poznatky, propojovat je do širších celků, nalézat souvislosti
- vede žáky k ověřování a hodnocení svých pracovních výsledků
- vytváří prostředí, ve kterém se žáci cítí dobře, které dává prostor pro jejich seberealizaci

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel předkládá žákům situace, ve kterých je skryta otázka, problém, který se žáci snaží řešit
- poskytuje prostor pro tvořivou činnost žáků, řídí ji, je připraven žákům pomoci
- umožní žákům vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a nalézat řešení
- umožní žákům na základě pochopení, aby sami navrhovali a obměňovali činnosti
- různé závěry a řešení nechá žáky obhajovat

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel umožní žákům diskutovat a vyjadřovat své myšlenky a názory
- dbá na to, aby žáci formulovali a vyjadřovali své myšlenky a názory výstižně, souvisle a kultivovaně
- učí žáky naslouchat názorům druhých, vhodně na ně reagovat a respektovat je
- vede žáky k používání informačních a komunikačních technologií
- dbá na to, aby vzájemná komunikace byla vedena v příjemné atmosféře

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel poskytuje žákům možnost spolupracovat v týmu, dělit si role, vzájemně si naslouchat a pomáhat
- vede žáky k vzájemné toleranci a zodpovědnosti za plnění dílčích částí společného úkolu
- vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili činnosti své i druhých, aby uměli přijmout
- pochvalu i kritiku a sami ji vhodně vyjádřit
- dbá, aby žáci v případě potřeby dokázali požádat o pomoc a sami byli ochotni ji podle svých možností poskytnout

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel vede žáky k vzájemnému slušnému chování bez hrubostí a násilí
- umožňuje, aby se žáci podíleli na stanovení pravidel pro práci ve skupinách, a dbá, aby je respektovali

- vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů, ke snaze si mezi sebou pomáhat, uznávat se a ocenit nápady druhých
- usiluje, aby se žáci snažili plnit své povinnosti a uvědomovali si svá práva

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování vlastní práce
- dbá na udržování pořádku na pracovním místě
- umožní žákům samostatně připravit pomůcky pro výuku
- vede žáky ke správnému způsobu používání informační techniky

Období – ročník:		Obsah A	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
VO-9-1-10	- charakterizuje a zhodnotí školní klima - vyjmenuje a vysvětlí práva a povinnosti žáků - uvede členy žákovské samosprávy, objasní jejich činnost a důležitost jejich správného zvolení - vyjmenuje základní společenská pravidla a normy a na konkrétních příkladech je rozliší jejich porušování - zhodnotí důležitost celoživotního vzdělávání	Naše škola - život ve škole - práva a povinnosti žáků - význam a činnost žákovské samosprávy - společenská pravidla a normy - vklad vzdělání pro život	J.A. Komenský
VO-9-1-03	- charakterizuje svou obec, zhodnotí její klady a zápory - vyjmenuje a charakterizuje zajímavá a památná místa v obci - vyjmenuje a charakterizuje významné rodáky a občany a zhodnotí jejich význam pro region - uvede nejvýznamnější památky našeho kraje a charakterizuje je - objasní důležitost ochrany našeho kulturního a přírodního bohatství	Naše obec, region, kraj - naše obec - zajímavá a památná místa v obci - významní rodáci a občané - místní tradice - kulturní památky našeho kraje	Ochrana památek, přírodních objektů a majetku

VO-9-1-01	- vysvětlí pojem vlast a vlastenectví - vyjmenuje a popíše státní symboly, objasní jejich účel a způsoby jejich používání	Naše vlast - vlast a vlastenectví - státní symboly - státní svátky a významné dny - významné osobnosti - zajímavá a památná místa naší země - co nás proslavilo - naše tradice	Cyril a Metoděj Jan Hus Sametová revoluce Historické kořeny vánoc, velikonoc
VO-9-5-02	- rozliší projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - objasní důležitost připomínání si významných dnů - zhodnotí přínos významných osobností v různých oblastech jejich působení - uvede významná místa naší země a zdůvodní jejich význam		
VO-9-1-06	- vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - popíše naše tradice a kulturní hodnoty a objasní jejich význam - rozliší naše tradice a tradice jiných národů	Kulturní život - kulturní hodnoty a tradice - rozmanitost kulturních projevů - kulturní instituce - masová kultura - prostředky masové kultury, masmédia	Náboženství ve světě
VO-9-1-04	- zhodnotí nabídku kulturních institucí		
VO-9-1-05	- kriticky hodnotí mediální informace - vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - rozliší přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - objasní příčiny nerovnosti mezi lidmi	Lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - rovnost a nerovnost - rovné postavení mužů a žen - lidská solidarita a pomoc - potřební lidé ve společnosti - tolerance	
VO-9-1-06	- uvede příklady lidské solidarity a pomoci a zhodnotí jejich důležitost - uvede své vlastní možnosti pomoci jiným		
VO-9-1-08	- vysvětlí potřebu vzájemné tolerance a respektu ve společnosti		

	- rozliší a zhodnotí netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí - zaujímá tolerantní postoje k menšinám		
--	--	--	--

Období – ročník:		Obsah B	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
VO-9-3-01	- rozlišuje a porovnává různé druhy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - vysvětlí na konkrétním příkladu potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví - uvede příklady situací, kdy může dojít k ohrožení majetku - vyjmenuje způsoby ochrany majetku a na konkrétních příkladech vysvětlí jejich využití - objasní funkci peněz	Stát a hospodářství - majetek - formy vlastnictví - hmotné a duševní vlastnictví - hospodaření s majetkem - ochrana majetku - peníze, jejich funkce a podoby - formy placení - rodinný a státní rozpočet - daně a jejich význam	Historický vývoj vlastnictví, vznik peněz Daně v minulosti
VO-9-3-04	- na příkladech vysvětlí využití různých forem placení - objasní funkci banky a popíše, jaké služby občanům nabízejí		Typy bankovních účtů, karet. Splátkový kalendář Exekuce
VO-9-3-02	- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti. - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti		

VO-9-3-07	- vysvětlí důležitost placení daní - rozlišuje zdroje příjmu státu - rozlišuje státní výdaje - uvede příklady dávek a příspěvků		
VO-9-1-07	- vysvětlí pojem morálka - rozliší a zhodnotí způsoby morálního a nemorálního chování - objasní důležitost svědomí, sebekontroly a sebeovládání - rozliší potřebu svobody jedince a jeho závislost na lidské společnosti - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	Člověk ve společnosti - zásady lidského soužití - morálka a mravnost - svědomí, sebekontrola a sebeovládání - svoboda a vzájemná závislost - pravidla chování ve společnosti - dělba práce a činností - výhody lidské spolupráce	Etiketa
VO-9-1-10	- na konkrétních příkladech doloží přínos lidské spolupráce pro společnost - spolupracuje s ostatními		
VO-9-4-02	- vysvětlí pojem stát - rozliší nejčastější typy a formy státu a na příkladech porovná jejich znaky - vysvětlí pojem občanství a podmínky pro jeho získání v naší zemi - rozlišuje jednotlivé složky státní moci ČR a jejich orgány a instituce - vysvětlí jejich fungování ve státě - uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	Stát a právo - právní základy státu - typy a formy státu - státní občanství ČR - Ústava ČR - složky státní moci, její orgány a instituce - státní správa a samospráva - znaky demokracie - politický pluralismus - význam a formy voleb - základní lidská práva - práva dítěte	Typy a formy státu v historii NATO EU
VO-9-4-03	- vysvětlí pojem demokracie a rozliší její znaky		

VO-9-4-04	- objasní výhody demokratického řízení státu pro každodenní život občana - vysvětlí důležitost voleb a jejich formy - uvede na příkladech, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	- základní práva spotřebitele - ochrana práv - obrana státu - poškozování lidských práv - diskriminace a šikana	
VO-9-4-05	- přiměřeně uplatňuje svá práva, včetně práv spotřebitele - respektuje práva a oprávněné zájmy druhých, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu - vyjmenuje instituce podílející se na ochraně lidských práv, na konkrétních příkladech rozliší, kde hledat pomoc při situacích, kdy dochází k poškozování lidských práv - zhodnotí důležitost ochrany lidských práv - na konkrétních příkladech rozliší projevy šikany - rozliší, kde hledat pomoc v případě šikany		

Období – ročník:		Obsah C	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
VO-9-2-01	- vlastními slovy pomocí konkrétních příkladů vysvětlí pojmy charakter, osobnost, prožívání, myšlení, jednání, vlastnost, dovednost, schopnost, vnímání, prožívání a poznávání - tyto pojmy vzájemně porovná - objasní pozitivní vliv sebepoznání a sebehodnocení na vlastní rozhodování, mezilidské vztahy a kvalitu života - vyjmenuje základní nástroje sebepoznání a sebehodnocení a	Člověk jako jedinec - osobnost člověka - charakter člověka - projevy chování - rozdíly v prožívání, myšlení a jednání - vlastnosti, dovednosti a schopnosti - sebehodnocení, sebepoznání a sebevýchova	Typy osobnosti - Freund, Erikson

VO-9-2-03	využívá je k vlastnímu sebepoznání - rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých, kriticky je hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - zhodnotí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů	- stereotypy v posuzování druhých lidí - životní cíle a plány - životní perspektiva - adaptace na životní změny - sebezměna - motivace, aktivita, vůle, osobní kázeň	
VO-9-2-02	- objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek		
VO-9-2-04	- popíše způsoby usměrňování a kultivování charakterových a volných vlastností na konkrétních příkladech - pěstuje zdravou sebedůvěru		
VO-9-4-07	- vyjmenuje a rozliší různé formy komunikace a pomocí konkrétních příkladů je charakterizuje - používá vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - vysvětlí pojmy pasivní, agresivní a asertivní jednání, rozliší je a na konkrétních příkladech kriticky zhodnotí jejich užití v různých životních situacích - vysvětlí klady řešení konfliktů s jinými lidmi nenásilným způsobem	Člověk ve společnosti - vztahy mezi lidmi (osobní, neosobní) - mezilidská komunikace - konflikty v mezilidských vztazích - komunikace v praxi	
VO-9-4-08	- zhodnotí význam a funkci právního státu, uvede jeho klady a zápory - vyjmenuje a rozliší druhy práva - vyjmenuje a charakterizuje jednotlivé soudy	Stát a právo - význam a funkce právního řádu - občanská práva a povinnosti - druhy práva	Soustava soudů Publikování právních předpisů Trestní postižitelnost, korupce

VO-9-4-06	- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů (vlastnictví, manželství, pracovní poměr apod.)	- orgány právní ochrany občanů - právní norma, předpis - protiprávní jednání (druhy) - porušování předpisů v silničním provozu - postihy protiprávního jednání, ochrana občanských práv - základní práva spotřebitele	Porušování práv k duševnímu vlastnictví
VO-9-4-07	- popíše provedení jednoduchých právních úkonů		
VO-9-4-08	- na příkladech demonstruje druhy protiprávního jednání a vysvětlí na nich rizika porušení právních norem		
VO-9-4-05	- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele		
VO-9-4-11	- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání		
VO-9-4-10	- rozliší přestupek a trestný čin a uvede jejich příklady		
VO-9-4-09	- vyjmenuje a charakterizuje orgány právní ochrany občanů, na konkrétních příkladech vysvětlí jejich fungování, kriticky zhodnotí jejich důležitost při postihování trestných činů		

Období – ročník:		Obsah D	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
VO-9-4-06	- rozliší a dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují - vysvětlí rizika jejich porušování	Stát a právo - právo v každodenním životě - význam právních vztahů - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající - styk s úřady	Pojištění - druhy, výše
VO-9-4-09	- rozliší a porovná úkoly orgánů právní ochrany občanů - uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů		

VO-9-4-10	- rozpozná protiprávní jednání - rozliší přestupek a trestný čin - uvede jejich příklady	- pojištění - sociální zabezpečení	
VO-9-4-07	- vysvětlí důležitost služeb, které poskytují pojišťovny - uvede způsoby, jak se stát stará o občany staré, nemocné, postižené, nezajištěné		
VO-9-5-01	- vysvětlí podstatu evropské integrace - zhodnotí význam a výhody začlenění ČR do EU		
VO-9-5-02	- vyjmenuje významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah - kriticky zhodnotí jejich význam - popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	Mezinárodní vztahy, globální svět - evropská integrace, její podstata a význam - Evropská unie - mezinárodní spolupráce (politická, bezpečnostní, ekonomická) a její výhody - mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN)	Historie EU, NATA, OSN Války ve světě
VO-9-5-03	- uvede na příkladech projevy globalizace a zhodnotí je	- globalizace (klady, zápory, projevy) - významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	Terorismus - historie, události
VO-9-5-04	- vyjmenuje některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj názor - popíše jejich hlavní příčiny a důsledky na život lidstva		Země třetího světa
VO-9-5-05	- uvede příklady možných projevů a způsobu řešení globálních problémů na úrovni regionu		
VO-9-5-06	- uvede příklady projevů terorismu - uvede příčiny mezinárodního terorismu a kriticky je		

	zhodnotí - objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru - vyjádří vlastní názor na způsoby potírání terorismu - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz		
VO-9-5-05	- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	Stát a hospodářství - principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, tvorba ceny a inflace - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků - výroba, obchod, služby	Průmysl a zemědělská výroba v ČR, blízkém okolí
VO-9-5-03	- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení		
VO-9-5-07	- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané		
VO-9-5-04	- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít		
VO-9-5-08	- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu, služeb, uvede příklady jejich součinnosti		

ČLOVĚK A PŘÍRODA – Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Fyzika se vyučuje jako samostatný předmět ve dvouhodinovém vyučovacím bloku ve věkově smíšených studijních skupinách (dvojročnících). Očekávané výstupy a učivo jsou naplňovány ve spojených vyučovacích hodinách studijních skupin 6. a 7. ročníku a v 8. a 9. ročníku. Aby bylo zajištěno naplnění očekávaných výstupů a učiva u žáků v obou ročnících, řídí se výuka v prvním roce „obsahem A resp. C“ jednoho „ročníku“ a v následujícím roce „obsahem B resp. D“ druhého „ročníku“.

Model střídání vzdělávacího obsahu, učiva a očekávaných výstupů: (cykly se každé dva roky opakují)

1. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – A
2. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – B
1. rok	studijní skupina 8. a 9. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – C
2. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – D

Integrovaný předmět má následující časovou dotaci

- 6. ročník – 2 hodiny
- 7. ročník – 2 hodiny
- 8. ročník – 2 hodiny
- 9. ročník – 2 hodiny

Přírodní vědy se vyučují zpravidla v kmenové učebně v celých třídách. V tomto předmětu vedeme žáky k získávání a rozvíjení zájmu o přírodu, poskytujeme žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním zákonitostem, podporujeme vytváření jejich kritického myšlení a logického uvažování. Žáci jsou vedeni k aplikaci přírodovědných poznatků v praktickém životě, chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností. Vyučování témat z oblasti chemie probíhá v celé třídě zpravidla v kmenové učebně. V tomto předmětu směřujeme žáky k podchycení a rozvíjení zájmů o obor, poznávání základních chemických pojmů i zákonitostí a řešení problémů v praktických situacích. Žáci se učí pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací

- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných poznatků a nalézání souvislostí
- k zaznamenávání pozorování a analýze výsledků
- k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají
- ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek, dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta
- učitel předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení, možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů při praktických cvičeních
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty a klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých a na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě, umožňuje prezentaci práce žáků
- ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k vyjadřování vlastních názorů, k argumentaci
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci vzájemně komunikovat

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci při řešení problémů ve skupinách
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků a k pocitu zodpovědnosti za svou práci i jednání
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory druhých

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých
- společně se žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a problémy ve vztahu ke kvalitě životního prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty i živými přírodninami
- zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh
- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení vyžaduje dodržování stanovených pravidel i povinností z hlediska ochrany zdraví a ochrany životního prostředí
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Období – ročník:		Období A	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
F-9-1-02	- rozliší pojem látka a těleso, uvede příklady látek a těles - rozliší látku pevnou, kapalnou a plynnou F-9-1-02	Látky a tělesa - látky pevné, kapalné a plynné	- vlastnosti látek – pokusy
F-9-1-01	- změří vhodně zvolenými měřidly délku, objem, hmotnost, čas, teplotu - uvede značky a jednotky daných veličin, jednotky mezi sebou převádí	Fyzikální veličiny - délka, objem, hmotnost, hustota, čas, teplota - značky a jednotky	- pokusy na měření délky, objemu, hmotnosti, času a teploty
F-9-1-04	- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem	- převody jednotek - měření délky, objemu, hmotnosti, času a teploty	
F-9-1-03	- vysvětlí změnu délky nebo objemu tělesa při změně teploty	- váhy, odměrný válec, teploměry, časová	

F-9-6-01	- uvede příklad elektrovaní těles, kvalitativně objasní pojmy elektrické pole a elektrická síla	měřidla - změna délky či objemu tělesa při změně teploty Elektrické vlastnosti látek - elektrovaní těles, elektrická síla, elektrické pole	- výpočet hustoty a hmotnosti tělesa - elektrická stavebnice
F-9-6-05	- popíše části tyčového magnetu, objasní pojem magnetické pole a magnetické indukční čáry - uvede příklad magnetizace látky - určí magnetické póly Země - uvede příklady použití magnetu v praxi	Magnetické vlastnosti látek - magnet, póly magnetu, magnetické pole, magnetické indukční čáry, magnetizace látky - magnetické pole Země	- pokusy s feromagnetickými látkami
F-9-6-01	- sestaví jednoduchý elektrický obvod - rozliší pojmy zdroj napětí, spotřebič, spínač - pomocí značek znázorní schematicky jednoduchý elektrický obvod - určí a objasní účinky elektrického proudu	Elektrický obvod - základní části elektrického obvodu - vodič a izolant - schematické značky elektrického obvodu - podmínky vedení elektrického proudu - tepelné účinky elektrického proudu - bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji	- stavba elektrického obvodu v praxi
F-9-6-03	- rozliší pojem vodič a izolant - pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud - dodržuje zásady bezpečného zacházení s el. přístroji		

Období – ročník:		Období B	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
F-9-2-04	- prokáže experimentem existenci gravitační síly	Gravitační síla a její měření	

	- užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou a hmotností tělesa při řešení úloh	- gravitační síla - gravitační pole Země - vztah pro výpočet gravitační síly - měření gravitační síly	- Newtonovy zákony
F-9-2-03	- změří velikost gravitační síly siloměrem	Síla. Skládání sil	- grafická řešení prostřednictvím technologií
F-9-2-04	- v konkrétní situaci rozhodne, která dvě tělesa na sebe působí silou, určí účinek jejich působení	- vzájemné působení těles	
F-9-2-03	- určí druh působící síly, velikost a směr	- síla a její měření	
F-9-2-04	- změří velikost působící síly, znázorní působící sílu	- znázornění síly	
	- určí v konkrétní situaci velikost a směr výslednice sil	- skládání sil stejného a opačného směru	
	- rozhodne, zda jsou síly v rovnováze	- rovnováha sil	
	- odhadne polohu těžiště, experimentálně určí polohu těžiště některých těles	- těžiště tělesa	
	- užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na velikosti tlakové síly a drsnosti materiálu a nikoli na obsahu styčných ploch	Tření	- modelování třecích sil
	- navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly	- tření, třecí síla	
	- uvede možnost změny odporových sil	- měření třecí síly	
		- ovlivňování třecí síly v praxi	
		- odporová síla vzduchu a vody	
F-9-2-05	- využívá Newtonovy pohybové zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil	Posuvné účinky síly. Pohybové zákony	
		- posuvné účinky síly a jejich souvislost s velikostí působící síly a hmotností – zákon síly	
		- zákon setrvačnosti	
		- zákon akce a reakce	
F-9-2-04	- užívá s porozuměním vztah mezi tlakovou silou, velikostí plochy a tlakem	Deformační účinky síly	- pokusy s pákou

	- vypočítá tlak v konkrétním případě s použitím správné jednotky - navrhne, jak lze v praktické situaci tlak zmenšit nebo zvětšit	- tlaková síla, tlak - změna tlaku v praxi	
F-9-2-06	- rozhodne, zda je páka otáčivá kolem pevné osy v rovnovážné poloze - experimentem nebo výpočtem určí sílu nebo rameno síly tak, aby páka byla v rovnováze - uvede příklad užití páky v praxi - určí podmínku rovnováhy na pevné kladce - uvede příklad využití kladky v praxi	- Otáčivé účinky síly - moment síly - páka - rovnováha na páce - užití páky - kladka pevná	- analýzy grafických záznamů pohybu
F-9-2-01	- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - rozliší jednotlivé druhy pohybů těles, určí druh pohybu tělesa v konkrétním případě	- Pohyb tělesa - klid a pohyb těles - pohyb přímočarý a křivočarý - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný - rychlost rovnoměrného pohybu - dráha rovnoměrného pohybu - průměrná rychlost - doba rovnoměrného pohybu	- měří rychlost v reálném světě
F-9-2-02	- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - experimentálně zjistí rychlost rovnoměrného pohybu tělesa - vyjádří rychlost pohybu v příslušných jednotkách, jednotky mezi sebou převádí		
F-9-3-01	- popíše vlastnosti kapalných látek - experimentálně předvede vznik tlaku v kapalině při působení vnější síly - vysvětlí na příkladu z praxe princip hydraulického zařízení - používá vztah pro hydrostatický tlak při řešení úloh - objasní souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a	- Mechanické vlastnosti kapalin - vlastnosti kapalných látek - Pascalův zákon - hydraulické zařízení - hydrostatický tlak	- aplikuje modely hydrauliky a hydrostatického tlaku

F-9-3-02	hustotou kapaliny - popíše a znázorní síly, působící na těleso v kapalině - určí pokusem i výpočtem velikost vztlakové síly v kapalině - předpoví chování tělesa v kapalině	- vztlaková síla v kapalině - Archimédův zákon - potápění, vznášení se a plování těles v kapalinách	
F-9-3-01	- popíše vlastnosti plynů - porovná atmosférický tlak v různých výškách, popíše způsob měření atmosférického tlaku - objasní vliv atmosférického tlaku na počasí	Mechanické vlastnosti plynů - vlastnosti plynů - atmosférický tlak	- aplikuje mechanické vlastnosti plynu - tlak
F-9-3-02	- uvede příklad, prokazující existenci vztlakové síly v atmosféře - s porozuměním používá Archimédův zákon pro plyny - popíše způsob měření tlaku v uzavřené nádobě, objasní pojmy podtlak a přetlak	- vztlaková síla v plynech - tlak plynu v uzavřené nádobě - přetlak a podtlak	

Období – ročník:		Období C	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
F-9-1-02	- popíše částicové složení látek pevných kapalných a plyných, vysvětlí rozdíl mezi látkou krystalickou a amorfni - uvede příklady jevů, dokazujících, že se částice látek ne	Částicová stavba látek - částicové složení látek pevných, kapalných a plyných - látky krystalické a amorfni	- difúze, Brownův pohyb
F-9-6-07	- uvede příklady zdrojů světla	Světelné jevy	

F-9-6-08	- porovná rychlost šíření světla ve vakuu s rychlostí v jiných prostředích - vysvětlí vznik stínu - využívá zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh - zobrazí předměty zrcadly a uvede příklady využití jednotlivých druhů zrcadel v praxi - objasní a na příkladu ukáže, kdy dojde k lomu světla od kolmice a ke kolmici	- zdroje světla - rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích - přímočaré šíření světla - zobrazení rovinným, dutým a vypuklým zrcadlem - optické přístroje - rozklad světla, odrazný hranol	- zákon odrazu světla - lom světla ke kolmici a od kolmice - čočky
F-9-6-01	- popíše stavbu atomu a jednotlivé částice v atomu - objasní vznik iontu, určí druh iontu - objasní pojem siločára elektrického pole, znázorní siločáry a vyznačí jejich směr v jednoduchých případech - sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod, zapojí žárovky za sebou a vedle sebe	Elektrické vlastnosti látek - stavba atomu, kladný a záporný iont - elektrický náboj - siločáry elektrického pole	
F-9-6-02	- změří elektrický proud ampérmetrem v daném místě obvodu - změří elektrické napětí voltmetrem mezi dvěma místy obvodu - porovná jednotlivé zdroje napětí, objasní princip akumulátoru - objasní mechanismus vedení elektrického proudu v kovech, v elektrolytech a v plynech	Elektrický proud - jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod - zapojení žárovek za sebou a vedle sebe - elektrický proud a napětí, jejich značky a jednotky - měření elektrického proudu a napětí - zdroje napětí - vedení elektrického proudu v kovových vodičích, kapalinách a plynech	
F-9-6-06	- změří elektrické napětí voltmetrem mezi dvěma místy obvodu - porovná jednotlivé zdroje napětí, objasní princip akumulátoru - objasní mechanismus vedení elektrického proudu v kovech, v elektrolytech a v plynech - popíše podstatu blesku a objasní způsoby ochrany před bleskem - znázorní pomocí schematické značky polovodičovou diodu a zapojí ji v propustném i závěrném směru, uvede příklad jejího využití	- Ohmův zákon - regulace hodnoty proudu reostatem	- elektrický proud v polovodičích - polovodičová dioda - elektrický odpor

F-9-6-04	- předpoví změnu proudu v kovovém vodiči při změně napětí nebo odporu - využívá při výpočtech vztah mezi elektrickým proudem, napětím a odporem (Ohmův zákon) - objasní princip reostatu		
F-9-6-05	- prokáže pokusem existenci magnetického pole kolem cívky s elektrickým proudem - objasní princip elektromagnetu, uvede příklad jeho využití	Střídavý proud - magnetické pole cívky s proudem - elektromagnet - rozvodná elektrická síť - bezpečné chování při práci s elektrickým zařízením - ochrana před úrazem elektrickým proudem	- elektromagnetická indukce, střídavý proud - transformátor
F-9-6-02	- objasní vznik střídavého proudu		
F-9-6-05	- popíše funkci transformátoru a jeho využití v rozvodné elektrické síti - popíše způsob výroby a přenosu elektrické energie z elektrárny ke spotřebiteli		
F-9-4-05	- uvede zásady bezpečnosti a pravidla pro práci s elektrickým zařízením a se spotřebiči v domácnosti		

Období – ročník:		Období D	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
F-9-4-01	- rozhodne, zda se koná práce a které těleso koná práci - určí v jednoduchých případech velikost práce vykonané určitou silou	Práce. Výkon. Energie - práce – značka, jednotka, vzorec - výkon – značka, jednotka, vzorec - elektrická práce - výkon elektrického proudu - polohová energie tělesa - pohybová energie tělesa	- vzájemná přeměna polohové a pohybové energie
F-9-4-02	- určí velikost výkonu z práce a času - určí elektrickou práci vykonanou za určitou dobu pro daný proud a napětí - vypočítá elektrickou práci z příkonu spotřebiče a doby		

F-9-4-03	průchodu elektrického proudu - objasní pojmy polohová a pohybová energie - uvede příklad přeměny pohybové energie na polohovou a naopak - objasní pojem vnitřní energie tělesa - uvede příklady změny vnitřní energie tělesa - rozlišuje a správně používá pojmy teplo a teplota	Vnitřní energie. Teplo - vnitřní energie - změna vnitřní energie, tepelná výměna - teplo, jeho značka a jednotka - měrná tepelná kapacita látky - druhy tepelné výměny	- vzorec pro výpočet tepla
F-9-4-04	- vyhledá v tabulkách měrnou tepelnou kapacitu látek - určí teplo přijaté nebo odevzdané tělesem při tepelné výměně		
F-9-4-04	- uvede příklady tepelné výměny - porovná látky podle tepelné vodivosti, uvede příklady jejich využití - uvede příklady změn skupenství z praktického života a určí, zda se při nich teplo pohlcuje nebo uvolňuje - vyhledá v tabulkách teplotu tání a teplotu varu některých látek - rozhodne z dané teploty, v jakém skupenství je daná látka - vyhledá v tabulkách měrné skupenské teplo tání a varu dané látky - uvede praktický význam vypařování - předpoví změnu teploty varu při změně tlaku nad hladinou kapaliny, uvede praktické užití tohoto jevu - vysvětlí vznik mlhy, jinovatky námrazy, oblaků - popíše základní stavební částice atomu a atomového jádra - popíše pojem izotop, uvede příklad izotopů - uvede základní druhy radioaktivního záření - popíše řetězovou jadernou reakci - popíše základní části jaderné elektrárny, uvede její výhody a nevýhody	Změny skupenství látek - tání a tuhnutí, teplota tání - měrné skupenské teplo tání - vypařování - var, teplota varu - měrné skupenské teplo varu - kapalnění - sublimace a desublimace Jaderná energie - atom, atomové jádro - izotopy a nuklidy - radioaktivita - řetězová jaderná reakce	- ochrana člověka při radiační havárii - obnovitelné a neobnovitelné

F-9-4-05	- popíše možnosti ochrany před radioaktivním zářením - uvede výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů	- jaderný reaktor - jaderná energetika	zdroje energie
F-9-5-01	- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku - uvede podmínky šíření zvuku - porovná rychlost šíření zvuku v jednotlivých prostředích - objasní souvislost mezi výškou tónu a jeho kmitočtem - uvede význam zvukové izolace na praktickém příkladu - uvede příklad praktického využití odrazu zvuku - porovná zdroje zvuku podle hladiny hlasitosti, rozhodne, které zvuky jsou zdraví škodlivé - posoudí možnosti snižování hluku s ohledem na životní prostředí	Zvukové jevy - zdroje zvuku - šíření zvuku prostředím - rychlost zvuku v různých prostředích - tón, výška tónu, kmitočet - pohlcování zvuku - odraz zvuku na překážce, ozvěna - hlasitost zvuku, ochrana před nadměrným hlukem	
F-9-5-02			
F-9-7-01	- vyjmenuje tělesa Sluneční soustavy s rozdělením podle typů - popíše pohyb jednotlivých těles Sluneční soustavy - objasní princip měsíčních fází a vznik zatmění Slunce a Měsíce - vysvětlí rozdíl mezi planetou a hvězdou	Země a vesmír - Sluneční soustava - zatmění Slunce a Měsíce - naše Galaxie - kosmonautika	
F-9-7-02	- orientuje se v základních souhvězdích na obloze - uvede základní mezníky výzkumu vesmíru a kosmonautiky		

ČLOVĚK A PŘÍRODA – Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Chemie se vyučuje jako samostatný předmět ve dvouhodinovém vyučovacím bloku ve věkově smíšených studijních skupinách (dvojročnících). Očekávané výstupy a učivo jsou naplňovány ve spojených vyučovacích hodinách studijních skupin 8. a 9. ročníku. Aby bylo zajištěno naplnění očekávaných výstupů a učiva u žáků v obou ročnících, řídí se výuka v prvním roce „obsahem C“ jednoho „ročníku“ a v následujícím roce „obsahem D“ druhého „ročníku“.

Model střídání vzdělávacího obsahu, učiva a očekávaných výstupů: (cykly se každé dva roky opakují)

1. rok studijní skupina 8. a 9. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – C
2. rok studijní skupina 8. a 9. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – D

Integrovaný předmět má následující časovou dotaci

- 8. ročník – 2 hodiny
- 9. ročník – 2 hodiny

Přírodní vědy se vyučují zpravidla v kmenové učebně v celých třídách. V tomto předmětu vedeme žáky k získávání a rozvíjení zájmu o přírodu, poskytujeme žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním zákonitostem, podporujeme vytváření jejich kritického myšlení a logického uvažování. Žáci jsou vedeni k aplikaci přírodovědných poznatků v praktickém životě, chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností. Vyučování témat z oblasti chemie probíhá v celé třídě zpravidla v kmenové učebně. V tomto předmětu směřujeme žáky k podchycení a rozvíjení zájmů o obor, poznávání základních chemických pojmů i zákonitostí a řešení problémů v praktických situacích. Žáci se učí pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných poznatků a nalézání souvislostí
- k zaznamenávání pozorování a analýze výsledků
- k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají
- ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek, dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a

pokusů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta
- učitel předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení, možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů při praktických cvičeních
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty a klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých a na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě, umožňuje prezentaci práce žáků
- ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k vyjadřování vlastních názorů, k argumentaci
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci vzájemně komunikovat

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci při řešení problémů ve skupinách
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků a k pocitu zodpovědnosti za svou práci i jednání
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory druhých

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých
- společně se žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a problémy ve vztahu ke kvalitě životního prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty i živými přírodninami
- zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh
- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení vyžaduje dodržování stanovených pravidel i povinností z hlediska ochrany zdraví a ochrany životního prostředí
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Období – ročník:		Obsah C	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
CH-9-1-01 CH-9-1-02	- určí společné a rozdílné vlastnosti látek - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	Pozorování, pokus a bezpečnost práce - vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek. - zásady bezpečné práce - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě - nebezpečné látky a přípravky - R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam	
CH-9-2-01 CH-9-2-02	- rozlišuje směsi a chemické látky - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	Směsi - směsi - různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, plošného obsahu a míchání pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)	
CH-9-2-03 CH-9-2-04	- vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi		

CH-9-2-05	- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	- voda - destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody	
CH-9-2-06	- uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	- vzduch - složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva	
CH-9-3-01	- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	Částicové složení látek a chemické prvky	
CH-9-3-02	- rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	- částicové složení látek - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony	
CH-9-3-03	- orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, - rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	- prvky - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo	
CH-9-4-01	- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	- chemické sloučeniny - chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	
CH-9-4-02	- přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	Chemické reakce	
CH-9-4-03	- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- chemické reakce - zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost	
CH-9-5-01	- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	- klasifikace chemických reakcí - slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní	
CH-9-5-02	- vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní	- faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	
		- chemie a elektřina - výroba elektrického proudu chemickou cestou	

CH-9-5-03	prostředí a uveďte opatření, kterými jim lze předcházet - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uveďte příklady uplatňování neutralizace v praxi	Anorganické sloučeniny - oxidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů - kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů - soli kyslíkaté a nekyslíkaté - vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů Chemie a společnost - chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze - průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály - cement, vápno, sádra, keramika - hořlaviny - význam tříd nebezpečnosti	
CH-9-7-01	- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi		
CH-9-7-03	- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka		

Období – ročník:		Obsah D	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
CH-9-1-01 CH-9-1-02	- určí společné a rozdílné vlastnosti látek - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných	Pozorování, pokus a bezpečnost práce - vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek.	

CH-9-1-03	dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí - objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	- zásady bezpečné práce - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě - nebezpečné látky a přípravky - R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam - mimořádné události - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	
CH-9-3-01	- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	Částicové složení látek a chemické prvky - částicové složení látek - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony	
CH-9-3-02	- rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	- prvky - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo	
CH-9-3-03	-orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, - rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	- chemické sloučeniny - chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	
CH-9-4-01	- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	Chemické reakce - klasifikace chemických reakcí - slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní	
CH-9-4-03	- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	
CH-9-6-01	- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- chemie a elektřina - výroba elektrického proudu chemickou cestou	
CH-9-6-02	- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	Organické sloučeniny - uhlovodíky - příklady v praxi významných alkanů,	

CH-9-6-03	- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	
CH-9-6-04	- orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů	- paliva - ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	
CH-9-6-05	- určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	- deriváty uhlovodíků - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	
CH-9-6-06	- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	- přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle	
CH-9-7-01	- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	Chemie a společnost - chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze	
CH-9-7-02	- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	- plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití, likvidace	
CH-9-7-03	- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	- detergenty a pesticidy, insekticidy - hořlaviny - význam tříd nebezpečnosti - léčiva a návykové látky	

ČLOVĚK A PŘÍRODA – Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodopis se vyučuje jako samostatný předmět ve dvouhodinovém vyučovacím bloku ve věkově smíšených studijních skupinách (dvojročnících). Očekávané výstupy a učivo jsou naplňovány ve spojených vyučovacích hodinách studijních skupin 6. a 7. ročníku a v 8. a 9. ročníku. Aby bylo zajištěno naplnění očekávaných výstupů a učiva u žáků v obou ročnících, řídí se výuka v prvním roce „obsahem A resp. C“ jednoho „ročníku“ a v následujícím roce „obsahem B resp. D“ druhého „ročníku“.

Model střídání vzdělávacího obsahu, učiva a očekávaných výstupů: (cykly se každé dva roky opakují)

1. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – A
2. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – B
1. rok	studijní skupina 8. a 9. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – C
2. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – D

Integrovaný předmět má následující časovou dotaci

- 6. ročník – 2 hodiny
- 7. ročník – 2 hodiny
- 8. ročník – 2 hodiny
- 9. ročník – 1 hodina

Přírodní vědy se vyučují zpravidla v kmenové učebně v celých třídách. V tomto předmětu vedeme žáky k získávání a rozvíjení zájmu o přírodu, poskytujeme žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním zákonitostem, podporujeme vytváření jejich kritického myšlení a logického uvažování. Žáci jsou vedeni k aplikaci přírodovědných poznatků v praktickém životě, chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností. Vyučování témat z oblasti chemie probíhá v celé třídě zpravidla v kmenové učebně. V tomto předmětu směřujeme žáky k podchycení a rozvíjení zájmů o obor, poznávání základních chemických pojmů i zákonitostí a řešení problémů v praktických situacích. Žáci se učí pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací

- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných poznatků a nalézání souvislostí
- k zaznamenávání pozorování a analýze výsledků
- k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají
- ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek, dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta
- učitel předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení, možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů při praktických cvičeních
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty a klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých a na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě, umožňuje prezentaci práce žáků
- ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k vyjadřování vlastních názorů, k argumentaci
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci vzájemně komunikovat

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci při řešení problémů ve skupinách
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků a k pocitu zodpovědnosti za svou práci i jednání
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory druhých

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých
- společně se žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a problémy ve vztahu ke kvalitě životního prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty i živými přírodninami
- zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh
- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení vyžaduje dodržování stanovených pravidel i povinností z hlediska ochrany zdraví a ochrany životního prostředí
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Období – ročník:		Obsah A	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
P-9-1-01	- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	Obecná biologie a genetika - vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; základní struktura života - buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné - význam a zásady třídění organismů - viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití	Názory na vznik života
P-9-1-04	- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek		Významné objevy a objevitelé.
P-9-1-05	- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti		
P-9-1-06	- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů		
P-9-1-07	- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka		
P-9-2-01	- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s	Biologie hub - houby bez plodnic - základní charakteristika,	Zajímavosti. Méně známé druhy hub, živočichů a rostlin.

P-9-2-02	plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků - vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích	pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy - houby s plodnicemi - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami - lišejníky - stavba, symbióza, výskyt a význam	
P-9-2-03	- objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků		
P-9-4-01	- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů;	Biologie živočichů - stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla -	
P-9-4-02	- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování	
P-9-4-03	- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci).	
P-9-4-04	- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy		
P-9-6-01	- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	Neživá příroda - podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka	
P-9-7-01	- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi;	Základy ekologie - organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	
P-9-7-02	- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek	- ochrana přírody a životního prostředí - globální	
P-9-7-03			

P-9-7-04	ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	problémy a jejich řešení, chráněná území	
P-9-8-01	- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Praktické poznávání přírody - praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	
P-9-8-02	- aplikuje praktické metody poznávání přírody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	- významní biologové a jejich objevy	

Období – ročník:		Obsah B	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
P-9-1-01	- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	Obecná biologie a genetika - vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty;	Názory na vznik života
P-9-1-02	- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	- základní struktura života - buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy,- význam a zásady třídění organismů	Významné objevy a objevitelé.
P-9-1-03	- rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a živočichů	- dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti	Přenos dědičných informací, gen, křížení
P-9-1-04	- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek		
P-9-1-05	- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti		

P-9-3-01	- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	Biologie rostlin - anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) - fyziologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování - systém rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradin (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců - význam rostlin a jejich ochrana	Zajímavosti. Méně známí živočichové a rostliny.
P-9-3-02	- porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku		
P-9-3-03	- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin		Vědní obory botaniky
P-9-3-04	- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů		Léčivé rostliny
P-9-3-05	- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí		Koření
P-9-4-01	- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Biologie živočichů - stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, - vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů, strunatci - rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná	Plankton
P-9-4-05	- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Základy ekologie - organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému - ochrana přírody a životního prostředí - globální	Minerální látky rozpuštěné ve vodě
P-9-4-03	- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí		Tažné ryby a jejich putování
P-9-4-04	- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka		Rybolov Rybníkářství Vývoj obojživelníků, plazů, ptáků

P-9-7-01	uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	problémy a jejich řešení, chráněná území.	Dorozumívání a tah ptáků
P-9-7-02	- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi		Sokolnictví
P-9-7-03	- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	Praktické poznávání přírody	Chráněná území v ČR
P-9-7-04	- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	- praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchyty některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	
P-9-8-01	- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	- významní biologové a jejich objevy	
P-9-8-02	- aplikuje praktické metody poznávání přírody		
	- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody		

Období – ročník:		Obsah C	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
P-9-1-01	- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	Obecná biologie a genetika - vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho	Názory na vznik života

P-9-1-02	- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života	Významné objevy a objevitelé.
P-9-1-03	- rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) živočichů	- základní struktura života - buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné	
P-9-1-04	- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	- význam a zásady třídění organismů	
P-9-1-05	- vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	- dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	
P-9-1-06	- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	- viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití	Zajímavosti. Méně známí živočichové a rostliny.
P-9-1-07	- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka		
P-9-4-01	- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Biologie živočichů - stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování	Vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci)
P-9-4-02	- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci živočichů - savci	
P-9-4-03	- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva	
P-9-4-04	- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- projevy chování živočichů	Různé názory na vývoj člověka
P-9-5-01		Biologie člověka - fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování	

P-9-5-02	- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	člověka	
P-9-5-03	- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	- anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti	
P-9-5-04	- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	- nemoci, úrazy a prevence - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	
P-9-5-05	- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	- životní styl - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	Ekologické problémy
P-9-7-01	- aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	Základy ekologie	Nakládání s odpady
P-9-7-04	- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	- organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	Chráněná území ve světě
P-9-8-01	- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	- ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení, chráněná území	
P-9-8-02	- aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické poznávání přírody	
	- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	- praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchyty některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	
		- významní biologové a jejich objevy	

Období – ročník:		Obsah D	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
P-9-1-01	- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	Obecná biologie a genetika - vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života - základní struktura života - buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné - význam a zásady třídění organismů - dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení - viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití	Názory na vznik života
P-9-1-02	- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel		Významné objevy a objevitelé.
P-9-1-03	- rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) živočichů		
P-9-1-04	- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek		
P-9-1-05	- vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti		
P-9-1-06	- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů		
P-9-1-07	- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka		Zajímavosti. Méně známí živočichové a rostliny.
P-9-3-01	- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	Biologie rostlin - anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) - fyziologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování - systém rostlin - poznávání a zařazování daných	
P-9-3-02	- porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku		
P-9-3-03	- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin		
P-9-3-04			

P-9-3-05	- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradin (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců - význam rostlin a jejich ochrana	
P-9-4-01	- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Biologie živočichů - stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování	Vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci)
P-9-4-02	- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci-savci	
P-9-4-03	- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva	Různé názory na vývoj člověka
P-9-4-04	- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- projevy chování živočichů	
P-9-5-01		Biologie člověka - fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka	
P-9-5-02	- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	- anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti	
P-9-5-03	- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka		
P-9-6-01	- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří		Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - geologické změny,
P-9-6-02			

P-9-6-03	- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	Neživá příroda - Země - vznik a stavba Země - nerosty a horniny - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie - vnější a vnitřní geologické procesy - příčiny a důsledky - půdy - složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace - výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí - geologický vývoj a stavba území ČR - český masiv, Karpaty - podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	vznik života
P-9-6-04	- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek		
P-9-6-05	- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody		
P-9-6-06	- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě		
	- rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků		
	- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi		
P-9-7-01		Základy ekologie - organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace,	Ekologické problémy
P-9-7-02	- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi		Nakládání s odpady
P-9-7-03	- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě		Chráněná území ve světě

P-9-7-04	příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	
P-9-8-01	- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	- ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení, chráněná území	
P-9-8-02	- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému		
	- aplikuje praktické metody poznávání přírody	Praktické poznávání přírody	
	- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	- praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	

ČLOVĚK A PŘÍRODA – ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Zeměpis se vyučuje jako samostatný předmět ve dvouhodinovém vyučovacím bloku ve věkově smíšených studijních skupinách (dvojročnících).

Očekávané výstupy a učivo jsou naplňovány ve spojených vyučovacích hodinách studijních skupin 6. a 7. ročníku a v 8. a 9. ročníku. Aby bylo zajištěno naplnění očekávaných výstupů a učiva u žáků v obou ročnících, řídí se výuka v prvním roce „obsahem A resp. C“ jednoho „ročníku“ a v následujícím roce „obsahem B resp. D“

Základní škola ŠKOLAMYŠL, Hrnčířská 272, Zahájí, 570 01 Litomyšl, místo poskytování vzdělávání a školských služeb Smetanovo nám. 15, Litomyšl - Město 570 01
druhého „ročníku“.

Model střídání vzdělávacího obsahu, učiva a očekávaných výstupů: (cykly se každé dva roky opakují)

1. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – A
2. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – B
1. rok	studijní skupina 8. a 9. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – C
2. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – D

Má následující časovou dotaci

- 6. ročník – 2 hodiny
- 7. ročník – 2 hodiny
- 8. ročník – 1 hodiny
- 9. ročník – 2 hodiny

Zeměpisu se vyučuje celá třída zpravidla v učebně s potřebným materiálně technickým vybavením.

V tomto předmětu vedeme žáky k získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, k poznávání hlavních geografických objektů a jevů, k osvojování geografických pojmů a používání poznávacích metod. Žáci jsou vedeni k respektování přírodních hodnot a lidských výtvorů, k získání trvalého zájmu o poznávání vlastní země i regionů světa, rozvoji kritického myšlení a logického uvažování.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí k učení

- učitel nabízí vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací k používání odborné terminologie
- vede žáky, aby získané poznatky kriticky posuzovali a porovnávali, poznávali smysl a cíl učení
- vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky, využití vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k využívání svých předností při řešení zadaných problémů ve skupinové práci, ale i při práci samostatné, k ověřování správných výsledků
- vede žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- využívá metody, při kterých dochází k řešení a závěrům sami žáci

- podporuje a rozvíjí žákovu argumentaci, obhajování jeho výroků a práci s chybou

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k souvislému, kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, map a grafů
- učí je formulovat a vyjadřovat své myšlenky v logickém sledu
- naslouchat promluvám jiných lidí a vhodně na ně reagovat, respektovat názor druhých
- podněcuje žáky ke vzájemné komunikaci mezi sebou i s učitelem

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke kooperaci a k utváření pocitu zodpovědnosti za své jednání
- ke spoluúčasti na vytváření kritérií pro hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality práce a termínů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel rozvíjí u žáků pocit sounáležitosti s životním prostředím a podporuje jednání žáků v zájmu trvale udržitelného rozvoje
- vede žáky k ochraně svého zdraví i zdraví svých spolužáků
- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování, pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje a k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu, vyhledávání a využívání různých informačních zdrojů
- žáci jsou vedeni k efektivní práci s běžně dostupnými geografickými pomůckami a vybavením

Období – ročník:		Obsah A	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
Z-9-1-01	- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	

Z-9-1-02	- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	Komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy, základní topografické útvary - hlavní kartografické produkty: plán, mapa - jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky, výškopis (hypsometrie, vrstevnice) a polohopis - základní informační geografická média a zdroje dat	- analýza informací z různých druhů map - mapy hustoty zalidnění obyvatel
Z-9-1-03	- přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost		
Z-9-1-04	- vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postavů k okolnímu světu	Kartografie a topografie - glóbus a mapa, měřítko globusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám	- kartografická zobrazení
Z-9-7-01	- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace - práce s mapou v terénu (měřítko mapy, buzola, kompas, GPS orientace podle bodů v krajině) - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	- vybrané metody tematické kartografie
Z-9-7-02	- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny		
Z-9-7-03	- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech (lavina, zemětřesení, povodeň,...)		- praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty, tvorba map a plánů
Z-9-2-01	- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy (včetně Měsíce)	Přírodní obraz Země - Vesmír, Galaxie, Sluneční soustava - Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, datová hranice - Měsíc	
Z-9-2-02	- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů		
Z-9-2-03	- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich		

Z-9-2-04	vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	- Krajinná sféra - přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra - složky a prvky přírodní sféry – atmosféra (počasí, podnebí, meteorologické prvky, celkový oběh v atmosféře, TV, TN, větrné systémy) - litosféra (vnitřní a vnější činitelé), - pedosféra (půdní typy) - hydrosféra (povrchová a podpovrchová voda) - biosféra- systém přírodní sféry na planetární úrovni - geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně - biosféra - systém přírodní sféry na regionální úrovni - přírodní oblasti	
Z-9-3-01	- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů Světový oceán a polární oblasti		- práce s datovou hranicí a časovými pásmy
Z-9-3-02	- lokalizuje na mapách Světový oceán a Polární oblasti podle zvolených kritérií, postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	Regiony světa - Světový oceán a polární oblasti - světadíly a oceány – Světový oceán- charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti - přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti	
Z-9-3-03	- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry Světového oceánu a polárních oblastí		- propojení informací z map a vytvoření vazeb mezi větrnými systémy, podnebnými a vegetačními pásmy
Z-9-3-04	- zvažuje, které změny ve vybraných regionech Světového oceánu a polárních oblastí nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	- modelové regiony Světového oceánu – Tichý oceán, Atlantský oceán, Severní ledový oceán, Indický oceán - vybrané modelové přírodní, politické), hospodářské (nerostné suroviny, cestovní ruch) a environmentální problémy, možnosti jejich řešení - světadíly a oceány – Arktida a Antarktida-	

Z-9-5-01	- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín	charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti - přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti	
Z-9-5-02	- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	- modelové regiony Arktidy a Antarktidy – vybrané modelové přírodní (ledovce), společenské, hospodářské (nerostné suroviny) a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	
Z-9-5-03	- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Životní prostředí - krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajín - vztah příroda a společnost - trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	- vyvození pozitivních a negativních vlivů, které vedou k utváření místní (vybrané) oblasti - konkrétní zkušenost, ideálně návyk, který vede k ochraně životního prostředí

Období – ročník:		Obsah B	
Očekávané výstupy	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo

RVP			
Z-9-1-01	- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie Komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy, základní topografické útvary - hlavní kartografické produkty: plán, mapa - jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky, výškopis - vrstevnice a polohopis - základní informační geografická média a zdroje dat Kartografie a topografie - glóbus a mapa, měřítko globusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám	- analýza informací z různých druhů map - mapy hustoty zalidnění obyvatel
Z-9-1-02	- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii (Rovník, poledník,...)		
Z-9-1-03	- přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost		
Z-9-1-04	- vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu		
Z-9-7-01	- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace - praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty - práce s mapou v terénu (měřítko mapy, buzola, kompas, orientace podle bodů v krajině) - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	- kartografická zobrazení
Z-9-7-02	- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny		
Z-9-7-03	- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech (lavina, zemetřesení, povodeň,...)		

Z-9-4-01	- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	Společenské a hospodářské prostředí – obyvatelstvo a sídla - obyvatelstvo světa - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky – vývoj počtu obyvatel, demografická revoluce, náboženství, jazyky, rasy - sídla - aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace, rozdělení sídel, uspořádání sídel, funkce sídel	- výpočet hustoty zalidnění - práce se statistickými daty - věkové pyramidy
Z-9-4-02	- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel		
Z-9-4-03	- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	I - globalizační společenské, politické a hospodářské procesy	
Z-9-4-04	- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	Společenské a hospodářské prostředí – světové hospodářství - světové hospodářství - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně - primární sektor – lesnictví, rybolov, zemědělství, těžba nerostných surovin - sekundární sektor – průmysl a nákladní doprava - terciární sektor – osobní doprava, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod - kvartér – věda a výzkum	- analýza vztahů rozmístění jednotlivých sektorů na vyspělost států a obyvatelstva
Z-9-4-05	- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků		
Z-9-4-06	- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální		

	geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech		
Z-9-5-01	- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	Společenské a hospodářské prostředí – politický zeměpis	
Z-9-5-02	- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	- regionální společenské, politické a hospodářské útvary – - politická mapa světa - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části státu, správní oblasti, kraje, města, aglomerace - jádrové a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) státu, mezinárodní organizace – hospodářské – EU, politické - OSN - geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska, hladomory, humanitární a rozvojová pomoc	- hlubší vazba mezi koloniemi a mocenskými zájmy států v průběhu osídlování
Z-9-5-03	- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Životní prostředí - krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajin - vztah příroda a společnost - trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	- vzhled do momentální politické situace vybrané oblasti - konkrétní zkušenost, ideálně návyk, který vede k ochraně životního prostředí

Období – ročník:	Obsah C
------------------	---------

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
Z-9-3-01	- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů Evropy	Regiony světa - Evropa - světadíl Evropa - charakteristika Evropy z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti	- vzhled do momentální politické situace vybrané oblasti
Z-9-3-02	- lokalizuje na mapách světadíl Evropa podle zvolených kritérií, postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti	- vzájemná spolupráce v Evropě na konkrétních příkladech
Z-9-3-03	- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry Evropy	- modelové regiony Evropy - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení – na základě vybraných modelových států charakterizovat základní prvky regionu - J Evropa, Z Evropa, Stř. Evropa, V a JV Evropa, S Evropa	
Z-9-3-04	- zvažuje, které změny ve vybraných regionech Evropy nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	- politické a hospodářské seskupení v Evropě – EU	- jak vnímat Česko jako partnera a součást EU
Z-9-5-03	- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	- postavení Česka v Evropě	
		Životní prostředí - vztah příroda a společnost - trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	- konkrétní zkušenost, ideálně návyk, který vede k ochraně životního prostředí
Z-9-6-01	- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	Česká republika - místní region - Litomyšlsko - zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na	
Z-9-6-02	- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům		
Z-9-6-03	- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál		- zpracování zprávy o místního regionu z hlediska dalšího

Z-9-3-03	- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry Austrálie a Oceánie	oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti - modelové regiony Austrálie - vybrané modelové přírodní, společenské (etnika a rasové složení obyvatel, kolonie), politické, hospodářské (nerostné suroviny, cestovní ruch) a environmentální problémy (Velký korálový útes), možnosti jejich řešení	
Z-9-3-04	- zvažuje, které změny ve vybraných regionech Austrálie a Oceánie nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich		
Z-9-3-01	- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů Afriky	Regiony světa - Afrika - světadíly a oceány – Afrika - charakteristika Afriky z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti - přírodní oblasti (příroda a její ochrana – národní parky), podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti	- vyvození pozitivních a negativních vlivů, které vedou k utváření místní (vybrané) oblast
Z-9-3-02	- lokalizuje na mapách Afriky podle zvolených kritérií, postavení, rozvojová jádra a periferní zóny		
Z-9-3-03	- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry Afriky	- modelové regiony Afriky – severní Afrika, Tropická Afrika, Jižní Afrika - vybrané modelové přírodní, společenské (etnika a rasové složení ob, rasismus, náboženství, AIDS), politické (váleční konflikty, kolonie), hospodářské (nerostné suroviny, zemědělské plodiny, cestovní ruch) a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	
Z-9-3-04	- zvažuje, které změny ve vybraných regionech Afriky nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich		
Z-9-3-01	- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů Severní, Střední a Jižní Ameriky	Regiony světa - Severní, Střední a Jižní Amerika - světadíly a oceány – Severní Amerika - charakteristika z hlediska přírodních a	

Z-9-3-02	- lokalizuje na mapách Severní, Střední a Jižní Ameriku podle zvolených kritérií, postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	socioekonomických poměru s důrazem na vazby a souvislosti - přírodní oblast, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti	- vyvození pozitivních a negativních vlivů, které vedou k utváření místní (vybrané) oblast
Z-9-3-03	- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry Severní, Jižní a Střední Ameriku	- modelové regiony Severní Ameriky (Kanada, USA, Mexiko) - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	
Z-9-3-04	- zvažuje, které změny ve vybraných regionech Severní, Střední a Jižní Ameriky nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	- světadíly a oceány – Jižní Amerika - charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměru s důrazem na vazby a souvislosti - přírodní oblast, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti - modelové regiony Jižní Ameriky (Karibské státy, Andské státy, státy la Platy, Brazílie) - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení - světadíly a oceány – Střední Ameriky - charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměru s důrazem na vazby a souvislosti - přírodní oblast, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti	

Z-9-3-01	- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů Asie	- modelové regiony Střední Ameriky (pevninská a oceánská část) - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	
Z-9-3-02	- lokalizuje na mapách Asii podle zvolených kritérií, postavení, rozvojová jádra a periferní zóny		
Z-9-3-03	- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní (nerostné suroviny – ropa), kulturní, společenské, politické (válečné konflikty) a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry Asie	Regiony světa - Asie - světadíly a oceány – Asie - charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti - přírodní oblast, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti	
Z-9-3-04	- zvažuje, které změny ve vybraných regionech Asie nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	- modelové regiony Asie (JZ Asie, J Asie, JV Asie, Stř. Asie, Zakavkazsko, S Asie – Rusko) - vybrané modelové přírodní, společenské (náboženství – islám, buddhismus, hinduismus, křesťanství), politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	- vyvození pozitivních a negativních vlivů, které vedou k utváření místní (vybrané) oblast

UMĚNÍ A KULTURA – HUDEBNÍ VÝCHOVA – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. a 2. ročníku a ve 3., 4. a 5. ročníku je plně integrovaný do center aktivit. Žáci pracují většinou ve skupinách ve třídě a mohou využívat audiovizuální pomůcky, soubory nástrojů pro rozvoj rytmu, s notovým zápisem..

Má následující časovou dotaci:

1. ročník – 1 hodina
2. ročník – 1 hodina
3. ročník – 1 hodina
4. ročník – 1 hodina
5. ročník – 1 hodina

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu je rozdělen do čtyř oblastí:

Vokální činnost

- práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu

Instrumentální činnost

- hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

Hudebně pohybová činnost

- ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

Poslechová činnost

- aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel podporuje sebedůvěru žáků v jejich schopnosti
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky ke schopnosti rozlišit jednotlivé kvality tónů, rozpoznat výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k vzájemnému naslouchání

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vytváří příležitosti pro přiměřenou komunikaci mezi žáky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke kritickému posuzování žánrů a stylů hudby, ke vzájemnému naslouchání
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel sleduje při hodině pokrok žáků
- vede žáky k užívání jednoduchých hudebních nástrojů k doprovodné hře

Období – ročník:		1. období – 1. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
HV-3-1-01	- nacvičuje správné dýchání a tvoření tónů - provádí dechová a hlasová cvičení, správně dýchá, nasazuje a tvoří tón, správně vyslovuje	Gymnastika mluvidel, zesilování a zeslabování hlasu, brániční dýchání, tvoření tónu Zvuky a tóny kolem nás v běžném životě (trhání papíru, bouchnutí dveří, cinkot lžičky, šumící voda, vítr,...).	Využití PC programů pro vlastní komponování hudby Dvojhlas, kánon
HV-3-1-05 HV-3-1-02	- rozlišuje kvalitu tónů, vzestupnou a sestupnou melodii - rozlišuje zvuky a tóny a sluchem rozlišuje základní vlastnosti tónu	Vlastnosti tónu: → vysoký – nízký, dlouhý – krátký, → silný – slabý Vzestupná a sestupná melodie	Hudba a výtvarné techniky Hudebně-dramatické formy

HV-3-1-06	- rozvíjí hudební sluch a paměť na melodie a slova - melodizuje říkanky, dětské lidové písně, dětské písně umělé	Písně lidové i umělé na náměty žáků Hry se zpěvem	Poslech, fantazie, relaxace
HV-3-1-06	- rozvíjí hudebnost zařazováním poslechu lidových písní i vážné hudby - poslouchá jednoduché instrumentální skladby a písně	Aktivní poslech lidových, umělých písní Aktivní poslech vážné hudby	Taneční představení na náměty dětí
HV-3-1-02	- reaguje pohybem na znějící hudbu - vyjadřuje hudbu pohybem (hudební pohybové hry) - učí se rozlišovat a udržovat určitý rytmus - provádí hru na tělo, seznamuje se s hudebními nástroji z Orffova instrumentáře	Pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v tempu a dynamice znějící hudby Hry s rytmem Hry s předměty a nástroji, hra na tělo Hudební improvizace	Hra na zobcovou flétnu, kytaru, xylofon

Období – ročník: 1. období – 2.ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
HV-3-1-01	- automatizuje si správné dýchání a tvoření tónů, rozšiřuje si hlasový rozsah a upevňuje ho - provádí dechová a hlasová cvičení, správně dýchá, měkce nasazuje a tvoří tón, správně vyslovuje	Gymnastika mluvidel, zesilování a zeslabování hlasu, brániční dýchání, tvoření tónu	Využití PC programů pro vlastní komponování hudby Dvojhlas, kánon
HV-3-1-05	- využívá grafického znázornění melodie ke zpěvu vzestupných a sestupných řad - seznamuje se s notovou osnovou, houslovým klíčem, taktovou čarou, notami podle délky	Notová osnova, houslový klíč Nota celá, půlová, čtvrtová Taktová čára	Hudba a výtvarné techniky Hudebně-dramatické formy

HV-3-1-02	- opakuje daný tón, upevňuje hlasový rozsah, zpívá podle pokynů učitele - melodizuje texty, dětské lidové písně, dětské umělé písně	Rozšiřování hlasového rozsahu Písně lidové i umělé na náměty žáků Hry se zpěvem	Poslech, fantazie, relaxace
HV-3-1-06	- rozvíjí hudebnost a cit zařazováním poslechu skladeb, seznamuje se s hudebními nástroji - poslouchá instrumentální skladby a písně	Hudební nástroje Aktivní poslech lidových i umělých písní Aktivní poslech vážné hudby	Taneční představení na náměty dětí
HV-3-1-02	- rozlišuje a udržuje rytmus - provádí rytmická cvičení, reprodukuje motivy a rytmy	Hry s rytmem Hry s předměty a nástroji, hra na tělo	Hra na zobcovou flétnu, kytaru, xylofon
HV-3-1-04	- reaguje pohybem na znějící hudbu - provádí pohybové hry	Pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v tempu a dynamice znějící hudby Hudební improvizace, pohybové hry se zpěvem	

Období – ročník: 1. období – 3. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
HV-3-1-01	- má správné pěvecké návyky, zpívá jistě a rytmicky správně, zazpívá stoupající a klesající melodii - upevňuje si správné pěvecké návyky, rozlišuje rozsah c1 – d2, zpívá s dynamikou stoupající a klesající melodie, zazpívá durový	Orffův instrumentář, metrum, rytmus a délka tónů Hra na ozvěnu	dramatizace Doporučené písně: Starosti s muzikou, Ach synku, synku, Slunce za hory, Vyletěla holubička, Dyby byla Morava, Dú Valaši, dú,

	trojzvuk, solmizační slabiky, zpívá podle pokynů učitele	– pohybový doprovod k polce, dvoudobá chůze, přísuný krok	Beskyde, Beskyde, Štědrej večer nastal, Veselé vánoční hody, Koulelo se, koulelo, Až já pojedu přes ten les, Valčíček, Na tý louce zelený, Když jsem byl malučký, Běží liška k Táboru, Ej padá, padá rosička, Nic nedbám, Červená se line záře
	- rozlišuje vzestupnou a sestupnou melodii, vyšší tón od nižšího		Vzestupná a sestupná melodie – stupnice, piano, mezzoforte, forte
	- rozlišuje tóny a jejich vlastnosti		
HV-3-1-05	- na základě individuálních hudebních schopností používá jednoduché rytmické nástroje	Hry s rytmem	
	- vytleskává rytmická cvičení, doprovází a užívá 2/4 a ¾ takt a pomlky v písních	Hry s předměty a nástroji, hra na tělo	
HV-3-1-03	- pohybem reaguje na hudbu		Doporučené poslechové skladby:
	- provádí hudebně pohybové hry, seznamuje se s dirigováním	Pohybová improvizace	I.Hurník – Kolovrátek
HV-3-1-04	- rozlišuje nejznámější hudební nástroje		A.Webern – 6 orchestrálních kusů
	- podle melodie pozná státní hymnu a umí jí projevít úctu	Hra na dostupné hudební nástroje	V. Novák – V Tatrách
	- rozděluje hudební nástroje na strunné, dechové a bicí	Poznávání dalších hudebních nástrojů	J.S.Bach – Chorální předehra
	- poslouchá instrumentální a vokální skladby		J.S.Bach – Mše h moll
	- rozlišuje kvalitu tónů (délku, sílu, barvu a výšku)		L. Mozart – Dětská symfonie
			W.A.Mozart – Kouzelná flétna
			A. Vivaldi – Zima
			A.Dvořák – Můj domov
			B.Smetana – Z českých luhů a hájů
HV-3-1-06	- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální		F. Chopin – Polonéza
			L.van Beethoven – Symfonie č.5
			B. Smetana – Prodaná nevěsta
			A.Dvořák – Slovanský tanec č.15
			S. Prokofjev – Popelka, Hodinová scéna
			L. Janáček – Příhody lišky Bystroušky
			J.Suk – V nový život

Období – ročník: 2. období – 4. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
HV-5-1-01	- dbá na správné dýchání, zpívá nové písně, rozlišuje délky not a zapisuje je - rozlišuje pojmy repetice, houslový klíč, dynamická znaménka p, mf, f - zpívá stupnici c dur a noty této stupnice - zpívá ve dvojhlasu a vícehlasu (kánon, lidový dvojhlas) - intonuje a reprodukuje durové a mollové tóniny - čte rytmus, orientuje se v notovém záznamu	Rozdíl rytmus x melodie, takt 4/4, mollová a durová tónina, písně lidové a umělé.	dramatizace Doporučené písně: Znám já jeden krásný zámek, Ach není tu, není, Išla Marina, Ó řebíčku zahradnický, Voděnka studená, My jsme Valaši, Chovejte mě, má matičko, Už ty pilky dořezaly, Červená, modrá fiala, Teče voda z javora, Ten chlumecký zámek, Muzikanti, co děláte, A já su synek z Polanky
HV-5-1-06	- rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, strunné a bicí	Písně ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	Doporučené skladby: A. Dvořák – Symfonie č. 9 Z nového světa B. Smetana – Vltava P.I. Čajkovskij – Koncert b moll, 3. věta J.S. Bach – Sinfonia J. Brahms – Variace na Haydnovo téma J. Mysliveček – Oktet B dur L. Janáček – Pilky z Lašských tanců D. Šostakovič – Symfonie č.10
HV-5-1-02	- podle svých schopností doprovodí písně na rytmických nástrojích - hraje na hudební nástroje z Orffova instrumentáře, graficky zaznamenává jednoduché melodie		
HV-5-1-07	- pohybově vyjadřuje hudbu, valčíkový krok - seznamuje se s taktováním ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu		
HV-5-1-06	- poslouchá vybrané skladby, pozná písně ve 2/4 a 3/4 taktu, pozná opakující se téma v poslouchané skladbě - rozlišuje hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka) - rozlišuje hudební formy, hudbu vokální, instrumentální,		

	vokálně instrumentální, hudební nástroje		J. Haydn – Symfonie G dur a fis moll L. Janáček – Symfonietta V. Novák – U muziky ze Slovácké suity A. Dvořák – Moravské dvojzpěvy, Árie ježibaby M. Ravel – Dítě a kouzla
--	--	--	--

Období – ročník: 2. období – 5. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
HV-5-1-01	- dbá na správné dýchání, pozná stupnici c dur, repetici, dynamická znaménka	Jednoduché dvojhlasé písně v durové či mollové tónině	dramatizace
HV-5-1-02	- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně	Symfonický orchestr, smyčcové a dechové nástroje	Doporučené písně: Rodné údolí, Panenka, Bejvávalo, Na tom bošileckém mostku, Tráva neroste, U panského dvora, Kdyby byl Bavorov, koledy, Žádný neví, Ráda, ráda, můj zlatej Honzíčku, Čtyři koně jdou, Sedlák, sedlák, sedlák
HV-5-1-06	- používá notový zápis jako oporu při realizaci písně		
HV-5-1-06	- dle svých schopností doprovází písně na rytmické a melodické hudební nástroje		
HV-5-1-03	- seznámí se s hudebními nástroji v symfonickém orchestru		
HV-5-1-05	- pozná smyčcové nástroje (housle, violoncello, kontrabas) a dechové nástroje (trubka, pozoun, lesní roh)		
HV-5-1-07	- hraje na hudební nástroje z Orffova instrumentáře		
	- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební		

HV-5-1-04 HV-5-1-06	improvizace - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, taktuje 3/4 a 4/4 takt - pohybově vyjadřuje hudbu - pohybově improvizuje - poslouchá vybrané skladby, poslechem pozná dechové a smyčcové nástroje, pozná varhanní hudbu, vánoční hudbu, trampské písně - seznamuje se s původem státní hymny - pozná vztahy mezi tóny (souzvuk, akord) - seznamuje se s hudebními výrazovými prostředky (rytmus, melodie, harmonie, kontrast, gradace, zvukomalba) - interpretuje hudbu (slovně vyjádří pocit z hudby)	valčík, menuet Písně v 3/4 a 4/4 taktu Práce s akordy, skládání tonů do akordů Rozklad skladeb Poslech různých žánrů hudby	Doporučené poslechové skladby: P.I. Čajkovskij – Suita č.4 – Mozartina J.J.Ryba – Česká mše vánoční W.A.Mozart – Don Giovanni, Menuet F. Škroup – Kde domov můj B. Smetana – Libuše, Prodaná nevěsta, Má vlast (Vltava) G. Bizet – Carmen A. Dvořák – Slovanské tance - Symfonie Z nového světa L. Janáček – Lašské tance, Říkadla G.F. Händel – Vodní hudba
-----------------------------------	--	---	---

UMĚNÍ A KULTURA – HUDEBNÍ VÝCHOVA – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve dvouhodinovém vyučovacím bloku ve věkově smíšených studijních skupinách (dvojočnicích). Očekávané výstupy a učivo jsou naplňovány ve spojených vyučovacích hodinách studijních skupin 6. a 7. ročníku a v 8. a 9. ročníku. Aby bylo zajištěno naplnění očekávaných výstupů a učiva u žáků v obou ročnících, řídí se výuka v prvním roce „obsahem A resp. C“ jednoho „ročníku“ a v následujícím roce „obsahem B resp. D“ druhého „ročníku“.

Model střídání vzdělávacího obsahu, učiva a očekávaných výstupů: (cykly se každé dva roky opakují)

1. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – A
2. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – B
1. rok	studijní skupina 8. a 9. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – C
2. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – D

Učebna je vybavena potřebnou audiovizuální technikou. Vztah žáků k hudbě je podporován návštěvami hudebních představení a koncertů, účastí v pěveckých a hudebních přehlídkách. Při těchto příležitostech se prohlubují dovednosti žáků a učí se kulturnímu chování a vystupování.

Má následující časovou dotaci:

- 6. ročník – 1 hodina
- 7. ročník – 1 hodina
- 8. ročník – 1 hodina
- 9. ročník – 1 hodina

Hudební výchova zahrnuje 4 základní druhy činností:

Vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové.

- Obsahem vokálních činností je práce s hlasem s přihlédnutím k fyziologickým dispozicím a věkovým zvláštnostem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Při vokálních činnostech se rozvíjí hudební sluch, rytmické, tonální a harmonické cítění i hudební představivost, posiluje se hudební paměť.

- Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využívání při hudební reprodukci a produkci. Při instrumentálních činnostech se rozvíjí především rytmické, tonální a harmonické cítění, hudební představivost, posiluje se hudební paměť, rozvíjí se tvořivost.
- Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby, reagování na hudbu pomocí pohybu, tance, gest i mimiky. Při hudebně pohybových činnostech se rozvíjí smysl pro rytmus, představivost a hudební paměť.
- Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání a poznávání hudby v různých žánrových podobách a stylech, analyzování a interpretace hudby.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využitím v praxi

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů, podnětu a příkladů hudebních ukázek k samostatnému
- poznávání a zařazování do jednotlivých stylových období
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel podněcuje žáky k vyjádření vlastních názorů, obhajobě a toleranci názorů druhých
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o náměty a názory žáků

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel vede žáky k respektování názoru druhých
- podporuje u žáků vytváření potřeby zapojovat se do kulturního dění školy a regionu
- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k ochraně a oceňování našich kulturních tradic

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- při samostatné práci vede učitel žáky ke koncentraci na pracovní výkon, k jeho dokončení a dodržování stanovených pravidel
- nabízí žákům dostatek hudebních aktivit, které přispívají k vytváření pozitivního vztahu k hudbě
- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

Období – ročník:		Obsah A	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
Hv-9-1-02	- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu - využívá osvojené dovednosti a hlasové hygieny při pěveckém i mluvním projevu - dle svých možností zpívá intonačně čistě s rytmickou přesností v jednohlase i vícehlase - dokáže ocenit vokální projev spolužáka	VOKÁLNÍ ČINNOSTI Intonační cvičení, rozšiřování hlasového rozsahu Jednohlasý a vícehlasý zpěv, kánon Zpěv lidových i umělých písní Reflexe vlastního vokálního projevu a projevu ostatních	Společné zpívání při příležitosti školních slavností Vlastní hudební vystoupení
Hv-9-1-01	- vytvoří dle svých možností jednoduchý nápěv na daný text - rozpozná mužské a ženské zpěvní hlasy	Vlastní vokální tvorba, vokální improvizace Druhy zpěvních hlasů	
Hv-9-1-02	- rytmicky správně reprodukuje jednoduchý motiv - s pomocí učitele prokazuje orientaci v jednoduchém notovém zápise písně - přečte notový zápis	Rytmické hry, způsob zápisu rytmu (taktové čáry, označení taktu) Stupnice, noty, notový záznam melodie	

Hv-9-1-03	- intonačně správně reprodukuje krátkou slyšenou ukázkou	Reprodukce slyšených tónů, intonace vzestupné a sestupné řady tónů	
Hv-9-1-01	- využívá své individuální schopnosti a dovednosti při nástrojové reprodukci motivů	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI Nástrojová reprodukce melodií, hra a tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře, klavíru, xylofonu, flétny, kytary	
Hv 9-1-03	- provádí jednoduché nástrojové improvizace	Nástrojová improvizace Notový záznam hudby, notační programy	
Hv-9-1-05	- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané skladbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	HUDEBNÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI Základní kroky tanců	
Hv-9-1-01	- rozliší základní druhy taktů	Taktování a dirigování	Představení taneční akademie
Hv-9-1-03	- zadiriguje jednoduchou lidovou píseň		
Hv-9-1-03	- zapamatovává si a reprodukuje pohyby prováděné při tanci či rytmicko-pohybových hrách	Pohybové vyjádření slyšených hudebních motivů Hra na tělo, pohybová improvizace Rytmicko-pohybové hry	
Hv-9-1-06	- prokáže orientaci ve znějící hudbě - rozliší některé z hudebních stylů a žánrů a s pomocí učitele vysvětlí jejich funkci a souvislosti s kulturními tradicemi ve společnosti - stručně charakterizuje nejužívanější hudební styly a žánry, uvede jejich nejznámější skladatele	POSLECHOVÉ ČINNOSTI Aktivní poslech klasické i moderní hudby Zvuk hudebních nástrojů, dynamika v hudbě Hudební styly a žánry	Vizualizace skladby Poslech skladby jako základ pro výtvarné a dramatické vyjádření

Hv-9-1-07	- vyjádří stručně své pocity a dojmy z poslouchané skladby, vyjádří názor adekvátně k svému věku - s pomocí učitele vypracuje referát nadané hudební téma, o hudební osobnosti a přednese jej - s pomocí učitele vyhledá informace související s hudbou, pracuje s různými informačními zdroji	Intuitivní a emocionální poslechové aktivity Interpretace znějící hudby - vytváření vlastních názorů Poslech s oporou o notový zápis Aktivní poslech díla významných hudebních osobností Život a dílo vybraných významných osobností světové a české hudby Referát se zvolenou hudební tematikou	
-----------	--	--	--

Období – ročník:		Obsah B	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
Hv-9-1-02 Hv-9-1-01	- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu - využívá osvojené dovednosti a hlasové hygieny při pěveckém i mluvním projevu	VOKÁLNÍ ČINNOSTI Intonační cvičení, rozšiřování hlasového rozsahu Jednohlasý a vícehlasý zpěv, kánon Zpěv lidových i umělých písní	Společné zpívání při příležitosti školních slavností
Hv-9-1-01 Hv-9-1-03	- s pomocí učitele charakterizuje píseň v tónině dur a moll - improvizuje jednoduché melodie v dur i v moll	Intonace v durových a mollových tóninách Vlastní vokální tvorba, vokální improvizace	Vlastní hudební vystoupení
Hv-9-1-03 Hv-9-1-01 Hv-9-1-04	- rytmicky správně reprodukuje daný motiv - prokazuje orientaci v notovém zápise písně - notový zápis používá jako oporu při realizaci písně	Rytmický výcvik, rytmický záznam melodie Notový záznam melodie, notační programy Partitura	

Hv-9-1-03 Hv-9-1-01 Hv-9-1-02	- intonačně správně reprodukuje krátkou slyšenou ukázkou - jednoduše graficky zapíše slyšenou píseň, melodii, rytmus - dokáže ocenit vokální projev ostatních	Reprodukce slyšených tónů a melodií Intonace vzestupné a sestupné melodie Grafický zápis rytmu a melodie Reflexe vokálního projevu (tvorba a pěvecký projev významných hudebních osobností)	
Hv-9-1-04 Hv-9-1-03	- využívá své individuální schopnosti a dovednosti při nástrojové reprodukci motivů, písni nebo skladeb - s pomocí učitele vytvoří jednoduchý doprovod k písním (předehra, mezihra, dohra) - provádí jednoduché nástrojové improvizace	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI Nástrojová reprodukce melodií Hra a tvorba doprovodů s využitím perkusních nástrojů, klavíru, xylofonu, flétny, kytary Nástrojová improvizace	
.. Hv-9-1-05 Hv-9-1-05	- zvládá základní taneční kroky polky a valčíku, mazurky - reaguje pohybem na různé změny v hudbě	HUDEBNÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI Taneční kroky vybraných tanců Pohybové vyjádření změny v proudu znějící hudby (tempo, dynamika, rytmus)	Představení taneční akademie
Hv-9-1-06	- zapamatovává si a reprodukuje pohyby prováděné při tanci či rytmicko-pohybových hrách	Rytmicko-pohybové hry, hra na tělo	
Hv-9-1-07	- prokáže orientaci ve znějící hudbě - rozliší hudebně výrazové prostředky a další významné prvky díle	POSLECHOVÉ ČINNOSTI Aktivní poslech klasické i moderní hudby Hudebně výrazové prostředky (melodie, barva, rytmus, dynamika, gradace, kontrast, harmonie)	Vizualizace skladby Poslech skladby jako základ pro výtvarné a dramatické vyjádření
Hv-9-1-06	- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové příslušnosti s dalšími skladbami	Hudební styly a žánry Hudební skladba v kontextu s dobou vzniku, životem autora, ve spojení s jinými hudebními i nehudebními díly	

Hv-9-1-07	- samostatně uvede typické znaky daného hudebního stylu, žánru a uvede nejznámější představitele, skladatele, interprety, kapely, orchestry, dirigenty... - vyjádří adekvátně k věku stručně své pocity a dojmy - s pomocí učitele vypracuje referát nadané hudební téma, o hudební osobnosti a přednese jej - s pomocí učitele vyhledá informace související s hudbou, pracuje s různými informačními zdroji	Intuitivní a emocionální poslechové aktivity Interpretace znějící hudby - vytváření vlastních názorů Poslech s oporou o notový zápis Aktivní poslech díla významných hudebních osobností Život a dílo vybraných významných hudebních osobností Referát se zvolenou hudební tematikou Oblíbené hudební skupiny	
-----------	--	---	--

Období – ročník:		Obsah C	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
Hv-9-1-02 Hv-9-1-01 Hv-9-1-04	- vědomě uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu - využívá osvojené dovednosti z hlasové výchovy a poznatky o hlasové hygieně při pěveckém i mluvním projevu - podle svých možností zlepšuje svůj vokální projev - rozpozná a jednoduchým způsobem předvede různé techniky vokálního projevu - osvojí si /dle svých možností/ některé z písní probíraného žánru	VOKÁLNÍ ČINNOSTI Hlasová výchova - dechová cvičení, hlasová rezonance, rozezpívání, artikulační cvičení Deklamace textu Rozšiřování hlasového rozsahu Jednohlasý a vícehlasý zpěv, kánon Techniky vokálního projevu a jejich individuální využití Intonace a vokální improvizace	Společné zpívání při příležitosti školních slavností Vlastní hudební vystoupení

Hv-9-1-02	- zpívá dle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky správně v jednohlase (dvojhlas) v tóninách dur i moll	Zpěv v dur o v moll tóninách Zpěv lidových i umělých písní Vlastní vokální tvorba, vokální improvizace	Představení taneční akademie
Hv-9-1-03	- rytmicky správně a přesně reprodukuje předvedený motiv	Rytmické hry, rytmický záznam melodie, tečkovaný rytmus	
Hv-9-1-01	- bez větších problémů se orientuje v notovém zápise písně - intonačně správně reprodukuje i delší slyšenou ukázkou	Noty, notový záznam melodie, notační programy Partitura, funkce pomlky a jejich zapisování do partitury	
Hv-9-1-03	- rozliší sluchově, porovná a dokáže reprodukovat melodii v tónině dur, moll na základě srovnání	Reprodukce slyšených tónů a melodií	
Hv-9-1-02	- transponuje melodii, převede do zpěvné polohy - dokáže zhodnotit slovně svůj vokální projev a ocenit projev ostatních	Rozlišování durových a mollových akordů Vokální transpozice Reflexe vokálního projevu (tvorba a pěvecký projev významných hudebních osobností)	
Hv-9-1-03	- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při nástrojové reprodukci motivů, písní, skladeb - provádí nástrojové improvizace - vhodně doprovodí vokální i jiný projev svůj či ostatních	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI Nástrojová reprodukce melodií Hra a tvorba doprovodů s využitím perkusních nástrojů, klavíru, xylofonu, flétny, kytary Nástrojová improvizace	
Hv-9-1-01	- aktivně využije svých improvizčních schopností k vytvoření vhodného doprovodu k dramatické situaci	Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy	
Hv-9-1-03	- osvojí si taneční kroky jednoduchého kolového tance		
Hv-9-1-05	- rozpozná některý z tanců	HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI	

Hv-9-1-06	- dle vlastního uvážení pohybově reaguje na hudbu, hudební dílo - zapamatovává si, reprodukuje a improvizuje pohyby prováděné při tanci	Pohybové vyjádření slyšených hudebních motivů Taneční styly, základní kroky vybraných tanců Pohybová improvizace Rytmicko-pohybové hry, hra na tělo	Vizualizace skladby Poslech skladby jako základ pro výtvarné a dramatické vyjádření
Hv-9-1-07	- prokazuje orientaci ve znějící hudbě, rozliší užité hudebně výrazové prostředky a důležité sémantické prvky, vysvětlí jejich význam v hudbě adekvátně k věku, k dílu přistupuje jako k logickému celku	POSLECHOVÉ ČINNOSTI Analýza hudební skladby - hudebně výrazové prostředky, významné sémantické prvky a jejich význam pro pochopení díla	
Hv-9-1-06	- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové příslušnosti s dalšími skladbami	Hudební dílo a jeho autor Hudební skladba v kontextu s dobou vzniku, životem autora, ve spojení s jinými hudebními i nehudebními díly	
Hv-9-1-08	- charakterizuje hudbu v daném historickém období		
Hv-9-1-07	- vytvoří vlastní charakteristiku hudebního díla - samostatně vyjádří své pocity a dojmy z ukázky	Intuitivní a emocionální poslechové aktivity Interpretace znějící hudby - vytváření vlastních názorů Poslech s oporou o notový zápis Aktivní poslech díla významných hudebních osobností	
Hv-9-1-07	- vyhledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění		
	- samostatně vypracuje referát na dané téma nebo na téma podle svých zájmů a přednese jej před třídou - samostatně vyhledá informace související s hudbou, pracuje s různými informačními zdroji	Souvislosti různých oborů (malířství, stavitelství, literatura) v jednotlivých etapách Život a dílo vybraných významných hudebních osobností Průřez dějinami hudby - pravěk, starověk,	

		středověk, renesance Referát se zvolenou hudební tematikou	
--	--	---	--

Období – ročník:		Obsah D	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
Hv-9-1-02	- vědomě uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu - využívá osvojené dovednosti z hlasové výchovy a poznatky o hlasové hygieně při pěveckém i mluvním projevu - podle svých možností dále zlepšuje svůj vokální projev - osvojí si /dle svých možností/ některé z písní probíraného žánru - zpívá dle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky správně v jednohlase /popř. dvojhlas/ v tóninách dur i moll - zpívá dle svých možností vícehlas	VOKÁLNÍ ČINNOSTI Hlasová výchova - dechová cvičení, hlasová rezonance, rozezpívání, artikulační cvičení Deklamace textu Rozšiřování hlasového rozsahu Jednohlasý a vícehlasý zpěv, kánon Techniky vokálního projevu a jejich individuální využití Intonace a vokální improvizace Zpěv v dur o v moll tóninách Zpěv lidových i umělých písní Vlastní vokální tvorba, vokální improvizace Rytmické hry, rytmičky, rytmičky melodie, tečkovaný rytmus Noty, notový záznam melodie, notační programy Druhy klíčů, půltón, posuvky (křížky a béčka) a jejich notový zápis	Společné zpívání při příležitosti školních slavností Vlastní hudební vystoupení
Hv-9-1-01			
Hv-9-1-04			
Hv-9-1-02			
Hv-9-1-03	- rytmicky správně a přesně reprodukuje delší předvedený motiv		
Hv-9-1-01	- bez problémů se orientuje v notovém zápise písně i		

	složitější skladby	Notace v basovém klíči	
Hv-9-1-03	- intonačně správně reprodukuje i delší slyšenou ukázkou	Reprodukce slyšených tónů a melodií	
Hv-9-1-02	- rozliší sluchově, porovná a dokáže reprodukovat melodii v tónině dur, moll na základě srovnání	Rozlišování durových a mollových akordů	
Hv-9-1-01	- dokáže zhodnotit slovně svůj vokální projev a ocenit projev ostatních	Reflexe vokálního projevu (tvorba a pěvecký projev významných hudebních osobností)	
Hv-9-1-03	- transponuje melodii do zpěvnější polohy či využije jiné hudební činnosti	Vokální transpozice	
Hv-9-1-03	- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při nástrojové reprodukci motivů, písní, skladeb	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI Nástrojová reprodukce melodií	
	- provádí nástrojové improvizace	Hra a tvorba doprovodů s využitím perkusních nástrojů, klavíru, xylofonu, flétny, kytary	
	- vytvoří vlastní hudební doprovod k danému námětu	Nástrojová improvizace	
		Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy	Představení taneční akademie
Hv-9-1-05	- reaguje pohybem na znějící hudbu, vhodným pohybem ztvární slyšené hudební motivy	HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Pohybové vyjádření slyšených hudebních motivů	
	- reprodukuje různé pohyby prováděné při tanci	Základní kroky vybraných tanců	
		Pohybová improvizace	
		Rytmicko-pohybové hry, hra na tělo	
Hv-9-1-06	- prokazuje orientaci ve znějící hudbě, rozliší užité hudebně výrazové prostředky a důležité sémantické prvky, vysvětlí jejich význam v hudbě adekvátně k věku, k dílu přistupuje jako k logickému celku	POSLECHOVÉ ČINNOSTI Analýza hudební skladby - postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické	Vizualizace skladby Poslech skladby jako základ pro výtvarné a dramatické vyjádření

Hv-9-1-07	- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové příslušnosti s dalšími skladbami	prvky a jejich význam pro pochopení díla	
Hv-9-1-06	- charakterizuje hudbu v daném historickém období	Hudební dílo a jeho autor - hudební skladba v kontextu s dobou vzniku, životem autora, ve spojení s jinými hudebními i nehudebními díly	
Hv-9-1-08	- vytvoří vlastní charakteristiku hudebního díla - samostatně vyjádří své pocity a dojmy z ukázky	Hudební styly a žánry - chápání jejich funkce vzhledem k životu jedince ve společnosti, kulturním tradicím a zvykům	
Hv-9-1-07	- vyhledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění - samostatně vypracuje referát na dané téma nebo na téma podle svých zájmů a přednese jej před třídou - samostatně vyhledá informace související s hudbou, pracuje s různými informačními zdroji	Interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních názorů a soudů, preferencí Souvislosti různých oborů (malířství, stavitelství, literatura) v jednotlivých etapách Průřez dějinami hudby - baroko, klasicismus, romantismus, hudba 20. a 21. století Referát s hudební tematikou	

UMĚNÍ A KULTURA – VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje jako integrovaný předmět do center aktivit. Žáci pracují většinou v pracovních skupinách a využívají různorodé výtvarné techniky, který zpracovávají různé výstupy.

Má následující časovou dotaci:

1. ročník – 1,5 hodina
2. ročník – 1,5 hodina
3. ročník – 1,5 hodina
4. ročník – 1,5 hodiny
5. ročník – 1,5 hodiny

Výtvarná výchova se realizuje ve vzdělávacím oboru umění a kultura. Vyučování probíhá zpravidla v celých třídách.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí

Malba

- základní a doplňkové barvy a jejich vlastnosti, kombinace barev

Kresba

- výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kompozice v ploše, kresba různým materiálem

Techniky plastického vyjadřování

- znázornění prostoru na základě zkušeností získaných pohybem a hmatem, výtvarné zpracování přírodních materiálů, modelování z papíru, hlíny, sádky, drátu

Grafické techniky

- tisk z koláže, ze šablon, otisk, vosková technika

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyjádření svého vlastního postoje k uměleckému dílu i ke své vlastní tvorbě
- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k využití získaných poznatků ve vlastní tvorbě
- vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel nechává žáky hovořit o pozorovaném díle
- přijímá často neodborně vyjádřené žákovské názory, upřesňuje je
- vybízí žáky, aby zkoušeli vyjadřovat své dojmy z uměleckého díla a respektovali názory jiných
- vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel dbá na to, aby se žáci podíleli na stanovení pravidel pro práci ve skupinách a aby tato pravidla respektovali
- učí je vzájemné toleranci a zodpovědnosti za plnění dílčích částí společného úkolu
- vede žáky ke kolegiální pomoci

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel vede žáky k poznání a respektování estetických požadavků na životní prostředí
- rozvíjí u žáků snahu pomáhat si mezi sebou, uznávat se a oceňovat nápady druhých
- pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- při práci s různými materiály vede učitel žáky k dosažení zručnosti
- dbá na udržování pořádku na pracovním místě, zavádí systém v přípravě a ukládání výtvarných pomůcek
- vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi
- vyžaduje dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Období – ročník:		1. období – 1. - 3. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
		ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI	- výtvarné workshopy v galerii

VV-3-1-01	- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury Uspořádání objektů do celků – na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly	- návštěva galerie, muzea s komentovanou prohlídkou - výtvarné dílny Školy na zámku Land-art - výtvarné dílny s charitativním přesahem - realizace vánočního a velikonočního jarmarku - školní výstavy v prostorách školy - výtvarné dílny pro rodiče - školní slavnosti
VV-3-1-02	- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	
VV-3-1-03	- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	Typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, reklama Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace	- animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz - vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), motivace - (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)
VV-3-1-04	- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ	- obrazná vyjádření (samostatně)

VV-3-1-05	vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Osobní postoj v komunikaci -jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	vytvořených a přejatých) - vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření
------------------	--	--	---

Období – ročník: 2. období – 4. - 5. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
VV-3-1-01	- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury Uspořádání objektů do celků – na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření	- výtvarné workshopy v galerii - návštěva galerie, muzea s komentovanou prohlídkou - výtvarné dílny Školy na zámku Land-art - výtvarné dílny s charitativním přesahem

VV-3-1-02	- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby Typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, reklama Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace	- realizace vánočního a velikonočního jarmarku - školní výstavy v prostorách školy - výtvarné dílny pro rodiče - školní slavnosti
VV-3-1-03	- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky		
VV-3-1-04	- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ Osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací	- animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz - vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), motivace - (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)
VV-3-1-05	- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); Proměny komunikačního obsahu – záměry	- obrazná vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) - vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření

		tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	
--	--	--	--

UMĚNÍ A KULTURA – VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve dvouhodinovém vyučovacím bloku ve věkově smíšených studijních skupinách (dvojočnicích). Očekávané výstupy a učivo jsou naplňovány ve spojených vyučovacích hodinách studijních skupin 6. a 7. ročníku a v 8. a 9. ročníku. Aby bylo zajištěno naplnění očekávaných výstupů a učiva u žáků v obou ročnících, řídí se výuka v prvním roce „obsahem A resp. C“ jednoho „ročníku“ a v následujícím roce „obsahem B resp. D“ druhého „ročníku“.

Model střídání vzdělávacího obsahu, učiva a očekávaných výstupů: (cykly se každé dva roky opakují)

- 3. rok studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – A
- 4. rok studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – B
- 3. rok studijní skupina 8. a 9. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – C
- 4. rok studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – D

Učivo i výstupy od 6. - 9. ročníku se objektivně shodují, v jednotlivých ročnících budeme vyučovat projektově, odlišnost se projeví v tematickém zaměření v jednotlivých ročnících a hloubce znalostí v oblasti dějin umění

Má následující časovou dotaci

- 6. ročník – 2 hodiny
- 7. ročník – 2 hodina
- 8. ročník – 1 hodina
- 9. ročník – 1 hodiny

Výuka výtvarné výchovy je založena na tvůrčích činnostech, které umožňují rozvíjet žákovo vnímání, výtvarné citění, představivost, fantazii, myšlení a prožitky a k tomu jsou využívány různé výtvarné prostředky, nástroje a techniky. Cílem výuky je pěstovat estetické citění, vkus žáků, učit je vážit si kulturních hodnot a dovedností lidí.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu

Rozvíjení smyslové citlivosti

- zaměřujeme se na prvky vizuálně obrazného vyjádření, uspořádání objektů do celků, odraz skutečnosti v lidském vědomí, působení uměleckých děl na žáky
- vycházíme ze zážitků a zkušeností žáka, z pozorování lidí a jejich projevů, věcí, přírody a popisů událostí

Uplatňování subjektivity

- zaměřujeme se na prostředky pro vyjádření osobních nálad, zkušeností, představ vyvolaných zrakovým vjemem nebo uměleckým zážitkem
- rozvíjíme tvůrčí činnosti, při nichž žák uplatňuje vlastní vnímání, citění, myšlení a fantazii a užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně informačních a komunikačních technologií

Ověřování komunikačních účinků

- vedeme žáky k vysvětlení záměru tvorby, samostatně vytvořeného nebo pozorovaného výtvarného projevu, ke vzájemnému porovnávání individuálních interpretací výtvarných děl
- umožňujeme žákům prezentaci vlastních výtvarných děl v prostorách školy, na veřejných akcích, soutěžích

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák uvědomil různé možnosti, kterými lze úkol realizovat
- využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů, podnětů a příkladů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- podporuje kritické myšlení ve vztahu k umění

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel dává dostatek možností pro vzájemnou komunikaci v různých formách (ústně, písemně, výtvarnými prostředky)
- klade důraz na interpretaci uměleckého díla žáky
- dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování odlišných názorů)
- respektuje žákovu individuální volbu uměleckých prostředků

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby pomáhá žákům v uměleckých činnostech
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření různých dárků (např. pro budoucí prvňáčky, apod.)
- podporuje u žáků vytváření potřeby navštěvovat výstavy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování stanovených pravidel
- při práci s výtvarným materiálem jsou žáci vedeni k dodržování hygienických pravidel
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení a k vytváření pozitivní pracovní atmosféry
- vede žáky k dodržování dohodnuté kvality a postupů práce

Období – ročník:		Obsah A	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
VV-9-1-01	- vybírá, vytváří a pojmenovává škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, světlostní a barevné kvality, textury	-školní výstavy v prostorách školy - výtvarné workshopy v galerii - návštěva galerie s komentovanou prohlídkou a workshopem - Škola na zámku -výtvarné dílny pro rodiče - charitativní přesah - ponožkový pejsek, panenky UNICEF,... - vánoční tvoření pro rodiče
VV-9-1-02	- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh)	
VV-9-1-03	- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření –	

VV-9-1-04	- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	umělecká výtvarná tvorba, tiskoviny, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	-realizace vánočního a velikonočního jarmarku - v plánu příští rok -zapojení do výtvarných soutěží - v plánu příští rok
VV-6-1-05	- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace	
VV-9-1-06	- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, comics - pop art	
VV-9-1-07	- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	
VV-9-1-08	- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru	

Období – ročník:		Obsah B	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
VV-9-1-01	- vybírá, vytváří a pojmenovává škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Prvky vizuálně obrazného vyjádření –vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura)	- školní výstavy v prostorách školy - výtvarné workshopy v galerii - návštěva galerie s komentovanou prohlídkou a workshopem - Škola na zámku -výtvarné dílny pro rodiče - charitativní přesah - ponožkový pejsek, panenky UNICEF,... - vánoční tvoření pro rodiče
VV-9-1-02	- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh)	
VV-9-1-03	- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	
VV-9-1-04	- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace	
VV-9-1-05	- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z		
VV-9-1-06	- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření		

VV-9-1-07 VV-9-1-08	současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Typy vizuálně obrazných vyjádření – fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace Reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace, proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	
-----------------------------------	---	---	--

Období – ročník:		Obsah C	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
VV-9-1-01	- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, světlostní a barevné kvality, textury	-školní výstavy v prostorách školy - výtvarné workshopy v galerii - návštěva galerie s komentovanou prohlídkou a workshopem - Škola na zámku -výtvarné dílny pro rodiče - charitativní přesah - ponožkový pejsek, panenky UNICEF,... - vánoční tvoření pro rodiče
VV-9-1-02	- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh)	
VV-9-1-03	- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, tiskoviny, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	
VV-9-1-04	- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace	
VV-9-1-05	- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu		

VV-9-1-06	- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, comics - pop art	
VV-9-1-07	- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	
VV-9-1-08	- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace	

Období – ročník:		Obsah D	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
VV-9-1-01	- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Prvky vizuálně obrazného vyjádření – vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura)	- školní výstavy v prostorách školy - výtvarné workshopy v galerii - návštěva galerie s komentovanou prohlídkou a workshopem - Škola na zámku

VV-9-1-02	- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh)	-výtvarné dílny pro rodiče - charitativní přesah - ponožkový pejsek, panenky UNICEF,... - vánoční tvoření pro rodiče
VV-9-1-03	- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	
VV-9-1-04	- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace	
VV-9-1-05	- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu		
VV-9-1-06	- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Typy vizuálně obrazných vyjádření – fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	
VV-9-1-07	- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání, hledisko jejich motivace Reflexe a vědomé uplatnění při vlastních	

VV-9-1-08	- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	tvůrčích činnostech OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace, proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	
-----------	--	--	--

ČLOVĚK A ZDRAVÍ – VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví vymezuje vzdělávací oblast týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky a zdraví. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předchozím

vzdělávání. Vytváří a posiluje u žáků vnímavý vztah k jejich okolí. Pomáhá jim formovat základní vztah k životu, vlastní osobě a jiným lidem. Formuje základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování, za plnění zadaných úkolů.

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět ve dvouhodinovém vyučovacím bloku ve věkově smíšených studijních skupinách (dvojočnicích). Očekávané výstupy a učivo jsou naplňovány ve spojených vyučovacích hodinách studijních skupin 7. a 8. ročníku. Aby bylo zajištěno naplnění očekávaných výstupů a učiva u žáků v obou ročnících, řídí se výuka v prvním roce „obsahem B“ jednoho „ročníku“ a v následujícím roce „obsahem C“ druhého „ročníku“.

Model střídání vzdělávacího obsahu, učiva a očekávaných výstupů: (cykly se každé dva roky opakují)

1. rok studijní skupina 7. a 8. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – C
2. rok studijní skupina 7. a 8. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – D

Časové vymezení vyučovacích předmětů Výchova ke zdraví a Tělesná výchova

8. ročník – 1 hodina

9. ročník – 1 hodina

V 7. a 8. ročníku probíhá se stejnými tematickými celky, učivo je gradováno co do rozsahu a hloubky směrem k sedmému ročníku.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy. K výuce předmětu může být využívána tělocvična, hřiště, ostatní prostory školy a okolí i další podnětná sportovní prostředí. Během výuky předmětu jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: návštěvy plaveckých bazénů, zimních stadionů, semináře a programy podporující zájem žáků o předmět (např. školy v přírodě, sportovní kurzy apod.).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí v předmětu Výchova ke zdraví

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní, společenské a sociokulturní jevy

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá u toho vlastního úsudku a zkušeností

- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, přezkoumá řešení a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

- organizací a kontrolou skupinové práce vede žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny;
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samotný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

- přistupuje k výsledkům Pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany kulturních a společenských hodnot

Období – ročník:		Obsah C	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
VZ-9-1-01	- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů	- kamarádství, přátelství, láska	- partnerské vztahy, manželství, rodičovství

	v komunitě		
VZ-9-1-02	- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	- rodina, škola, vrstevnická skupina	- obec, spolek
V- 9-1-03	- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	- změny v životě člověka, dětství, puberta, dospívání	
VZ-9-1-04	- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví	- respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, kooperace, dopad vlastního jednání	
VZ-9-1-05	- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	- kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota - prevence, odpovědnost jedince za zdraví	- podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví
VZ-9-1-06	- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	- komunikace s vrstevníky, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	
VZ-9-1-07	- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	- zásady zdravého stravování, pitný režim	- vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy
VZ-9-1-08	- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami	- základní cesty přenosu nákaz, jejich prevence, preventivní a léčebná péče	- odpovědné chování v situacích úrazu, základy první pomoci
VZ-9-1-09	- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu	- zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam	

		pohybu pro zdraví, pohybový režim	
VZ-9-1-10	- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	- stres a jeho vztah ke zdraví	- kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy a stresu a k posilování duševní odolnosti
VZ-9-1-11	- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	- vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, utváření vědomí vlastní identity	
VZ-9-1-12	- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	- sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost	- předčasná sexuální zkušenost, promiskuita
VZ-9-1-13	- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni	- auto-destruktivní závislosti-psychická onemocnění, rizikové chování (alkohol, kouření, zbraně, nebezpečné látky, internet)	- násilné chování, trestná činnost, dopink ve sportu
VZ-9-1-14	- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	- šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci	- manipulativní reklama a informace, působení sekt
VZ-9-1-15	- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	- bezpečné prostředí ve škole, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, tísňové volání	- zvládání agresivity v dopravě
VZ-9-1-16	- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	- klasifikace mimořádných událostí, varovný signál, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace	- prevence vzniku mimořádných událostí

Období – ročník:		Obsah D	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
VZ-9-1-01	- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	- kamarádství, přátelství, láska	- partnerské vztahy, manželství, rodičovství
VZ-9-1-02	- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	- rodina, škola, vrstevnická skupina	- obec, spolek
VZ-9-1-03	- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	- změny v životě člověka, dětství, puberta, dospívání	
VZ-9-1-04	- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví	- respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, kooperace, dopad vlastního jednání	- cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání stresových situací
VZ-9-1-05	- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	- kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	- prevence, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví
VZ-9-1-06	- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	- komunikace s vrstevníky, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	
VZ-9-1-07	- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s	- zásady zdravého stravování, pitný režim,	

	rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy	
VZ-9-1-08	- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	- základní cesty přenosu nákaz, jejich prevence, preventivní a léčebná péče	- odpovědné chování v situacích úrazu, základy první pomoci
VZ_9-1-09	- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	- zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	
VZ-9-1-10	- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	- stres a jeho vztah ke zdraví, kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy a stresu a k posilování duševní odolnosti	- psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
VZ-9-1-11	- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	- vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, utváření vědomí vlastní identity	
VZ-9-1-12	- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	- sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita	- zdraví reprodukční soustavy, problémy těhotenství, rodičovství mladistvých, poruch pohlavní identity - základní lidské potřeby a jejich hierarchie, složky zdraví
VZ-9-1-13	- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	- auto-destruktivní závislosti-psychická onemocnění, rizikové chování (alkohol, kouření, zbraně, nebezpečné látky, internet)	- násilné chování, trestná činnost, dopink ve sportu
VZ-9-1-14	- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný	- šikana a jiné projevy násilí, formy	- manipulativní reklama a informace,

	manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	sexuálního zneužívání dětí, kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci	působení sekt
VZ-9-1-15	- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	- bezpečné prostředí ve škole, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, zvládání agresivity v dopravě, tísňové volání	
VZ-9-1-16	- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	- klasifikace mimořádných událostí, varovný signál, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, prevence vzniku mimořádných událostí	

ČLOVĚK A ZDRAVÍ – TĚLESNÁ VÝCHOVA – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících s tím, že výuka probíhá ve smíšené studijní skupině 1. a 2. ročníku a ve smíšené studijní skupině 3., 4. a 5. ročníku.

Má následující časovou dotaci:

1. ročník – 2 hodiny
2. ročník – 2 hodiny
3. ročník – 2 hodiny
4. ročník – 2 hodiny
5. ročník – 2 hodiny

Tělesná výchova je realizována ve vzdělávacím oboru člověk a zdraví. Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi, učitel spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí. Součástí tělesné výchovy ve všech ročnících je výuka plavání a bruslení.

Další tělovýchovné aktivity na prvním stupni realizujeme formou pohybových her v programu školní družiny a formou kroužků či ve spolupráci se sportovními oddíly.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

Činnosti ovlivňující zdraví

- význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti

Činnosti podporující pohybové učení

- komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Základní výuka plavání

- realizuje se na 1. stupni v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin, plavecký výcvik je každoroční součástí tělesné výchovy, proto jsou očekávané výstupy součástí 1. období 1. stupně a zároveň 2. období 1. stupně

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky
- uplatňuje diferencovaný přístup k žákům podle jejich tělesné zdatnosti a individuálních předpokladů pro zvládnutí různých pohybových aktivit

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel společně se žáky formuluje pravidla bezpečného chování při pohybových aktivitách v různém prostředí předkládáním modelových situací a jejich řešením vede žáky k prevenci proti úrazům a k zásadám první pomoci při úrazu
- umožní žákům zorganizovat jednoduché pohybové činnosti a jejich varianty
- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel umožní žákům vyjádřit vlastní názory a diskutovat o významu pohybu pro zdraví
- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro komunikaci
- žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých skupinových pohybových činnostech a soutěžích, učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, vzájemně si pomáhat
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair-play - dodržují pravidla, označí přestupky, respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- jsou vedeni ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplní a taktní
- Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní
- učitel vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě

Období – ročník:		1. období - 1. – 3. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
TV-3-1-01	- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	Význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu	turistika a pobyt v přírodě
TV-3-1-02	- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	Příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem Základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti	ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy

TV-3-1-03	- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech	Základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry	Plavání, bruslení, lyžování
TV-3-1-04	- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	
TV-3-1-05	- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	
TV-5-1-11	- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	Dodržuje osobní hygienu před vstupem a v prostředí bazénu. Zvyká si na vodní prostředí – na hladině, pod hladinou.	Potápění, pokládání na hladinu – splývání. Skáče do vody.

Období – ročník:		2. období - 4. – 5. ročník	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
TV-5-1-01	- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	- pohybové hry- s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost	ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
TV-5-1-02	- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo	- zdravotně zaměřené činnosti -základy gymnastiky	

	vlastním svalovým oslabením		
TV-5-1-03	- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	
TV-5-1-04	- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- hygiena při TV - bezpečnost při pohybových činnostech	
TV-5-1-05	- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	- zdravotně zaměřené činnosti- správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená	
TV-5-1-06	- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	- zásady jednání a chování	
TV-5-1-07	- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů	
TV-5-1-08	- zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	- organizace při TV	
TV-5-1-09	- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	- měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy	
TV-5-1-10	- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě	- zdroje informací o pohybových činnostech	ICT-5-2-02 ICT-2-2-01

	bydliště; samostatně získá potřebné informace		
TV-5-1-11	- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	Dodržuje osobní hygienu před vstupem a v prostředí bazénu. Zvyká si na vodní prostředí – na hladině, pod hladinou.	Splývá a cíleně skáče vybraný skok do vody.
TV-5-1-12	- zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	Trénuje vybrané styly plavání. Seznámí se se způsoby záchrany tonoucího.	Uplave určitou vzdálenost. Posiluje plaveckou vytrvalost.

ČLOVĚK A ZDRAVÍ – TĚLESNÁ VÝCHOVA – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve dvouhodinovém vyučovacím bloku ve věkově smíšených studijních skupinách (dvojočnicích). Očekávané výstupy a učivo jsou naplňovány ve spojených vyučovacích hodinách studijních skupin 6. a 7. ročníku a v 8. a 9. ročníku. Aby bylo zajištěno naplnění očekávaných výstupů a učiva u žáků v obou ročnících, řídí se výuka v prvním roce „obsahem A resp. C“ jednoho „ročníku“ a v následujícím roce „obsahem B resp. D“ druhého „ročníku“.

Model střídání vzdělávacího obsahu, učiva a očekávaných výstupů: (cykly se každé dva roky opakují)

1. rok studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – A
2. rok studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – B
1. rok studijní skupina 8. a 9. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – C
2. rok studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – D

Má následující časovou dotaci:

- 6. ročník – 2 hodiny
- 7. ročník – 2 hodiny
- 8. ročník – 2 hodiny
- 9. ročník – 2 hodiny

Tělesná výchova je realizována ve vzdělávacím oboru Člověk a zdraví. Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi, učitel spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí. Součástí tělesné výchovy ve všech ročnících je výuka plavání a bruslení. Další tělovýchovné aktivity na druhém stupni realizujeme formou pohybových her v programu školního klubu a formou kroužků či ve spolupráci se sportovními oddíly.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

Činnosti ovlivňující zdraví

- význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly,
- základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti

Činnosti podporující pohybové učení

- komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky
- uplatňuje diferencovaný přístup k žákům podle jejich tělesné zdatnosti a individuálních předpokladů pro zvládnutí různých pohybových aktivit

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel společně se žáky formuluje pravidla bezpečného chování při pohybových aktivitách v různém prostředí předkládáním modelových situací a jejich řešením vede žáky k prevenci proti úrazům a k zásadám první pomoci při úrazu
- umožní žákům zorganizovat jednoduché pohybové činnosti a jejich varianty

- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel umožní žákům vyjádřit vlastní názory a diskutovat o významu pohybu pro zdraví
- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro komunikaci
- žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých skupinových pohybových činnostech a soutěžích, učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, vzájemně si pomáhat
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair-play - dodržují pravidla, označí přestupky, respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- jsou vedeni ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplní a taktní

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě

Období – ročník:		Obsah A	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
TV-9-1-01	- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Rекреační a výkonnostní sport, estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, rytmická gymnastika, cvičení s náčiním	Význam pohybu pro zdraví
TV-9-1-02	- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	Zdravotně orientovaná zdatnost-kondiční programy, manipulace se zatížením, gymnastická cvičení, atletické disciplíny. Prevence a korekce oslabení Jednoduchá speciální vyrovnávací cvičení Atletická abeceda, atletika-běh 60m, hod míčkem,	-uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení -rychlý běh, vytrvalý běh, hod míčkem

		skok daleký, vytrvalost-D 600m, Ch 1000m	
TV-9-1-03	- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	Zdravotně zaměřené činnosti- cvičení a jejich praktické využití Kondiční gymnastika-obratnostní cvičení, posilování pomocí laviček, medicimbalů, švihadel	kondiční testy-přeskok přes švihadlo a sed-leh za 1min., šplh
TV-9-1-04	- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	Relaxační, průpravná a zdravotně zaměřená cvičení Gymnastika - přeskok přes kozu našíř-roznožka, skrčka	základní význam jednotlivých cvičení a jejich použití význam pohybu pro zdraví účinky drog
TV-9-1-05	- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, první pomoc při TV a sportu Bruslení - různé techniky a možnosti	
TV-9-2-01	- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry	
TV-9-2-02	- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	Gymnastika - základní akrobatické prvky - kotoul vpřed, kotoul vzad, stoj na lopatkách, rovnovážný stoj	Průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
TV-9-3-01	- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	- seznámí se s pravidly her, závodů a sportovních soutěží	
TV-9-3-02	- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	- přesun do terénu, chůze se zátěží v mírně náročném terénu	ochrana přírody
TV-9-3-03	- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	Sportovní hry - výběr	volejbal, fotbal a ringo kopaná HČJ - vedení míče,

			příhrávka v pohybu, střelba, hra fresbee HČJ- házení a chytání, hra přehazovaná HČJ -házení, chytání, hra
TV-9-3-04	- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	- herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, utkání podle pravidel	
TV-9-3-05	- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- měří, eviduje a vyhodnocuje pohybové dovednosti role hráče, diváka a rozhodčího	organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná
TV-9-3-06	- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	Zorganizuje jednoduchou pohybovou činnost Zjednodušená pravidla osvojených her, soutěží příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek	základní tělocvičné názvosloví, povely pozorování vlastní pohybové činnosti
TV-9-3-07	- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	výsledky atletických disciplín zásady jednání a chování při soutěžích	

Období – ročník:		Obsah B	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
TV-9-1-01	- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	- význam pohybu pro zdraví-rekreační a výkonnostní sport, estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, rytmická gymnastika, cvičení s náčiním	
TV-9-1-02	- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	manipulace se zatížením, gymnastická cvičení, atletické disciplíny-rychlý běh, vytrvalý běh, hod míčkem	- vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení - zdravotně orientovaná zdatnost-

		atletika - vytrvalostní běh- D600m, Ch1000m, sprint-60m, skok daleký, skok vysoký, hod míčkem, štafetový běh	kondiční programy,
TV-9-1-03	- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností –zatěžovanými svaly	- zdravotně zaměřené činnosti- cvičení a jejich praktické využití - protahovací cviky, sestavení rozcvičky, atletická abeceda - základní pojmy osvojených činnosti speciální vyrovnávací cvičení	- zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení
TV-9-1-04	- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	- význam jednotlivých kondičních a vyrovnávacích cvičení a jejich použití, sledování tělesných parametrů - význam konkrétních cvičení pro zdraví - doping ve sportu	- relaxační, průpravná a zdravotně zaměřená cvičení
TV-9-1-05	- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, první pomoc při TV a sportu	pohyb i v náročnějším terénu, turistika
TV-9-2-01	- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry	
TV-9-2-02	- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- gymnastika - základní akrobatické prvky, přeskok přes kozu, kladina	- průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - roznožka nadél, hrazda - vzpor, sešín, základy rytmické gymnastiky
TV-9-3-01	- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele	- seznámí se s pravidly her, závodů a soutěží	- zásady jednání a chování při sportovních hrách pravidla osvojených her, soutěží,

	internetu		závodů
TV-9-3-02	- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	- přesun do terénu, chůze se zátěží v mírně náročném terénu, ochrana přírody	- pomoc handicapovaným; respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
TV-9-3-03	- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- sportovní hry a zjednodušené sportovní hry - herní činnosti jednotlivce, hra	- zaměřuje se na volejbal, fotbal a ringo; dále kopaná, házená, basketbal, přehazovaná
TV-9-3-04	- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	- herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, utkání podle pravidel	
TV-9-3-05	- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- měří, eviduje a vyhodnocuje pohybové dovednosti role hráče, diváka a rozhodčího	- základní tělocvičné názvosloví, povely, - pozorování vlastní pohybové činnosti a měření výkonů
TV-9-3-06	- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- zorganizuje jednoduchou pohybovou činnost - bruslení - základní prvky	
TV-9-3-07	- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- zpracuje výsledky atletických disciplín	

Období – ročník:		Obsah C	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
TV-9-1-01	- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového	- význam pohybu pro zdraví-rekreační a	- estetické a kondiční formy

	režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	výkonnostní sport	cvičení s hudbou a rytmičtým doprovodem, rytmičká gymnastika, cvičení s náčiním
TV-9-1-02	- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	- zdravotně orientovaná zdatnost-kondiční programy, manipulace se zatížením, gymnastická cvičení, atletické disciplíny-rychlý běh, vytrvalý běh, hod míčkem	vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení
TV-9-1-03	- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností –zatěžovanými svaly	- zdravotně zaměřené činnosti - cvičení a jejich praktické využití	- atletika - běh, skok daleký, skok vysoký, hod míčkem, vrh koulí, turistika
TV-9-1-04	- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	- relaxační, průpravná a zdravotně zaměřená cvičení - denní režim z pohledu zdravotního oslabení - plán pohybového režimu - způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů - kondiční testy, sledování tělesných parametrů - informace o životosprávě	zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení
TV-9-1-05	- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, první pomoc při TV a sportu	
TV-9-2-01	- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry	- gymnastika - sestavy z akrobatických prvků, přeskok, kladina, hrazda, rytmičká gymnastika s hudbou
TV-9-2-02	- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná cvičení	- zdravotně zaměřená cvičení

TV-9-3-01	- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	- seznámí se s pravidly her, závodů a soutěží - bruslení	- sportovní hry- herní činnosti jednotlivce, hra
TV-9-3-02	- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	- přesun do terénu, chůze se zátěží v mírně náročném terénu, - role hráče, diváka a rozhodčího - orientace v terénu, pojmenuje klady pobytu v přírodě, nebezpečí různých přírodních podmínek	- ochrana přírody - vliv drog a dopingu na sportovní činnost a zdraví
TV-9-3-03	- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- sportovní hry, zaměřuje se na zásady jednání a chování při sportovních hrách a atletice	- volejbal, fotbal a ringo
TV-9-3-04	- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	- herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, utkání podle pravidel	
TV-9-3-05	- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- měří, eviduje a vyhodnocuje pohybové dovednosti	
TV-9-3-06	- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- zorganizuje jednoduchou pohybovou činnost - pravidla osvojených her, soutěží, závodů	- organizace prostoru a pohybových činností - sada cviků na rozcvičení před základní pohybovou činností
TV-9-3-07	- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- zpracuje výsledky atletických disciplín	

Období – ročník:		Obsah D	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
TV-9-1-01	- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	- význam pohybu pro zdraví-rekreační a výkonnostní sport, estetické a kondiční formy	- cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, rytmická gymnastika, cvičení s náčiním
TV-9-1-02	- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	- zdravotně orientovaná zdatnost-kondiční programy, manipulace se zatížením, gymnastická cvičení, atletické disciplíny-rychlý běh, vytrvalý běh, hod míčkem	- uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení
TV-9-1-03	- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností –zatěžovanými svaly	- zdravotně zaměřené činnosti- cvičení a jejich praktické využití	
TV-9-1-04	- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	- relaxační, průpravná a zdravotně zaměřená cvičení	formy pohybové aktivity vzhledem ke znečištění ovzduší
TV-9-1-05	- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, první pomoc při TV a sportu	
TV-9-2-01	- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry	
TV-9-2-02	- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	
TV-9-3-01	- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	- seznámí se s pravidly her, závodů a soutěží	
TV-9-3-02	- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské	- přesun do terénu, chůze se zátěží v mírně	

	myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	náročném terénu, ochrana přírody	
TV-9-3-03	- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- sportovní hry, zaměřuje se na volejbal, fotbal a ringo,	
TV-9-3-04	- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	- herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, utkání podle pravidel	
TV-9-3-05	- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- měří, eviduje a vyhodnocuje pohybové dovednosti	
TV-9-3-06	- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- zorganizuje jednoduchou pohybovou činnost	
TV-9-3-07	- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- zpracuje výsledky atletických disciplín	

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE – PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Pracovní vyučování se vyučuje jako plně integrovaný vyučovací předmět ve všech ročnících do center aktivit v rámci integrované tematické výuky.

Má následující časovou dotaci:

1. ročník – 1 hodina
2. ročník – 1 hodina
3. ročník – 1 hodina
4. ročník – 1 hodina
5. ročník – 1 hodina

Pracovní vyučování se realizuje ve vzdělávacím oboru člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování

- příprava tabule pro jednoduché stolování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, nástroje a nářadí
- pozitivně oceňuje pokrok u všech žáků

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu vlastních i společných výsledků práce
- umožňuje žákům, aby na základě stanovených kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Období – ročník: 1. období - 1. - 3. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČSP-3-1-01	- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)	Příprava vánočního a velikonočního jarmarku

ČSP-3-1-02	- pracuje podle slovního návodu a předlohy (plánuje si svou pracovní činnost) - překládá papír - vytrhává - slepuje - obkresluje - stříhá - volí vhodné pracovní nástroje - uplatňuje zásady bezpečnosti práce - stříhá - ohýbá - spojuje - určuje tvar materiálu a jeho barvu - plánuje si práci, dodržuje následnost jednotlivých kroků pracovního postupu - poznává vlastnosti materiálů – tvrdost a tvárnost - hněte, válí, stlačuje - pozná textilní materiály - odměřuje a navlékne niť - pracuje s přízí - dodržuje pravidla bezpečnosti práce - porovnává různé techniky zpracování	Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Lidové zvyky, tradice, řemesla Práce s papírem Práce s drobným materiálem Práce s modelovací hmotou Modelovací, keramická hmota Práce s textilem	Slavnosti konané v rámci školy Návštěva muzea řemesel Organizace tvořivé dílny pro rodiče Den Země
------------	--	--	---

ČSP-3-2-01	- vyzkouší některé z jednodušších technik - dodržuje pravidla bezpečnosti práce - pracuje dle instrukce učitele	Lidové zvyky, tradice, řemesla	
ČSP-3-3-01	- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi -seznámí se s návodem a předlohou ve stavebnici -sestavuje podle návodu i vlastní fantazie	KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI Stavebnice - sestavování modelů Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
ČSP-3-3-02	- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny	PĚSTITELSKÉ PRÁCE Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo Pěstování rostlin ze semen v místnosti Pěstování pokojových rostlin Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	Práce na školním pozemku
ČSP-3-4-01	- připraví tabuli pro jednoduché stolování	PŘÍPRAVA POKRMŮ	
ČSP-3-4-02	- chová se vhodně při stolování - provede jednoduchý nákup potravin - užívá pracovní nástroje a vhodné pomůcky - dodržuje bezpečnost a hygienu práce - upevňuje své návyky při organizaci a plánování práce	Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	

Období – ročník: 2. období - 4. – 5. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo

ČSP-5-1-01	- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Lidové zvyky, tradice, řemesla	Příprava vánočního a velikonočního jarmarku, Slavnosti konané v rámci školy
ČSP-5-1-02	- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic		
ČSP-5-1-03	- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu		
ČSP-5-1-04	- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu - zvolí vhodné pracovní nástroje - uplatňuje zásady bezpečnosti práce - zvyšuje nároky na kvalitu své práce - vystřihne jednoduchý symetrický tvar - podle návodu vytvoří skládanku - vystřihne složitější útvar - prostřihuje - plánuje si práci, dodržuje následnost jednotlivých kroků pracovního postupu - určuje vlastnosti materiálu - rozliší přírodní a technický materiál - vhodným způsobem kombinuje různé materiály - kultivuje hmatový vjem - seznamuje se s vlastnostmi materiálu (porovnání vlastnosti materiálu) - ovládá a používá vhodné nástroje	Práce s papírem Práce s drobným materiálem Práce s modelovací hmotou Modelovací, keramická hmota	Návštěva muzea řemesel, jarmarku řemesel Tvořivá dílna – řemesla Organizace tvořivé dílny pro rodiče -pečení perníku, zdobení vajec, drhání

ČSP-5-2-01	- přidává, ubírá, ohýbá - dodržuje pravidla bezpečnosti práce - šije různými druhy stehů - ví, kdy se který druh stehu používá - dodržuje pravidla bezpečnosti práce - užívá přírodní materiály - navrhne a zrealizuje jednoduchou např. vánoční nebo velikonoční dekoraci - vyzkouší si některé z jednoduchých technik	Práce s textilem Lidové zvyky, tradice, řemesla KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI Stavebnice - sestavování modelů Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
ČSP-5-2-02	- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž		
ČSP-5-2-03	- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu - vytvoří jednoduchou plošnou kompozici - vytvoří jednoduchou prostorovou kompozici		Třídní koutek přírody, učebna přírody, školní zahrada a pozemek Den Země Slavnosti Jara Exkurze zahrady, pole, sadu a lesu
ČSP-5-3-01			
ČSP-5-3-02	- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	PĚSTITELSKÉ PRÁCE Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	
ČSP-5-3-03	- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	pěstování rostlin ze semen v místnosti Pěstování pokojových rostlin	
ČSP-5-3-04	- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	Třídní vánoční besídka, Kavárny pro rodiče, Snídaně s knihou, Čajovna plná slov a citací

ČSP-5-4-01	- umí přesadit a rosit rostliny, pozná, kdy a proč rostlina neprospívá	PŘÍPRAVA POKRMŮ Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	
ČSP-5-4-02	- zná podmínky jejího života		
ČSP-5-4-03	- orientuje se v základním vybavení kuchyně		
ČSP-5-4-04	- připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni - zvládne přípravu jednoduchého pohoštění, úpravu zeleniny a ovoce za studena - respektuje základní zásady správné výživy		

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE – PRACOVNÍ ČINNOSTI

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět ve dvouhodinovém vyučovacím bloku ve věkově smíšených studijních skupinách (dvojočnicích). Očekávané výstupy a učivo jsou naplňovány ve spojených vyučovacích hodinách studijních skupin 6. a 7. ročníku a v 8. a 9. ročníku. Aby bylo zajištěno naplnění očekávaných výstupů a učiva u žáků v obou ročnících, řídí se výuka v prvním roce „obsahem A resp. C“ jednoho „ročníku“ a v následujícím roce „obsahem B resp. D“ druhého „ročníku“.

Model střídání vzdělávacího obsahu, učiva a očekávaných výstupů: (cykly se každé dva roky opakují)

1. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – A
2. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – B
1. rok	studijní skupina 8. a 9. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – C
2. rok	studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – D

Předmět je rozdělen na osm tematických okruhů Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh Svět práce je povinný, a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu. Tematický okruh Svět práce je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu.

Předmět má následující časovou dotaci:

- 6. ročník – 1 hodina - pěstitelské práce, chovatelství
- 7. ročník – 1 hodina - pěstitelské práce, chovatelství
- 8. ročník – 1 hodina - volba povolání
- 9. ročník – 1 hodina - příprava pokrmů, provoz a údržba domácnosti

Pracovní činnosti - pěstitelské práce, chovatelství

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu pěstitelské práce, chovatelství směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků týkajících se péče o rostliny a domácí zvířata
- osvojování správné volby a postupu práce
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vede žáky k tomu, aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel se zajímá o náměty žáků

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel podle potřeby pomáhá žákům
- každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- dodává žákům sebedůvěru

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Pracovní činnosti - volba povolání

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu volba povolání ukazuje:

- cestu k pochopení vlastního jednání a jednání druhých lidí v souvislosti se zapojováním do pracovního

- procesu, do společenské dělby práce a do aktivní účasti na trhu práce
- trh práce a seznamuje žáky s funkcí státu v oblasti zaměstnanosti
- význam charakteristických rysů osobnosti a jejich správného hodnocení jako předpokladu pro výkon konkrétní práce
- seznamování žáků se systémem škol s důrazem na celoživotní vzdělávání

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel naučí žáky používat vlastní úsudek a zkušenosti při řešení problému, volbě vhodné střední školy,
- výběru povolání, umět zhodnotit problém z různých úhlů pohledu
- vede žáky k vyhledávání vhodných informací a využívání získaných vědomostí a dovedností při vlastním uplatnění na trhu práce
- připravuje žáky na případný nezdár, naučí je vytrvale hledat další možnosti uplatnění, aktivně využívat státní poradenský systém
- naučí žáky uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a kriticky hodnotit možné důsledky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel naučí žáky naslouchat promluvám druhých lidí, vnímat nonverbální komunikaci a vědomě ji používat,
- využívat získané komunikativní dovednosti v aktivním prosazení se na trhu práce
- naučí žáky používat informační a komunikační prostředky a technologie při prezentaci vlastní osobnosti nebo firmy
- naučí žáky kultivovaně se vyjadřovat, uvědomovat si význam komunikace při prosazování se na trhu práce

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky k účinné spolupráci ve skupině, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- naučí žáky podílet se na vytváření příjemné pracovní atmosféry v týmu, používat zásady ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi
- naučí žáky znát pravidla společenského chování při obchodním styku, telefonování, oceňovat a využívat zkušenosti druhých lidí
- vede žáky k pozitivní představě o sobě samém, učí je znát a využívat silné stránky své osobnosti, kriticky hodnotit své nedostatky, počítat s nimi při výběru povolání

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel seznamuje žáky s jejich právy a povinnostmi v pracovním procesu, učí je aktivně využívat při vstupu na trh práce

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- učitel naučí žáky využívat znalosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucí povolání
- naučí žáky získat si podklady pro důležitá rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

- naučí žáky orientovat se v základních aktivitách, potřebných pro uskutečnění podnikatelského záměru
- a jeho realizaci naučí žáky chápat podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjet podnikatelské myšlení

Pracovní činnosti - příprava pokrmů, provoz a údržba domácnosti

Vzdělávání je zaměřeno na:

- využití získaných poznatků z výuky předmětu Výchova ke zdraví
- uvádění poznatků do praxe především u výběru a nákupu potravin, sestavování jídelníčku dle zásad zdravé
- výživy, při přípravě pokrmů, skladování potravin
- rozvíjení kulturní a společenské stránky osobnosti
- osvojení zásady bezpečnosti a hygieny při práci v kuchyni,
- učení se obsluhovat plynové a elektrické spotřebiče
- přípravu pokrmů (úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů)
- udržení pořádku a čistoty
- přípravu stolu a stolování (jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel nabízí žákům různé postupy, jež vedou ke splnění cíle

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- učitel umožňuje žákům volit různé varianty řešení a postupů práce, promýšlet je a plánovat

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k dodržování základních principů společenského chování během stolování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke spolupráci ve skupině, k dodržování stanovených pravidel a postupů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel seznamuje žáky s různými kulturními tradicemi a výrobky s nimi spojenými

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

Základní škola ŠKOLAMYŠL, Hrnčířská 272, Zahájí, 570 01 Litomyšl, místo poskytování vzdělávání a školských služeb Smetanovo nám. 15, Litomyšl - Město 570 01

- učitel dbá na bezpečné používání elektrických a plynových spotřebičů
- vyžaduje dodržování bezpečnosti práce a zásady hygieny
- pěstuje u žáků šetrnost a hospodárnost

Období – ročník:		Obsah A	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČSP-9-1-01	- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY Vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování jednoduché pracovní operace a postupy Organizace práce, důležité technologické postupy Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ Stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), Sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž Návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program	Průmyslové zpracování nerostných surovin
ČSP-9-1-02	- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí		Řemesla a nástroje využívané v minulosti
ČSP-9-1-03	- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost		
ČSP-9-1-04	- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku		
ČSP-9-1-05	- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu		
ČSP-9-2-01	- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model		
ČSP-9-2-02	- navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.		Grafický design a IT
ČSP-9-2-03	- provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení		
ČSP-9-2-04	- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu		
ČSP-9-3-01	- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin		
ČSP-9-3-02	- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu		
ČSP-9-3-03	- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu		
ČSP-9-3-04	- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad		

ČSP-9-3-05	bezpečného kontaktu se zvířaty - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy Zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny Okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květů, pěstování vybraných okrasných dřevin a květů; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květů Léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka Chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty	Hnojení Roubování Zemědělská technika Zpracování léčivých rostlin Léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie Ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování
ČSP-9-4-01	- provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví		
ČSP-9-4-02	- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů		
ČSP-9-4-03	- správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby provádí drobnou domácí údržbu		
ČSP-9-4-04	- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI Finance, provoz a údržba domácnosti – ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti Elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a Ekonomika	Rozpočet domácnosti, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, Zpracování odpadů
ČSP-9-5-01	- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče		
ČSP-9-5-02	- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy		

ČSP-9-5-03	- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	PŘÍPRAVA POKRMŮ Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	Etiketa
ČSP-9-5-04	- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni			
ČSP-9-6-01	- vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů			
ČSP-9-6-02	- zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl			
ČSP-9-6-03	- vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci			
ČSP-9-6-04	- dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU Základní laboratorní postupy a metody Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ Digitální technika v současném životě Existence periferních zařízení - přehled (digitální fotoaparát, videokamera, typy přehrávačů, e-kniha, mobilní telefony Digitální technologie – bezdrátové technologie, datová úložiště, navigační technologie	Počítačové programy pro zpracovávání hlasových a Grafických informací – úpravy, archivace, stříh; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace digizařízení) Mobilní služby – operátoři, tarify
ČSP-9-6-05	- poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři			
ČSP-9-7-01	- ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky			
ČSP-9-7-02	- propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení			
ČSP-9-7-03	- pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava			
ČSP-9-7-04	- ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením			
ČSP-9-7-05	- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu			

Období – ročník:		Obsah B	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČSP-9-1-01	- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY Vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování jednoduché pracovní operace a postupy Organizace práce, důležité technologické postupy Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ Stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), Sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž Návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program	Průmyslové zpracování
ČSP-9-1-02	- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí		Řemesla a nástroje využívané v minulosti
ČSP-9-1-03	- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost		
ČSP-9-1-04	- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku		
ČSP-9-1-05	- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu		
ČSP-9-2-01	- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model		Grafický design a IT
ČSP-9-2-02	- navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.		
ČSP-9-2-03	- provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení		
ČSP-9-2-04	- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu		Hnojení Roubování
ČSP-9-3-01	- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin		
ČSP-9-3-02	- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu		
ČSP-9-3-03	- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu		

ČSP-9-3-04	- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy Zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny Okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květín, pěstování vybraných okrasných dřevin a květín; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květín Léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka Chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI Finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti Elektrotechnika v domácnosti – elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika,	Zemědělská technika Ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování Zpracování léčivých rostlin Léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie Prostředky a jejich dopad na životní prostředí Zpracování odpadů Elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace Etiketa
ČSP-9-3-05	- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty		
ČSP-9-4-01	- provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví		
ČSP-9-4-02	- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů		
ČSP-9-4-03	- správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby provádí drobnou domácí údržbu		
ČSP-9-4-04	- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem		
ČSP-9-5-01	- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče		
ČSP-9-5-02			

ČSP-9-5-03	- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	
ČSP-9-5-04	- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	PŘÍPRAVA POKRMŮ Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	
ČSP-9-6-01	- vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU Základní laboratorní postupy a metody Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	
ČSP-9-6-02	- zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl		
ČSP-9-6-03	- vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci		
ČSP-9-6-04	- dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci		
ČSP-9-6-05	- poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři		
ČSP-9-7-01	- ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky		
ČSP-9-7-02	- propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení		
ČSP-9-7-03	- pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi		
ČSP-9-7-04	- cestování, obchod, vzdělávání, zábava		
ČSP-9-7-05	- ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením	VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ	Počítačové programy pro zpracovávání hlasových a Grafických informací – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC) Mobilní služby – operátoři, tarify

	- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	Digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefony Digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování	
--	--	---	--

Období – ročník:		Obsah C	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČSP-9-1-01	- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY Vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování jednoduché pracovní operace a postupy Organizace práce, důležité technologické postupy Technické náčrtu a výkresy, technické informace, návody Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ Stavebnice (konstrukční, elektrotechnické,	Zpracování nerostných surovin Grafický design - PC programy
ČSP-9-1-02	- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí		
ČSP-9-1-03	- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost		
ČSP-9-1-04	- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku		
ČSP-9-1-05	- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu		
ČSP-9-2-01	- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model		
ČSP-9-2-02	- navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.		
ČSP-9-2-03	- provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých		

ČSP-9-2-04	předmětů a zařízení - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	elektronické), Sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž Návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program	
ČSP-9-3-01	- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin		
ČSP-9-3-02			
ČSP-9-3-03	- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu		
ČSP-9-3-04	- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty		Hnojení Roubování Zemědělská technika Zpracování léčivých rostlin
ČSP-9-3-05	- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy Zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny Okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování Léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; Chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty	Léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie
ČSP-9-4-01	- provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví		Čistící prostředky a jejich dopad na životní prostředí
ČSP-9-4-02	- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů		
ČSP-9-4-03	- správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a		Zpracování odpadů

ČSP-9-4-04	zařízením včetně údržby provádí drobnou domácí údržbu - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI Finance, provoz a údržba domácnosti – platby, úspory; ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti Elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a Ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	Etiketa
ČSP-9-5-01	- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče		
ČSP-9-5-02	- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy		
ČSP-9-5-03	- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti		
ČSP-9-5-04	- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni		
ČSP-9-6-01	- vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	PŘÍPRAVA POKRMŮ Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	
ČSP-9-6-02	- zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl		
ČSP-9-6-03	- vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci		
ČSP-9-6-04	- dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci		
ČSP-9-6-05	- poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři		
		PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU Základní laboratorní postupy a metody Základní laboratorní přístroje, zařízení a	Počítačové programy pro zpracovávání hlasových a Grafických informací –

ČSP-9-7-01	- ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky	pomůcky	úpravy, archivace, stříh; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)
ČSP-9-7-02	- propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení		Mobilní služby – operátoři, tarify
ČSP-9-7-03	- pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi		
ČSP-9-7-04	- cestování, obchod, vzdělávání, zábava		
ČSP-9-7-05	- ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ Digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefony Digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování	Podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání
ČSP-9-8-01	- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí		
ČSP-9-8-02	- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	SVĚT PRÁCE Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce volba profesní orientace – základní principy Sebezpoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb Možnosti vzdělávání – náplň učebních a	
ČSP-9-8-03	- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání		
ČSP-9-8-04	- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce		

		studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	
--	--	---	--

Období – ročník:		Obsah D	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ČSP-9-1-01	- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY Vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování jednoduché pracovní operace a postupy Organizace práce, důležité technologické postupy Technické náčrtý a výkresy, technické informace, návody Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ	Zpracování nerostných surovin
ČSP-9-1-02	- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí		
ČSP-9-1-03	- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost		
ČSP-9-1-04	- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku		
ČSP-9-1-05	- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu		
ČSP-9-2-01	- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model		
ČSP-9-2-02	- navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.		
ČSP-9-2-03	- provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých		Grafický design - PC programy

ČSP-9-2-04	předmětů a zařízení - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	Stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), Sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž Návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program	
ČSP-9-3-01	- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin		
ČSP-9-3-02	- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu		
ČSP-9-3-03	- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu		
ČSP-9-3-01	- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty		
ČSP-9-3-01	- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy Zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny Okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování Léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka Chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty	Hnojení Roubování Zemědělská technika Zpracování léčivých rostlin Léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie
ČSP-9-4-01	- provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví		
ČSP-9-4-02	- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů		
ČSP-9-4-03	- správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a		

ČSP-9-4-04	zařízením včetně údržby provádí drobnou domácí údržbu - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a -poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI Finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti Elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a Ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem PŘÍPRAVA POKRMŮ Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu potravin – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	Etiketa Jídelníček vhodný pro děti
ČSP-9-5-01	- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče		
ČSP-9-5-02	- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy		
ČSP-9-5-03	- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti		
ČSP-9-5-04	- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni		
ČSP-9-6-01	- vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů		
ČSP-9-6-02	- zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl		
ČSP-9-6-03	- vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci		
ČSP-9-6-04	- dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci		

ČSP-9-6-05	- poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU Základní laboratorní postupy a metody Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	
ČSP-9-7-01	- ovládá základní funkce digitální techniky;		
ČSP-9-7-02	- diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky		
ČSP-9-7-03	- propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava		Počítačové programy pro zpracovávání hlasových a Grafických informací – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)
ČSP-9-7-04	- ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením	VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ Digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefony	Mobilní služby – operátoři, tarify
ČSP-9-7-05	- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	Digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování	
ČSP-9-8-01	- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	SVĚT PRÁCE Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce	Podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání
ČSP-9-8-02	- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	volba profesní orientace – základní principy Sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní	
ČSP-9-8-03	- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání		
ČSP-9-8-04	- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce		

		orientace informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	
--	--	---	--

6. DOPLŇKOVÉ VZDĚLÁVACÍ OBORY

ETIKA

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět etická výchova svým obsahem vychází z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova. Celé průřezové téma obohacuje o některé kapitoly z jiných předmětů na druhém stupni ZŠ.

Učivem v těchto hodinách je žák sám, jeho postoj k sobě samému, k druhým lidem, role v kolektivu a ve společnosti, partnerství, spolupráce, principy občanské společnosti a solidarity.

Etická výchova má vztah ke všem vzdělávacím oblastem a proto vyučující etické výchovy spolupracuje s celým pedagogickým sborem a činí tuto spolupráci součástí pozitivní motivace ke spolupráci mezi dětmi.

Témata, ve kterých se jednotlivé vzdělávací oblasti propojují s etickou výchovou:

- Jazyk a jazyková komunikace - vzájemná komunikace
- komunikační dovednosti v různých situacích
 - argumentace
 - diskuse
 - práce s příběhem
- Člověk a jeho svět - otázky mezilidských vztahů
 - Rodina
 - Psychohygiena
 - Sebepoznání
 - základní komunikační dovednosti
- Člověk a společnost - základy lidského soužití
 - osobnostní rozvoj
 - vnitřní svět člověka
- Člověk a příroda - vývoj lidského chování
 - Ekologie

- enviromentální výchova
- emocionální postoje k přírodě
- Umění a kultura - kreativita
 - estetika v mezilidských vztazích
 - přijímání rozličných uměleckých děl
 - prvky dramatické výchovy
- Člověk a zdraví - zdravý duševní a sociální vývoj
 - sexuální zdraví
 - rodina
- Člověk a svět práce - spolupráce a komunikace v týmu
 - zodpovědnost za svou práci
 - pozitivní hodnocení sebe i druhých

Předmět etická výchova svým obsahem přejímá některé části jiných průřezových témat:

- Multikulturní výchova - lidské vztahy
 - Tolerance
- Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí
- Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
 - fungování a vliv médií ve společnosti

Součástí předmětu etická výchova je i učivo:

- vzdělávací oblasti Člověk a společnost vzdělávacího předmětu Výchova občana:
- lidská setkání
- vztahy mezi lidmi
- zásady lidského soužití
- vnitřní svět člověka

Vzdělávací oblasti Člověk a zdraví ve vzdělávacím předmětu Zdravý životní styl:

- sebepoznání a sebepojetí
- psychohygiena

- mezilidské vztahy, komunikace a kooperace
- morální vývoj

I.stupeň ZŠ

Hodinová dotace: 0,5hod. týdně, která je integrována s předmětem Člověk a jeho svět a vyučována v jedné hodině týdně.

Vyučující k aktivitám etické výchovy využívají nejčastěji práce v komunitním kruhu při zahájení pracovního dne. Některá témata jsou součástí projektových dnů a učitelé celého prvního stupně při nich vzájemně spolupracují.

Aktivity k prohloubení vzájemné spolupráce, komunikace, pomoci a soudržnosti kolektivu jsou součástí celoškolního výjezdního přípravného týdne, jehož se účastní žáci celé školy.

V průběhu školního roku se děti učí spolupracovat a komunikovat se staršími spolužáky při celoškolních projektech k naplnění průřezových témat.

Naplňování klíčových kompetencí v etické výchově:

Kompetence k učení

- vyučující klade velký důraz na otevřenou diskusi na dané téma
- vyučující podněcuje v dětech schopnost klást sobě i druhým otázky
- vyučující zařazuje aktivity umožňující pohled na problém z mnoha různých pohledů
- vyučující pravidelně s dětmi provádí různé způsoby sebehodnocení a hodnocení práce druhých a skupiny

Kompetence komunikativní

- dobrá komunikace je základem práce v tomto předmětu
- učitel ve třídě spoluvytváří výchovné společenství
- vyučující nacvičuje s dětmi různé komunikační techniky a aktivní naslouchání
- Kompetence k řešení problému
- vyučující podněcuje děti k tvořivosti, neotřelým způsobům řešení
- vyučující nenabízí v hodinách hotová řešení daných problémů a situací

Kompetence sociální a personální

- v hodinách se pracuje s prožitkem a sdílením pocitů
- každý žák má dostatečný prostor k sebevyjádření
- každá žák má v hodině právo nevyjadřovat se
- žáci si samy vytváří společná pravidla
- práce v hodinách probíhá především ve skupinách

Kompetence občanská

- vyučující respektuje názory dětí
- v hodinách se žáci mohou často rozhodnout o dalším postupu, programu
- při práci ve skupinách na řešení problému přejímají žáci odpovědnost za svou práci vůči skupině

Kompetence pracovní

- zadání jednotlivých aktivit mají jasná pravidla a žáci jsou vedeni k jejich dodržení a vyhodnocení

I.stupeň ZŠ

Období – ročník: 1. období - 1. - 3. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
EV-3-1-01	Osvojí si oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní komunikační pravidla; pozdrav, poděkování, omluva	Navozování společných pravidel, komunitní kruh, pozitivní příklad a vyzdvihování příkladů pěkného chování.
EV-3-1-02	Podílí se na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	spolupráce ve skupině, dvojici; vžívání se do situace druhých,	

EV-3-1-03	Osvojí si základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	pomoc slabším	řešení situací z projektových dnů, využít téma v běžných pracovních dnech. součást též komunitního kruhu a denního hodnocení.
EV-3-1-04	zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky	společné sdílení; dramatizace příběhů a životních situací	
EV-3-1-06	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	důvěra; vztah k osobním věcem; pojmenování pocitů	
EV-3-1-05 EV-3-1-07	vyjadřuje city v jednoduchých situacích reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	spolupráce; zážitek z vlastní i skupinové tvorby; role ve skupině, tým; rozvoj tvořivosti pozitivní hodnocení; hodnocení druhých; sebehodnocení; ocenění společné práce	

Období – ročník: 2. období - 4. - 5. ročník			
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
EV-5-1-04	identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí	- vede rozhovor se sdělením svých pocitů - trénuje empatii, naslouchání, pochopení a toleranci - hledání pozitivních vlastností u druhých a jejich oceňování	Také součást zpětné vazby při projektových dnech a denního hodnocení. Pracovat s pozitivními vzory.
EV-5-1-02	si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení	- žádost o pomoc - reálné sebehodnocení - zdravé sebevědomí - moje silné stránky	
EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou	- vlastní strukturované sebehodnocení dle osnovy	

EV-5-1-03	otázku Dokáže se těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách	- rozlišování slušného a nevhodného chování - veřejné ocenění pozitivních vzorů - pozitivní důsledky dobrých komunikačních návyků - společná radost, větší radost - dělat radost druhým - pochopení, pomoc - úcta ke starým lidem, nemocným a handicapovaným - soudržnost - soustrast a útěcha	Dramatizace.
EV-5-1-05	jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy		
EV-5-1-06	iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně	- tvořivost při sestavování skupiny - tvořivost při řešení problémů v pracovní skupině - vzájemné ocenění členů skupiny, kolektivu - verbální i neverbální komunikace - reaguje na různé situace, analyzuje je a rozpozná vhodná a nevhodná řešení a postupy - jaký děláme na ostatní dojem a oni na nás	

II.stupeň ZŠ

Hodinová dotace: 1 hod. týdně, která se vyučuje v úzkém napojení na předmětem Výchova k občanství, kde jsou oba předměty napojeny do jednoho dvouhodinového vyučovacího bloku.

Vyučující všech předmětů využívají získávání dovedností z etické výchovy při výuce svých vyučovacích předmětů.

Naplňování klíčových kompetencí v etické výchově:

Kompetence k učení

- vyučující klade velký důraz na otevřenou diskusi na dané téma
- vyučující podněcuje v dětech schopnost klást sobě i druhým otázky
- vyučující zařazuje aktivity umožňující pohled na problém z mnoha různých pohledů
- vyučující pravidelně s dětmi provádí různé způsoby sebehodnocení a hodnocení práce druhých a skupiny

Kompetence komunikativní

- dobrá komunikace je základem práce v tomto předmětu
- učitel ve třídě spoluvytváří výchovné společenství
- vyučující nacvičuje s dětmi různé komunikační techniky a aktivní naslouchání
- Kompetence k řešení problému
- vyučující podněcuje děti k tvořivosti, neotřelým způsobům řešení
- vyučující nenabízí v hodinách hotová řešení daných problémů a situací

Kompetence sociální a personální

- v hodinách se pracuje s prožitkem a sdílením pocitů
- každý žák má dostatečný prostor k sebevyjádření
- každý žák má v hodině právo nevyjadřovat se
- žáci si samy vytváří společná pravidla
- práce v hodinách probíhá především ve skupinách

Kompetence občanská

- vyučující respektuje názory dětí
- v hodinách se žáci mohou často rozhodnout o dalším postupu, programu
- při práci ve skupinách na řešení problému přejímají žáci odpovědnost za svou práci vůči skupině

Kompetence pracovní

- zadání jednotlivých aktivit mají jasná pravidla a žáci jsou vedeni k jejich dodržení a vyhodnocení

Období – ročník:		Obsah A	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	KOMUNIKACE - otevřená komunikace –zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog	- aktivní naslouchání – zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání
EV-9-1-03 EV-9-1-04 EV-9-1-05	analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhájí svá práva rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	ASERTIVNÍ CHOVÁNÍ - asertivní chování – přijatelný kompromis, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv	- fair play – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích, prosociálnost a sport
EV-9-1-08 EV-9-1-09	analyzuje etické aspekty různých životních situací se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	INICIATIVA A KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST - iniciativa a tvořivost – nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a v rodině, psychická a fyzická pomoc - uplatnění komplexní prosociálnosti – bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám	- iniciativa ve ztížených podmínkách – pozitivní formulace problému, pomoc neznámému člověku, veřejná osobní angažovanost

Období – ročník:		Obsah B	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	KOMUNIKACE - otevřená komunikace – dialog, komunikace ve ztížených podmínkách - aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání	- úrovně komunikace
EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	DŮSTOJNOST A IDENTITA LIDSKÉ OSOBY - jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku	- úcta k lidské osobě – pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost
EV-9-1-03	analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu	ASERTIVNÍ CHOVÁNÍ	- obrana před manipulací – asertivní techniky – manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik
EV-9-1-04	nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhájí svá práva	- asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, realizace svých práv, řešení konfliktu	
EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory		
EV-9-1-06	spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	INICIATIVA A KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST	
EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	- iniciativa a tvořivost – renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a v rodině, psychická a fyzická pomoc, ochota ke	

EV-9-1-08	analyzuje etické aspekty různých životních situací	spolupráci, přátelství - iniciativa ve ztížených podmínkách – pozitivní formulace problému, pomoc neznámému člověku, veřejná osobní angažovanost	
-----------	--	---	--

Období – ročník:		Obsah C	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	KOMUNIKACE - otevřená komunikace – úroveň komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách - aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání	
EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	DŮSTOJNOST A IDENTITA LIDSKÉ OSOBY - úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, potenciality člověka, občanská zralost - jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, selfmanagement, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimismus v životě	
EV-9-1-06	spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	REÁLNÉ A ZOBRAZENÉ VZORY - pozitivní vzory versus pochybné idoly – senzibilizace pro rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve veřejném životě	
EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení		

EV-9-1-08	analyzuje etické aspekty různých životních situací	- já – potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie a konformita	literární prameny, smysl autority, vztah k autoritě
EV-9-1-09	se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	INICIATIVA A KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST	
EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	- uplatnění komplexní prosociálnosti – bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám APLIKOVANÁ ETICKÁ VÝCHOVA - rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta ke stáří - duchovní rozměr člověka – obrana proti sektám, tolerance k lidem s jiným světovým názorem, informace o různých světových názorech	- ochrana přírody a životního prostředí – úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody, zodpovědnost za životní prostředí

Období – ročník:		Obsah D	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	KOMUNIKACE - otevřená komunikace – úrovně komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační	

EV-9-1-06	spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách - aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání	
EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	REÁLNÉ A ZOBRAZENÉ VZORY - pozitivní vzory versus pochybné idoly – senzibilizace pro rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve veřejném životě, vzory ve vlastní rodině, vliv zobrazených vzorů a vhodné literární prameny, smysl autority, vztah k autoritě - podpora pozitivního působení televize a médií	
EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	APLIKOVANÁ ETICKÁ VÝCHOVA - etické hodnoty – zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj - sexuální zdraví – zodpovědný vztah k sexualitě, mládí – příprava na lásku, sexuální identita, nezralé rodičovství - rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta ke stáří - ochrana přírody a životního prostředí – úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah	– nabídka pozitivních vzorů v médiích, kritický přístup k působení médií, eliminace vlivu agrese, zvládání agrese, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médií, média a volný čas - ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou,

		člověka k přírodě, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody, zodpovědnost za životní prostředí	rozvíjení ekonomických čtností – šetrnost, podnikavost
--	--	--	---

ŠKOLNÍ AKADEMI VĚD – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Školní akademie věd se vyučuje jako samostatný předmět v jedné vyučovací hodině ve věkově smíšených studijních skupinách (dvojočnicích). Definované očekávané výstupy a učivo jsou naplňovány ve spojených vyučovacích hodinách studijních skupin 6. a 7. ročníku a v 8. a 9. ročníku. Aby bylo zajištěno naplnění očekávaných výstupů a učiva u žáků v obou ročnících, řídí se výuka v prvním roce „obsahem A resp. C“ jednoho „ročníku“ a v následujícím roce „obsahem B resp. D“ druhého „ročníku“.

Model střídání vzdělávacího obsahu, učiva a očekávaných výstupů: (cykly se každé dva roky opakují)

- 5. rok studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – A
- 6. rok studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – B
- 5. rok studijní skupina 8. a 9. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – C
- 6. rok studijní skupina 6. a 7. ročník => vzdělávací obsah ŠVP – D

Učivo i výstupy od 6. - 9. ročníku se objektivně shodují, v jednotlivých ročnících budeme vyučovat projektově, odlišnost se projeví v tematickém zaměření a ve výstupech, ve kterých se jednotlivé práce žáků střídají dle jejich potřeb, nastavení a vnitřní motivace.

Má následující časovou dotaci disponibilních hodin:

- 6. ročník – 1 hodina
- 7. ročník – 1 hodina
- 8. ročník – 1 hodina

9. ročník – 1 hodina

Výuka Školní akademie věd je založena na tvůrčím potenciálu a potřebách každého žáka. Výuka umožňuje rozvíjet zvolené téma do hloubky dle osobního nastavení žáka a jeho potřeb. Dává mu podporu pro zpracování zvoleného výstupu, nabízí stanovení hypotézy a minivýzkum k jejímu ověření.

Cílem výuky je podporovat žáky v hlubším poznání témat, o která mají zájem. Vytvořit jim prostor a podmínky pro zpracování zvoleného tématu a zároveň zajistit jeho prezentaci prostřednictvím nabízených výstupů.

Místem realizace je běžná třída, ale je možné využít prostor odpovídajících zpracovávanému výstup. Dominantní zdroje informací m.j. jsou ICT.

Tematické okruhy vyučovacího předmětu

Téma si do školní akademie věd přináší žák sám. Vybírá si je a volí podle svého osobního zájmu, nastavení, okamžité situace, která je např. dána vlivem jeho okolí, či aktuálního vnímání tématu. Respekt k tomuto principu posiluje vnitřní motivaci žáka, podněcuje jeho zájem o zvolené téma a dává dostatek energie pro jeho komplexnější zpracování tématu.

Činnostní výstupy prací

- plakát
- video
- elektronická prezentace s živým komentářem
- prezentace formou webové stránky
- textový dokument
- myšlenková mapa
- infografika tématu
- specifický výstup dle osobního návrhu žáka (doplňuje spektrum uvedených forem)

Časové rozvržení výstupů prací

Výstupy prací (vybrané formy viz výše) si žák vybírá ideálně dle svého tématu. Každý rok má za úkol zpracovat minimálně 4 práce ve čtyřech různých vybraných formách tak, aby za dva roky vystřídal všechny uvedené formy, resp. v období A-B vystřídá minimálně 8 forem (výstupů prací) a v období C-D vystřídá opět minimálně 8 forem (výstupů prací).

Formy práce

- samostatná práce na vlastní téma

- skupinová práce na vlastní téma
- samostatná práce na společné téma
- skupinová práce na společné téma
- samostatná práce řešící dílčí podtéma společného tématu
- skupinová práce řešící dílčí podtéma společného tématu

Základní strategie

Rozvíjení zájmu o vlastní téma

- zaměřujeme se na výběr tématu, vyjasnění zájmu o téma a důvody, které k výběru směřují
- vycházíme z osobního zájmu žáka jeho zkušeností, z vnímání témat, se kterými se žák setkal a která chce blíže a do větší hloubky prozkoumat

Uplatňování subjektivity a objektivity

- zaměřujeme se na témata a jejich obsah, který odráží žákovy představy o tématu, motivy, kterého k jeho výběru vedly; představy jsou přeformulovány do „hypotézy“ a konfrontovány s fakty či minivýzkumem, na základě něhož jsou vnitřní představy posunuty a vytvořen nový subjektivní obraz k dané problematice
- rozvíjíme tvůrčí činnosti, při nichž žák uplatňuje vlastní prostor pro uchopení tématu, jeho prezentaci i prostřednictvím informačních a komunikačních technologií

Posilování prezentačních dovedností

- umožňujeme žákům prezentovat záměr jejich práce, samostatně vytvořený výstup jehož součástí je prezentace zjištěného
- vytváříme podmínky pro živou autentickou prezentaci spolužákům či jiným osobám

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k učení

- učitel vytváří prostředí pro výběr jednotlivých témat a úkolů tak, aby si každý žák vybíral to své, které téma chce realizovat
- prostředí prezentace a zpracování je postaveno na vnitřní motivaci pro téma a formu jeho zpracování
- zpětné vazby staví na pozitivní zpětné vazbě a doporučeních, která jsou součástí bezpečného komunikačního prostoru

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence k řešení problémů

- žákům je nabízen dostatek námětů, podnětů a příkladů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem tématu
- učitel formuje prostředí způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- podporuje kritické myšlení ve vztahu k výstupům jednotlivých prací

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence komunikativní

- učitel dává dostatek možností pro vzájemnou komunikaci v různých formách (ústně, písemně, dalšími prostředky)

- klade důraz na interpretaci žákovy práce
- dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování odlišných názorů)
- respektuje žákovu individuální volbu prostředků

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence sociální a personální

- učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby pomáhá žákům v různých činnostech
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence občanské

- učitel podporuje občanské cítění žáků při různých analýzách – minivýzkumech
- podporuje žáky ve vyhledávání veřejných zdrojů a jejich zařazení do obsahu prací
- podporuje u žáků vytváření potřeby navštěvovat veřejné akce mající vazbu k vybraným tématům

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování stanovených pravidel
- při práci s různým obsahem jsou žáci vedeni k dodržování pravidel např. autorských
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení a k vytváření pozitivní pracovní atmosféry
- vede žáky k dodržování dohodnuté kvality a postupů práce

Období – ročník:		Obsah A - B	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ŠAV-9-1-01	- vybírá vhodná témata, ke kterým má vztah, vnímá potřebu jejich zpracování; formuje způsob a formu jejich vyjádření	Vyhledává vhodné téma, inspiruje se vyhledáváním, určí si vlastní téma; přemýšlí a navrhuje formu vyjádření tématu a jeho zpracování.	Vysvětlí svůj vztah k vybraným tématům, zargumentuje svou volbu.
ŠAV-9-1-02	- inspiruje se zjištěnými a ověřovanými informacemi, zaznamenává je za účelem využití ve své práci, získává zkušenosti pro zaznamenání dalších podnětů	K vybranému tématu vyhledává zdroje informací, ověřuje výsledky a zaznamenává si vyhledaná účelově k vybrané formě své práce.	Vyhledává cílené konkrétní informace, porovnává je a určuje jejich vhodnost pro dané téma.

ŠAV-9-1-03	- využívá digitálních prostředků – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Využívá digitálních prostředků nejen jako zdroje informací, ale i jako nástroje ke zpracování a prezentaci vybraného tématu.	Využívá vhodných digitálních prostředků vystihujících význam práce.
ŠAV-9-1-04	- vyhledává, vybírá a kombinuje zdroje informací, hledá prostředky pro jejich vlastní zpracování	Účelově vyhledává různé zdroje informací vhodných pro vybrané téma, kombinuje je a ověřuje vybrané informace ve více zdrojích.	Pracuje z více zdrojů informací, vyhledané informace porovnává a určuje jejich vhodnost.
ŠAV-9-1-05	- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Připravuje prezentaci své práce v rovinách obrazového a smyslového účinku.	Připraví prezentaci s vysokým vyladěním na prezentovaný obsah.
ŠAV-9-1-06	- interpretuje zjištěné informace, vychází při tom ze svých znalostí tématu a zjištění nového	Během příprav a dílčích prezentací chystané práce interpretuje zjištěné ve smyslu tématu, např. stanovené hypotézy.	Průběžně prezentuje zjištěné s přidanou hodnotou směřující k argumentaci k danému tématu.
ŠAV-9-1-07	- prezentuje na konkrétních příkladech své závěry; vysvětluje k nim své postoje s vědomím osobní, společenské a kulturní hodnoty	Během prezentace a dílčí prezentace chystané práce si je vědom svých postojů k tématu a zjištěným informacím. Dokáže přijmout fakta, ať již jsou pro, či proti.	Zpracuje zjištění PRO a PROTI do své práce.
ŠAV-9-1-08	- plánuje aktivity k danému tématu, formu zpracování a celkové výstupy	Svou práci plánuje, organizuje, nastavuje jednotlivé kroky a postupy včetně podoby výstupu práce.	Respektuje vlastní stanovené termíny zpracování práce.
ŠAV-9-1-09	- stanovuje hypotézu k danému tématu a ověřuje ji vhodným postupem a nástrojem	Ve spolupráci s učitelem stanoví hypotézu své práce, zjištění na úrovni odhadu, očekávání a zdůvodnění, proč si dané myslí.	Stanoví si s porozuměním vlastní hypotézu své práce.

ŠAV-9-1-10	- hypotézu ověřuje zjišťováním faktů či organizováním minivýzkumu	Cílem práce je hypotézu ověřit. Součástí ověřování je i minivýzkum, který analyzuje informace či postoje zapojených respondentů.	Dokáže nastavit kroky k ověření hypotézy, zda platí, či ne.
------------	---	--	---

Období – ročník:		Obsah C - D	
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Základní učivo	Rozšiřující učivo
ŠAV-9-1-11	- vybírá vhodná témata, ke kterým má vztah, vnímá potřebu jejich zpracování; formuje způsob a formu jejich vyjádření	Vyhledává vhodné téma, inspiruje se vyhledáváním, určí si vlastní téma; přemýšlí a navrhuje formu vyjádření tématu a jeho zpracování.	Vysvětlí svůj vztah k vybraným tématům, zargumentuje svou volbu.
ŠAV-9-1-12	- inspiruje se zjištěnými a ověřovanými informacemi, zaznamenává je za účelem využití ve své práci, získává zkušenosti pro zaznamenání dalších podnětů	K vybranému tématu vyhledává zdroje informací, ověřuje výsledky a zaznamenává si vyhledaná účelově k vybrané formě své práce.	Vyhledává cílené konkrétní informace, porovnává je a určuje jejich vhodnost pro dané téma.
ŠAV-9-1-13	- užívá nabízené prostředky pro zpracování tématu; uplatňuje různé analyticko-syntetické metody pro zjištění nových informací	Zpracuje téma nabízenými prostředky, které si vybírá směrem k tématu a představě jeho prezentování.	Vybírá pro své téma nejvhodnější prostředky, které podtrhují podstatu práce a její sdělení.
ŠAV-9-1-14	- využívá digitálních prostředků – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Využívá digitálních prostředků nejen jako zdroje informací, ale i jako nástroje ke zpracování a prezentaci vybraného tématu.	Využívá vhodných digitálních prostředků vystihujících význam práce.
ŠAV-9-1-15	- vyhledává, vybírá a kombinuje zdroje informací, hledá prostředky pro jejich vlastní zpracování	Účelově vyhledává různé zdroje informací vhodných pro vybrané téma, kombinuje je a ověřuje vybrané informace ve více zdrojích.	Pracuje z více zdrojů informací, vyhledané informace porovnává a určuje jejich vhodnost.

ŠAV-9-1-16	- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Připravuje prezentaci své práce v rovinách obrazového a smyslového účinku.	Připraví prezentaci s vysokým vyladěním na prezentovaný obsah.
ŠAV-9-1-17	- interpretuje zjištěné informace, vychází při tom ze svých znalostí tématu a zjištění nového	Během příprav a dílčích prezentací chystané práce interpretuje zjištěné ve smyslu tématu, např. stanovené hypotézy.	Průběžně prezentuje zjištěné s přidanou hodnotou směřující k argumentaci k danému tématu.
ŠAV-9-1-18	- plánuje aktivity k danému tématu, formu zpracování a celkové výstupy	Svou práci plánuje, organizuje, nastavuje jednotlivé kroky a postupy včetně podoby výstupu práce.	Respektuje vlastní stanovené termíny zpracování práce.
ŠAV-9-1-19	- hypotézu ověřuje zjišťováním faktů či organizováním minivýzkumu	Dokáže nastavit hypotézu a kroky k jejímu ověření, zda platí, či ne. Nastaví vlastní minivýzkum.	Samostatně nastaví postupy k ověření hypotézy včetně minivýzkumu.

7. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

I. Východiska²

- 1) Uvědomujeme si, že učitelé mají pečovat o plánovitý a soustavný rozvoj sociálních, kognitivních³ a metakognitivních dovedností⁴, současně kvalitnější vzdělání žáků v předmětech (oblasti oborů);
- 2) víme, že převzít nové postupy a formy hodnocení bez změny výuky a učení nemá smysl, stejně nemá smysl pokoušet se hodnotit navyklými mechanismy výuku a učení, které mají vést k novým cílům;
- 3) vnímáme, že dosavadní jednostranný důraz na kontrolní funkci hodnocení spojovaný s vnější motivací se stává překážkou při přeměně školy v místo, kde se má každému dítěti dostat maximální podpory, aby zažilo úspěch;
- 4) věříme, že základem výuky a učení má být badatelský přístup, nikoliv pouze přenos základního vědění;
- 5) věříme, že pro skutečné učení žáka, pro jeho rozvoj je nutný posun z HODNOCENÍ UČENÍ na **HODNOCENÍ PRO UČENÍ**;
- 6) vidíme důležitost v přesunutí důrazu z hodnocení sumativního (finálního, shrnujícího, hodnocení učení) k hodnocení formativnímu (průběžnému, korektivnímu, zpětnovazebnému) hodnocení pro učení.

II. Zásady

- 1) Používáme **autentické hodnocení** (hodnotící činnost nekontrolní⁵ povahy) – cíleně sbíráme informace o tom:
 - a) jak se žáci k úkolu stavějí,
 - b) jak využívají již zvládnuté postupy,
 - c) jak rozpoznávají, co se ještě musí naučit,
 - d) jak zkoušejí nové cesty,

² **Použitá literatura:** KOŠŤÁLOVÁ, H. - MIKOVÁ, Š. - STANG, J. Školní hodnocení žáků a studentů se zaměřením na slovní hodnocení. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-314-7.

³ **Kognitivní procesy** - poznávací procesy tvořící podstatu učení; jsou součástí intelektuálního vývoje člověka, zahrnují smyslové poznávání, představy a obrazotvornost, myšlení, paměť, učení, někdy je k nim řazena i řeč a pozornost.

⁴ **Metakognice** - schopnost jedince přemýšlet a uvažovat o vlastních myšlenkových procesech, především s cílem zlepšit své kognitivní schopnosti.

⁵ **Autentické hodnocení** - Nesbíráme poznatky o žákově učení proto, abychom mu mohli dát „podloženou“ známku, ale proto, abychom mohli řídit žákovo učení a vést žáka k co nejhlubšímu poznání a kompetentnosti (Košťálová a kol, s. 15).

- e) do jaké míry chápou vztahy mezi složkami,
 - f) jak umějí vybrat důležité informace,
 - g) jak dokážou vyhodnotit poznatky, použít je,
 - h) jak využívají dosavadní znalosti a propojují je s novými.
- 2) Hodnotíme tak, aby to bezpodmínečně **sloužilo k žákovu učení**⁶, proto zvažujeme pečlivě, co hodnotit, kdy hodnotit, jak hodnotit, proč hodnotit?
- 3) Hodnocením získáváme **informace** a zároveň informujeme žáka a rodiče. Užíváme hodnocení, které je:
- a) konkrétní
 - b) Včasné (okamžité) a časté (průběžné)
 - c) Kvalitní – nepodléhající stereotypním pohledům, nezkreslené, kriticky posouzené v souvislostech.
- 4) Hodnotíme tak, aby to **nebylo v rozporu se zájmy**⁷ žáka – neohrožujícím způsobem, nevyvoláváme dojem, že něco žák nezvládne.
- 5) Hodnotíme **jazykem, který je společný** učiteli, žákovi a rodiči
- a) Žákům modelujeme, jak mají hodnotit svou práci, učíme je popisný jazyk, vytváříme prostředí učící se komunity (ta hovoří společným jazykem o sdílených cílech)
 - b) Rodiče seznamujeme s cíli na dané období, s popisem všeho, co se do žáků očekává (to je nové porovnávací měřítko) budujeme společný popisný jazyk, kterému rodiče budou rozumět
 - c) Využíváme konzultace „učitel – žák – rodič“.
- 6) **Bereme v úvahu individuální kontext**⁸ žákova výkonu a učení – uvažujeme o typu zadání ve vztahu k osobnostním dispozicím, domácímu zázemí, třídnímu klimatu, aktuální dispozici apod.
- 7) Naše hodnocení **respektuje jedinečnost procesů poznávání** a reflektuje je – navazujeme na přístupy pedagogického konstruktivismu.⁹ učitel nemá nikdy dost informací o tom, jak žáci látce rozumějí.
- 8) **Hodnocení používáme průběžně** – poskytujeme informaci ve chvíli, kdy se program nebo žák ještě mohou zlepšit.

⁶ ... za **kvalitní považujeme takové hodnocení**, které konkrétně vysvětlí, jak vede žáka ke zlepšení průběhu učení a jeho výsledků (Košťálová a kol, s. 15).

⁷ **Hodnocení** žákovy práce **nesmí nikdy vést k tomu, aby se bál** nebo cítil potřebu něco skrývat, či dokonce podvádět, nebo se cítil jako oběť hodnocení (Tierney, 2000)

⁸ **Žáci se od sebe liší** v mnoha ohledech, Aby hodnocení bylo opravdu spravedlivé, musíme brát v potaz rozdílné vstupní podmínky u žáků (Bauer, 1999). Výsledky testů mohou zachytit jen momentální žákův stav ve chvíli, když test zpracoval, ale rozhodně nezahrnují celkový kontext žákova učení (Košťálová a kol., s. 18).

⁹ **Pedagogický konstruktivismus** popisuje proces učení jako jedinečné neopakovatelné budování poznání a smyslu v mysli každého člověka a vyvozuje z něho podněty pro školní praxi. – Žádní dva žáci si z vyučovací hodiny neodnášejí stejný mentální obraz toho, o čem se učili. Učitel nikdy nemá dost informací o tom, jak žáci látce rozumějí.

9) **Hodnocení zaměřujeme na silné stránky žákovy práce** – popisujeme, kam se žák ve svém učení dostal, co zvládl a kde je potřeba navázat s dalším učním.

Zaměřujeme jeho pozornost na zónu nejbližšího vývoje.¹⁰

10) Pokud používáme **sumativní hodnocení**, vycházíme z informací získaných z **nejrůznějších zdrojů**:

a) z testů a výsledků zkoušení **ale rovnocenně také**:

b) z (pedagogického) pozorování,

c) z naslouchání diskuzím žáků,

d) z prezentací vlastních výtvorů žáka,

e) z výpovědí žáka při konzultacích,

f) ze sebehodnotících listů, z písemných úvah a reflexí,

g) z rozhovorů s rodiči nebo s jinými pedagogy.

11) Při hodnocení očekávaného výkonu žáka používáme **kritéria¹¹, indikátory¹² a sady kritérií¹³**

a) Kritéria – měřítko pro hodnocení průběhu a výsledků práce stanovíme a jsou žákům známy dřív, než začali pracovat,

b) Hodnocení práce jednoho žáka nezávisí na tom, jak práci odvedli druzí,

c) Dnešní žákův výkon se porovnává s tím, jakého výkonu dosáhl v minulosti a hledá se zlepšení,

12) Pro kritériální hodnocení používáme indikátory kvality žákova výkonu **ve třech úrovních¹⁴**:

¹⁰ **Zóna nejbližšího vývoje se nachází** – obrazně řečeno – mezi současnou úrovní žákových dovedností, které zvládá bez dopomoci druhých, a tím, co by se mohl dále naučit, kdyby mu jiné osoby poskytli přiměřenou podporu (Vygotskyj, 1976).

¹¹ **Kritérium** – popis nějaké složky práce neboli ten rys, který na práci chceme vidět v nějaké kvalitě

¹² **Indikátor** – vystihuje možnou míru kvality v naplnění kritéria

¹³ **Sada kritérií** – popisuje očekávaný výkon současně v několika složkách (kritériích) a každé kritérium přibližuje v různých kvalitách splnění (indikátory).

¹⁴ **PLAKÁT** (příklad užití tří úrovní indikátorů):

Indikátor 1

Indikátor 2

Indikátor 3

Kritérium 1

Obsažené informace

- a) „**cílová**“ úroveň (bereme)
 - b) úroveň „**na cestě**“ (ještě bereme)
 - c) „**startovací**“ úroveň (už nebereme)
- 13) Kritéria stanovujeme pro **různé typy činností a cílů** (vytváří si knihovnu takových indikátorů):
- a) **Cílové dovednosti nebo ustálené činnosti** (přednes básně, experimentální řešení problému, orientace na mapě),
 - b) **Učební metody** (myšlenková mapa, volné psaní, matematický deníček),
 - c) **Zadání komplexního úkolu** (pozvánka na akci, referát o problémech obce, vypracování trasy pěšího výletu pro třídu),
 - d) Kritéria pro **věcný obsah** (sdělí vše podstatné, hovoří k věci, užívá správných termínů).
- 14) Pro hodnocení žákova výkonu používáme také **standard** (standardizovaná kritéria) – srovnání žákova výkonu vzhledem k výkonům popsaným ve standardu RVP, hladinám úspěšnosti popsaným v testech Kalibro, případně v povinném plošném testování.
- 15) **Rodiče jsou zapojeni do procesu hodnocení** práce a učení svého dítěte
- a) Rodiče mají možnost vyjádřit se prostřednictvím elektronické žákovské knížky
 - b) Škola jako součást hodnocení organizuje 2 x ročně konzultace žáka, rodiče s učitelem
- 16) Škola pro hodnocení a plánování výuky používá:

Obsahuje všechny podstatné informace

Obsahuje podstatné informace, ale také příliš vedlejší detailů

Chybí důležité informace, přináší především nedůležité detaily

Kritérium 2

přehlednost

Snadno najdeme všechny důležité informace

Některé informace hledáme na plakátu těžko

Důležité informace se na plakátu ztrácejí

Kritérium 3

Sladění slov a grafiky

Verbální a obrazová podoba plakátu se doplňuje, je sladěná

Slova a obrazy se zbytečně zdvojují nebo jsou v protikladu

Převažuje jen jedna ze složek nebo plakát vyvolává dojem chaosu

- a) **Žakovské portfolio**¹⁵ - pracovní a dokumentační pro hodnocení průběhu učení žáka
- b) **Týdenní plánování** – uveřejňované na webových stránkách tříd
- c) **Týdenní domácí úkoly** – jsou většinou dobrovolné, navazují na plánování, využívají se v následné vyučovací hodině

17) **Kriteriální hodnocení používáme také na vysvědčení**

- a) škola má databanku indikátorů, které učitel využívá pro formulace na vysvědčení
- b) škola využije níže uvedený systém převodu na známky pro určení celkového hodnocení žáka na vysvědčení:
 - a) prospěl(a) s vyznamenáním,
 - b) prospěl(a),
 - c) neprospěl(a),
 - d) nehodnocen(a).
- c) škola převede v případě potřeby kriteriální hodnocení na hodnocení známkou. Hodnocení sadou kritérií **se převádí na hodnocení známkou** v případě potřeby podle následujícího klíče:

známka	výskyt indikátorů
„1“	<i>převládá hodnocení indikátorem „nejlepší úroveň“, minimum hodnocení „ještě bereme“, nevyskytuje se hodnocení „nebereme“</i>
„2“	<i>hodnocení indikátorem „nejlepší úroveň“ mírně převyšuje hodnocení „ještě bereme“, ojediněle se vyskytuje hodnocení „nebereme“</i>
„3“	<i>hodnocení indikátorem „ještě bereme“ převažuje nad hodnocením „nejlepší úroveň“, častěji se vyskytuje hodnocení „nebereme“</i>
„4“	<i>převažuje hodnocení indikátorem „ještě bereme“ a často se také vyskytuje hodnocení „nebereme“, ojediněle se vyskytuje hodnocení „nejlepší úroveň“</i>
„5“	<i>převažuje hodnocení kritériem „nebereme“</i>

¹⁵ **Žakovské portfolio** – soubor dokladů o žákově učení, které vznikají za určité období při dosahování vzdělávacích cílů.

Převod je realizován třídním učitelem po konzultaci s vyučujícími daných předmětů. Pro potřeby přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání se převod provede vždy za 8. a 9. ročník v lednu za I. a v červnu za II. pololetí daného školního roku. S převodem je prokazatelně seznámen žák i jeho zákonný zástupce. Pro potřeby přijímacího řízení na víceletá gymnázia nebo konzervatoře je převod realizován za stejných zásad v lednu nebo únoru školního roku v 5.

III. Komisionální zkoušky a přezkoušení

Organizace a sestavování komisí vychází z § 22, 23 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, v platném znění.

Komisionální přezkoušení žáka, který plní povinnou školní docházku ve škole mimo území ČR nebo v zahraniční škole na území ČR se řídí zvláštními předpisy (§ 18, 18a) - 18d), 19, 20 vyhlášky č. 48/2005 Sb.), se zákonným zástupcem žáka bude individuálně upřesněno.

IV. Výchovná opatření

- 1) Ředitel školy uděluje na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě pochvalu za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci a např. za reprezentaci školy.
- 2) Třídní učitel uděluje na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy pochvalu za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
- 3) Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
 - a) napomenutí třídního učitele,
 - b) důtku třídního učitele,
 - c) důtku ředitele školy.
- 4) Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
- 5) Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
- 6) Udělení výchovného opatření se zaznamená bez zbytečného odkladu do dokumentace školy. Udělení pochvaly ředitele školy za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

V. Pravidla pro výchovná opatření

- 1) Pochvaly i sankce jsou provázeny komplexní pedagogickou diagnostikou žáka.
- 2) Jsou odůvodněná a tyto důvody jsou oznámeny příslušným žákům a zákonným zástupcům.

- 3) Všem sankcím předchází pedagogičtí pracovníci prevencí, opakováním pravidel chování, individuálními rozhovory s žáky, spoluprací se zákonnými zástupci a kolegy.
- 4) Napomenutí třídního učitele je zpravidla první sankcí, mimo zvláště závažné porušení pravidel, kdy je možné využít vyšších sankcí. Napomenutí následuje po závažnějším nebo opakovaném porušení pravidel. Při dalším překročení, resp. porušení pravidel chování, následuje důtka třídního učitele, důtka ředitele školy až po zhodnocení nedostatku v chování na vysvědčení.
- 5) Za zvláště závažné porušení pravidel se považuje hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči druhým, ponižování, formy týrání, ohrožení bezpečnosti a zdraví svého i druhých ve škole, nerespektování pokynů pedagogického pracovníka, které vedou k ohrožení bezpečnosti a zdraví druhých, neomluvená neúčast ve vyučování (neomluvené zameškané hodiny).
- 6) V případě závažného porušení pravidel chování nebo dlouhodobého, opakovaného porušování pravidel spolupracuje škola intenzivně se zákonnými zástupci, může pozvat rodiče ke schůzce s účastí výchovného poradce školy, případně oslovit odborné instituce, úřady, které pomáhají v řešení v této oblasti.

VI. Hodnocení chování

- 1) Hodnocení chování na vysvědčení je prováděno formou kritériálního hodnocení.
- 2) Pravidla hodnocení chování žáka vychází z těchto kritérií:
 - a) Chování žáka ve škole při vyučování a na akcích pořádaných školou,
 - b) Dodržování školního řádu,
 - c) Schopnosti spolupráce se spolužáky, pomoci druhým,
 - d) Přihlédnutí k speciálním vzdělávacím potřebám žáků (pozornost, sociální situace žáka...),
 - e) Přístupu žáka ke svému vzdělávání, k plnění školních úkolů a povinností.

V případě, že chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu školy, výchovné působení a kázeňská opatření se nejeví jako účinná, uvede se tato skutečnost ve slovním hodnocení a doplní se formulace, že hodnocení chování odpovídá uspokojivému chování. Pokud je chování žáka v příkrém rozporu s pravidly slušného chování, žák záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy a porušuje pravidla daná školním řádem opakovaně ve značném rozsahu, uvede se do textu mimo jiné formulace, že chování odpovídá neuspokojivému chování.

Pravidla pro hodnocení žáků – přílohy ŠVP

Kritéria hodnocení pro I. ročník

Kritéria hodnocení pro II. ročník

Kritéria hodnocení pro III. ročník

Kritéria hodnocení pro IV. ročník

Kritéria hodnocení pro V. ročník

Kritéria hodnocení pro VI. ročník

Kritéria hodnocení pro VII. ročník

Kritéria hodnocení pro VIII. ročník

Kritéria hodnocení chování

Školní vzdělávací program Základní školy ŠKOLAMYŠL
č.j. RED 03/2017 (podle rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání)

Základní škola ŠKOLAMYŠL, Hrnčířská 272, Zahájí, 570 01 Litomyšl,
místo poskytování vzdělávání a školských služeb Smetanovo nám. 15, Litomyšl - Město 570 01

© 1.9.2017 Mgr. Daniel Janata, celková gesce dokumentu